ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ

੧੯੬੦

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ੧੦੦੦

ਮੁੱਲ : ਰੁਪਏ ੩-੦੫ ਨਵੇਂ ਪੈਸੇ

ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼

Harnam Singh Shan
Panjab University Chandigarh

ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼

ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ

੧੯੬੦

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ੧੦੦੦

ਮੁੱਲ : ਰੁਪਏ ੩-੦੫ ਨਵੇਂ ਪੈਸੇ

ਮਿਲਣ ਦਾ ਪਤਾ :—
ਕੰਟਰੋਲਰ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ,
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਪਰਕਾਸ਼ਕ :—
ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ,
ਪਟਿਆਲਾ

ਛਾਪਕ :—
ਤਿਲਕ ਰਾਜ ਸੂਰੀ,
ਚੋਪੜਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈੱਸ,
ਜਲਧਰ ਸ਼ਹਿਰ

ਦੋ ਸ਼ਬਦ

ਸਾਹਿਤ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵਡਮੁੱਲਾ ਵਿਰਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇਕ ਸਾਧਨ। ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰਸ ਨੂੰ ਮਿੱਠਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅਮੀਰੀ ਤੇ ਗ਼ਰੀਬੀ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨਿਰੂਪਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਇਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕੰਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ-ਸੇਵੀ ਸਦਾ ਹੀ ਪਹਿਲ ਦੇਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਕ ਮੂੰਹ ਚੜ੍ਹਿਆ ਅਖਾਣ ਹੈ ਕਿ ਬੋਲੀ ਬਾਹਰੀਂ ਕੋਹੀਂ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪਰਤੱਖ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭੂਗੋਲਕ ਅਸਰ ਬੋਲੀ ਦਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਢਾਲਣ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਲਈ ਹਰੇਕ ਭਰਵੀਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬੋਲੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬੋਲੀ ਦੇ ਪੀਢੇ ਤਾਣੇ ਪੇਟੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਬੋਲੀ ਦੇ ਪਰਮਾਣੀਕ ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਖਰੀਆਂ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਛਾਪਣੀਆਂ ਵੀ ਇਕ ਮਹੱਤਵ-ਪੂਰਣ ਕੰਮ ਹੈ।

ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਇਸ ਆਸ਼ੇ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਛੇੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਹ ਇਕ ਬਹੁਮੁੱਲੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੂਰਨ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਜਤਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ ਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਵੀ ਸੰਪੂਰਣ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਦਮਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਸਾਡੇ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਪੰਜਾਬੀ-ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਲਾਲ ਸਿੰਘ,
ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ।

ਪਟਿਆਲਾ,
੧੬-੧੧-੧੯੬੦

ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਬੋਰਡ

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

ਡਾ. ਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਸੀਤਲ'
ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ
ਸ੍ਰੀ ਸਰਬ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ
ਸ੍ਰੀ ਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ
ਸ੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ 'ਅਵਾਰਾ' (ਕਨਵੀਨਰ)

ਮੁਖ ਬੰਧ

ਕੌਮਾਂ ਤੇ ਦੇਸਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਤੇ ਅਮਿੱਟ ਸਰਮਾਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸਮਾ ਤੇ ਆਧਾਰ ਭਾਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਸਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਅੰਕਣ ਵਿਚ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇਕੱਤਰ ਜਾਂ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਨਾ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮਲ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਇਸ ਕਾਰਜ ਦਾ ਸਫਲ ਪਰੀਣਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਅਮੀਰ ਬੋਲੀ ਆਪਣੇ ਬੋਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਇਲਾਕੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੀ ਹੱਦ ਤਕ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣਾਂ, ਸੁਖੈਨ ਤੇ ਟਕਸਾਲੀ ਉਚਾਰਣ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਲਗਦੇ ਹੱਦ-ਬੰਨਿਆਂ ਪੁਰ ਵੀ ਛਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣਾ ਪੁਰਾਣਾ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਇਲਾਕਾਈ ਰੂਪ ਤਜ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਫ਼ਾਰਸੀ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਕੇਵਲ ਫ਼ਾਰਸ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੀ ਬੋਲੀ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਸ਼ੁਹਰਤ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਈਰਾਨ ਪੁਰ ਛਾ ਗਈ ਤੇ ਅਜ ਫ਼ਾਰਸੀ ਈਰਾਨ ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਬੋਲੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵਖ ਵਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਭਾਗਾਂ ਪੁਰ ਰਾਜ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਅਜ ਦੀ ਬੋਲੀ ਭੂਤ-ਕਾਲ ਦੀ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਸੀ, ਜਾਂ ਇਉਂ ਕਹੋ ਕਿ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਹੀ ਅਸਲ ਟਕਸਾਲੀ ਤੇ ਪਰਮਾਣੀਕ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਬੋਲੀ ਤੇ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਤੇ ਗਹਿਰਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਜਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸੇ ਬੋਲੀ ਦੀਆਂ ਵਧੇਰੀਆਂ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਉਨੀ ਹੀ ਉਹ ਅਮੀਰ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਵਡੀਆਂ ਅਮੀਰ ਬੋਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਅੱਠ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮੂਲ ਵਿਉਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਕ ਸਵਿਸਥਾਰ ਕੋਸ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਨਿਸਚਿਤ ਹੈ ਉਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇਸੇ ਕਾਰਯਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਫਿਰ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੋਲਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਜਾਂ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਉਚੇਚੇ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਮਾਹਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਹੁਣ ਤਕ ਅਸੀਂ 'ਪੋਠੋਹਾਰੀ' ਤੇ 'ਪੁਆਧੀ' ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। 'ਮਲਵਈ' ਪੁਰ ਕੰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਕਾਂਗੜੀ' ਪੁਰ ਵੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਹੈ। 'ਲਹਿੰਦੀ' ਪੁਰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਜਿਊਕਸ ਤੇ ਵਿਲਸਨ ਦੇ 'ਲਹਿੰਦਾ ਕੋਸ਼' ਇਸ ਪਾਸੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੰਗੇ ਜਤਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਜਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁੜ ਛਾਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 'ਡੋਗਰੀ' ਪੁਰ ਵੀ ਖ਼ਾਸਾ ਨਿੱਗਰ ਕੰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਪ-ਭਾਖਾਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਛੇਤੀ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਣਗੇ, ਤੇ ਇਉਂ ਸਾਡੀ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀਆਂ ਅੰਤਮ ਕੜੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਆਪ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਸਾਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕੋਸ਼ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਦੇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਉਪਰੰਤ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਇਸ ਸ਼ਬਦ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਆਈਆਂ। ਇਕ ਤਾਂ, ਉਹ ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਦੀ ਇਹ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਹੈ, ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਮਾਹਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ 'ਆਵਾਰਾ' ਲਈ ਅਪਹੁੰਚ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਇਕੱਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਜਿਹੜੇ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਣ ਕੇ ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਸੰਕਲਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਉਪਰੋਂ

ਆਏ ਲੋਕ, ਇਕ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਖਿੰਡ-ਪੁੰਡ ਗਏ ਤੇ ਦੂਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਾਰਨ ਖ਼ਾਲਸ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਨਾ ਰਹੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡੇ ਉਪ-ਬੋਲੀ-ਮਾਹਰ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਲੋਕ ਆ ਕੇ ਬੈਠੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਜਾ ਜਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਆਸ ਹੈ ਸਾਡੇ ਸੁਹਿਰਦ ਪਾਠਕ ਸਾਡੀ ਇਸ ਮਜਬੂਰੀ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖ ਕੇ ਹੀ ਇਸ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਲਅੰਕਣ ਕਰਨਗੇ। ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਪ-ਭਾਖਾ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਪਾਸ ਬਿਨੈ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣੋ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਉ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਪਰਵਾਨ ਕਰਾਂਗੇ ਤੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਜਤਨ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਦੂਜੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਹ ਸਭ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਏ ਜਾਣ।

ਇਸ ਕੋਸ਼ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਭਾਗ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਨੇ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕੋਸ਼ ਪਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਵਸਰ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ।

ਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਸੀਤਲ'
ਡਾਇਰੈਕਟਰ,
ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ

ਪਟਿਆਲਾ,
੧੪ ਨਵੰਬਰ, ੧੯੬੦

ਭੂਮਿਕਾ

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਬੋਲੀ ਕੋਲ ਐਨੀ ਅਮੀਰ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਬੋਲੀ ਦਾ ਲਿਖਾਰੀ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਠੀਕ ਠੀਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਬੋਲੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਰਗਟਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਲਈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜਾਂ ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਦੂਜੀ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਸ਼ਬਦ ਉਧਾਰੇ ਲੈਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕ ਬੋਲੀ ਦਾ ਆਪਣੀਆਂ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਡੂੰਘਾ ਸਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਆਪਣੀ ਟਕਸਾਲੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਅਜੇਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ। ਉਪ-ਬੋਲੀ ਦੇ ਅਜੇਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਐਨ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਨਾਸਬ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਅਜੇਹੀ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਇਕ ਬੋਲੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਵੇ। ਹਰ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਪਰਮਾਣੀਕ ਬੋਲੀ ਜਨਮ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਜੋ ਟਕਸਾਲੀ ਜਾਂ ਪਰਮਾਣੀਕ ਬੋਲੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਈ-ਗੁਣ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਉਚਾਰਣ-ਭੇਦ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸਾਂਝੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਿਆਗ ਕੇ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਟਕਸਾਲੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਿਚ ਚੋਖਾ ਹੱਥ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਇਹ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਹੀ ਟਕਸਾਲੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ-ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ-ਕੋਸ਼, ਪੰਜਾਬੀ-ਹਿੰਦੀ-ਕੋਸ਼, ਪੰਜਾਬੀ-ਹਿੰਦੀ-ਉਰਦੂ-ਕੋਸ਼ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ-ਵਿਸ਼ਵ-ਕੋਸ਼ ਆਦਿ ਜੇਹੇ ਕੋਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਗਈ, ਓਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਖੋਂ ਉਹਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਮਹਿਕਮੇ ਵਲੋਂ 'ਪੁਆਧੀ' ਅਤੇ 'ਪੋਠੋਹਾਰੀ' ਦੋਂਹ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁਕਿਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਸੰਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਗਈ ਜਿਸ ਦਾ ਫਲ ਸਰੂਪ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ 'ਪੁਆਧੀ' ਅਤੇ 'ਪੋਠੋਹਾਰੀ' ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਭੇਟਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਕੋਸ਼ 'ਪੋਠੋਹਾਰੀ' ਦਾ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਗ੍ਰੀਅਰਸਨ ਭਾਵੇਂ ਇਕ ਸਵਤੰਤਰ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ 'ਲਹਿੰਦੀ' ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ 'ਪੋਠੋਹਾਰੀ' ਉੱਤੇ 'ਲਹਿੰਦੀ' ਦਾ ਚੋਖਾ ਪਰਭਾਵ ਹੈ ਪਰ 'ਪੋਠੋਹਾਰੀ' ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਸੁਤੰਤਰ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਹੈ।

੧੯੪੭ ਦੇ ਮਹਾਨ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਮਗਰੋਂ 'ਪੋਠੋਹਾਰ' ਦੇ ਅਸਲੀ ਤੇ ਮੁਢਲੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦਾ ਢੇਰ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੀ ਮਾਤ-ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਖ਼ੈਰਬਾਦ ਕਹਿ ਕੇ ਵਾਘੇ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਤੀਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਖਿੰਡ ਪੁੰਡ ਗਿਆ। ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਜਾ ਵਸਿਆ ਤੇ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਵਿਚ। ਐਨ ਇਹੋ ਹਾਲ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਲਵੇ, ਪੁਆਧ, ਦੁਆਬੇ, ਮਾਝੇ, ਹਰਿਆਣੇ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਉੱਜੜ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਏ ਲੱਖਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ। ਜਿੱਥੇ ਕਿੱਥੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਜਾ ਬੈਠੇ ਓਥੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲ ਚਾਲ ਦੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਪਰਭਾਵ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਬੋਲ ਚਾਲ ਦੀ ਬੋਲੀ ਉੱਤੇ ਪਿਆ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਆਪਸ ਵਿਚ ਰਲਗੱਡ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਜ਼ਬਾਨ ਖਿਚੜੀ ਜਿਹੀ ਬਣਨ ਲੱਗ ਪਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੂਗੋਲਕ ਗੁੱਟਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਪੈਣ ਲੱਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਚੇਚੇ ਯਤਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲੀ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਿਥਿਆ ਸੀ।

ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਮਹਾਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਦਲਾ ਬਦਲੀਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਮਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਫੇਰ ਬਾਹਰੋਂ ਆ ਕੇ ਵਸੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੋਲਚਾਲ ਦੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਦੇ ਸੰਜੋਗ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਵੀਂ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਤੇ ਜੰਮ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਅਸਲੀ ਵਜੂਦ ਉਹੋ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਹੀ ਕਾਇਮ ਰਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਬਲਵਾਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੰਡ ਮਗਰੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਨਾਲ ਜੋ ਹਾਲਤ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਦੀ ਹੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਵੀ ਐਨ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਐਸਾ ਸਮਾਂ ਆ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਅਸਲੀ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਦੀ ਉਸ ਭੂਗੋਲਕ ਇਕਾਈ ਵਿਚ ਹੀ ਅਸਲੀ ਨੁਹਾਰ ਲੱਭਣੀ ਔਖੀ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਹੋ ਜੇਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰੋਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭ ਲੈਣਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਯਤਨ ਅਰੰਭਿਆ ਹੈ।

ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਦਾ ਭੂਗੋਲਕ ਖੇਤਰ

ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਭਾ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਵਿਚ 'ਪੋਠੋਹਾਰ' ਦੀ ਹਦਬੰਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਇਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ—"ਦਰਿਆ ਜੇਹਲਮ ਅਤੇ ਸਿੰਧ ਦੇ ਮੱਧ ਦਾ ਇਲਾਕਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਭਾਗ ਜ਼ਿਲਾ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿਚ ਹੈ," ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਗ੍ਰੀਅਰਸਨ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਦਾ ਖੇਤਰ ਨੀਅਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਪੋਠੋਹਾਰੀ' ਦੋ ਪਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਤਾਂ ਉਹ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਜੋ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਉਹ ਜੋ ਕੋਹ ਮਰੀ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਜੰਮਦੀ ਪਲਦੀ ਹੈ।

ਕਈ ਲੇਖਕ 'ਪੋਠੋਹਾਰ' ਨੂੰ 'ਪੁਠਵਾਰਾ' ਵੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ 'ਪੋਠਵਾਰ' ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਉੱਚਾ ਨੀਵਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੋ ਜੇਹੇ ਉੱਚੇ ਨੀਵੇਂ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ 'ਪਠਾਰ' ਸੱਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ 'ਪੋਠੋਹਾਰ' ਸ਼ਬਦ 'ਪੁਠਵਾਰ' ਤੋਂ ਹੀ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਨਿਰੁਕਤੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ (ਪੋਠੋਹਾਰ=ਪੋਠ ∠ ਪੁੱਠ+ਓ+ਹਾਰ) ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ 'ਪੁੱਠ ਵਾਲਾ'। ਪਸ਼ੂ ਦੀ 'ਪੁੱਠ' ਬਾਕੀ ਦੇ ਲਾਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਵਧੇਰੇ ਉੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਵਰਗੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਉਚਾਈ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੱਟ (ਸਤ੍ਹਾ) ਨਾਲੋਂ ੧੯੯੪ ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਦੱਸੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਿਹਲਮ ਦੀ ਧਰਤੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੱਟ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ੭੬੪ ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਆਪਣੇ ਲਾਗਲੇ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਉਚਾਈ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਸ ਭੂਗੋਲਕ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਾਉਂ 'ਪੁਠਹਾਰ' ਜਾਂ 'ਪੁਠਵਾਰ' ਤੋਂ 'ਪੋਠੋਹਾਰ' ਪੈ ਗਿਆ।

ਉੱਪਰਲੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿਲਾ ਜਿਹਲਮ ਦਾ ਪੂਰਬੀ ਹਿੱਸਾ, ਰਾਵਲ ਪਿੰਡੀ ਜ਼ਿਲੇ ਦਾ ਮੈਦਾਨੀ ਹਿੱਸਾ, ਉੱਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਕੋਹ ਮਰੀ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਤਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜ਼ਿਲੇ ਹਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਕੁੱਝ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਵੀ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਉਤੇ ਵੈਦਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਫ਼ਾਰਸੀ ਦਾ ਪਰਭਾਵ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰੀਆ ਲੋਕ ਤੇ ਹੋਰ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਮਲਾਆਵਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਏ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਕਹ ਹਿੰਦੂਕੁਸ਼, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮ ਵਿਚ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਆਏ ਅਤੇ ਆ ਕੇ ਸਿੰਧ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਠਹਿਰਦੇ ਰਹੇ। ਪੋਠੋਹਾਰ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪੈਰ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਵੇਦਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵੀ ਆਰੀਆ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਲ ਇਸੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਮਲਾਆਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫ਼ਾਰਸੀ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਇਸੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਆਈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਵਿਚ ਵੈਦਿਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਫ਼ਾਰਸੀ ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਬਦ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਵੈਦਕ-ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਪਏ ਪਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਜਿਥੇ

ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਦੀ ਕੁੱਝ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵੈਦਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਓਥੇ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਰਲਦੀ ਹੈ। ਵੈਦਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਦੇ ਅਸਰ ਨਾਲ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਵੀ ਅਤੀ ਮਿੱਠੀ ਜ਼ਬਾਨ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਮੰਨਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਪੂਰਬ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਵਿਯੋਗਆਤਮਕ ਗੁਣ ਵਧਦਾ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਲਹਿੰਦੇ ਵਲ ਨੂੰ ਤੁਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਸੰਯੋਗਆਤਮਕ ਗੁਣ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦਾ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਉੱਤੇ ਹਿੰਦੀ ਦੀ ਖੜੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਪਰਭਾਵ ਵਧਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਉੱਤੇ ਵੈਦਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਫ਼ਾਰਸੀ ਅਤੇ ਸਿੰਧੀ ਦਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਸਾਫ਼ ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸੰਯੋਗਆਤਮਕ ਗੁਣ ਕਰਕੇ 'ਪੋਠੋਹਾਰੀ' ਵੈਦਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। 'ਖਾਂਦਾਈਸੁ', 'ਜਾਂਦਾਈਸੁ' ਤੇ 'ਮਾਰਦਾਈਸੁ' ਆਦਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਉੱਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਹੀ ਅਸਰ ਹੈ ਜੋ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਬਦ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਫੇਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਵਿਚ 'ਤਰੈ'=ਤ੍ਰਿੰਨ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿਚ "त्रय"=ਤ੍ਰਿੰਨ, ਅਤੇ ਪੋਠੋਹਾਰੀ 'ਤੇਤਰੀ'=ਤੇਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿਚ ਵੀ "त्रयस्"=ਤੇਤੀ ਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਵਿਚ 'ਹਮਾਤੜ' ਅਤੇ 'ਤਮ੍ਹਾਤੜ' ਲਈ ਦੋ ਸ਼ਬਦ 'ਅਸਮੰਤਰ' ਅਤੇ 'ਤੁਸਮੰਤਰ' ਆਮ ਪਰਚੱਲਤ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਰੂਪ 'ਅਸਮਦ੍' ਜਾਂ 'ਅਸਮਤ੍' ਅਤੇ 'ਯੁਸ਼ਮਦ੍' ਜਾਂ 'ਯੁਸ਼ਮਤ੍' ਕਰਕੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। 'ਰਾਕਸ਼', 'ਜਾਤਕ', ਅਤੇ 'ਰੱਛ' ਆਦਿ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਵੈਦਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਵਿਚ ਆਮ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹਨ। ਕਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਵਲ ਮਾਮੂਲੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਹੀ ਵਰਤ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ 'ਤਰਕਰੀ' ਨੂੰ 'ਤਰੋਕੜੀ' ਅਤੇ 'ਕੰਪਨਾ' ਨੂੰ 'ਕੰਪਣਾ' ਆਦਿ।

ਵੈਦਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਰਬੀ ਫ਼ਾਰਸੀ ਦੇ ਵੀ ਕਈ ਸ਼ਬਦ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭੰਡਾਰ ਵਿਚ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਫ਼ਾਰਸੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ 'ਕਾਸ਼ੁਕ' ਚਮਚੇ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਉਪਬੋਲੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਬਰ ਵਾਸਤੇ 'ਗੋਰ', ਖੁਲ੍ਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ 'ਮਵਾਹ' (ਅਰ. ਮਬਾਹ) ਸੌਣ ਵੇਲੇ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਲਈ 'ਕੁਫ਼ਤਾਂ' (ਫ਼ਾ. ਖ਼ੁਫ਼ਤਾਂ) ਆਦਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਜੀਊਂਦਾ ਜਾਗਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਦੇ ਦੋ ਰੂਪ

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਗ੍ਰੀਅਰਸਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ 'ਪੋਠੋਹਾਰੀ' ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਉਹ ਜੋ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਉਹ ਜੋ ਮਰੀ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਨੂੰ ਉਹ ਪਹਾੜੀ-ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ 'ਪਹਾੜੀ-ਪੋਠੋਹਾਰੀ' ਅਤੇ 'ਮੈਦਾਨੀ-ਪੋਠੋਹਾਰੀ' ਵਿਚ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਭਿੰਨਤਾ ਹੈ। ਮਰੀ ਤੋਂ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਲ ਜਾਈਏ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਪਹਾੜੀ-ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਮੈਦਾਨੀ-ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦੀ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਮਰੀ ਤੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵੱਲ ਜਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਉਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਦਾ ਪਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ 'ਗੱਛ' ਧਾਤੂ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਅਤੇ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਦੋਹਾਂ ਜ਼ਬਾਨਾਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਕੁ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਮਗਰੋਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਵੀ ਪੁੱਜੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਦਾਨੀ-ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਵੀ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਉਹ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਰਭਾਵ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਉਹ ਜੋ ਅਣਪੜ੍ਹ ਪੇਂਡੂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰੀਏ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਆਖਣਗੇ— 'ਕੁਧਰ ਜਾਨੈਂ' ਪਰ ਪੇਂਡੂ ਆਖਣਗੇ — 'ਕੁਧਰ ਗਛਣੈਂ'। ਸ਼ਹਿਰੀਏ ਆਨਾ, ਜਾਨਾ, ਮੈਂਡਾ, ਤੈਂਡਾ ਤੇ ਸਿੱਧੀ ਆਖਣਗੇ ਪਰ ਪੇਂਡੂ 'ਅੱਛਣਾ', 'ਗੱਛਣਾ', 'ਮਾੜ੍ਹਾ', 'ਤੁਹਾੜਾ' ਤੇ 'ਸਿੱਧੀ' ਹੀ ਬੋਲਣਗੇ। ਖ਼ਾਲਸ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਪੇਂਡੂਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੈ, ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ।

ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਦੀਆਂ ਵਿਆਕਰਣਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ

ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਧੁਨੀ-ਪਰੀਵਰਤਨ (Phonetic Changes) ਦੇ ਦਰਿਸ਼ਟੀ-ਕੋਣ ਤੋਂ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਉਪ-ਬੋਲੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਲਚਸਪ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਜਦ ਅਸੀਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਗਹੁ ਨਾਲ ਪਰਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਾਤੂ ਲਭਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬੜੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਟੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਕੁਝ ਕੁ ਕੱਢੇ ਸਿੱਟੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ :—

੧) ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਮੁਢ ਵਿਚ ਆਏ 'ਉ' ਅਤੇ 'ਇ' ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਵਿਚ 'ਹੁ' ਅਤੇ 'ਹਿ' ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ—'ਉਸ', 'ਇਸ', 'ਇਕ', 'ਇਤਨਾ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਹੁਸ', 'ਹਿਸ', 'ਹਿਕ' ਅਤੇ 'ਹਿਤਨਾ' ਆਦਿ ਲਿਖੇ ਤੇ ਬੋਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

੨) ਵਰਤਮਾਨ ਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਅੰਤਲੇ 'ਦ' ਨੂੰ 'ਨ' ਅਤੇ 'ਣ' ਵਿਚ ਵਟਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ 'ਜਾਂਦਾ', 'ਪੀਂਦਾ', 'ਲੈਂਦਾ' ਤੇ 'ਕਰਦਾ' ਆਦਿ ਦੀ ਥਾਂ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਵਿਚ 'ਜਾਨਾ (ਣਾ)', 'ਪੀਨਾ (ਣਾ)', 'ਲੈਨਾ (ਣਾ)' ਤੇ 'ਕਰਨਾ (ਣਾ)', ਆਦਿ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਜਾਂਦਿਆਂ', 'ਦੇਂਦਿਆਂ', 'ਖਾਂਦਿਆਂ' ਤੇ 'ਪੀਂਦਿਆਂ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਜਾਨਿਆਂ', 'ਦੇਨਿਆਂ', 'ਖਾਨਿਆਂ', 'ਪੀਨਿਆਂ' ਅਤੇ 'ਜਾਣਿਆਂ', 'ਦੇਣਿਆਂ', 'ਖਾਣਿਆਂ', 'ਪੀਣਿਆਂ' ਆਦਿ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

੩) 'ਦਾ', 'ਦੇ', 'ਦੀ', ਅਤੇ 'ਦੀਆਂ' ਆਦਿ ਸਬੰਧਕੀ ਪ੍ਰਤਿਆਵਾਂ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਵਿਚ 'ਨਾ', 'ਨੇ', 'ਨੀ' ਅਤੇ 'ਨੀਆਂ' ਕਰਕੇ ਉਚਾਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ 'ਕਾਕੇ ਦਾ ਝੱਗਾ', 'ਜਾਤਕੜੀ ਦੀ ਕਮੀਜ਼', 'ਬਾਪੇ ਦੇ ਕਪੜੇ' 'ਚਾਚੇ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ' ਆਦਿ ਦੀ ਥਾਂ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਵਿਚ 'ਕਾਕੇ ਨਾ ਝੱਗਾ', 'ਜਾਤਕੜੀ ਨੀ ਕਮੀਜ਼' ਅਤੇ 'ਬਾਪੇ ਨੇ ਕਪੜੇ' 'ਚਾਚੇ ਨੀਆਂ ਪੱਗਾਂ' ਆਦਿ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

੪) ਕ੍ਰਿਆ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ 'ਕਿੱਥੇ', 'ਕਿੱਧਰ', 'ਕਿਸ' ਆਦਿ ਦੀ ਸਿਹਾਰੀ (ਿ) ਦੀ ਥਾਂ ਔਂਕੜ (ੁ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਕੁਥੇ', 'ਕੁਥੈ', 'ਕੁਧਰ' ਜਾਂ 'ਕੁਸ' ਉਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

੫) ਕ੍ਰਿਆ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ 'ਉਥੇ', 'ਇਥੇ', 'ਕਿੱਥੇ' ਅਤੇ 'ਜਿਥੇ' ਆਦਿ ਦੀ ਲਾਂ (ੇ) ਦੀ ਥਾਂ ਦੁਲਾਂ (ੈ) ਵਰਤ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਣ 'ਉਥੈ', 'ਇਥੈ', 'ਕੁਥੈ' ਅਤੇ 'ਜਿਥੈ' ਆਦਿ ਕਰ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

੬) 'ਉਠਾਉਣਾ', 'ਬਣਾਉਣਾ', 'ਭੁਲਾਉਣਾ' ਅਤੇ 'ਜਗਾਉਣਾ' ਆਦਿ ਸਕਰਮਕ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚਲੇ 'ਉ' ਨੂੰ ਅੱਵਲ ਤਾਂ ਉਚਾਰਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਵੇਂ—'ਉਠਾਣਾ', 'ਬਣਾਣਾ', 'ਭੁਲਾਣਾ' ਅਤੇ 'ਜਗਾਣਾ' ਆਦਿ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਿਧਰੇ ਕਿਧਰੇ 'ਗਾਉਣਾ', 'ਨ੍ਹਾਉਣਾ' ਆਦਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ 'ਉ' 'ਵ' ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ—'ਗਾਵਣਾ' ਅਤੇ 'ਨ੍ਹਾਵਣਾ' ਆਦਿ।

੭) ਸਬੰਧਕੀ ਪ੍ਰਤਿਆ 'ਨੂੰ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਕੀ' ਦਾ ਪਰਯੋਗ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਵਿਚ ਆਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ 'ਲਾਲੇ ਨੂੰ ਆਖ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਲਾਲੇ ਕੀ ਆਖ' ਅਤੇ 'ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਮਾਰ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਕੁੱਤੇ ਕੀ ਮਾਰ' ਬੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਨੂੰ' ਦੀ ਥਾਂ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ 'ਆਂ', 'ਆਂਹ', ਅਤੇ 'ਈ' ਵੀ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ—'ਮੋਹਣ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ?' ਦੀ ਥਾਂ 'ਮੋਹਣ ਆਂ ਕਹਿ ਹੋਇਐ ?' 'ਮੋਹਣ ਆਂਹ ਕਹਿ ਹੋਇਐ ?', 'ਮੋਹਣ ਈ ਕਹਿ ਹੋਇਐ ?' ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

੮) ਸਮਾਸੀ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਜੇ ਪਹਿਲੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਮੁਕਤਾ ਅੱਖਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਬਿਹਾਰੀ (ੀ) ਵਧਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਮਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ—'ਕਰ ਕੇ ਜਾਣਾ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਕਰੀ ਕੇ ਜਾਣਾ', 'ਸੁੰਘ ਕੇ ਜੀਵਣਾ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਸੁੰਘੀ ਕੇ ਜੀਵਣਾ' ਅਤੇ 'ਡਰ ਕੇ ਰਹਿਣਾ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਡਰੀ ਕੇ ਰਹਿਣਾ' ਬੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇ ਪਹਿਲੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਅੱਖਰ ਨਾਲ ਲਾਂ (ੇ) ਜਾਂ ਦੁਲਾਈਆਂ (ੈ) ਹੋਣ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਉਸ ਅੱਖਰ ਦੇ ਅੱਗੇ 'ਈ' ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ—'ਦੇ ਕੇ ਜਾਣਾ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਦਈ ਕੇ ਜਾਣਾ' ਅਤੇ 'ਲੈ ਕੇ ਦੇਣਾ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਲਈ ਕੇ ਦੇਣਾ' ਆਦਿ।

੯) ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੇ 'ਉ' ਵਾਲੀ ਸੰਗਿਆ ਦੇ 'ਉ' ਨੂੰ 'ਵ' ਵਿਚ ਬਦਲ ਕੇ ਬੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ 'ਜੀਉਣ', 'ਸੀਉਣ' ਅਤੇ 'ਸਾਉਣ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਜੀਵਣ', 'ਸੀਵਣ' ਅਤੇ 'ਸਾਵਣ' ਆਦਿ।

੧੦) ਗੁੱਜਰਖਾਨ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਅਪੂਰਨ ਕ੍ਰਿਆ 'ਸੀ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਸਾ' ਅਤੇ 'ਸਨ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਸੇ' ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਇਸਤਰੀ ਲਿੰਗ ਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ 'ਸਨ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਸੀਆਂ' ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ 'ਉਹ ਗਿਆ ਸੀ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਉਹ ਗਿਆ ਸਾ', 'ਸਾਰੇ ਗਏ ਸਨ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਸਾਰੇ ਗਏ ਸੇ' ਅਤੇ 'ਸਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਸਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਆਂ' ਆਦਿ।

੧੧) 'ਕੀ' 'ਪੜਨਾਂਵ' ਨੂੰ ਦਰਿਆ ਜਿਹਲਮ ਦੇ ਲਾਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ 'ਕੇ' ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ 'ਚਾਚੀ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਏ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਚਾਚੀ ਨੂੰ ਕੇ ਹੋਇਐ' ਬੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਗੇਰੇ ਭੂੰਘੇਰੇ ਪੋਠੋਹਾਰ ਵਿਚ ਇਹ 'ਕੇ' ਵੀ ਬਦਲ ਕੇ 'ਕਹਿ' ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਓਥੇ ਇਹੋ ਵਾਕ 'ਚਾਚੀ ਕੀ ਕਹਿ ਹੋਇਐ' ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

੧੨) ਜਿਹਲਮੋਂ ਪਾਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ 'ਮੈਨੂੰ', 'ਤੈਨੂੰ', 'ਉਸ ਨੂੰ' (ਜਾਂ ਉਹ ਨੂੰ) ਆਦਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ 'ਮਨੂੰ', 'ਤਨੂੰ', ਤੇ 'ਉਨੂੰ' ਦਾ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਜ਼ਾਰੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਇਹੋ ਸ਼ਬਦ 'ਮਾਂਹ', 'ਤਾਂਹ', 'ਉਸਾਂਹ', ਫਿਰ 'ਮੀਹ', 'ਤੁਹੀ', 'ਉਸਦੀ' ਤੇ ਫਿਰ 'ਮਿਕੀ', 'ਤੁਕੀ', 'ਉਸ ਕੀ' ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ 'ਮਿੰਘੀ', 'ਤੁੰਘੀ' ਤੇ 'ਉਸ ਚੀ' ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

੧੩) ਇਸਤਰੀ ਲਿੰਗ ਸੰਗਿਆ ਦਾ ਇੱਕ-ਵਚਨ ਤੋਂ ਬਹੁਵਚਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਇਸਤਰੀ ਲਿੰਗ ਸੰਗਿਆ ਦਾ ਅੰਤਲਾ ਅੱਖਰ ਮੁਕਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ (ੀਂ) ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ—ਮੱਝ ਤੋਂ ਮੱਝੀਂ। ਪਰ ਜੇ ਅੰਤਲੇ ਅੱਖਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੰਨਾ (ਾ) ਲੱਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ (ਈਂ) ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ—ਹਵਾ ਤੋਂ ਹਵਾਈਂ, ਬਲਾ ਤੋਂ ਬਲਾਈਂ ਅਤੇ ਗਾਂ ਤੋਂ ਗਾਈਂ ਆਦਿ।

੧੪) ਕਈ ਵਾਰੀ ਖ਼ਾਸ ਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਆਮ ਸੰਗਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲਾਂ (ੇ) ਬਿਹਾਰੀ (ੀ) ਜਾਂ ਆ (ਾ) ਆਮ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ—'ਮੋਹਨ ਨੂੰ ਮਾਰੋ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਮੋਹਣੇ ਕੀ ਮਾਰੋ', 'ਮੱਝ ਨੂੰ ਸੂਲ ਹੈ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਮੱਝੀ ਕੀ ਸੂਲ ਐ' ਅਤੇ 'ਮੇਰੀ ਸਲਵਾਰ 'ਚ ਨਾੜਾ ਪਾ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਮੈਂਢੀ ਸਲਵਾਰਾਂ 'ਚ ਨਾੜਾ ਪਾ' ਆਦਿ।

੧੫) ਕਦੇ ਕਦੇ ਕਨੌੜਾ (ੌ) ਦੀ ਥਾਂ ਦੁਲਾਈਆਂ (ੈ) ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ—ਭੌਣਾ (ਘੁੰਮਣਾ) ਅਤੇ ਸੌਣਾ (ਸੌਂ ਜਾਣਾ) ਦੀ ਥਾਂ 'ਭੈਣਾ' ਅਤੇ 'ਸੈਣਾ' ਬੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

੧੬। ਕਈ ਸੰਗਿਆ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਅੱਖਰ ਨਾਲ ਕੰਨਾ (ਾ) ਲਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅੱਖਰ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਨੂੰ ਦੀਰਘ ਕਰਨਾ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਵਿਚ ਆਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ—'ਘਰ' ਨੂੰ 'ਘਾਰ' ਤੇ 'ਹੜ੍ਹ' ਨੂੰ 'ਹਾੜ' ਆਦਿ।

੧੭) ਉਹ ਸੰਗਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਅੱਖਰ ਨਾਲ ਦੁਲੈਂਕੜ ਹੋਵੇ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਨੁਨਾਸਕ (Nazalise) ਕਰ ਕੇ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ—'ਆਲੂ' ਨੂੰ 'ਆਲੂੰ', 'ਪਿੱਸੂ' ਨੂੰ 'ਪਿੱਸੂੰ', 'ਕੱਦੂ' ਨੂੰ 'ਕੱਦੂੰ' ਅਤੇ 'ਬਿੱਚੂ' ਨੂੰ 'ਬਿੱਚੂੰ' ਆਦਿ।

੧੮) 'ਮਾਂ', 'ਭੈਣ', 'ਭਰਾ' ਤੇ 'ਪਿਉ' ਆਦਿ ਦੇ ਪਿੱਛੇ 'ਊ' ਵਧਾ ਕੇ 'ਮਾਊ', 'ਭੈਣੂ', 'ਭਰਾਊ' ਅਤੇ 'ਪਿਊ' ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

੧੯) 'ਲਹਿੰਦੀ' ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਟਿੱਪੀ (ੰ) ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਅਧਕ (ੱ) ਵਾਂਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ—ਕੰਘੀ, ਸੰਘੀ, ਕੰਧ, ਸੰਢ ਤੇ ਲੰਘ ਆਦਿ ਨੂੰ ਕੱਘੀ, ਸੱਘੀ, ਕੱਧ, ਸੱਢ ਅਤੇ ਲੱਘ ਆਦਿ।

੨੦) ਕ੍ਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ 'ਓਕਾ' ਪਰਤਿਆ ਲਾ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ—ਕਲ੍ਹ, ਪਰ, ਅਜ ਅਤੇ ਕਦ ਤੋਂ ਕਲ੍ਹੋਕਾ, ਪਰੋਕਾ, ਅਜੋਕਾ ਅਤੇ ਕਦੋਕਾ ਆਦਿ।

੨੧) ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਲਿਖਣ ਤੇ ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਅਧਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ

ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਧਕ (ੱ) ਨੂੰ 'ਪੋਠੋਹਾਰਨ' ਸੱਦਿਆ ਹੈ। ਪੋਠੋਹਾਰ ਵਿਚ 'ਪਿਤਾ' ਨੂੰ 'ਪਿੱਤਾ', 'ਪਤਾ' ਨੂੰ 'ਪੱਤਾ' ਕਰ ਕੇ ਉਚਾਰਦੇ ਹਨ।

੨੨) ਦੁਲਾਈਆਂ (ੈ) ਦੀ ਥਾਂ ਕਨੌੜਾ (ੌ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ—'ਮਾਰ ਪੈਸੀ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਮਾਰ ਪੌਸੀ'।

੨੩) ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਅਤੇ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਵਿਚ ਤਾਂ ਢੇਰ ਫ਼ਰਕ ਹੈ, 'ਗਾ' ਅਤੇ 'ਗੀ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਸਾ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ—'ਜਾਵਾਂਗਾ' ਨੂੰ 'ਜਾਸੀ', 'ਖਾਵੇਗੀ' ਨੂੰ 'ਖਾਸੀ' ਅਤੇ 'ਆਵੇਗਾ' ਨੂੰ 'ਆਸੀ' ਕਰ ਕੇ ਬੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਤਰਤੀਬ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ

ਪੋਠੋਹਾਰੀ-ਕੋਸ਼ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਅਸਾਂ ਉਹੋ ਹੀ ਰੱਖੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਛਪ ਚੁੱਕੇ 'ਪੰਜਾਬੀ-ਕੋਸ਼' ਦੀ ਸੀ। ਮਹਿਕਮੇ ਦਾ ਇਹ ਜਤਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵੱਲੋਂ ਛਪਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਤਰਤੀਬ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਇਕੋ ਹੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ ਤਾਕਿ ਪਾਠਕ ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਸ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਕੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੀ ਤਰਤੀਬ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਝਗੜੇ ਵਿਚ ਨਾ ਪੈਣਾ ਪਵੇ ਤੇ ਇਕੋ ਵਾਰ ਸਾਡੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਤਰਤੀਬ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਕੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਗਮਤਾ ਨਾਲ ਵਰਤ ਸਕਣ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅੱਖਰ-ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਮਿਲਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਵਿਸ਼ਾ-ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਸਬੰਧੀ ਹੋਈ ਮੌਜੂਦਾ ਖੋਜ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਖਰ-ਕ੍ਰਮ (Alfphabetical order) ਹੀ ਇਕ ਐਸਾ ਵਿਗਿਆਨਕ-ਕ੍ਰਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠਕ ਬੜੀ ਹੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਬਦ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ-ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਮੁੱਖ-ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਉਪ-ਸ਼ਬਦ (Derivatives), ਅਖੌਤਾਂ, ਮੁਹਾਵਰੇ ਤੇ ਸਮਾਸ ਅੱਖਰ-ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਐਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹੋ ਤਰਤੀਬ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ—'ਇੱਟੀ' ਨੂੰ ਮੁਖ-ਸ਼ਬਦ ਮੰਨ ਕੇ 'ਇੱਟੀ ਟੋਲਾ' ਅਤੇ 'ਇੱਟੀ ਡੰਡਾ' ਆਦਿ ਉਪ-ਸ਼ਬਦ (Derivatives) ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਆਂਦਰਾ' ਮੁਖ-ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਧੀਨ 'ਆਂਦਰੇ ਕੁਧਦੇ, ਕੁੜ ਕੁੜ ਕੁਧਦੇ' ਆਦਿ ਅਖੌਤਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅੱਖਰ-ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਮੁਖ-ਸ਼ਬਦ ਹੇਠ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਵੀ ਓਹੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਅੱਖਰ-ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ—'ਕੁੱਛ' ਮੁਖ ਸ਼ਬਦ ਹੇਠ 'ਕੁੱਛਾਂ ਫੋਲਣੀਆਂ' 'ਕੁੱਛਾਂ ਵਿਚ ਵੜਨਾ' ਆਦਿ ਮੁਹਾਵਰੇ ਆਪਣੇ ਅੱਖਰ-ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਆਏ ਹਨ।

ਕਈ ਥਾਂ ਸ਼ਬਦ ਕੇਂਦਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਮੁਹਾਵਰੇ, ਅਖੌਤਾਂ ਜਾਂ ਸਮਾਸ ਆਪਣੇ ਹੀ ਢੰਗ ਦੇ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਯੋਗ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਹੋਰ ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹੋ ਜਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਮੁਖ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਉਪ-ਸ਼ਬਦ, ਸਮਾਸ, ਮੁਹਾਵਰੇ ਤੇ ਅਖੌਤਾਂ ਆਦਿ ਆਪਣੇ ਅਖਰ-ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਉਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਖ-ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ 'ਸੌ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਮੁਹਾਵਰੇ ਤੇ ਅਖੌਤਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਉਪ-ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਗਹੁ ਨਾਲ ਵੇਖੋ। 'ਸੌ' ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਠੀਕਾਰਥ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ 'ਸੌ ਕਰੀਏ', 'ਸੌ ਦਾਂਦੀਆ', 'ਸੌ ਦਾਂਦੀਆ ਵੀ ਇਕ ਦਾਂਦੀਏ ਕੋਲ ਜਾਨੈ' ਅਤੇ 'ਸੌ ਦਿਹਾੜਾ ਚੋਰੇ ਨਾ ਇਕ ਦਿਹਾੜਾ ਸ਼ਾਹਦੇ ਨਾ' ਆਦਿ ਉਪ-ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਅਖੌਤਾਂ ਦਰਜ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦੱਸਣ ਲਈ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਵਲ ਟਕਸਾਲੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸ਼ਬਦ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਧੇਰੇ ਅਰਥਾਂ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਗਈ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਢੁੱਕਵਾਂ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਜਾਂ ਪਰਿਆਇਵਾਚੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਉਥੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਿਸਥਾਰ ਤੋਂ

ਵੀ ਕੰਮ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਹ ਲਗਦੇ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕੁਟੇਸ਼ਨ (Quotation) ਵੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੇਖੋ ਸ਼ਬਦ 'ਝਾਂਜ', 'ਝੱਰਣ' ਅਤੇ 'ਲਾਇਕਦਾਰ' ।

ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਉੱਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰਿਆਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਉਪਬੋਲੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਚੋਖਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ । ਜਿਵੇਂ 'ਸੈਫੁਲ ਮਲੂਕ' ਦਾ ਕਰਤਾ ਮੀਆਂ ਮੁਹੰਮਦ ਬਖ਼ਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਲਿਖਾਰੀ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਪਰਸਿੱਧ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਓਵੇਂ ਹੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਗਿਣਤੀ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ । ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ 'ਦਰਦੀ', ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁਗਲ, ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ 'ਮਾਹਰ', ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨਾਵਲਿਸਟ, ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਮੁਸਾਫ਼ਰ, ਵਿਧਾਤਾ ਸਿੰਘ 'ਤੀਰ', ਗਿਆਨੀ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ 'ਦਰਦ', ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ 'ਆਵਾਰਾ', ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਸਰਨਾ' ਆਦਿ ਸਾਰੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੇ ਹੀ ਜੰਮਪਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਉੱਨਤੀ ਅਤੇ ਵਾਧੇ ਵਿਚ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਈ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਸ਼ਬਦ ਸਾਡੇ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਗਏ ਹਨ ।

ਇਸ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵੱਖਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਸੰਕੇਤ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ,
ਇਨਚਾਰਜ, ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਸ਼ਾਖ਼ਾ,
ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ।

ਪਟਿਆਲਾ,
੧੪-੧੧-੧੯੬੦

ਸੰਕੇਤ

ਅਖੌ.	————	ਅਖੌਤ
ਅਵ.	————	ਅਵਯ
ਇ.	————	ਇਸਤ੍ਰੀ ਲਿੰਗ
ਸੈਫਲ. ਮਲੂ.	————	ਸੈਫੁਲ ਮਲੂਕ
ਸੈਫਲ.	————	ਸੈਫੁਲ ਮਲੂਕ
ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.	————	ਕ੍ਰਿਆ ਅਕਰਮਕ
ਕ੍ਰਿ. ਅਪੂ.	————	ਕ੍ਰਿਆ ਅਪੂਰਨ
ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.	————	ਕ੍ਰਿਆ ਸਕਰਮਕ
ਕ੍ਰਿ. ਸਮਾ.	————	ਕ੍ਰਿਆ ਸਮਾਸੀ
ਕ੍ਰਿ. ਪ੍ਰੇ.	————	ਕ੍ਰਿਆ ਪ੍ਰੇਰਕ
ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.	————	ਕ੍ਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ
ਪੁ.	————	ਪੁਲਿੰਗ
ਬ. ਵ.	————	ਬਹੁਵਚਨ
ਮੁਹਾ.	————	ਮੁਹਾਵਰਾ
ਲਹਿੰ.	————	ਲਹਿੰਦੀ
ਲਾ. ਕ੍ਰਿ.	————	ਲਾਗੂ ਕ੍ਰਿਆ
ਵਿ.	————	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ

ੳ

ਉਸ ਕੀ—(ਪੜ.) ਉਸ ਨੂੰ

ਉਸ ਕੁਸ—(ਪੜ.) ਉਸ ਕਿਸ

ਉਸਕਲਾ—(ਪੁ.) ਉਸਕਲ

ਉਸ ਕੀ—(ਪੜ.) ਉਸ ਨੂੰ, ਓਹਨੂੰ

ਉਸ ਨਾ—(ਪੜ.) ਉਸ ਦਾ

ਉੱਸਰ ਪੱਸਰ—(ਪੁ.) ਅਸਰ

ਉਸਰੱਗਾ—(ਪੁ.) ਉਸਾਰ, "ਬਿਨ ਫ਼ਰਜ਼ੰਦ ਮੇਰੇ ਕਿਸ ਕਾਰੀ ਇਹ ਸਾਰੇ ਉਸਰੱਗੇ" (ਸੈਫ਼ੁਲ)

ਉਸਲਾ—(ਪੁ.) ਮੰਜੇ ਦਾ ਸੇਰੂ, ਸੇਰੂਆ

ਉਸਾਂਹ—(ਪੜ.) ਉਸ ਨੂੰ

ਉੱਸੇ—(ਪੜ.) ਓਸੇ

ਉੱਸੇ ਆਂ—(ਪੜ.) ਓਸੇ ਨੂੰ

ਉੱਸੇ ਕੀ—(ਪੜ.) ਓਸੇ ਨੂੰ

ਉੱਸ 'ਲੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਓਸੇ ਵੇਲੇ

ਉੱਸੈ—(ਪੜ.) ਓਸੇ

ਉੱਸੈ ਆਂ—(ਪੜ.) ਓਸੇ ਨੂੰ

ਉੱਸੈ ਕੀ—(ਪੜ.) ਉਸ ਨੂੰ

ਉੱਸੈ ਨਾ—(ਪੜ.) ਉਸੇ ਦਾ

ਉਹਥੇ—(ਵਿ.) ਓਹੋਉ

ਉਹਾ—(ਪੜ.) ਉਹੋ

ਉੱਕਣ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਓਕਣ, ਉੱਕਰ

ਉੱਕਰ—(ਵਿ.) ਗੁੱਲੀ ਡੰਡੇ ਵਿੱਚ ਡੰਡੇ ਉੱਤੇ ਗੁੱਲੀ ਦੇ ਬੁੜ੍ਹਕਾਉਣ ਦੀ ਟਕੋਰ। ਥੱਰੀ

ਉੱਕਰੇ—(ਪੁ.)(ਬ.ਵ.) ਫੱਟੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਪਾਏ ਅੱਖਰ; ਪੂਰਨੇ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪਾਣੇ, ਪੈਣੇ)

ਉੱਗਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ੧. ਖਿਲ ਪੁੰਲ ਜਾਣਾ (ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਗੀਜ਼ ਦਾ), ੨. ਉੱਪੜ ਜਾਣਾ (ਵਲੇ ਹੋਏ ਧਾਗੇ ਆਦਿ ਦਾ) ੩. ਉਤਰ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਖੁਰ ਜਾਣਾ (ਰੰਗ ਦਾ)

ਉਗੇਲੂ—(ਵਿ.) ਕੱਚਾ ਅਤੇ ਫ਼ਿੱਕਾ ਪੈ ਜਾਣ ਵਾਲਾ (ਰੰਗ)

ਉਘਰੀ ਉਘਰੀ ਪੈਂਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਉੱਘਰ ਉੱਘਰ ਪੈਣਾ

ਉੱਘਲ ਮੁੱਘਲ—(ਵਿ.) ਉਥਲ ਮਾਟਾ

ਉੱਘਲਾ ਮੁੱਘਲਾ—(ਪੁ.) ਉਹਲਾ ਮੋਹਲਾ

ਉੱਚਾ ਬੋਲਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚੀਜ਼ ਦਾ ਮੁੱਲ ਬਹੁਤਾ ਮੰਗਣਾ

ਉਚੜਾ ਪੱਚੜਾ
ਉੱਚਾ ਪੱਚਾ } —(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉਚੇਰਾ

ਉੱਛੂ—(ਪੁ.) ਉੱਛੂ, ਉਥਰੂ

ਉੱਠ ਨਾ ਹੰਗਾਂ, ਫਿੱਟੇ ਮੂੰਹ ਗੋਡਿਆਂ ਨਾ—(ਅਖੌ.) ਉੱਠ ਨਾ ਸਕਾਂ, ਫਿੱਟੇ ਮੂੰਹ ਗੋਡਿਆਂ ਦਾ

ਉੱਠ ਨੀ ਧੀਏ ਨਿੱਸਲ ਹੋ, ਚਰਖ਼ਾ ਛੋੜ ਤੇ ਚੱਕੀ ਝੋ—(ਅਖੌ.) ਉੱਠ ਨੀ ਧੀਏ ਨਿੱਸਲ ਹੋ, ਚਰਖਾ ਛੱਡ ਤੇ ਚੱਕੀ ਝੋ

ਉੱਡ ਉੱਡ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬਹੁਤ ਸੋਹਣਾ ਲਗਣਾ, ਫੱਬਣਾ

ਉੱਡਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਉੱਡਣਾ

ਉੱਡਾ—(ਵਿ.) ਉੱਡਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣਾ, ਕਰਨਾ)

ਉੱਡਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਪ੍ਰੇ.) ਉੱਡਾ ਕਰਨਾ

ਉਡਾਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਪ੍ਰੇ.) ਉਡਾਉਣਾ

ਉੱਡੀ ਉੱਡੀ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਉੱਡ ਉੱਡ ਪੈਣਾ

ਉਡਾਰ—(ਵਿ.) ਡਾਰ

ਉਣੱਤਰੀ—(ਵਿ.) ਉਣੱਤੀ

ਉਣਤਰੀ ਬੁਣਤਰੀ—(ਵਿ.) ਉਣਤੀ ਬੁਣਤੀ

ਉਤਲੂੰ—(ਪੁ.) ਚਮੂਣਾ

ਉਤਰ ਸਾਹੀ—(ਵਿ.) ਓਤਰਸਾਹੀ

ਉਤਣੂੰ—(ਪੁ.) ਉਤਣੂੰ

ਉੱਤਾ—(ਵਿ.) ਉੱਤਲਾ

ਉਤਾਵਲ
ਉਤਾਵਲੀ } —(ਵਿ.) ਉਤਾਉਲ, ਉਤਾਉਲੀ

ਉਤਾਵਲਾ—(ਵਿ.) ਕਾਹਲਾ

ਉੱਤੇ'ਲੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉਸੇ ਵੇਲੇ

ਉਥਰੂ—(ਪੁ.) ਉਥਰੂ

ਉੱਥੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉਥੋਂ

ਉੱਥੈ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਓਥੇ

ਉੱਥੈ ਕੁੱਥੈ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉਥੇ ਕਿੱਥੇ

ਉੱਦਣ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਓਦਣ

ਉੱਦਣ ਕਿੱਦਣ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਓਦੋਂ ਕਦੋਂ

ਉੱਦੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਓਦੇ

ਉੱਦੇ ਕਿੱਦੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਓਦੇ ਕਿਦੇ

ਉਦੋਕਲਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਓਦੋਕਣਾ

ਉੱਧਰ ਕੁੱਧਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਓਧਰ ਕਿੱਧਰ

ਉਨੱਤਰੀ—(ਵਿ.) ਉਨੱਤੀ

ਉਨਤੱਰੀਆਂ—(ਵਿ.) ਉਨੱਤੀਆਂ

ਉਪਰਾ—(ਵਿ.) ਉਪੱਰਲਾ

ਉਪਰਾਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉਤਾਂਹ

ਉਪਰੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉਪਰੋਂ

ਊਪਰੂੰ ਊਪਰੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉਪਰੋਂ ਉਪਰੋਂ
ਊਪਰੋਂ ਤਲੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉਪਰਥਲੀ
ਊਪਰੋਂ ਤਲੀ ਨੇ—(ਵਿ.) ਉਪਰਥਲੀ ਦੇ
ਊਫਰਾਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉਤਾਂਹ
ਊੱਫਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਉੱਛਲਣਾ
ਊਂਬਰ—(ਵਿ.) ਉਮਰ
ਊਂਬਰਾਂ ਨਾ—(ਵਿ.) ਉਮਰਾਂ ਦਾ
ਊਂਬਾਰੂ—(ਵਿ.) ਉਮਾਰੂ
ਊਮਦੀ—(ਵਿ.) ਉਮਦਾ, "ਚਾਰ ਕੁ ਸੇ ਹੋਰ ਲਿਖ ਲਿਆਏ ਸੂਰਤ ਸੋਹਣੀ ਊਮਦੀ" (ਸੈਫੁਲ)
ਊਮੈਦੀ—(ਵਿ.) ਉਮੀਦ ਵਾਲਾ, "ਕੈਦੇ ਮੰਦਰ ਹਾਂ ਊਮੈਦੀ, ਪੀ ਕੇ ਜਾਮ ਸਬਰ ਦਾ" (ਸੈਫੁਲ)
ਊਰਾ—(ਵਿ.) ਉਰਲਾ
ਊਰਾਰਾ—(ਵਿ.) ਉਰਾਰਲਾ
ਊਰਾਰਾ ਪਾਰਾ—(ਵਿ.) ਉਰਾਰਲਾ ਪਾਰਲਾ
ਊਰਿਆ—(ਵਿ.) ਉਰਲਾ
ਊੱਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਉਲ੍ਹਾਰਨਾ
ਊਲੰਡ-ਬਾਜ਼ੀ—(ਵਿ.) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਖੇਡ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗੇਂਦ ਨੂੰ ਉਤਾਂਹ ਉਛਾਲ ਕੇ ਬੋਚਦੇ ਹਨ
ਊਲ੍ਹਾ—(ਪੁ.) ਹੁੱਲ੍ਹਾ
ਊੜਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਅੜੁੰਗਣਾ
ਊੜਬਣ—(ਵਿ.) ਅੜਬਣ
ਊਨਣਾ—(ਵਿ.) ਉੜਣ ਵਾਲਾ; ਉੜਦਾ ਹੋਇਆ
ਊੜਨੀ ਧਾਰਨ—(ਵਿ.) ਉੜਦੀ ਧਾਰਨ
ਊਹਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉਧਰ
ਊਹਰ ਕੂਹਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉੱਧਰ ਕਿੱਧਰ
ਊਹਜੇ—(ਵਿ.) ਉਹੋ
ਊਹੈ—(ਵਿ.) ਓਹੀ
ਊਹੈ ਜੇਹਾ—(ਵਿ.) ਓਹੋ ਜੇਹਾ
ਊਂਠ—(ਪੁ.) ਊਠ
ਊਂਠਵਾਣ—(ਵਿ.) ਊਠਵਾਣ
ਊਂਠਵਾਣੀ—(ਵਿ.) ਊਠਵਾਣ ਦਾ ਕੰਮ
ਓਖਰ—(ਪੁ.) ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਇਆ ਚਾਰਾ ਜਾਂ ਦਾਣਾ
ਓਠ—(ਪੁ.) ਹੋਠ
ਓਤਰਮਾਹੀ—(ਵਿ.) ਹੌਂਕੜੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲਗਣੀ)
ਓਤਰ ਨਖੱਤਰ—(ਵਿ.) ਔਤਰ ਨਖੱਤਰ
ਓਤਰਾ—(ਵਿ.) ਔਤਰਾ
ਓਤਰੀ ਨਾ—(ਵਿ.) ਔਤਰੀ ਦਾ (ਗਾਲ੍ਹ)
ਓਪਰਿਹਾਂ—(ਪੁ.) ਓਪਰਾਪਨ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲਗਣਾ, ਮੰਨਣਾ)
ਊਮਰਾਂ ਨਾ—(ਵਿ.) ਉਮਰਾਂ ਦਾ
ਊਮਰੈ ਨਾ—(ਵਿ.) ਉਮਰ ਦਾ
ਓੜ—(ਵਿ.) ਓੜਕ, (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ, ਕਰ ਦੇਣੀ)
ਓੜ ਬੰਨਾਂ—(ਪੁ.) ਓੜਕ ਬੰਨਾ

ਅ

ਅਸ—(ਪੜ.) ਅਸੀਂ
ਅਸ ਕੀ—(ਪੜ.) ਅਸਾਂ ਨੂੰ
ਅਸ ਤੁਸ—(ਪੜ.) ਅਸੀਂ ਤੁਸੀਂ
ਅਸ਼ਕਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਅਕਸਰ
ਅਸਧਾਤੂ ਪੁਣਾ—(ਪੁ.) ਹਰਾਮੀ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ, ਹਰਾਮਜ਼ਦਗੀ
ਅਸਧਾਤੀ—(ਵਿ.) ਹਰਾਮੀ
ਅਸਮੰਤਰ—(ਵਿ.) ਹਮਾਤੜ
ਅਸਾਂਹ—(ਪੜ.) ਅਸਾਨੂੰ
ਅਸਾਂਹ ਤੁਸਾਂਹ—(ਪੜ.) ਅਸਾਨੂੰ, ਤੁਸਾਨੂੰ
ਅਸਿਓਂ—(ਪੁ.) ਅੱਸੋਂ, ਅੱਸੂ
ਅੱਸੋਂ—(ਪੁ.) ਅੱਸੂ
ਅਸੋਂ ਮਾਹ ਸਿਆਲਾ, ਦਿਹੇਂ ਧੁੱਪਾਂ ਰਾਤੀਂ ਪਾਲਾ—(ਅਖੌ.) ਅੱਸੂ ਮਾਹ ਸਿਆਲਾ, ਦਿਨੇਂ ਧੁੱਪ ਤੇ ਰਾਤੀਂ ਪਾਲਾ

ਅਹਾ
ਅਹਿਆ }—(ਕ੍ਰਿ. ਅਪੂ.) 'ਹੋਣਾ' ਦਾ ਭੂਤ ਕਾਲ, ਹੈਸੀ, ਸੀ

ਅਹੀਅਸ—(ਕ੍ਰਿ.) ਹੈ ਸੂ
ਅਹੀਐ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਪੂ.) ਹੈ
ਅਹੀਸ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਪੂ.) ਹੈ ਸਾ ਸੂ

ਅਹਿੰਗਰਨਾ
ਅਹਿੰਗੜਨਾ }—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਤੌਂਖੜਨਾ

ਅਹਿਣ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਪੂ.) ਹਨ
ਅਹੁਦੀ—(ਵਿ.) ਅਉਧ
ਅਹੁਦੀ ਪੁੱਗਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਅਉਧ ਪੁਗਣੀ
ਅਹੁਰ—(ਵਿ.) ਕਾਹਲੀ
ਅਹੈ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਪੂ.) ਹੈ

ਅਕੱਤਰੀ
ਅਕੱਤ੍ਰੀ }—(ਵਿ.) ਇਕੱਤੀ

ਅਕੱਤਰੀਆਂ } —(ਵਿ.) ਇਕੱਤੀਆਂ
ਅਕੱਤ੍ਰੀਆਂ }

ਅਕਤੇਸ—(ਵਿ.) ਅਕੜਾਊ

ਅਕਾਈ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅੜਾ ਮਾਰਨਾ

ਅੱਕੀ ਜਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਅੱਕ ਜਾਣਾ

ਅੱਖ ਪਰੱਤਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਅੱਖ ਪੁੱਟਣੀ

ਅੱਖ ਫਰੱਖੀ ਨਾ ਮਿਲੈ, ਮੂੰਹੇ 'ਚ ਰਿਹਾ ਗਰਾਹ—(ਅਖੌ.) ਅੱਖ ਫਰਕਣੀ ਨਾ ਮਿਲੇ, ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਗਰਾਹ

ਅਖ਼ਤਾ—(ਵਿ.) ਕਾਹਲਾ

ਅਖ਼ਤਾ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਾਹਲਾ ਪੈਣਾ

ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਸਰ੍ਹਿਉਂ (ਸਰ੍ਹਿਆਂ) ਫੁਲੀ ਜਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਸਰ੍ਹੋਂ ਫੁੱਲ ਜਾਣੀ

ਅਖਾਂ 'ਚ ਲੂਣ ਬਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਲੂਣ ਪਾਉਣਾ

ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਲੂਣ ਬਾਹੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਲੂਣ ਪਾ ਜਾਣਾ

ਅੱਖਾਂ ਟੁਟ (ਟੁਟੀ) ਜਾਣਾ } —(ਮੁਹਾ.) ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਜਾਣਾ
ਅੱਖੀਂ ਟੁਟ(ਟੁਟੀ) ਜਾਣਾ }

ਅੱਖਾਂ ਮੱਥੇ ਤੇ ਲਾਈ ਲੈਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਮੱਥੇ ਤੇ ਰਖਣਾ

ਅੱਖੀਂ ਪਾਇਆ ਨਾ ਰੜਿਕਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅੱਖੀਂ ਪਾਇਆ ਨਾ ਰੜਕਣਾ

ਅਖੀਰ ਹੋਈ ਗੱਛਣੀ (ਜਾਣੀ)—(ਮੁਹਾ.) ਅਖੀਰ ਹੋ ਜਾਣੀ

ਅਖੁਟਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਖੁਟਣਾ

ਅੱਖੋਂ ਓਹਲੇ ਪੱਤ ਝੜੋਲੇ—(ਅਖੌ.) ਅੱਖੋਂ ਓਹਲੇ ਪਾ ਝੜੋਲੇ

ਅਖੇਨਾ—(ਪੁ.) ਅੱਖ ਦਾ ਕੋਨਾ

ਅਖੇੜ—(ਪੁ.) ਖੇੜ, ਅਖਰੋਟ

ਅਖੇੜੀ—(ਵਿ.) ਖੇੜੀ

ਅੱਗ ਖਾਸੀ (ਖੇਸੀ) ਤੇ ਅੰਗਾਰ ਹੱਗਸੀ—(ਅਖੌ.) ਅੱਗ ਖਾਵੇ ਅੰਗਾਰ ਹੱਗੇ

ਅੱਗ-ਖਾਇਆ—(ਵਿ.) ਅੱਗ ਖਾਣ ਵਾਲਾ (ਇੱਕ ਗਾਲ੍ਹ ਹੈ)

ਅੱਗ-ਲਾਇਆ—(ਵਿ.) ਅੱਗ ਲਾਊ

ਅੱਗਸਾਹਰਾ—(ਵਿ.) ਇਕਸਾਰ

ਅੱਗਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਖੁਣਨਾ (ਮਾਤਾ ਦਾ ਟੀਕਾ)

ਅੱਗਲ—(ਵਿ.) ਉਂਗਲ

ਅੱਗਲ-ਗਲੂਣਾ—(ਵਿ.) ਅੱਗਲਕੂਟਾ

ਅੱਗਲ ਮਿੱਤਾ—(ਵਿ.) ਅਣਮਿੱਤਾ

ਅਗਲ ਨਹੀਂ ਡਾਂਢਨੇ, ਹੋਰ ਵਿੱਡ ਕੰਢੀ ਆਵਨੇ—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਅਗਲੇ ਹੀ ਚੰਗੇ ਨਾ ਲਗਦੇ ਹੋਣ ਤੇ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਆਈ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਅੱਗਾ ਤੈਂਡਾ ਪਿੱਛਾ ਮੈਂਡਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅੱਗਾ ਤੇਰਾ, ਪਿੱਛਾ ਮੇਰਾ

ਅੱਗੀ ਤੇ ਤੇਲ ਬਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅੱਗ ਤੇ ਤੇਲ ਪਾਉਣਾ

ਅੱਗੀ ਨਾ ਸੜਿਆ ਟਨਾਹੇ ਕੋਲੂੰ ਡਰਨੈਂ—(ਅਖੌ.) ਅੱਗ ਦਾ ਸੜਿਆ ਟਟਹਿਣੇ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹੈ

ਅੱਗੀ ਤੇ ਮੂਤਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੋਝੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ

ਅਗੋਂਚੀ ਚਮਚਾ—(ਵਿ.) ਅਗੇਤੂ

ਅੱਗੈ ਅੱਗੈ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਹੋਣਾ

ਅੱਗੈ ਪਿੱਛੈ ਹੋਈ ਰੋਂਛਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਹ ਜਾਣਾ

ਅਗੈ ਪਿੱਛੈ ਕਰੀ ਛੱਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅੱਗਾ ਪਿਛੇ ਕਰ ਛੱਡਣਾ

ਅੱਗੈ ਅੱਗੈ ਜਾਹ ਕਰਮਾਂ ਨਾ ਖੱਟਿਆ ਖਾਹ—(ਅਖੌ.) ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ (ਅਗੇਰੇ) ਜਾਹ ਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਖੱਟਿਆ ਖਾਹ

ਅੱਗੈ ਪਿੱਛੈ ਤੁਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅੱਗੇ ਪਿਛੇ ਤੁਰਨਾ

ਅੱਗੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਅੱਗੋਂ

ਅੱਗੂੰ ਹੋਈ ਕੈ ਟੱਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅੱਗੋਂ ਹੋ ਕੇ ਮਿਲਣਾ

ਅੱਗੂੰ ਦੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਅੱਗੋਂ ਦੀ

ਅੱਗੂੰ ਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਅੱਗੋਂ ਤੋਂ

ਅੱਗੂੰਵਾਲੀ ਹੋਣਾ (ਹੋਈ ਪੈਣਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਅੱਗੋਂ ਵਾਲੀ ਹੋਣਾ (ਹੋ ਪੈਣਾ)

ਅੰਘਰਾ—(ਪੁ.) ਲੰਗਾਰ

ਅੰਘਰੇ ਲਾਹਣਾ } —(ਮੁਹਾ.) ਲੰਗਾਰ ਲਾਹਣਾ
ਅੰਘਰੇ ਲਾਹੀ ਛੋੜਨੇ }

ਅਚਮੀਂ—(ਵਿ.) ਅਚਵੀ, ਅਚਵੀ, ਅਚਪੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲਗਣੀ)

ਅਚੌਚ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਚੋਚ

ਅੱਛਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਆਉਣਾ

ਸਾਹਰਾ ਵੇਲਾ ਅੱਛਣਾ, ਗਾਹ ਪਈ ਗੱਚਣਾ—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵਾਰ ਸਮੇਂ ਸਾਰੀ ਖੇਡ ਹੀ ਉਲਟ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਅੱਛਣਾ ਗੱਛਣਾ—(ਪੁ.) ਆਉਣਾ ਜਾਣਾ

ਅੱਜ ਖਾ ਤੇ ਇਹਾਂ ਖ਼ੁਦਾ—(ਅਖੌ.) ਅੱਜ ਖਾਹ ਤੇ ਕਲ੍ਹ ਦਾ ਖ਼ੁਦਾ

ਅੰਜ—(ਪੁ.) ਅੰਗ

ਅੰਜ ਅੰਜ—(ਪੁ.) ਅੰਗ ਅੰਗ

ਅੰਜ ਪੈਰ—(ਪੁ.) ਅੰਗ ਪੈਰ

ਅੰਜ ਬਾਂਹ—(ਇ.) ਅੰਗ ਬਾਂਹ

ਅਜਮੀਤ—(ਵਿ.) ਜਮੀਤ "ਖਲ੍ਹੋਣ ਦੇਹ, ਹੰਡਾਉਣ ਦੇਹ, ਅਜਮੀਤ ਵੀ ਦੇਹ"

ਅਜਮੀਤ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜਮੀਤ ਕਰਨਾ

ਅਜਮੀਤੀ—(ਵਿ.) ਜਮੀਤੀ

ਅਜਮੀਤੀ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜਮੀਤੀ ਹੋਣਾ

ਅੰਜਾਣ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨਾ ਖੋ—(ਅਖੌ.) ਅੰਞਾਣ ਵਿੱਦਿਆ ਜਾਣ ਦਾ ਖੋ

ਅਜਾਬਾਂ ਨੋ ਮੂੰਹ (ਔਂਕਣਾ) ਆਵਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੁਸੀਬਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਆਉਣਾ

ਅਜਾਬੀਂ ਫਾਸਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅਜ਼ਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਣਾ

ਅੱਜੀ (ਮੁਸਲਮਾਨ)—(ਪੁ.) ਅੱਬਾ

ਅੱਜੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਅੱਜੇ

ਅੱਜੇ ਈ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਅੱਜ ਹੀ

ਅੱਜੇ ਕੁੱਥੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਅਜੇ ਕਿੱਥੇ

ਅੱਜੋਂ ਲਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਅੱਜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ

ਅੰਝ—(ਪੁ.) ਅੰਗ

ਅੰਝ ਅੰਝ—(ਪੁ.) ਅੰਗ ਅੰਗ

ਅਝਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਅਟਕਣਾ

ਅੱਟ—(ਪੁ.) ਹਲਟ

ਅੱਟਾ—(ਪੁ.) ਅੰਡਾ

ਅਟੇਕਲਾ—(ਪੁ.) ਟੇਕਲਾ

ਅਠੱਤਰੀ
ਅਠੱਤ੍ਰੀ } —(ਵਿ.) ਅਠੱਤੀ

ਅਠੱਤਰੀਆਂ—(ਵਿ.) ਅਠੱਤੀਆਂ

ਅਠਵਾਰੀ—(ਵਿ.) ਅਠਵਾਰਾ

ਅੱਠਾ—(ਪੁ.) ਆਠਾ

ਅੱਠਾ ਮੱਠਾ—(ਪੁ.) ਬੇਹੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਤੇ ਉਹਦੇ ਉੱਤੇ ਖਿਲਾਰ ਕੇ ਲਗਾਈ ਹੋਈ ਮੱਖਣ ਦੀ ਤਹਿ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨਾ, ਖਾਣਾ)

ਅੱਡਾ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅੱਡੀ ਮਾਰਨਾ

ਅੱਡਾ ਲੱਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅੜ ਲੱਗਣਾ

ਅੱਡੀਉਂ ਲੋਬ ਲੱਗੀ ਕੇ ਚੋਟੀਉਂ ਜਾਈ (ਕੇ) ਨਿਕਲਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਅੱਡੀ ਤੋਂ ਚੋਟੀ ਤਕ ਅੱਗ ਲੱਗ ਜਾਣੀ

ਅੱਡੀ ਖੇਤਾ—(ਪੁ.) ਅੱਡੇ ਖੇੜਾ

ਅੱਡੀ ਤ੍ਰੁੱਪਾ—(ਪੁ.) ਅੱਡੀ ਟੱਪਾ

ਅੱਡੀ—(ਵਿ.) ਡੱਗੀ

ਅੱਡੇ-ਖੇਤਾ—(ਪੁ.) ਅੱਡੀ ਖੇੜਾ

ਅੰਡੋਲ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਅਡੋਲ

ਅੱਢਾ—(ਪੁ.) ਅੱਡਾ

ਅੱਢਾ ਢੈਨਾ—(ਪੁ.) ਅੱਡਾ ਥੈਨਾ

ਅਣਗਿੱਤਾ—(ਵਿ.) ਅਣਗਿਣਿਆ

ਅਣਡਾਖ—(ਵਿ.) ਨਾਵਾਕਫ਼ੀ

ਅਣਡ੍ਰਾਖਾ—(ਵਿ.) ਅਣਜਾਣਿਆ

ਅਣਮਿੱਤਾ—(ਵਿ.) ਅਣ-ਮਿਣਿਆ

ਅਣਵਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਪ੍ਰੇ.) ਮੰਗਵਾਉਣਾ

ਅੰਤ ਆਵਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਅੰਤ ਲਿਆਉਣੀ

ਅੰਤ ਖਿੰਨਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅੰਤ ਲੈਣਾ

ਅੱਤ ਚਾਣੀ
ਅੰਤਾਂ ਚਾਣੀਆਂ } —(ਮੁਹਾ.) ਅੱਤ ਚੁੱਕਣੀ "ਲੱਖੇ ਲੈਕ ਗਈਆਂ ਤਕ ਸੁਰਤਾਂ, ਦਰਦਾਂ ਅੰਤਾਂ ਚਾਈਆਂ" (ਸਿਫ਼ਲ)

ਅਤ੍ਰੂੰ
ਅਤ੍ਰਿਉਂ
ਅਤਰਿਉਂ } —(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਅਤਰਸੋਂ, ਪਰਸੋਂ

ਅਤਰੇਕੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਅੰਤਰਕਾਂ

ਅੰਤਾਂ ਨਾ—(ਵਿ.) ਅੰਤ ਦਾ

ਅਤਾਰ—(ਪੁ.) ਐਤਵਾਰ

ਅਤਾਰੋਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ

ਅੰਤੀ ਆਂ ਆਲੇ ਮਾਰਨੇ
ਅੰਤੀ ਕੀ ਆਲੇ ਮਾਰਨੇ } —(ਮੁਹਾ.) ਮੌਤ ਨੂੰ ਵਾਜਾਂ ਮਾਰਨਾ

ਅੰਤੀ ਜੋਆ
ਅੰਤੀ ਜੋਗਾ } —(ਵਿ.) ਮੌਤ ਜੋਗਾ (ਗਾਲ)

ਅੰਤੀ ਨੇ ਚਾਲਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅੱਤ ਨੇ ਚੁਕਣਾ

ਅੱਥਰ—(ਵਿ.) ਅਥਰੂ

ਅੱਥਰ ਨਾ ਸੁਕਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਅਥਰੂ ਨਾ ਸੁਕਣੇ

ਅਥਰੂੰ—(ਪੁ.) ਅਥਰੂ

ਅੰਦਰਾ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਅੰਦਰਲਾ

ਅੰਦਰਾਸ—(ਪੁ.) ੧. ਅੰਦਰਸ ੨. ਢੂੰਗਰੀ ਕਾਂਹ

ਅੰਦਰਾਖੜ—(ਪੁ.) ਅੰਦਰਸ

ਅੰਦਰਿਆ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਅੰਦਰਲਾ

ਅੰਦਰੂਨਾ—(ਪੁ.) ਅੰਦਰਲਾ "ਤਪ ਤੰਦੂਰ ਹੋਇਆ ਅੰਦਰੂਨਾ, ਜਾਗੀ ਆਤਸ਼ ਗਰਮੀ" (ਸੈਫ਼ੁਲ)

ਅੰਦਰੇ ਨੀ ਮੈਲ—(ਵਿ.) ਅੰਦਰ ਦੀ ਮੈਲ

ਔਦਰੋ ਔਦਰੀ ਪੀ ਗੰਛਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਔਦਰੋ ਔਦਰੀ ਪੀ ਜਾਣਾ

ਅਦਲੇ ਨਾ ਬਦਲਾ—(ਪੁ.) ਅਦਲੇ ਦਾ ਬਦਲਾ

ਔਦੇ ਬਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਔਦੇ ਪਾਉਣਾ

ਮਾਰੀ ਮਾਰੀ ਕੈ ਔਦੇ ਪਾਈ ਛੋੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਢੂੰਬਾ ਬਣਾ ਦੇਣਾ

ਅਧ ਸਿਰੱਤਾ / ਅਧ ਸਰਿੱਤਾ—(ਪੁ.) ਅੱਧ ਸੀਸਾ, ਅਧਸਿਰਾ

ਅਧਰਾਣਾ—(ਵਿ.) ਅਧੋਰਾਣਾ

ਔਨ੍ਹਾ ਕੁੱਤਾ ਵਾਊ ਆਂ (ਕੀ) ਭੌਂਕੇ—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਕੋਈ ਫਜ਼ੂਲ ਕੰਮ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਔਨ੍ਹੀ ਔਨ੍ਹਾ ਰਲਿਆ ਤੇ ਹਿੱਕਾ ਢੂੰਗਾ ਗਲਿਆ—(ਅਖੌ.) ਔਨ੍ਹੀ ਔਨ੍ਹਾ ਰਲਿਆ ਤੇ ਇੱਕੋ ਢੂੰਗਾ ਗਲਿਆ

ਔਨ੍ਹੀ ਜਵਾਨੀ ਤੇ ਰੇਤੂ ਨੇ ਛੱਕੇ—(ਅਖੌ.) ਔਨ੍ਹੀ ਜਵਾਨੀ ਤੇ ਰੇਤ ਦੇ ਛੱਕੇ

ਔਨ੍ਹੀ ਪੀਹੇ ਤੇ ਕੁੱਤੀ ਚੱਟੈ, ਆਟਾ ਘੱਟੇ ਕਿ ਨਾ ਘੱਟੈ—(ਅਖੌ.) ਔਨ੍ਹੀ ਪੀਹਵੇ ਤੇ ਕੁੱਤਾ ਚੱਟੇ

ਔਨੇ ਨਾ ਬੁਰਾ ਮੰਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਔਨ ਦਾ ਬੁਰਾ ਮੰਗਣਾ

ਅਪਣਾ ਵੀ ਨਾ ਕਰੈ ਤੇ ਕੁੜਮਾਂ ਅੱਗੇ ਕਹਿ ਧਰੇ ?—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਜੋਗਾ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਔਪਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉੱਪਰ

ਅਪਰੋਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉੱਪਰੋਂ

ਔਪੜ ਆਵਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਔਪੜ ਆਉਣਾ

ਔਪੜ ਆਵਣਾ—(ਵਿ.) ਔਪੜ ਆਉਣ ਵਾਲਾ

ਅਫਸੋਸੀ—(ਵਿ.) ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਅਫਰਊ—(ਪੁ.) ਅਫਰਾਊ

ਅਬਸ਼ ਆਵਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸ਼ਰਮ ਆਉਣੀ

ਅਬਸੋਸ—(ਪੁ.) ਅਫਸੋਸ

ਅਬਸੋਸਿਆ—(ਵਿ.) ਅਫਸੋਸਿਆ

ਅਬਰਿਠ, ਅਬ੍ਰਿਠ / ਅਭਰਿਠ, ਅਭ੍ਰਿਠ—(ਵਿ.) ਅੱਤ੍ਰਿਠ

ਔਬਲ—(ਪੁ.) ਅਮਲ

ਔਬਲੀ—(ਵਿ.) ਅਮਲੀ

ਔਬਲੋਕ—(ਪੁ.) ਅਮਲੋਕ

ਔਬੜ ਜਾਇਆ—(ਪੁ.) ਔਮੜੀ ਜਾਇਆ

ਔਬੜ ਜਾਈ—(ਵਿ.) ਔਮੜੀ ਜਾਈ

ਔਬੜੀਕੀ—(ਵਿ.) ਔਬਾਕੜੀ

ਅਬਰੋਈ—(ਵਿ.) ਅਬਰੇ ਵਾਲਾ

ਔਬਾੜੀ—(ਵਿ.) ਔਬ ਦੀ ਫਾੜੀ

ਅੱਬਿਸਾਹਿਆ—(ਵਿ.) ਬੇਵਿਸਾਹਿਆ

ਅੱਬਿਸਾਹੀ—(ਵਿ.) ਬੇਵਸਾਹੀ

ਔਮ—(ਪੁ.) ਔਬ

ਅਮਨ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਰਾਮ ਕਰਨੇ

ਅਮੂਹਾਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਆਪ-ਮੁਹਾਰਾ

ਅਮੀਕੜੀ—(ਵਿ.) ਔਬਾਕੜੀ

ਅਰ—(ਅਵ.) ਅਤੇ, ਓ

ਅਰਕਣ ਮਰਕਣ—(ਵਿ.) ਅੜਕਨ ਮੜਕਣ

ਅਰਗਾਹ—(ਵਿ.) ਅਥਾਹ, "ਇਨਬਾ ਅੱਲਾ ਮੂਰਤ ਤਾਈ ਕੁਝ ਅਰਗਾਹ ਨਾ ਲਗਸੀ" (ਸੈਫੁਲ)

ਅਰਨੌਲੀ—(ਵਿ.) ਹਰਨੌਲੀ

ਅਰੂਲੀ—(ਵਿ.) ਹੌਲਾ, ਅਲ੍ਹੜੀ

ਅਰੂਲੀ ਆਣਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਔਨ੍ਹੀ ਜਾਂ ਔਨ੍ਹੇਰੀ ਲਿਆਉਣਾ

ਅਰੂਲੀ ਜੋਆ / ਅਰਲੀ ਜੋਗਾ—(ਮੁਹਾ.) ਔਨ੍ਹੇਰੀ ਜੋਗਾ

ਅਰੂਲੀ ਲਿਆਵਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਅਰਲੀ ਆਣਨੀ; ਅਲ੍ਹੜੀ ਆਣਨੀ; ਅਨ੍ਹੇਰੀ ਲਿਆਉਣੀ

ਅਰਾਮੀ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਰਾਮ ਕਰਨਾ; "ਹਰ ਕੋਈ ਆਪੇ ਆਪਣੀ ਜਾਈ, ਜਾ ਅਰਾਮੀ ਹੋਇਆ" (ਸੈਫੁਲ)

ਅੱਲਣ—(ਪੁ.) ਆਲਣ

ਅੱਲਾ ਪੱਲਾ—(ਪੁ.) ਤਨ ਢਕਣ ਦੇ ਕਪੜੇ

ਅੱਲਾ ਪੱਲਾ ਫੋਲਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣੀ

ਅੱਲਾ ਬੋਲੀ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਮ ਛੋਹਣਾ

ਅੱਲਾ ਮੰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਅੱਲਾ ਨੂੰ ਮੰਨਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ

ਅਲੂੰ—(ਵਿ.) ਅਲੂੰਆਂ

ਅਲੂਣਕ—(ਵਿ.) ਲੂਣਕ

ਅਵਾਜ਼ ਸਹਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਝਿੜਕ ਲੈਣਾ

ਅਵਾਜਾਰਗੀ—(ਵਿ.) ਅਵਾਚਾਰੀ

ਅਵਾਂਝਾ—(ਪੁ.) ਅਵਾੜਾ

ਅਵਾੜ੍ਹਾ—(ਪੁ.) ਰੰਗਿਆੜਾ, "ਨਾਹਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਿਣ ਅਵਾੜੇ, ਅੱਗ ਦਿੱਸੇ ਹਰ ਜਾਈ" (ਸੈਫੁਲ)

ਅਵਾੜਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਕਲਵਾਂਝਾ

ਅਵਾੜੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਕਲਵਾਂਝੇ

ਅੜੂਕ—(ਵਿ.) ਰੜਕ, (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪੈਂਡੀ)

ਅੜਕਣਾ – (ਪੁ.) ਅੜੂਕ

ਅੜੂਲ ਮਾਰੇ ਹੋਣਾ }
ਅੜੂਲ ਲਗਣਾ } —(ਮੁਹਾ.) ਵੈਰ ਲਗਣੇ

ਅੜਵੈਂਗ—(ਵਿ.) ਅੜਬੰਗ

ਅੜਵਾਂਗਪੁਣਾ—(ਪੁ.) ਅੜਬੰਗਪੁਣਾ

ਅੜੀਂਗਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਅੜਿੰਗਣਾ

ਅੜੂੰਗੜੀ—(ਵਿ.) ਅੜੀਂਗੜੀ

ਅੜੂਕ—(ਪੁ.) ਅੜੇਕਾ

ਅੜੇਂਗੜੀ—(ਵਿ.) ਅੜੀਂਗੜੀ

ਆਊਨਿਆਂ ਵੈਨਿਆਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਆਉਂਦਿਆਂ ਜਾਂਦਿਆਂ

ਆ—(ਅਵ.) ਆਹਾ, ਹੈ

ਆਂ—(ਸਬੰ.) ਨੂੰ

ਆਇਆ—(ਪੁ.) ਮੇਤਾ (ਅ)

ਆਇਆ ਬੀਬੀ ਨਾ ਵਾਰਾ }
ਉਜੜੀ ਗਿਆ ਤਖ਼ਤ ਹਜ਼ਾਰਾ } —(ਅਖੌ.) ਆਇਆ ਬੀਬੀ ਦਾ ਵਾਰਾ, ਉੱਜੜ ਗਿਆ ਤਖ਼ਤ ਹਜ਼ਾਰਾ

ਆਈ ਤੇ ਅੱਪੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਈ ਤੇ ਅੱਪੜਨਾ

ਆਈ ਤੇ ਅੱਪੜੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਈ ਤੇ ਆ ਜਾਣਾ

ਆਸ ਦਰ ਆਵਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਆਸ ਬਰ ਆਉਣੀ

ਆਸ ਦਰ ਲਿਆਵਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਆਸ ਬਰ ਲਿਆਉਣੀ

ਆਸੇ ਆਸੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਆਸ ਹੀ ਆਸ ਵਿੱਚ

ਆਂਹ—(ਸਬੰ.) ਨੂੰ

ਆਹ }
ਆਹੀ } —(ਕ੍ਰਿ. ਅਪੂ.) ਸੀ, ਹੈਸੀ, ਹੈ ਸੀ, ਸਾਂ

ਆਹਸ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ. ਭੂਤਕਾਲ) ਹੈਸੀ, ਸਾਂ

ਆਂਹਰਾਸ—(ਵਿ.) ਆਸੰਗ

ਆਹਰ ਸਾਹਰ ਨਾ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅਸਰ ਸਾਰ ਨਾ ਹੋਣਾ

ਆਹਰ—(ਅਵ.) ਅਰ

ਆਹਲੀ ਮੁਆਲੀ—(ਪੁ.) ਵਾਲੀ ਵਾਰਸ

ਆਹਵੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ੧. ਅਹੁੜਨਾ, ੨. ਉੱਲਰਨਾ

ਆਹਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਪੂ.) ਹੈਸੀ, ਸੀ, ਅਹਿਆ

ਆਹਿਆ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਪੂ.) ਅਹਿਆ

ਆਹਲ—(ਪੁ.) ਅਰਲ, ਹੋੜਾ

ਆਖਰਾਂ ਨਾ—(ਵਿ.) ਆਖਰ ਦਾ

ਆਖਰੀ ਕੀ ਆਸ਼ੇ ਮਾਰਨੇ—(ਮੁਹਾ.) ਮੌਤ ਨੂੰ ਵਾਜਾਂ ਮਾਰਨਾ

ਆਖਰੀ ਜੋਗਾ—(ਵਿ.) ਮਰਨ ਜੋਗਾ (ਗਾਲ੍ਹ ਹੈ)

ਆਖਿਆ ਬਾਇਆ—(ਪੁ.) ਆਖਿਆ ਵੇਖਿਆ

ਆਖਿਆ ਬਾਇਆ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਖਿਆ ਵੇਖਿਆ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ

ਆਜਲ—(ਵਿ.) ਆਜਜ਼

ਆਜਤੀ—(ਵਿ.) ਆਜਜ਼ੀ

ਆਜਤੀ ਪਗੜਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਆਜਜ਼ੀ ਪਕੜਨੀ

ਆਂਟਰਾ—(ਪੁ.) ੧. ਔਤਾ, ੨. ਔਂਤਾ

ਆਂਟੜੇ ਕੁਧਰੇ, ਕੁੜ ਕੁੜ ਕੁਧਰੇ —(ਅਖੌ.) ਅੰਡੇ ਕਿਧਰੇ ਤੇ ਕੁੜ ਕੁੜ ਕਿਧਰੇ

ਆਂਟਾ—(ਪੁ.) ਆਂਟੜਾ

ਆਂਡਲ਼ਾ—(ਪੁ.) ਆਂਡਾ, ਅੰਡਾ

ਆਣਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਲਿਆਉਣਾ

ਆਲ਼ੇ ਕੰਧੀ ਕੰਧੀ ਤੱਕਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਲੇ ਕੱਢ ਕੱਢ ਕੇ ਵੇਖਣਾ

ਆਤਕਾਂ ਕੇ ਆਤਕ, ਜਹੇ ਮਾਪੇ ਤਹੇ ਜਾਤਕ—(ਅਖੌ.) ਭਾਵ ਉਲਾਦ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਆਤੜੀਆਂ ਕਵਾਤੜੀਆਂ ਨਿਭਣ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ—(ਅਖੌ.) ਵਾਦੜੀਆਂ ਸੁਜਾਦੜੀਆਂ ਨਿਭਣ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ

ਆਦਮ ਖਾਇਆ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਆਦਮਖ਼ੋਰ

ਆਂਦਰਾਂ ਕੀ ਸੇਕ ਅੱਪੜਨਾ }
ਆਂਦਰਾਂ ਕੀ ਸੇਕ ਲੱਗਣਾ } —(ਮੁਹਾ.) ਆਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸੇਕ ਲਗਣਾ

ਆਂਦਰਾਂ ਕੀ ਹੱਥ ਬਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਉਣਾ

ਆਂਦਰਾਂ ਕੀ ਵਲੇਹੜ ਪੈਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਆਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਟ ਪੈਣੇ

ਆਂਦਰਾਂ ਨਾ ਕੁਲਕਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਂਦਰਾਂ ਦਾ ਕੁਲ ਕੁਲ ਕਰਨਾ

ਆਨੀ—(ਵਿ.) ਆਨਾ (ਅੱਖ ਦਾ)

ਆਨੀਆਂ ਕਢਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਆਨੇ ਕੱਢਣਾ

ਆਨੀਆ-ਸੜਿਆ—(ਵਿ.) ਆਨੇ ਸੜਿਆ (ਗਾਲ੍ਹ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ)

ਆਪਣਾ ਹੀ ਸਿਰ ਮਲੇਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਪਣਾ ਹੀ ਸਿਰ ਧੋਣਾ

ਆਪਣਾ ਹੀ ਨਾ ਭਰੇ ਤੇ ਕੁੜਮਾਂ ਅਰੀ ਕਹਿ ਧਰੇ—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਜੋਗਾ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਆਪੂੰ—(ਪੜ.) ਆਪ, ਆਪੇ, ਆਪ ਹੀ

ਆਪੂੰ ਹੀ ਆਪੂੰ—ਆਪ ਹੀ ਆਪ

ਆਪੂੰ ਹੀ ਮੈਂ ਰੱਜੀ ਪੁੱਜੀ, ਆਪੂੰ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਜੀਵਨ—(ਅਖੌ.) ਆਪੇ ਹੀ ਮੈਂ ਰੱਜੀ ਪੁੱਜੀ, ਆਪੇ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਜੀਊਣ

ਆਪੂੰ ਕੱਢਣਾ ਤੇ ਆਪੂੰ ਬਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਪੇ ਕੱਢਣਾ ਆਪੇ ਪਾਉਣਾ

ਆਪੂੰ ਫਾਥੜੀਏ ਤੁਗੀ ਕੁਣ ਛੁਡਾਏ—(ਅਖੌ.) ਆਪੇ ਫਾਥੜੀਏ ਤੈਨੂੰ ਕੌਣ ਛੁਡਾਵੇ

ਆਪੇ ਧਰਾਪਣਾ
ਆਪੇ ਧਾਪਣਾ }—(ਪੜ.) ਆਪੋ ਆਪਣਾ

ਆਂਬਲਾ—(ਪੁ.) ਆਮਲਾ

ਆਰ—(ਵਿ.) ਔਲ

ਆਰਕ—(ਵਿ.) ਅਰਕ

ਆਰਿਆ—(ਅਵ.) ਆਰੇ

ਆਰੀ—(ਵਿ.) ਅਸਮਰਥ, ਅਸਕਤ ਬੇਵਸ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣਾ, ਕਰਨਾ)

ਆਰੇ—(ਅਵ.) ਹਾਂ "ਰੌਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੇ ਨਾ ਮੰਨੀ, ਮੂਲ ਨਾ ਕੀਤੀ ਆਰੇ" (ਸੋਹਲ)

ਆਲ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਅਲ, ਵਲ

ਆਲਾ—(ਪੁ.) ਲਲਕਾਰ, ਲਲਕਾਰਾ "ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਪਾਲ ਖੂਹੇ ਵਿੱਚ ਵੜਿਆ, ਆਪ ਮਰੇਂਦਾ ਆਲੋ" (ਸੋਹਲ)

ਆਲਾ, ਮੁਾਲਾ—(ਪੁ.) ਆਲੀ ਮਵਾਲੀ

ਆਲੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਆਲੂ

ਆਲੂੰ
ਆਲੋਂ }—(ਪੁ.) ਵੱਲੋਂ

ਆਵਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਆਉਣਾ

ਆਵਣ ਆਵਣ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਉਣ ਆਉਣ ਕਰਨਾ

ਆਵਣ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਉਣਾ ਜਾਣਾ

ਆਵਦਿਆਂ ਜਾਂਦਿਆਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਆਉਂਦਿਆਂ ਜਾਂਦਿਆਂ

ਆਵਣੇ ਆਵਣੇ 'ਚ ਰਹੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਉਣ ਜਾਣ'ਚ ਰਹਿ ਜਾਣਾ

ਆਵਨਿਆਂ ਜਾਵਨਿਆਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਆਉਂਦਿਆਂ ਜਾਂਦਿਆਂ

ਆਵਲੀ—(ਵਿ.) ਵਾਹਰੀ

ਆਵਦੜਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਆਉਂਦਾ (ਹੋਇਆ)

ਆੜ—(ਪੁ.) ਘਾਹ ਦਾ ਤਰਤੀਬ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਢੇਰ

ਆੜਕ—(ਵਿ.) ਅੜਕ

ਆੜੀ—(ਵਿ.) ੧. ਅੜ, ੨. ਆੜ

ਐ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਪੂ.) ਹੈ

ਐਹ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਪੂ.) ਹੈ "ਅਧਾ ਭਾਧਾ ਐਹ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਗਾਹ ਗਾਹੇਥੇ ਨਾ ਤਰਨੀ ਆਂ" (ਲੋਕ ਗੀਤ)

ਐਹਸ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਪੂ.) ਹੈ, ਹੈਸੁ

ਐਡਾ ਕੋਈ ਨਾ—(ਵਿ.) ਐਡਾ ਕੋਈ ਨਾ

ਔਹਰ—(ਵਿ.) ਅਹੁਰ

ਔਖਤ—(ਵਿ.) ਔਗਤ

ਔਖੀ ਢੁੱਕਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਔਖੀ ਬਣਨੀ

ੲ

ਇਸ ਨਾ—(ਪੜ.) ਇਸ ਦਾ

ਇਸ ਕੀ—(ਪੜ.) ਇਸ ਨੂੰ

ਇਸਾਂ
ਇਸਾਂਹ }—(ਪੜ.) ਇਸ ਨੂੰ

ਇੱਸੇ—(ਪੜ. ਵਿ.) ਇਸੇ

ਇੱਸੇ 'ਲੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਸੇ ਵੇਲੇ

ਇੱਸੈ—(ਪੜ.) ਇਸੇ

ਇੱਸੈ ਆਂ—(ਪੜ.) ਇਸੇ ਨੂੰ

ਇੱਸੈ ਕੀ—(ਪੜ.) ਇਸੇ ਨੂੰ

ਇੱਸੈ ਨਾ—(ਪੜ.) ਇਸੇ ਦਾ

ਇਹਾ—(ਪੜ.) ਇਹੋ, ਇਹ ਹੀ

ਇਹਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਪੂ.) ਅਜਿਹਾ

ਇੱਕ-ਪੁੱਤ—(ਵਿ.) ਇੱਕ ਪੁੱਤਾ

ਇੱਕ ਪੁੱਤੈ—(ਕ੍ਰਿ.ਵਿ.) ਇੱਕ ਪੁੱਤੇ ਹੀ

ਇੱਕ ਪੁੱਤ ਹੋਣੀ—(ਵਿ.) ਇਕ ਪੁੱਤੀ ਹੋਣੀ

ਇਕ-ਵਾਸਾ—(ਵਿ.) ਇਕਵਾਸਾ

ਇਕਸ—(ਵਿ.) ਇਕ ਹੀ

ਇਕਲ੍ਹਸੱਰ—(ਵਿ.) ਇਕੱਲਸਰ

ਇਕੇ—(ਅਵ.) ਜਾਂ, ਜਾਂ, ਇਕੇ

ਇਕਾਂਗ—(ਪੁ.) ਇਕ ਅੰਗ

ਇੱਕੋਤੱਕੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇੱਕ ਬੋੜਿੱਕੀ

ਇੱਚਰਾਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇੱਚਰ

ਇਚਰਾਂ ਨੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇੱਚਰ ਨੂੰ

ਈਂਵੇ ਆਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਵੇਂ ਹਾਰ

ਇੰਞੇਹਾਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਵੇਂ ਹੀ

ਇੱਟੀ—(ਵਿ.) ੧. ਗੁੱਲੀ, ੨. ਗਿੱਟੀ

ਇੱਟੀ ਟੱਲਾ
ਇੱਟੀ ਡੰਡਾ }—(ਪੁ.) ਗੁੱਲੀ ਡੰਡਾ

ਇੜੂਕੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਐਤਕੀ

ਇੱਤੈ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਹਨੇ

ਇੱਤੇ ਵੇਲੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਸੇ ਵੇਲੇ

ਇੰਤਜਾਰੀ—(ਵਿ.) ਮੁਖਤਿਆਰੀ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ)

ਇਥਾਈਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਸ ਥਾਂ ਹੀ

ਇੰਥੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇੱਥੇ

ਇੱਦੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਧਰ, ਏਧਰ

ਇੱਦੇ ਕਿੱਦੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਧਰ ਕਿਧਰ

ਇਨ੍ਹੀਂ ਘਰਾਈਂ ਈਹੋ ਜਿਹਾ ਪੀਹਣ ਹੋਨੈ—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਇਨਸਾਫ਼ੀ—(ਵਿ.) ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਨਿਆਂਕਾਰੀ

ਈ—(ਪੜ.) ਇਹ

ਈਸੇ ਨਾ ਗਵਾਹ ਮੂਸਾ—(ਅਖੌ.) ਖ਼ਾਨੇ ਦਾ ਗਵਾਹ ਡੱਡੂ

ਈਹਾਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਈਰਣਾ ਪਰਮੀਰਣਾ—(ਪੁ.) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਖੇਡ (ਘੋੜਾ ਸਰੰਗ)

ਈਦ ਆਦਮ ਤੋਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਆਦਿ ਤੋਂ

ਈਦਮ ਆਦਮ ਤੋਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਆਦਿ ਤੋਂ, ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਤੋਂ

ਈਦੀ ਨਾ ਚੰਨ—(ਪੁ.) ਈਦ ਦਾ ਚੰਦ

ਈਦੀ ਨਾ ਬਕਰਾ—(ਪੁ.) ਈਦ ਦਾ ਬਕਰਾ

ਈਦੀ (ਈਦੀਉਂ) ਪਿੱਛੋਂ ਤੰਬਾ ਫੂਕਣਾ—(ਅਖੌ.) ਈਦ ਪਿੱਛੋਂ ਤੰਬਾ ਫੂਕਣਾ

ਈਦੋਂ ਨਾ ਚੰਨ—(ਪੁ.) ਈਦੀ ਦਾ ਚੰਨ

ਈਦੋਂ ਨਾ ਚੰਨ ਹੋਈ ਗਛਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਈਦ ਦਾ ਚੰਨ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਈਬ ਦਗ਼ੀਬਾ—(ਪੁ.) ਉਬੜ ਦੁਬੜ

ਏਲੇ—(ਪੁ.) ਪੰਜ-ਗੀਟਣੇ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕੁੜੀਆਂ ਹੱਥ ਵਾਲੇ ਇਕ ਗੀਟੇ ਨੂੰ ਖੜੀ ਮੁੜੀ ਉਤਾਂਹ ਉਛਾਲ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਪਏ ਗੀਟਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਵਾਰੀ ਇਕ ਗੀਟਣਾ ਚੁਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਇਸ ਅਮਲ ਨੂੰ 'ਏਲੇ' ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋ ਦੋ ਗੀਟਣੇ ਇਕੱਠੇ ਚੁੱਕਣ ਨੂੰ 'ਦੋਲੇ' ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਤਿੰਨ ਨੂੰ 'ਤਰੇਲੇ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਏਲੀ ਏਲੀ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅਲੀ ਅਲੀ ਕਰਨਾ; ਐਲੀ ਐਲੀ ਕਰਨਾ

ਸ

ਸਈਂ—(ਸਹਿ) (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸੈਂਈਂ

ਸ਼ਸ਼ਕ—(ਪੁ.) ਸ਼ਖਸ

ਸਸਤ ਭਾਈ—(ਵਿ.) ਸਸਤ

ਸਸਿਹਾਣ—(ਵਿ.) ਛਛਾਹਟ

ਸ਼ਸ਼ੂਰਲੀ—(ਵਿ.) ਸ਼ੂਰਲੀ

ਸੰਸੂ—(ਵਿ.) ਸੰਸ

ਸੱਸੂ ਕੋਲੋਂ (ਕੋਲ੍ਹੋਂ) ਚੋਰੀ ਮਾਂਹ ਸਾਂਈਂ ਮਰਚਾਂ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਘਟੀਆ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਚੀਜ਼ ਮੰਗਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਇਹ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰੇ ਕਿ ਉਹ ਘਸਾਟੇ ਵਾਲਾ ਸੌਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਸ਼ਹਾਣਾ—(ਪੁ.) ਸ਼ਾਹ (ਸੌਦਾ)

ਸ਼ਹਾਣੀ—(ਵਿ.) ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਘਰ ਵਾਲੀ

ਸ਼ਹਾਨੀਆ—(ਪੁ.) ਇਕ ਪਰਕਾਰ ਦਾ ਮੋਟਾ ਥੋੜ੍ਹ ਕੇ ਰੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਕਪੜਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਖੋ ਵਖ ਰੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰੀਆਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਸਹਾਰਾ ਕਰਨਾ
ਸੁਾਰਾ ਕਰਨਾ } —(ਮੁਹਾ.) ਠਹਿਰਨਾ; ਸਬਰ ਕਰਨਾ

ਸਹਿਕ ਸਿਕਾਵਾਂ—(ਵਿ.) ਸਹਿਕਦਾ

ਸਹਿਨਾ ਸਹਿਨਾ—(ਵਿ.) ਸਹਿੰਦਾ ਸਹਿੰਦਾ

ਸਹੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਿੰਞਾਣ

ਸਹੀ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੰਞਾਣ ਹੋਣਾ "ਹੋ ਬੇ-ਹੋਸ਼ ਢੱਠਾ ਖਾ ਗਿਰਦੀ, ਸਹੀ ਹੋਇਆ ਜਿਓਂ ਮੋਇਆ" (ਸੈਫ਼ੁਲ)

ਸਹੀ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿੰਞਾਣ ਕਰਨਾ

ਸਹੀਂਦੜ—(ਵਿ.) ਸਹਿੰਦੜ

ਸ਼ਹੁ-ਸ਼ਰਚ—(ਵਿ.) ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਰਚ

ਸ਼ਹੁ-ਸ਼ਰਚੀ—(ਵਿ.) ਸ਼ਾਹ-ਸ਼ਰਚੀ

ਸਹੁਰਿਹੱਤ—(ਵਿ.) ਸਹੁਰਿਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ

ਸਹੁਰੇਜ—(ਵਿ.) ਸੋਹਣੇਜ

ਸਹੁਰੇਜਾ ਗਿਰਾਂ—(ਪੁ.) ਸੋਹਰੇਜਾ ਗਿਰਾਂ

ਸਹੁਰੇਜੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸੋਹਰੇਜੇ

ਸਹੇਲਗਤਾ
ਸਹੇਲਗਤਾ } —(ਪੁ.) ਸਹੇਲਪੁਣਾ

ਸਹੇਲੀ—(ਵਿ.) ਸਹੇਲੀ

ਸਕਰੌੜ—(ਪੁ.) ਸੰਗ ਰੋੜ

ਸ਼ਕਲਵੰਦ—(ਵਿ.) ਸ਼ਕਲਮੰਦ

ਸ਼ਕਲਵੰਦੀ—(ਵਿ.) ਸ਼ਕਲਮੰਦੀ

ਸਕੜਾ—(ਪੁ.) ਸੱਕ

ਸਕੜੀਆਂ—(ਵਿ. ਬ. ਵ.) ਕਰੜੀਆਂ

ਸੱਕਾ ਸੋਧਰਾ—(ਪੁ.) ਸਕਾ ਸਾਕ

ਸ਼ਕਾਹਰਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਵਾਹਰਾ

ਸਕਾਰ—(ਵਿ.) ਤ੍ਰਕੋਲੀ

ਸਕੀਅ—(ਵਿ.) ਸੌਂਕਣ ਦੀ ਧੀ

ਸਕੀਆ—(ਪੁ.) ਸੌਂਕਣ ਦਾ ਪੁੱਤਰ

ਸਕੀਮੀ—(ਵਿ.) ਸਿੱਕ

ਸਕੀਮੀ ਨਾ—(ਵਿ.) ਸਹਿਕਦੋਂ

ਸਕੇਤਰ—(ਪੁ.) ਸੁਕੇਤਰ

ਸਖ਼ਤੀ ਕੀ ਪਗੜਿਆ ਗੱਛਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਖ਼ਤੀ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਜਾਣਾ

ਸੱਖਰ
ਸਖਰਾ } (ਵਿ.) ਸਰਸ, ਖਰਾ

ਸੰਗ ਰਲ ਤਰੀਏ ਤੇ ਕੁਸੰਗ ਰਲ ਗਲੀਏ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਚੰਗੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਚੰਗੇ ਅਸਰ ਤੇ ਮਾੜੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਮਾੜੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਸੰਗਤੁਰੀ—(ਵਿ.) ਸੰਗਤਰੇ ਦੀ ਸਹਿਆਈ

ਸੰਗ-ਤਰੋੜ—(ਪੁ.) ਆੜੀ ਟੁਕ, "ਐਧਰ ਮੁੰਗੀ ਐਧਰ ਮੇਨ ਤੇਰਾ ਮਨ ਸੰਗ-ਤਰੋੜ" (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨਾ, ਹੋਣਾ)

ਸੰਗਤੀ—(ਪੁ.) ਸੰਗੀ

ਸੰਗਮਾਂ (ਲਹਿੰ)—(ਵਿ.) ਸਗਵੇਂ

ਸੰਗਰੌੜ—(ਪੁ.) ਸਕਰੌੜ

ਸਗਲਾ—(ਪੁ.) ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਗਹਿਣਾ

ਸਗਲਾ—(ਪੁ.) ਤਾਂਬੀਆ, ਪਤੀਲਾ

ਸਗਵਾਂ—(ਵਿ.) ਸਗਮਾਂ

ਸੰਗਾ—(ਵਿ.) ਸੰਗ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਬਹਿਣਾ, ਲਾਹੁਣਾ)

ਸੰਗਾ—(ਵਿ.) ਸਾਂਝਾ, (ਪੁ.) ਹਿੱਸਾ (ਖੇਤ ਵਿਚ)

ਸੰਗਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ
ਸੰਗੇ ਰਹਿਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਸਾਂਝੇ ਰਹਿਣਾ

ਸੰਘ
ਸੰਘਾ } (ਪੁ.) ਸੰਘ, ਸੰਘਾ

ਸੰਘਾ (ਪੁ.)
ਸੰਘੀ (ਵਿ.)
ਸੰਘਾ (ਪੁ.) } ਸੰਘ

ਸੰਘਾ ਘੇਪਣਾ
ਸੰਘਾ ਘੋਪਣਾ
ਸੰਘੀ ਘੋਪਣਾ
ਸੰਘੀ ਘੇਪਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਸੰਘ ਘੁੱਟਣਾ

ਸੰਘਾ ਧਾੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੰਘ ਪਾੜਨਾ

ਸੱਚ-ਮੁਚਲਾ—(ਵਿ.) ਸੱਚਾ ਮੁੱਚਾ

ਸਚਲਾ—(ਵਿ.) ਸੱਚਾ

ਸਚਾਵਾਂ—(ਵਿ.) ਸੱਚਾ

ਸਚਿਆਰ ਭਾਂਡਾ—(ਪੁ.) ਸੁੱਚਾ ਭਾਂਡਾ

ਸਜਲੋਣ
ਸਜਲੋਣੀ } (ਵਿ.) ਸਜਣਾਈ

ਸਜਰਾਹ—(ਵਿ.) ਸੱਜਰੀ ਗਾਹੀ ਹੋਈ

ਸਜਰਾਹ ਚੌਕੀ—(ਵਿ.) ਸੱਜਰੀ ਗਾਹੀ ਚੌਕੀ

ਸੱਜਰੇ ਨਾ ਬਥੇ, ਹਮੇਸ਼ ਹਿੱਕਾ ਜਹੇ—(ਅਖੌ.) ਸਜਰੇ ਨਾ ਖੇਹੇ ਹਮੇਸ਼ ਇੱਕੋ ਜੇਹੇ

ਸਜਾਇਆ—(ਵਿ.) ਸਜ-ਜਾਇਆ

ਸੱਜੀ—(ਵਿ.) ਸੁਆਹ, 'ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਹੋਇਆ ਸਭ ਸੱਜੀ ਹੀ ਢੇਰੀ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)

ਸਿਰੇ ਪੁਰ ਸੱਜੀ ਪਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਸਵਾਹ ਪਾਉਣਾ, 'ਧੱਕੇ ਮਾਰ ਫਿਲੇ ਸਭ ਚਿਹਰਾ ਪਾਏ ਸਿਰੇ ਪੁਰ ਸੱਜੀ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)

ਸੰਜੂਹਰਪੁਣਾ—(ਪੁ.) ਸੰਜਮ

ਸੰਜੂਹਰਾ—(ਵਿ.) ਸੰਜਮੀ

ਸੱਜੇ-ਸਾਹਿਆ— { (ਵਿ.) ਹਫਿਆ ਹੋਇਆ
(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਾਹੋਂ ਸਾਹ,
'ਪਰੀਆਂ ਦੂਰ ਨਿਗਾਹਾਂ ਧਰੀਆਂ, ਲੋੜਨ ਸੈਂ ਜੇ-ਸਾਹੀਆਂ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)

ਸੰਝਵਾਲ—(ਪੁ.) ਸਾਂਝੀਵਾਲ, ਤ੍ਰੈਜਾਲ

ਸੰਝਵਾਲੀ—(ਵਿ.) ਤ੍ਰੈਜਾਲੀ

ਸੱਟ ਕਰੀ ਜਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸੱਟ ਕਰ ਜਾਣਾ

ਸੱਟਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਸੁੱਟਣਾ
'ਚਰ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿਰ ਸਜਦੇ ਸੱਟੇ, ਸੋਹ ਗੁਲਾਮ ਇਨਸਾਨ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)

ਸੱਟ ਪਸੱਟਾ—(ਪੁ.) ਛੱਡ ਛੁਡਾ

ਸੱਟੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਛੱਡ ਜਾਣਾ

ਸੱਠੀਂ ਲੈ ਪੰਜਾਹੀ ਗਾਲ,
ਤੁਹਾਂ ਕਹਿ ਲੱਗੈ ਨਢੇ ਨਾਲ } (ਅਖੌ.) ਸੱਠੀਂ ਲੈ ਪੰਜਾਹੀਂ ਗਾਲ, ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਲਗੇ ਨਢੇ ਨਾਲ

ਸਣਾਵਤ
ਸਣੌਤ } (ਵਿ.) ਸੁਣਾਉਤ

ਸਣਾਵਤਾਂ (ਸੁਣੌਤਾਂ) ਸੱਟਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਸੁਣਾਉਤਾਂ ਸੁੱਟਣੀਆਂ

ਸਟੀਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਸੁਟਕਣਾ

ਸਣੂਕਣਾ—(ਪੁ.) ਸਨਕੁਕਣਾ

ਸਣੂਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਸੁਣਕਣਾ

ਸਤ-ਸਈ—(ਵਿ.) ਸੱਤ-ਸੌ ਦਾ

ਸਤ-ਸਈ ਨਖਰਾ—(ਪੁ.) ਬਹੁਤਾ ਨਖਰਾ

ਸੱਤ ਸਵਾਇਆ—(ਵਿ.) ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ, ਤਾਕਤ ਕਰ ਕੇ ਦਖਿਆਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ

ਸੱਤ ਤੇ ਵੀਹ ਖ਼ੈਰੀਂ
ਸੱਤਾਂ ਤੇ ਵੀਹ ਖ਼ੈਰੀਂ
ਸੱਤਾਂ ਤੇ ਵੀਹ ਰੱਖਾਂ
} (ਵਿ. ਬ. ਵ.) ਸੱਤੇ ਖ਼ੈਰਾਂ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣਾ)

ਸਤ ਪਾਇਆ ਟੇਪਾ—(ਪੁ.) ਸਤ ਪਾਵਾ ਟੇਪਾ

ਸਤੱਤਰੀ
ਸਤੱਤ੍ਰੀ
} (ਵਿ.) ਸੈਂਤੀ

ਸਤੱਤਰੀਆ
ਸਤੱਤ੍ਰੀਆ
} (ਵਿ.) ਸੈਂਤੀਆ

ਸਤੇਨਾ—(ਪੁ.) ਸਤਨਾਜਾ

ਸਤਬਰਗਾ
ਸਤਵਰਗਾ
} (ਪੁ.) ਸਦਬਰਗਾ

ਸਤਰ-ਜਾਈ—(ਵਿ.) ਸਤਰ ਵਾਲੀ

ਸਤਰੈ 'ਚ ਬਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਤਰ ਬਹਿਣਾ

ਸੈਂਤਾ—(ਪੁ.) ਸਾਤਾ (ਹਿੰਦਸਾ)

ਸਤਾਂਗਾ—(ਪੁ.) ਸੱਤਾ

ਸ਼ਤਾਨੈ ਨੀ ਟੂਟੀ—(ਪੁ.) ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਟੂਟੀ

ਸੱਤੀ—(ਵਿ.) ਉਹ ਰਕਮ ਜੋ ਜੂਆ ਖਿਡਾਉਣ ਵਾਲਾ ਖੇਡ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਸਤਵੇਂ ਫੇਰੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ

ਸਤੇਪੜ—(ਪੁ.) ਖੜੇਪੜ

ਸ਼ਤੂਤੀ—(ਵਿ.) ਸ਼ਤੂਤ

ਸੱਤੇਂ ਸਵੇਲੇਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸੱਤੀਂ ਸਵੇਰੀਂ

ਸਤੈਹਰ—(ਵਿ.) ਸੱਤਵੀਂ ਵਾਰ

ਸਤੈਹਰਾ—(ਵਿ.) ਸੱਤ ਗੁਣਾ, ਸੱਤਾਂ ਤਹਿਆਂ ਜਾਂ ਲੜਾਂ ਵਾਲਾ

ਸਤੌਖ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸੱਤਵੇਂ ਦਿਨ ਨੂੰ

ਸਦ ਰਹਿਮਤ
ਸ਼ਦ ਰਹਿਮਤ
} (ਵਿ.) ਲੱਖ ਲਾਹਨਤ (ਇਕ ਗਾਹਲ)

ਸਦਕੇ ਮਾਸੀ ਘੁਮਾਈ ਮਾਸੀ
ਭਣੇਆ ਰੋਟੀ ਘਰ ਜਾ ਖਾਸੀ
ਸਦਕੇ ਮਾਸੀ ਘੋਲੀ ਮਾਸੀ
ਰੋਟੀ ਭਣੇਆ ਘਰ ਵੰਜ ਖੇਸੀ
} (ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਬਾਹਰ ਪਿਆਰ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕਰੇ ਪਰ ਹੱਥੋਂ ਦਵਾਲ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸੰਦਾ—(ਪੁ.) ਧਨ, ਦੌਲਤ, 'ਨਾਲੇ ਢੰਡਾ (ਸੰਦਾ) ਗਿਆ ਨਾਲੇ ਸੰਦਾ (ਖੰਦਾ) ਗਿਆ'

ਸੱਦੀ ਨਾ ਬੁਲਾਈ, ਮੈਂ ਮੂੜ੍ਹੇ
(ਨੱਵੇ,ਨੈਵੇ,ਲਹੂੜੇ) ਨੀ ਤਾਈ
} (ਅਖੌ.) ਸੱਦੀ ਨਾ ਬੁਲਾਈ ਮੈਂ ਮੂੜ੍ਹੇ(ਲਾੜੇ) ਦੀ ਤਾਈ

ਸ਼ਦੂੰਕ—(ਅਵ.) ਸ਼ੜੁਕ, ਛੜੁਕ

ਸ਼ਦੂੰਕ ਕਰ ਕੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸ਼ੜੁੱਕ (ਛੜੁੱਕ) ਕਰ ਕੇ

ਸੰਧ—(ਵਿ.) ਦਰਿਆ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਜਮ੍ਹਾ ਰਹੇ

ਸਧਰਾਈ ਜਾਣਾ
ਸਧਰੀ ਜਾਣਾ
} (ਮੁਹਾ.) ਸਧਰਾ ਜਾਣਾ

ਸਧਰਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਸੱਧਰ ਕਰਨਾ, ਸਧਰਾ ਜਾਣਾ

ਸੰਧਲਾ—(ਪੁ.) ਸੰਦਲਾ

ਸਧੂਤਾ—(ਵਿ.) ਸਿਆਣਾ (ਵਿਅੰਗ ਨਾਲ)

ਸ਼ਨਾਬ—(ਵਿ.) ਸਰਨਾਹ

ਸਨ੍ਹਾਰ—(ਵਿ.) ਗੰਭੀਰ

ਸਨਿਆਰਾ—(ਪੁ.) ਸੁਨਿਆਰਾ

ਸਨਿਆਰੇ ਨੀ ਠੱਕ ਠੱਕ
ਲੁਹਾਰੇ ਨੀ ਇੱਕਾ ਸੱਟ
} (ਅਖੌ.) ਸੁਨਿਆਰ ਦੀ ਠਕ ਠਕ ਤੇ ਲੁਹਾਰਦੀ ਇੱਕੋ ਸੱਟ

ਸੁੰਨ੍ਹੂ—(ਪੁ.) ਸੰਨ੍ਹੀ

ਸੱਪ ਲੰਘਾ ਤੈ ਗੀਹ ਚੇੜ੍ਹੀ—(ਅਖੌ.) ਸੱਪ ਲੰਘਾ ਤੇ ਲੀਹ ਚੇੜ੍ਹੀ

ਸੱਪਲੀਟਾ—(ਪੁ.) ਸਪੇਲਾ, ਸਪੇਲੀਆ

ਸਪਲੌਟੀਆ—(ਪੁ.) ਜ਼ਿੰਗਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ

ਸੱਪਾਂ ਕੀ ਦੁੱਧ ਪਿਆਲਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੱਪਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਪਿਆਉਣਾ

ਸੱਪਾਂ ਨੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੀਵੇ ਨਹੀਂ ਬਲਨੇ—(ਅਖੌ.) ਸੱਪਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਦੀਵੇ ਨਹੀਂ ਬਲਦੇ

ਸੱਪਾਂ ਨੇ ਪੁੱਤਰ, ਕਦੇ ਨਾ ਬਣਨੇ ਮਿੱਤਰ—(ਅਖੌ.) ਭਾਵ ਵੈਰੀ ਦੀ ਔਲਾਦ ਵੀ ਵੈਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਸੱਪੇ ਨੇ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਲਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੱਪ ਦੇ ਸਿਰੋਂ ਕੌਡੀ ਲੱਭਣਾ

ਸੱਪੇ ਲੰਘੇ ਨੀ ਲੀਕੇ ਆਂ ਕੁੱਟਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੱਪ ਦੀ ਲੀਕ ਨੂੰ ਪਿੱਟਣਾ

ਸੱਪੇ ਨੇ ਮੂੰਹੇ ਚੋਂ ਕੌਡੀ ਕੱਢਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸੱਪ ਦੇ ਸਿਰੋਂ ਕੌਡੀ ਕੱਢਣਾ

ਸ਼ੰਬਲਾ—(ਪੁ.) ਸ਼ਮਲਾ

ਸਬਲੀ—(ਵਿ.) ਛੋਟਾ ਸੱਬਲ

ਸੰਬਾਹਲਾ
ਸਬਾਹਲਾ
} (ਪੁ.) ਸਨਬਾਲਾ

ਸਬਾਬੇ ਨਾ ਕਲਮਾ ਪੜ੍ਹਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਵਾਬ ਦਾ ਕਲਮਾ ਪੜ੍ਹਨਾ

ਸਭ ਨੇ ਬੇਟੇ ਝੰਗੀ—(ਅਖੌ.) ਸਾਰੇ ਇਕੋ ਜੇਹੇ ਹਨ

ਸਭਸ
ਸਭਸੈ } (ਵਿ.) ਸਭ 'ਸੂਰਤ ਜੁਦਾ ਜੁਦਾ ਸਭਸ ਦੀ .' (ਸੈਫੁਲ)

ਸੰਭਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ੧. ਮੁੱਕਣਾ
੨. (ਲਹਿੰ) ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ

ਸਭਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਜਿੱਤਾ, ਵਿੱਤੇ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤਾ—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੁੱਲ੍ਹਾਦ ਦਾ ਹੱਠ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਸਭਦਰੋ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਭ ਪਾਸੇ

ਸੰਭਾਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ੧. ਮੁਕਾਉਣਾ (ਲਹਿੰ) ੨. ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ

ਸੰਭਾਲ—(ਵਿ.) ਪਰੀਠਾ

ਸੰਭਾਲ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਪਰੀਠਾ ਭੇਜਣਾ

ਸੰਭਾਲ ਪੌਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸਗਨ ਪਾਉਣਾ

ਸਮਝ ਰਲਣੀ
ਸਮਝ ਰਲ ਜਾਣੀ
ਸਮਝ ਰਲੀ ਜਾਣੀ } (ਮੁਹਾ.) ਸਮਝ ਆ ਜਾਣੀ

ਸਮਝ ਰਲਾਣੀ ਦੇਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੋਸ਼ ਟਿਕਾਣੇ ਲਿਆ ਦੇਣਾ

ਸਮਰਥੇ—(ਵਿ.) ਸਮੱਰਥਾ ਵਾਲੀ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਮ)

ਸੰਮਾ-ਸੀਲਾ—(ਵਿ.) ਸਾਲਮ ਦਾ ਸਾਲਮ

ਸਮਾਹਲਾ—(ਪੁ.) ਸੰਥਾਹਲਾ

ਸਮਾ ਬਰੋਬਰ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਮਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ

ਸਮਾਂਕ—(ਵਿ.) ਸਵਾਂਕ

ਸਮਾਦਾਂ ਲਾਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਆਸ਼ਾ ਲਾਉਣਾ

ਸਮਾਨ ਸਿਰੋ ਪਰ ਚਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅਸਮਾਨ ਸਿਰ ਤੇ ਚੁੱਕਣਾ

ਸਮਾਰ—(ਪੁ.) ਸੋਮਵਾਰ

ਸਮਾਰੀਂ
ਸਮਾਹੇਂ
ਸਮਾਰੈਂ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ

ਸਮਿੱਜਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਸਮਾਉਣਾ, ਸਮਿਣਾ

ਸਮੁੰਦਰ ਟਾਪੂ—(ਪੁ.) ਛਾਹ ਸ਼ਟਾਪੂ

ਸਮੂਹਾਂ—(ਵਿ.) ਸੋਹਣੇ ਮੂੰਹ ਵਾਲਾ

ਸਮੂਲਥਾ
ਸਮੂਲਾ } (ਵਿ.) ਸਮੁੱਚਾ

ਸਮੋਹਤਾ—(ਵਿ.) ਸੰਮਤੀ (ਸਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ, ਹੋਣੀ, ਹੋ ਜਾਣੀ)

ਸਮੋਸਾ—(ਪੁ.) ਸਮੋਸੇ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦਾ ਇੱਕ ਗਹਿਣਾ

ਸਰਸੌਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਰਪੱਟ

ਸਰਸੌਰ ਭੱਜਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਰਪੱਟ ਭਜਾਉਣਾ

ਸਰਸਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਚੰਗਾ ਲੱਗਣਾ, ਮਨ ਨੂੰ ਭਾਉਣਾ, ਮੁਆਫ਼ਕ ਆਉਣਾ

ਸਰਕ (ਵਿ.) ਜਾਲ ਲਾ ਕੇ ਬਟੇਰੇ ਆਦਿ ਫੜਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਰੱਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਫ਼ਸਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ਼ ਪੈਦਾ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਬਟੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਲ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਘੇਰ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਸਰਗਸਤ —(ਪੁ.) ਸਿਰ ਦਾ ਛਤਰ 'ਸਿਰ ਦਾ ਜੋ ਸਿਰਗਸਤ ਸਿਰੇ ਤੇ, ਸੀ ਉਹ ਛਤਰ ਲੱਲਾਕੀ' (ਸੈਫੁਲ)

ਸਰਘ—(ਵਿ.) ਸਰਘੀ

ਸਰਘੀ ਖਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਜੰਞ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਰਾਤ ਲਾੜੀ ਦਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਨਾਲ ਖਿਚੜੀ ਖਾਣੀ

ਸਰਘੀ ਦੀ ਰਾਤ—(ਵਿ.) ਲਾੜੀ ਦੀ ਜੰਞ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਿੱਚੜੀ ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਤ

ਸਰਚਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਪਰਚਣਾ

ਸਰਚਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਪਰਚਾਉਣਾ

ਸਰਚਾਵਾ—(ਪੁ.) ਪਰਚਾਵਾ

ਸਰਚਾਵਾਂ—(ਵਿ.) ਪਰਚਾਵਾਂ

ਸਰੰਜੇ ਚੜ੍ਹਨੇ—(ਮੁਹਾ.) ਗੁੱਸਾ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣਾ, 'ਮਿਹਰ ਅਫ਼ਰੋਜ਼ ਕਿਹਾ ਸੁਣ ਬਾਹਾ, ਕਿਉਂ ਤੁਧ ਚੜ੍ਹਨ ਸਰੰਜੇ' (ਸੈਫੁਲ)

ਸਰਦਿਆਈਂ—(ਵਿ.) ਸਰਦਾਈ

ਸਰਨਾ ਪੁਜਨਾ—(ਵਿ.) ਸਰਦਾ ਪੁਜਦਾ

ਸ਼ਰਨ੍ਹਾਂ—(ਵਿ.) ਸਰਨਾਈ, ਸ਼ਹਿਨਾਈ 'ਸਰ ਸਰ ਕਰ ਸ਼ਰਨ੍ਹਾਈਂ ਸੂਕਨ, ਜਾਣ ਅਸਮਾਨਾਂ ਤਾਈਂ' (ਸੈਫੁਲ)

ਸ਼ਰਨ੍ਹਾਂਚੀ—(ਪੁ.) ਸਰਨਾਚੀ

ਸਰਫ਼ਾ ਹੋਣਾ—(ਪੁ.) ਦਰਦ ਹੋਣਾ, ਹਮਦਰਦੀ ਹੋਣੀ, 'ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ ਹੈ ਸਰਫ਼ਾ, ਦੁਖੀਏ ਜੀਉ ਮੇਰੇ ਦਾ' (ਸੈਫੁਲ)

ਸਰਫ਼ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਦੁਖ ਵੰਡਾਉਣਾ
'ਕਿਸ ਅੱਗੇ ਅਹਿਵਾਲ ਕਹਾਂਗਾ, ਕੌਣ ਕਰੇ ਗ਼ਮਖ਼ਾਰੀ? ਕੌਣ ਕਰੇਗਾ ਸਰਫ਼ੇ ਮੇਰੇ ਛਡਕੇ ਜਿਦਾਂਤ ਸਾਰੀ?' (ਸੈਫੁਲ)

ਸਰਫ਼ੇ ਨਾ ਟੱਬਰ—(ਪੁ.) ਸਰਫ਼ੇ ਦਾ ਟੱਬਰ

ਸਰਬੰਧ—(ਪੁ.) ਸਬੰਧ

ਸਰਬੰਧ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਬੰਧ ਕਰਨਾ, 'ਕਰ ਐਸਾ ਸਰਬੰਧ ਅਸਾਡਾ, ਰਹੀਏ ਸਦਾ ਇਕੱਠੇ' (ਸੈਫੁਲ)

—ਰਲੇ ਸਰਬੰਧ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਬੰਧ ਨਾਲ

ਸਰਬੰਧੀ—(ਪੁ.) ਸਨਬੰਧੀ

—ਸਿਰੇ ਨਾ ਸਰਬੰਧੀ—(ਪੁ.) ਸਿਰ ਦਾ ਸਾਈਂ

ਸ਼ਰਮ-ਹਜ਼ੂਰ—(ਵਿ.) ਸ਼ਰਮਾਕਲ, 'ਸ਼ਰਮ ਹਜ਼ੂਰ ਕੋਈ ਸੀ, ਕਰਦੀ ਹਸਰਤ ਅੱਖ ਮਟੱਕੇ' (ਸੈਫੁਲ)

ਸ਼ਰਮ-ਹਜ਼ੂਰੀ—(ਵਿ.) ਸ਼ਰਮ

ਸ਼ਰਮ ਦੇਵਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਦਵਾਉਣੀ

ਸ਼ਰਮ ਲਾਹੀ ਛੋੜਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸ਼ਰਮ ਲਾਹ ਛੱਡਣੀ

ਸ਼ਰਮ ਹਯਾ ਛਿੱਕੇ ਤੇ ਟੰਗੀ ਛੋੜਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸ਼ਰਮ ਹਯਾ ਛਿੱਕੇ ਤੇ ਟੰਗ ਛੱਡਣਾ

ਸ਼ਰਮੇ ਮਾਰੀ ਅੰਦਰ ਵੜੀ
ਮੂਰਖ ਆਖੇ ਮੈਥੋਂ ਡਰੀ —(ਅਖੌ.) 'ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਮਾਰੀ ਅੰਦਰ ਵੜਦੀ, ਮੂਰਖ ਆਖੇ ਮੈਥੋਂ ਡਰਦੀ'

ਸਰਾਂ ਨਾ ਪੰਖਣੂ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਸਰਾਂ ਦਾ ਪੰਖੇਰੂ

ਸਰਾਂਦ—(ਵਿ.) ਸਰ੍ਹਾਂਦ, ਸਰਾਂਪ

ਸਰਾਂਦ ਲੱਗਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਅੰਤ ਚੰਗਾ ਹੋਣਾ

ਸਰਾਂਦੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਰ੍ਹਾਣੇ

ਸਰ੍ਹਾਂਦੂ—(ਪੁ.) ਸਰ੍ਹਾਣਾ

ਸਰਾਲਾ—(ਪੁ.) ਸਰਿਆਲ

ਸਰਾਟਾ—(ਪੁ.) ਘੋੜੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਚਾਲ, ਤਿੱਖੀ ਦੌੜ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲਾਣਾ)

ਸਰਾਟਾ ਕੱਢਣਾ
ਸਰਾਟਾ ਲਾਣਾ
ਸਰਾਟਾ ਮਾਰਨਾ —(ਮੁਹਾ.) ਸਰਪਟ ਦੌੜਨਾ

ਸਰਾਟੇ ਸੱਟਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਰਪਟ ਸੁੱਟਣਾ (ਘੋੜੇ ਨੂੰ)

ਸਰਾਟੇ ਛਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਰਪਟ ਭਜਾਉਣਾ, ਸਰਪਟ ਭਜਣਾ

ਸਰ੍ਹਿਉਂ—(ਵਿ.) ੧. ਸਰ੍ਹੋਂ, ੨. ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਮੁਰਦੇ ਦੇ ਫੁੱਲ ਚੁਣ ਲੈਣ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਜਿਹੜੀ ਰਾਖ ਬਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ

ਸਰਿਉਂ ਛੱਟੀ (ਮਾਰੀ) ਭੁੰਞੇਂ ਨਾ ਪੈਂਦੀ—(ਮੁਹਾ.) ਤਿਲ ਰੱਖਣ ਦੀ ਥਾਂ ਨਾ ਹੋਣਾ 'ਸਰ੍ਹਿਉਂ ਮਾਰੀ ਪਵੇ ਨਾ ਭੁੰਞੇਂ, ਸਭ ਸਿਰਾਂ ਪਰ ਰੁਲ੍ਹੇ' (ਸੈਫੁਲ)

ਸਰਿਆਲ—(ਪੁ.) ਘਾਹ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇੱਕ ਕੰਡਾ, ਸਰਾਲਾ

ਸ਼ਰੀਕ—(ਪੁ.) ਕੁੜਮ

ਸ਼ਰੀਕਣੀ—(ਵਿ.) ਕੁੜਮਣੀ

ਸਰੂਟ—(ਪੁ.) ਸਰਕੜਾ

—ਖੋਹਰਾ ਸਰੂਟ—(ਵਿ.) ਖੋਹਰਾ (ਸਰਕੜੇ ਵਰਗਾ)

ਸਰੇ-ਸਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਕ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਸਿਰੇ ਤਕ

ਸਟੇਡੀ—(ਵਿ.) ਸਿਰੀ

ਸਲਵਾਹਰ
ਸਲਵਾਹੜ —(ਵਿ.) ਕਨਖਜੂਰਾ

ਸਲਾਂਘਾ—(ਪੁ.) ਦੋ ਸਾਂਘਾ

ਸਲਾਂਦ—(ਵਿ.) ਲਾਸ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪਾਣੀ, ਪੈਣੀ)

ਸਲਿਆਤ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਬੱਬ

ਸਲਿਹਾ
ਸਲਿਹਾਜ —(ਵਿ.) ਸਾਲੇਹਾਰ

ਸਲੂਕੀ—(ਵਿ.) ਸਲੂਕ ਵਾਲਾ

ਸਲੂਕੇ (ਸਲੂਕੈ) ਨਾਲ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਲੂਕ ਨਾਲ

ਸਵਕਤਾ
ਸਵਕਤੇ —(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਵੱਖਤਾ, ਸੱਵਖਤੇ

ਸਵਜੀ—(ਵਿ.) ਸਬਜ਼ੀ

ਸਵਜੀ ਭਾਜੀ—(ਵਿ.) ਸਬਜ਼ੀ ਭਾਜੀ

ਸਵਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਸੌਣਾ

ਸਵਰੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੌਂ ਜਾਣਾ

ਸੰਵਾਈ—(ਵਿ.) ਸਿਵਾਈ, ਸਿਲਾਈ

ਸੰਵਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਪ੍ਰੇ.) ਸਿਲਾਉਣਾ

ਸਵਾਲਾ—(ਵਿ.) ਜਵਾਲਾ

ਸਵਾਨਾ ਆਲਮ (ਪੁ.) ਸਵਾਣੀ

ਸਵਾਰੇ ਸਵਾਰ—(ਪੁ.) ਗੁੱਲੀ ਡੰਡੇ ਦੀ ਇੱਕ ਖੇਡ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੀਰ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪੁਰ ਸਵਾਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ

ਸਵਾਲ ਬਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਵਾਲ ਪਾਉਣਾ

ਸਵੇਲੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ੧.ਸਵੇਰ ਦੇ ਵੇਲੇ, ੨.ਤੜਕੇ, ੩.ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਨੀਅਤ ਕੀਤੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਵੇਰੇ

ਸਵੇਪਰ—(ਵਿ.) ਸਿੱਧ

ਸਵੇਪਰਾ—(ਵਿ.) ਸਿੱਧਾ

ਸੜ ਮੋਈ ਛੱਡ ਛੱਲਿਆਂ ਖੂਹੋਂ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਵਰਤਦੇ ਹਨ

ਸੜਕਣ—(ਵਿ.) ਸੜਨ, ਜਲਣ

ਸੜਤ
ਸੜਤਨ —(ਵਿ.) ਸੜਕਣ

ਸੜਨਾ ਬਲਨਾ—(ਵਿ.) ਸੜਦਾ ਬਲਦਾ

ਸੜਨਿਆਂ ਕੀ ਸਾੜਾਂਗੇ, ਨਿਤ ਕੜਾਹੀ ਚਾੜ੍ਹਾਂਗੇ—(ਅਖੌ.) ਸੜਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾੜਾਂਗੇ ਤੇ ਨਿੱਤ ਕੜਾਹੀ ਚਾੜ੍ਹਾਂਗੇ

ਸੜਨਿਆਂ ਬਲਨਿਆਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸੜਦਿਆਂ ਬਲਦਿਆਂ

ਸਤ੍ਰਿਆਂਧ ਕੱਢਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾੜਾ ਕੱਢਣਾ
ਸਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਕਰਨਿਆਂ ਰਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਕਰਨਾ
ਸੜੂਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਸੜੂਕਣਾ
ਸੜੂਕਾ—(ਪੁ.) ਸੜ੍ਹਕਾ
ਸੜੂਕੇ ਲਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੜੂਕੇ ਲਾਣਾ
ਸਾਇਤਾਂ ਤੇ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਖਰੀ ਸਾਇਤ ਤੇ ਹੋਣਾ
—ਘੜੀਆਂ ਸਾਇਤਾਂ ਤੇ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘੜੀਆਂ ਪਲਾਂ ਤੇ ਹੋਣਾ
ਸਾਹ—(ਪੁ.) ਸਾਹਾ
ਸਾਹ ਸੁਧਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਹਾ ਸੁਧਾਉਣਾ
ਸਾਹ ਸੋਧਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਹਾ ਸੋਧਣਾ
ਸਾਹ—(ਵਿ.) ਸੁਆਹ
ਸਾਹ ਸਹਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਹ ਆਉਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਨਾ
ਸਾਹ ਮੁੱਕੀ ਜਾਣਾ (ਗੱਡਣਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਹ ਸੁੱਕ ਜਾਣਾ
ਸਾਹ ਸੁਕਾਣੀ ਛੇੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਹ ਸੁਕਾ ਛੱਡਣਾ
ਸਾਹ ਖੜਾਕੇ ਲੱਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘੋਰੜੂ ਬੋਲਣਾ
'ਇੱਕੇ ਸਾਹ ਖੜਾਕੇ ਲੱਗਾ, ਨਾ ਕੁਝ ਕਮੀ ਕਿਆਵਾ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)
ਸ਼ਾਹ-ਗੁਮਾਸ਼ਤੀ—(ਵਿ.) ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾ
ਸਾਹਲਕ—(ਵਿ.) ਸਹਿਲਕ
ਸਾਹਲਕੀ—(ਵਿ.) ਸਹਿਲਕੀ
ਸਾਹਲਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰੀ ਲਈ ਉਤਾਂਹ ਚੁਕ ਕੇ ਸਹਾਰੀ ਰੱਖਣਾ, ਕਿਸੇ ਭਾਰੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਚੁਕ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਭਾਰ ਸਹਾਰਨਾ
ਸ਼ਾਹਦ—(ਵਿ.) ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ
—ਸੌ ਦਿਹਾੜਾ ਚੋਰ ਦਾ, ਇਕ ਦਿਹਾੜਾ ਸ਼ਾਹਦੈ ਦਾ } (ਅਖੌ.) ਸੌ ਦਿਨ ਚੋਰ ਦਾ ਇਕ ਦਿਨ ਸਾਧ ਦਾ
ਸਾਹਵਰਾ—(ਵਿ.) ਸਹੁਰਾ
ਸਾਹਵਰੇ—(ਪੁ.) ਸਹੁਰੇ
ਸਾਹੜਾ—(ਪੜ.) ਸਾਡਾ
ਸਾਹੜਾ ਵੇਲਾ ਅੱਛਣਾ ਗਾਹ (ਗਹਿਮਰ) ਪਈ ਰੱਛਣਾ } (ਅੱਖੋ.) ਜਦੋਂ ਅਸਾਡੀ ਵਾਰੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਝਮੇਲਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਜਦ ਸਾਡਾ ਵੇਲਾ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਗਾਹ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਸਾਹਮਣਾ ਸਲੀਣਾ, ਸਾਹਮਣਾ ਸਲੀਟਣਾ } (ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਸਾਂਭਣਾ ਸਮੇਟਣਾ
ਸਾਹੜੇ ਆਹੜੀ ਸਾਹੜੇ ਆਲ ਛੇੜ ਮੋਝੀ ਤੁਹਾੜੇ ਆਲ } (ਅਖੋ.) ਸਾਡੇ ਆਹਣੀ ਸਾਡੇ ਵਲ ਤੇ ਭੇਡ ਮੋਝੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਲ

ਸਾਹਿਆ—(ਪੁ.) ਸਿਹਾ
ਸਾਹੀ—(ਵਿ.) ਸਾਹ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲੈਣੀ)
ਸਾਹੀ ਕੱਢਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਹ ਕੱਢਣਾ
ਸਾਹੀ ਕਢਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਹ ਕਢਾਉਣਾ
ਸਾਹੀ ਦਵਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਹ ਦਿਵਾਉਣਾ
ਸਾਕ ਮਿਲਨਿਆਂ ਨੇ ਜਿਵੀਆਂ ਵਾਹਨਿਆਂ ਨੀਆਂ ਘਰ ਵਸਨਿਆਂ ਨੇ } (ਅਖੋ.) ਸਾਕ ਮਿਲਦਿਆਂ ਦੇ, ਜ਼ਿਮੀ ਵਾਹੁੰਦਿਆਂ ਦੀ ਤੇ ਘਰ ਵਸਦਿਆਂ ਦੇ
ਸਾਂਝਾ ਬੱਬ ਨਾ ਪਿੱਟੇ ਕੋ—(ਅਖੋ.) ਸਾਂਝਾ ਬਾਪ ਨਾ ਪਿੱਟੇ ਕੋ
ਸਾਟਕੂ—(ਪੁ.) ਨਿਸ਼ਾਨੇ-ਬਾਜ਼
ਸਾਢਤ—(ਪੁ.) ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਤੰਦਾਂ ਦੇ ਤਾਣੇ ਵਾਲਾ ਕਪੜਾ
ਸਾਢਤ ਚੋਲਾ—(ਪੁ.) ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕੁ ਜ਼ਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਸਮ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮਿੱਥੇ ਹੋਏ ਦਿਨ ਨੂੰ ਪਿੱਸਾ, ਕਤਾ, ਬੁਣਾ ਅਤੇ ਸੀਂਵਾ ਕੇ ਚੋਲਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਚੋਲੇ ਨੂੰ ਸਾਢਤ ਚੋਲਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਸਾਤ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਾਰ
—ਆਵਣ ਸਾਤ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਆਉਣ ਸਾਰ
ਸਾਥੋਂ ਗਈਏ ਗੋਰੀਏ, ਹੋਰ ਪਰੇਰੇ ਸਾਹ
ਸਾਥੋਂ ਗਈਏ ਗੋਰੀਏ, ਭਾਵੇਂ ਖੜਨ ਨੀ ਚੋਰ } (ਅਖੋ)
ਚੁਲ੍ਹਿਉਂ ਲੱਥੀ ਕੁੜਿਆਂ ਜੋਗੀ
ਸ਼ਾਨੀਹਾਰ—(ਵਿ.) ਸਾਨੀ, 'ਸ਼ਾਨੀਹਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜਾਂ, ਸ਼ਰਮ ਮੇਰਾ ਕਦ ਰਹਿੰਦਾ ?' (ਸੈਫ਼ੁਲ)
ਸ਼ਾਬਸ਼, ਸ਼ਾਬਸ਼ੀ } (ਵਿ.) ਸ਼ਾਬਾਸ਼, ਸ਼ਾਬਾਸ਼ੀ
ਸ਼ਾਬਸ਼ਈ—(ਵਾਕੰਸ਼) ਸਾਬਾ ਬਈ
ਸ਼ਾਬਸ਼ੀ ਖੱਟਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਖੱਟਣਾ
ਸ਼ਾਬਸ਼ੀ ਮਿਲਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਮਿਲਣਾ
ਸ਼ਾਬਸ਼ੀ ਲੈਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਲੈਣਾ
ਸਾਬਤੀ—(ਵਿ.) ਦਿਲ ਦੀ ਦਿਰਾਂਗਣਾ
ਸਾਬਤੀ ਨਾ ਰਹਿਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਬਤ ਨਾ ਰਹਿਣਾ (ਦਿਲ ਦਾ)
ਸਾਂਭਣਾ ਸਲੀਣਾ, ਸਾਂਭਣਾ ਸਲੀਟਣਾ, ਸਾਂਮਣਾ ਸਲੀਣਾ, ਸਾਂਮਣਾ ਸਲੀਟਣਾ } (ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਸਾਂਭਣਾ ਸਮੇਟਣਾ
ਸਾਂਮਿਆ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਂਭਿਆ ਜਾਣਾ
ਸ਼ਾਮਤੀ ਨੈ ਚਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸ਼ਾਮਤ ਨੇ ਚੁੱਕਣਾ

ਸ਼ਾਮਤੀ ਨੇ ਮੂੰਹ ਆਵਣਾ (ਅੱਡਣਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਸ਼ਾਮਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਆਉਣਾ

ਸਾਰ ਪਿੰਨਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਰ ਲੈਣੀ

ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਕਵਾਰੀ ਰਹੀ
ਚੋਲਾ ਪਾਨੀ ਉੱਧਲ ਗਈ } (ਮੁਹਾ.) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤਾਂ ਧੀਰਜ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਰਹੇ ਪਰ ਅੰਤ ਵੇਲੇ ਅਧੀਰ ਹੋ ਜਾਏ, ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਸਾਲ—(ਵਿ.) ਸਾਊ, ਭਲਾਮਾਣਸ

ਸਾਲਣਾ—(ਪੁ.) ਸਲੂਣਾ

ਸਾਲਿਹਾਜ—(ਵਿ.) ਸਲਿਹਾਜ

ਸਾਲੀ ਔਧ ਭੁੰਜਾਲੀ—(ਅਖੌ.) ਸਾਲੀ, ਅੱਧੋ ਘਰ ਵਾਲੀ

ਸਾਲੂੰ—(ਪੁ.) ਸਾਲੂ

ਸਾਵਣ ਵੱਸੇ ਨਿੱਤ ਨਿੱਤ ਭਾਦਰੋਂ ਨੇ ਦਿਨ ਚਾਰ
ਅੱਸੇਂ ਮੰਗੇ ਮੇਘਲਾ, ਮੂਰਖ ਜੱਟ ਗਵਾਰ } (ਅਖੌ.) ਸਾਵਣ ਵੱਸੇ ਨਿਤ ਨਿਤ ਭਾਦਰੋਂ ਦੇ ਦਿਨ ਚਾਰ, ਅੱਸੂ ਮੰਗੇ ਮੇਘਲਾ ਮੂਰਖ ਜੱਟ ਗਵਾਰ

ਸਾਵਣ ਪੁੱਤਰ ਸਿਆਲੇ ਨਾ—(ਅਖੌ.) ਭਾਵ ਸਾਉਣ ਦੀ ਸਿਆਲ ਵਾਂਗ ਠੰਢਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਸਾਵਲ—(ਵਿ.) ਸਾਉਲ

ਸਾਵਾ ਕਚੂਰ—(ਵਿ.) ਹਰਾ ਕਚੂਰ

ਸਾਂਵਿਆਂ ਤੱਤੀਂ ਵਗ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਂਵੇ ਕਰ ਲੈਣਾ

ਸਾਂਵੇ ਸੱਗੇ ਰਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਂਵੇਂ ਸੱਟੇ ਰਹਿਣਾ

ਸਾਂਵੇਂ ਵੰਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬਰਾਬਰੀ ਕਰਨਾ

ਸਾੜ੍ਹਾ—(ਪੁ.) ਸਾੜ

ਸਾੜੀ ਛੱਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾੜ ਛੱਡਣਾ

ਸਿਆ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਪੂ. ਭੂਤਕਾਲ) ਸੀਤਾ

ਸਿਆਣ—(ਵਿ.) ਸੰਦਾਣ

ਸਿਆਣਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਸਿੰਞਾਣਨਾ

ਸਿਆਲਾ (ਪੁ.) — ਸਿਆਲ
ਸਿਆਲਾ ਮਾਂਹ (ਪੁ.) — ਸਿਆਲ ਮਾਂਹ
ਸਿਆਲੇ ਦੀ ਰੁੱਤ (ਇ.) — ਸਿਆਲ ਦੀ ਰੁੱਤ

ਸਿਸ਼ਤਾਦਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸ਼ਜ਼ਬਰ

ਸਿਕਲਾ—(ਪੁ.) ਸੱਕ

ਸਿਕਲਾ ਮੁਕਲਾ—(ਪੁ.) ਸੱਕ ਸੁੱਕ

ਸਿਕਾਈ—(ਇ.) ਸਿਕ, ਸਕੀਮੀ

ਸਿਕਾਈ ਨਾ, (ਸਿਕ)—(ਵਿ.) ਸਿਕਦਾ, ਸਕੀਮੀ ਨਾ

ਸਿੱਕੀ—(ਵਿ.) ਸੱਕ

ਸਿਖਾਂਦਰੂ—(ਪੁ.) ਜੋ ਕੰਮ ਸਿਖ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਜੇ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਕੰਮ ਨਾ ਸਿਖਿਆ ਹੋਵੇ, ਮਾਹਿਰ

ਸਿੰਘੋਆਂ—(ਵਿ. ਬ. ਵ.) ਮਧਾਣੀ ਦਾ ਫੁੱਲ

ਸਿੱਜ ਘੁੱਲ ਜਾਣਾ
ਸਿੱਜ ਭਿੱਜ ਜਾਣਾ
ਸਿੱਜੀ ਘੁੱਲੀ ਜਾਣਾ (ਗੱਡਣਾ) } (ਮੁਹਾ.) ਭਿੱਜ ਜਾਣਾ

ਸਿੱਜਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਭਿੱਜਣਾ

ਸਿੰਜਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਰਚ ਜਾਣਾ,

'ਜਾਂ ਗੋਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਸਿੰਜਰਸੀ, ਤਦ ਹੋਸੀ ਸਭ ਵੇਹੀਂ' (ਸੈਫੁਲ)

ਸਿੱਜਾ
ਸਿਜਿਆ } (ਵਿ.) ਭਿੱਜਾ (ਹੋਇਆ)

ਸਿਜਿਆ ਘੁਲਿਆ—(ਵਿ.) ਸਿਜਿਆ ਭਿਜਿਆ

ਸਿਜੇੜ—(ਵਿ.) ਭਿੱਜਾ ਹੋਇਆ

ਸਿੱਙਾ ਝਾਹਣਾ (ਲਾਣਾ)
ਸਿੱਙੇ ਲਾਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਆਫਰਾ ਲਾਉਣਾ

ਸਿੱਙਾ—(ਪੁ.) ਮਖੀਰ ਦਾ ਮੋਮ

ਸਿੱਧ ਸਰੂਪ—(ਵਿ.) ਸਿੱਧਾ-ਸਾਦਾ

ਸਿੱਧਾ ਹੇਠੀ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿੱਧਾ ਹੋ ਪੈਣਾ

ਸਿੱਧੀ ਉਂਗਲੀ ਘਿਉ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਨਾ—(ਅਖੌ.) ਸਿੱਧੀ ਉਂਗਲੀਂ ਘਿਉ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ

ਸਿੰਨ—(ਵਿ.) ਗਿੱਲ

ਸਿੰਨ ਸੁਕ—(ਵਿ.) ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਗਿੱਲਾ ਕਰ ਕੇ ਟਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਵ

ਸਿੰਨਾ—(ਵਿ.) ਗਿੱਲਾ

ਸਿੰਨਾ ਪੀਹਣ ਬਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਿੱਲਾ ਪੀਹਣ ਪਾਉਣਾ

ਸਿੰਬਰਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਸਿਮਰਨਾ

ਸਿੰਬਲੂ—(ਪੁ.) ਸਿਮਲੂ

ਸਿਮਖਰ—(ਪੁ.) ਸਿੰਗਰਫ਼

ਸਿਮਖਰ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲਾਲ ਹੋਣਾ

—ਸੂਹਾ-ਸਿਮਖਰ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲਾਲ ਸੂਹਾ ਹੋਣਾ

ਸਿਮਖਰੀ—(ਵਿ.) ਸਿੰਗਰਫ਼ੀ

ਸਿਰ ਸੱਟੀ ਛੋਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਸੁੱਟ ਛੱਡਣਾ

ਸਿਰ ਸੱਟੀ ਕੈ ਬਹੀ ਗੱਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਬਹਿ ਰਹਿਣਾ

ਸਿਰ ਹੇਠੀ ਗੱਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਹੇ ਜਾਣਾ

ਸਿਰ ਖੁਰਕਣੈ ਨੀ ਬੇਹਲ ਨਾ ਹੋਣੀ—(ਮੁਹਾ.)
ਸਿਰ ਖੁਰਕਣ ਦੀ ਵਿਹਲ ਨਾ ਹੋਣਾ

ਸਿਰ ਖੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਖਾਣਾ

ਸਿਰ ਚਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਚੁੱਕਣਾ

ਸਿਰ ਛੈਣੀ ਛੰਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਮਾਰ ਛੱਡਣਾ

ਸਿਰ ਤੁਲਕਾਇਆ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਿਰ ਪਰਨੇ;
(ਵਿ.) ਬਹੁਤ ਤਿੱਖੀ ਚਲਦਾਰ ਵਾਲਾ
'ਉੱਪਰ ਵੰਦਾ ਸਿਰ ਤੁਲਕਾਇਆ, ਹੇਠ ਸਮੁੰਦਰ ਵਗਦਾ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)

ਸਿਰ ਦੱਸਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਵਿਖਾਉਣਾ

ਸਿਰ ਧਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਦਾ ਸਾਈਂ ਬਣਾਉਣਾ,
'ਬਦਫਾਹੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਵੇਲੇ, ਸਾਹਿਬ ਤੂੰ ਸਿਰ ਧਰ ਲੈਂ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)

ਸਿਰ ਬੰਨ੍ਹਣਾ—(ਪੁ.) ਰਸਮ ਚਮਤਕਾਰ ਬੰਨੀ, ਇਸ ਰਸਮ ਦੀ ਆਖੀ ਰਸਮ

ਸਿਰ ਮੁਨਾਈ ਕੈ ਆਇਤਵਾਰ (ਅਤਾਰ) ਪੁੱਛਣਾ—
(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਮੁਨਾ ਕੇ ਐਤਵਾਰ ਪੁੱਛਣਾ

ਸਿਰ ਮੁੰਨ ਤੇ ਫਕੀਰੀਂ ਬੰਨ੍ਹ—(ਅਖੌ.) ਝਟਪਟ ਲੈਣਾ

ਸਿਰ-ਮੂੰਧ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਿਰ ਮੂਧਾ

ਸਿਰ ਵਲ੍ਹਣਾ—(ਪੁ.) ਚਾਦਰ ਪਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ

ਸਿਰੇ 'ਚ ਸੁਹਾਗਾ ਬਾਹਣਾ
ਸਿਰੇ 'ਚ ਛਾਈ ਪੌਣੀ } (ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ 'ਚ ਸਵਾਹ ਪਾਉਣਾ

ਸਿਰੇ 'ਚ ਠੀਕਰਾ ਪਾਣਾ
ਸਿਰੇ 'ਚ ਠੀਕਰਾ ਭੰਨਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਿਰ ਥਪਣਾ

ਸਿਰੇ ਤੇ ਅੱਗ ਬਲਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਤੇ ਅੱਗ ਬਲਣੀ

ਸਿਰੇ ਤੇ ਅੱਗ ਬਾਲਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਤੇ ਅੱਗ ਬਾਲਣੀ

ਸਿਰੇ ਤੇ ਬਾਂਹ ਰਖੀ ਕੈ ਆਵਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਢਾਹਾਂ ਮਾਰਦਿਆਂ ਆਉਣਾ 'ਅੱਚਣ ਚੇਤ ਲੁਕਾਈ ਆਈ ਸਿਰ ਤੇ ਧਰੀਆਂ ਬਾਹਾਂ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)

ਸਿਰੇ ਨਾ—(ਪੁ.) ਸਿਰ ਦਾ ਦੁਪੱਟਾ

ਸਿਰੇ ਨਾ ਸਾਈਂ—(ਪੁ.) ਸਿਰ ਦਾ ਸਾਂਈ

ਸਿਰੇ ਨੇ ਭਾਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਿਰ ਭਾਰ

ਸਿਰੇ ਨੇ ਫੇਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਿਰ ਦੇ ਫੇਰ

ਸਿਰੇ ਨੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਾਉਣੀ

ਸਿਰੈ ਉੱਪਰੇ ਚਾਈ ਪਿੰਨਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਚੁਕ ਲੈਣਾ

ਸਿਰੇ ਸਿਰ ਕੁੱਟੀਏ, ਘੋ ਨਾ ਜਾਈ ਛੁੱਟੀਏ—(ਅਖੌ.) ਬਹੁਤਾ ਮਾਰਨ ਤੇ ਵੀ ਜਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵਾਦੀ ਨਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਸਿਰੋਂ ਕੰਢੀ ਕੇ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬਾਹਾਂ ਉਲਾਰ ਕੇ ਮਾਰਨਾ

ਸਿਰੋਂ ਗੁਮਾਊ—(ਵਿ.) ਸਿਰੋਂ ਗੁਆਊ

ਸਿਰੋਂ ਗੁਮਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰੋਂ ਗੁਆਉਣਾ

ਸਿਰੋਂ ਪੌੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰੋਂ ਵੜਨਾ

ਸ਼ਿਰਕਤ—(ਵਿ.) ਵੈਰ, ਦੁਸ਼ਮਣੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣੀ, ਕਰਨੀ)

ਸ਼ਿਰਕਤ ਸਾਧਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨਾ,
'ਮੈਂ ਕੀ ਸ਼ਿਰਕਤ ਸਾਧਣ ਜੋਗਾ, ਆਜਜ਼ ਖਾਕੀ ਬੰਦਾ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)

ਸ਼ਿਰਨੀ—(ਇ.) ਸ਼ੀਰਨੀ

ਸ਼ਿਰਨੀ ਵੰਡਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸ਼ੀਰਨੀ ਜਾਂ ਸ਼ਰੀਣੀ ਵੰਡਣਾ

ਸਿਰ ਪੈਰ
ਸਿਰ ਪੈੜਾ } (ਪੁ.) ਸਿਰ ਪੈਰ

ਸਿਰ ਪੈੜਾ ਨਾ ਲਪੌਣਾ (ਪਰਾਪ੍ਰਾਣਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਪੈਰ ਨਾ ਲੱਭਣਾ

ਸਿਰਾਂਦ—(ਇ.) ਸਰਾਂਦ

ਸਿਰਾਂਦ ਲੱਗਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸਰਾਂਦ ਲੱਗਣੀ

ਸਿਰੇਤੀ—(ਵਿ.) ਸਿਰੀ

ਸਿਲਵਾਤ੍ਰ—(ਇ.) ਸਿਆੜ

ਸ਼ਿਵਾਂ ਨੀ ਗੱਦੀ—(ਇ.) ਸ਼ਿਵਜੀ ਦੀ ਗੱਦੀ

ਸੀ
ਸੀਂ } (ਪੁ.) ਸਰਦੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪੈਣਾ, ਲੱਗਣਾ)

ਸੀਂ—(ਇ.) ਮਾਰ, ਕੁੱਟ ਕੁਟਾਈ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲੱਗਣੀ, ਲਾਣੀ)

ਸੀਆ—(ਪੁ.) ਸਿਆਲ ਦੀ ਧੁੱਪ

ਸੀਆਂ ਲਵਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਧੁੱਪ ਸੇਕਣਾ

ਸੀਹਰ—(ਇ.) ੧. ਸੀਹੜ, ੨. ਸੀਰ

ਸੀਹੜ—(ਇ.) ੧. ਸੇਕ, ੨. ਸੀੜ

ਸ਼ੀਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਸ਼ੀ ਸ਼ੀ ਕਰਨਾ

ਸ਼ੀਕਾ—(ਪੁ.) ਸ਼ੀ ਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਸੀਖ—(ਇ.) ਸਿਉਂਕ

ਸੀਖਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਸੀਖਾਂ ਗਰਮ ਕਰ ਕੇ ਦਾਗਣਾ

ਸੀਖਾਂ ਦੇਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਸਤਾਉਣਾ

ਸੀਖੇ ਬੌਟੀ ਚੜ੍ਹਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਅਤਿ ਦੁੱਖੀ ਹੋਣਾ

ਸੀਖੇ ਬੋਟੀ ਚਾਹੜਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਅਤਿ ਤੰਗ ਜਾਂ ਦੁਖੀ ਕਰਨਾ

ਸੀਂਗਾ—(ਪੁ.) ਰੀਲੀ-ਚਾਰੇ ਜਾਂ ਚੋਪਟ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖਾਨਾ ਜਿੱਥੇ ਪੁੱਜੀ ਹੋਈ ਗਾਟੀ ਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ

ਸੀਂਗੇ ਲੱਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੀਗੇ ਲੱਗਣਾ

ਸੀਂਚਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਸੀਂਪਣਾ

ਸੀਰਮੇ ਛਿੱਕੀ ਲੈਣੈ—(ਮੁਹਾ.) ਸੀਰਮੇ ਖਿੱਚਣਾ

ਸੀਰਾ—(ਪੁ.) ਰੌਂਸ
ਸੀਰੀ—(ਵਿ.) ਛੋਟਾ ਰੌਂਸ
ਸ਼ੀਰੀ—(ਵਿ.) ਸ਼ੀਰਨੀ, ਸੁਆਦ
'ਮਿੱਠਾ ਮੇਵਾ ਬਖਸ਼ ਅਜੇਹਾ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਘਤ ਸ਼ੀਰੀ' (ਸੈਫੁਲ)
ਸ਼ੀਰੀਦਾਰ—(ਵਿ.) ਸ਼ੀਰੀਂ, ਸੁਆਦਲਾ
ਸੀਂਵਣ—(ਵਿ.) ਸੀਊਣ
ਸੀਂਵਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਸੀਊਣਾ
ਸੀਵਲ—(ਪੁ.) ਸੂਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚਿੱਕ ਨਾਲਾ
ਸੀਵਾ—(ਪੁ.) ਸੀਆ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲੱਗਣਾ, ਲਵਾਣਾ)
ਸੀੜ—(ਵਿ.) ਸੀਊਣ
ਸੀੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਸੀਊਣਾ
ਸੁਆਂ—(ਵਿ.) ਸੂਹਾਂ
ਸੁਆਈਂ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਸੂਆਂ ਦਾ (ਵਸਨੀਕ)
ਸੁੰਸਰ—(ਵਿ.) ਬੁੱਚਲ
ਸੁੰਸਰੀ ਚਾਰ ਸੌਂ (ਸਈਂ) ਜਾਣਾ (ਗੌਲਣਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਸੁਸਰੀ ਵਾਂਗ ਸੌਂ ਜਾਣਾ
ਸੁਹਦਾ—(ਵਿ.) ਵਿਚਾਰਾ
ਸੁਹਦਾ ਪੈਣਾ—(ਵਿ.) ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਣਾ
ਸੁਹਾਗਾ—(ਪੁ.) ਸੁਹਾਗ
—ਕੀਤੀ ਕਤਰੀ ਤੇ ਸੁਹਾਗਾ ਪਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੀਤੀ ਕਤਰੀ ਤੇ ਸੁਹਾਗ ਪਾਉਣਾ
ਸੁੱਕ ਸਿੰਨ—(ਵਿ.) ਸੁੱਕ ਗਿੱਲ
ਸੁੱਕ ਸਿੰਨ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਨਾਸ ਕਰਨਾ
ਸੁੱਕ ਪਰੁੱਕਾ—(ਵਿ.) ਸੁੱਕਮ ਸੁੱਕਾ, ਸੁੱਕਾ ਪੁੱਕਾ
ਸੁੱਕਾ ਕੱਢੀ ਛੱਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੁੱਕਾ ਕੱਢ ਛੱਡਣਾ
ਸੁੱਕਾ ਨਿਕਲੀ ਜਾਣਾ (ਵੈਂਦਣਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਸੁੱਕਾ ਨਿਕਲ ਜਾਣਾ
ਸੁੱਕਾ ਬੱਚੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੁਕਾ ਬਚ ਨਿਕਲਣਾ
ਸੁੱਕੇ ਤੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਮੁਫਤੀਂ
ਸੁੱਕੇ ਤੇ ਰੱਖਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੁੱਕਾ ਰੱਖਣਾ
ਸੁੱਕੇ ਤੇ ਮੌਜੇ ਲਾਹੀ (ਘਿੰਨਣੇ) ਲੈਕੇ—(ਮੁਹਾ.) ਅਕਾਰਨ ਹੀ ਗੁੱਸੇ ਹੋਣ ਲਗ ਪੈਣਾ
ਸੁੱਖੜ—(ਵਿ.) ਸਿੱਧਾ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣਾ, ਕਰਨਾ, ਖਲੋਣਾ)
ਸੁਖਾਈ ਜਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਸੁਖਾ ਜਾਣਾ
ਸੁੱਚਮ—(ਵਿ.) ਸੁੱਚ
ਸੁੱਚਮ ਸਾਂਭਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੁੱਚ ਰੱਖਣਾ

ਸੁਚਮਣ—(ਵਿ.) ਸੁੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ
ਸੁਚਿਅੱਮ—(ਵਿ.) ਸੁਚੇਮ
ਸੁੱਚੀ ਵਸਤ—(ਵਿ.) ਚਿੱਟ
ਸੁੱਜ ਭਤੰਲਾ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਰੁੱਸ ਜਾਣਾ, ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਜਾਣਾ
ਸੁਟੰਗੀ—(ਵਿ.) ਲੰਗਖਤੂਰਾ
ਸੁਤੰਗੀ—(ਵਿ.) ਸੁਟੰਗੀ
ਸੁਣੂਪ—(ਪੁ.) ਸੁਹਣੱਪ
ਸੁਣਾਵਤ—(ਵਿ.) ਸੁਣੌਤ
ਸੁਣਾਵਤ ਸੱਟਣੀ } (ਮੁਹਾ.) ਸੁਣਾ ਕੇ ਲਾਣੀ
ਸੁਣਾਵਤਾਂ ਸੱਟਣੀਆਂ }
ਸੁਤਰਾ—(ਵਿ.) ੧. ਲੰਮੇ, ੨. ਬਹੁਤੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
—ਲਮ-ਸੁਤਰਾ—(ਪੁ.) ਲੰਮਢੀਂਗ
ਸੁੱਤਾ ਮੋਇਆ ਹਿੱਕਾ ਬਰੋਬਰ—(ਅਖੌ.) ਸੁੱਤਾ ਮੋਇਆ, ਇਕ ਬਰਾਬਰ
ਸੁੱਤਿਆਂ ਜਾਗਨਿਆਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸੁਤਿਆਂ ਜਾਗਦਿਆਂ
ਸੁੱਤਿਆਂ ਵਿੱਲ ਨਾ ਲੱਗਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਨਾ ਹੋਣਾ
ਸੁਥਣੀ—(ਵਿ.) ਸੁੱਥਣ
ਸੁੰਨ ਸਰਾਂ—(ਵਿ.) ਸੁਨਸਾਨ
ਸੁਨ੍ਹਾਰ—(ਵਿ.) ਸੁਰ ਵਾਲੀ
ਸੁਨਿਆਰੇ ਨੀ ਠਕ ਠਕ, ਲੁਹਾਰੇ ਨੀ ਹਿੱਕਾ ਸੱਟ—(ਅਖੌ.) ਸੁਨਾਰ ਦੀ ਠਕ ਠਕ ਤੇ ਲੁਹਾਰ ਦੀ ਇੱਕੋ ਸੱਟ
ਸੁਬੜਾ—(ਪੁ.) ਮਾਤਾ ਵਰਗਾ ਇਕ ਰੋਗ
ਸੁੱਬਾ—(ਪੁ.) ਸੁਬੜਾ
ਸੁੱਬੀ—(ਵਿ.) ਸੁੱਬਾ
ਸੁੱਬੀ ਬੰਨ੍ਹਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸੁੱਬਾ ਬੰਨ੍ਹਣਾ
ਸੁਭਾਵਕੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ
ਸੁਰ ਸਵਾਦ—(ਪੁ.) ਸੁਖ ਸੁਆਦ
ਸੁਰੇ ਸਵਾਦੇ ਨੀ ਗਲ—(ਵਿ.) ਸੁਰ ਸੁਆਦ ਦੀ ਗੱਲ
ਸੁਮੂੰਹਾਂ—(ਵਿ.) ਸੋਹਣੇ ਮੂੰਹ ਵਾਲਾ, 'ਹੱਥਾ ਨੌਂਬਰ ਦਵੀਂ ਸੁਮੂੰਹਾਂ, ਇਕ ਧੀ ਤੇ ਦੋ ਨੂੰਹਾਂ (ਅਖੌ.)
ਸੁਰਸਲਾ—(ਪੁ.) ਦੁਧਾਸੀ ਮੇਖ
ਸੁਰਕ ਕਰ ਕੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸੁੜੱਕ ਕਰ ਕੇ
ਸੁਰਕਾ—(ਵਿ.) ਸੁਰਸ਼ਕਾ
ਸੁਰਕੇ—(ਵਿ. ਲਿੰ.)
ਸੁਰਖਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਲਾਲ ਹੋਣਾ, ਲਾਲੀ ਜਾਂ ਸੁਰਖੀ ਚੜ੍ਹਨਾ
ਸੁਰਗਣ—(ਵਿ. ਵਿ. ਲਿੰ.) ਸਵਰਗਵਦ, ਸਵਰਗਵਾਸਣ

ਸੁਰਤ ਸੰਭਾਲ } (ਵਿ.)
ਸੁਰਤ ਸੰਭਾਲਾ } (ਪੁ.) ਹੋਸ਼, ਸੁਰਤ

ਸੁਰਤ ਭੁਲ ਵੰਞਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸੁਰਤ ਭੁਲ ਜਾਣੀ

ਸੁਰਤ ਭੁਲਾਈ ਦੇਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸੁਰਤ ਭੁਲਾ ਦੇਣੀ

ਸੁਰਤ ਮਾਰੀ ਦੇਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸੁਰਤ ਮਾਰ ਦੇਣੀ

ਸੁਰਮਚੂ ਭੋਰੀਆ—(ਪੁ.) ਇਕ ਪਰਕਾਰ ਦਾ ਬਾਰੀਕ ਧਾਰੀਦਾਰ ਕਪੜਾ

ਸੁਰਲੀ—(ਵਿ.) ਸੁਰਸੁਰੀ

ਸੁਰਾੜਾ—(ਪੁ.) ਸਾਇਆ (ਜਿੰਨ ਭੂਤ ਦਾ)

ਸੁਲਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਸੁਰਕਣਾ

ਸੁਲ੍ਹਾ ਸਲਾਹੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸੁਲ੍ਹਾ ਨਾਲ
(ਵਿ.) ਸੰਮਤੀ, ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ

ਸੁਲ੍ਹਾ ਪੁੰਛਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸੁਲ੍ਹਾ ਮਾਰਨੀ, 'ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪੁਛਦਾ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਾਈਂ, ਤੇਰੇ ਦੁੱਖ ਮੁਕਾਈਂ'
(ਸੇਫੁਲ)

ਸੁਲ੍ਹਾ ਰਾਸਤੀ—(ਵਿ.) ਸੁਲ੍ਹਾ ਸਫਾਈ

ਸੁਲ੍ਹਾ ਰਾਸਤੀ ਨਾਲ—(ਕ੍ਰਿ.ਵ.) ਸੁਲ੍ਹਾ ਸਫਾਈ ਨਾਲ

ਸੁੜੇਰਾ—(ਵਿ.) ਕੁਝ ਸੌੜਾ

ਸੁਸੀ—(ਵਿ.) ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਵਟ ਕੇ ਸੁਕਾਇਆ ਢੇਲਾ ਜੋ ਇੱਟਾਂ ਵਾਂਙੂ ਕੰਧਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਸੁਸ ਮੁਸ—(ਵਿ.) ਸੁਸਤ ਮੁਸਤ

ਸੁਸੀ—(ਵਿ.) ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਥੀਆਂ ਵਾਂਗ ਪੱਥ ਕੇ ਬਣਾਈ ਇੱਟ ਜੋ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ

ਸੁਹਰੀ—(ਵਿ.) ਸੁੱਕਾ ਕੋਹਾ

ਸੂਹਾ ਘੁੱਟ—(ਵਿ.) ਲਾਲ ਸੂਹਾ

ਸੂਹੀ—(ਵਿ.) ਇਕ ਰਸਮ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨੂੰਹ ਸਾਹੁਰੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਵੱਡ-ਵਡੇਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੀ ਹੈ

ਸੂਹੀ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਨੂੰਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣੀ ਸੱਸ, ਵਡਹੇਸ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪਰਨਾਮ ਕਰਨਾ

ਸੂਹੀ ਸਲਾਮ (ਮੁਸਲਮਾ)—(ਵਿ.) ਸਲਾਮੀ, ਸਲਾਮੀ ਦੀ [illegible]

ਸੁੰਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ.ਅਕ.) ਸੁਕਣਾ

ਸੁੰਕਰ—(ਵਿ.) ਸੂਕਰ

ਸੁੰਕੜਾ—(ਪੁ.) ਸੁਕੇ ਦਾ ਬੁਖਾਰ

ਸੁੱਕਾ }
ਸੁਕਾ ਸ਼ਾਂਕਾ } (ਵਿ. ਪੁ.) ਸੁਕਾ, ਥੋਂਕਾ

ਸੁੱਕਾ ਸ਼ਾਕੀ—(ਵਿ.) ਸੁਕਾ ਛਾਕੀ

ਸੁਖਾ—(ਪੁ.) ਤਪਦਿਕ

ਸੂਜੇ ਡਾਗ—(ਪੁ.) ਸਨਕੁਕੜਾ

ਸੂਝਤ—(ਵਿ.) ਸੂਝ

ਸੂਝਤ ਬੂਝਤ—(ਵਿ.) ਸੂਝ ਬੂਝ

ਸੂਟਾ—(ਵਿ.) ਬਹੁਤ ਚਲਾਕ, ਚਲਤਾ ਪੁਰਜ਼ਾ

ਸੂੰਡੀ—(ਵਿ.) ਸੁੰਡੀ

ਸੂਜਣੀ—(ਵਿ.) ਸੂਜਨੀ

ਸੂਤਰ ਸੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣਾ

ਸੂਤਰ ਲਗ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਸਰ ਲੱਗ ਜਾਣੀ

ਸੂਤਰ ਲਾ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਥ ਕਰ ਜਾਣਾ

ਸੂਦਕ—(ਪੁ.) ਸੂਤਕ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪੈਣਾ)

ਸੂਦਕੋਂ ਨਿਕਲਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੂਤਕੋਂ ਨਿਕਲਣਾ

ਸੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਪੂ.) ਹੋਣਾ ਧਾਤੂ ਦਾ ਭੂਤਕਾਲ ਬਹੁਵਚਨ, ਸਨ

ਸੇਊ—(ਪੁ.) ਸੇਉ

ਸੇਕ ਆਵਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੇਕ ਆਉਣਾ

ਸੇਂਗਣੀ—(ਵਿ.) ਪਿੰਡੇ ਤੋਂ ਮਲ ਕੇ ਲਾਹੀ ਮੈਲ

ਸੇਧ—(ਵਿ.) ਸੇਹ

ਸੇਚਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਫੇਰਨਾ (ਤਖ਼ਤੀ ਪਟੀ ਆਦਿ)

ਸੇਜਲ—(ਵਿ.) ਸੇਜਲ, ਸਿੱਲ੍ਹ

ਸੇਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਸੇੜਨਾ

ਸੇੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਤਿਉਂਣਾ

ਸੈ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਿਉਂ ਹੀ, ਜਦੋਂ ਹੀ

ਸੈਣਾ—(ਕ੍ਰਿ.ਅਕ.) ਸੌਣਾ

ਸੈਨੀ—(ਵਿ.) ਸੈਣਤ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ)

ਸੈਲ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਛੱਪੇ ਪਾਉਣਾ

ਸੋਸ ਹੋਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਸੁਕਣਾ (ਪਾਣੀ ਆਦਿ ਦਾ)

ਸੋਸ ਕਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਸੁਕਾਉਣਾ (ਪਾਣੀ ਨੂੰ)

ਸ਼ੋਖਾ—(ਵਿ.) ਸ਼ੋਖ

ਸੋਂਘਾ—(ਵਿ.) ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਇਆ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ
(ਪੁ.) ਸੰਭਾਲ

ਸੋਘੀ—(ਵਿ.) ਸੋਘਾ

ਸੋਤ—(ਵਿ.) ਸੋਜ (ਲਾ.ਕ੍ਰਿ. ਲਹਿਣੀ, ਹੋਣੀ)

ਸੋਤ—(ਪੁ.) ਵਿਸਤਰਾ

'ਜਿਤਨਾ ਸੋਤ ਉਤਨਾ ਧਾਲਾ,
ਜਿਤਨਾ ਟੱਬਰ, ਉਤਨਾ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ'

ਸੌਤਰ ਸੁੱਕਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਡਰ ਜਾਂ ਪਿਆਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਠਾਂ ਦਾ ਸੁੱਕ ਜਾਣਾ

ਮੈਂ ਵਲਾਵਾਂ ਹਿੱਕਾ ਗੰਢ—(ਅਖੌ.) ਮੈਂ ਗਢ ਤੱਸਾ ਸਿਰੇ ਤੇ ਗੰਢ

ਸੈ ਕਰੀਏ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰੀਏ, ਭਾਵੇਂ ਸੈ ਜਤਨ ਕਰੀਏ, ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ

ਸੈ ਚਾਂਦੀਆ—(ਵਿ.) ਸੈ ਚਲਤਾਂ ਵਾਲਾ

ਸੈ ਚਾਂਦੀਆ ਵੀ ਇੱਕ ਚਾਂਦੀਏ ਕੋਲ ਜਾਂਦੈ—(ਅਖੌ.) ਸੈ ਚਾਂਦੀਏ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਚਾਂਦੀਏ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ

ਸੈ ਦਿਹਾੜਾ ਚੋਰ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਹਾੜਾ ਸਾਹਦੇ ਦਾ—(ਅਖੌ.) ਸੈ ਦਿਨ ਚੋਰ ਦਾ ਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਾਧ ਦਾ

ਸੈਹਰਜ—(ਵਿ.) ਸਹੁਰਿਆਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ

ਸੈਹਰੇਲਾ—(ਵਿ.) ਸਹੁਰਿਆਂ ਦਾ

ਸੈਹਰੇਲਾ ਗਿਰਾਂ—(ਪੁ.) ਸਹੁਰਾ ਪਿੰਡ

ਸੈਹਰੇਲੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਹੁਰੇ

ਸੈਂਕ—(ਪੁ.) ਸ਼ੌਕ

ਸੈਂਕੀ—(ਵਿ.) ਸ਼ੁਕੀਨ

ਸੈਦਾ ਬਾਦਾ—(ਪੁ.) ਸੌਦਾ ਪੱਤਰਾ

ਸੈਦਾ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੌਦਾ ਕਰਨਾ

ਸੈਵਿਊਂ ਰਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬਾਜ਼ ਆਉਣਾ

ਸੈਂਪਣੀ
ਸੈਂਪਣੀ ਸਪੂਣੀ } (ਵਿ.) ਸੌਂਪਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਵ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ)

ਸੈੜ—(ਵਿ.) ਤੰਗੀ

ਸੈੜ ਭੀੜ—(ਵਿ.) ਤੰਗੀ ਤੁਰਸ਼ੀ

ਸੈੜਾ—(ਵਿ.) ਤਾਹਲਾ, ਕੁਸੈਲਾ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪੈਣਾ)

ਹ

ਹਊ—(ਪੁ.) ਹਊਆ

ਹਈ ਹਈ ਕਰਨਾ
ਹਈਂ ਹਈਂ ਕਰਨਾ } (ਮੁਹਾ.) ਹਈਂ ਹਈਂ ਕਰਨਾ, ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਾਉਣਾ

ਹੰਸ—(ਪੁ.) ਹਸ

ਹਸਧਾਤਪੁਣਾ—(ਪੁ.) ਹਰਾਮਜ਼ਦਗੀ

ਹਸਧਾਤੀ—(ਵਿ.) ਹਰਾਮੀ

ਹਸਾਨੀ
ਸਾਨੀ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਅਹਿਸਾਨ ਨਾਲ

ਹੱਕ ਭੰਨਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਕ ਮਾਰਨਾ, 'ਹੱਥ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭੰਨੇ ਨਾਹੀਂ, ਹੱਥ ਅਦਾਲਤ ਕਰਦਾ' (ਸੈਫੁਲ)

ਹਕੱਠਾ—(ਵਿ.) ਕੱਠਾ, ਇਕੱਠਾ

ਹਕੱਲਾ—(ਵਿ.) ਕੱਲਾ, ਇਕੱਲਾ

ਹਕਤ—(ਵਿ.) ਹਿਰਖ

ਹੱਕੀ—(ਵਿ.) ਹੱਕ ਵਾਲਾ; ਸੱਚਾ

ਹਕੀਕਤ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਹਕੀਕਤ ਸੁਣਾਉਣੀ

ਹਕੀਕਤ ਲੈਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਹਕੀਕਤ ਜਾਣਨਾ, 'ਇਸ ਰਾਪੂ ਦੀ ਲਏ ਹਕੀਕਤ, ਤਾਂ ਖਿਚੋਂ ਦਿਲ ਪੱਟੇ' (ਸੈਫੁਲ)

ਹੱਗੀ ਧਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਗ ਧਰਨਾ

ਹੱਗਣਿਆਣੀ—(ਵਿ.) ਹੱਗਣ ਦੀ ਥਾਂ

ਹੰਗਾਮ—(ਪੁ.) ਖੰਗ

ਹੰਘਾਲੀ ਫੇੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖੰਘਾਲੀ ਫੇਰਨਾ

ਹੰਘੀ—(ਵਿ.) ਛਾਲਣੀ

ਹਟਾਵਾਂ—(ਵਿ.) ਹੱਟਵਾਂ

ਹੱਠੋਂ (ਹਠੂ) ਲਾ ਨਾ ਦੇਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜ਼ਿੱਦ ਨਾ ਛੱਡਣੀ, ਹੱਠ ਨਾ ਛੱਡਣਾ

ਹੱਡਾਂ ਨਾ ਸਾੜ
ਹੱਡੀਆਂ ਨਾ ਸਾੜਾ } (ਪੁ.) ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਸਾੜ

ਹੱਡੀ ਦੇਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮੂੰਹ 'ਚ ਹੱਡੀ ਦੇਣਾ; ਵੱਢੀ ਦੇਣੀ

ਹੱਡੂ
ਹੱਡੂੰ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਹੱਥੋਂ, ਸਗੋਂ, ਬਲਕਿ

ਹੱਡੂ ਦੁਸ਼ਮਣ—(ਪੁ.) ਜਾਨੀ ਦੁਸ਼ਮਣ

ਹੱਢਣਸਾਰ—(ਵਿ.) ਹੰਢਣਸਾਰ

ਹੱਥ ਕੱਢੇ ਨੀ ਪਿਆਂਦਾ ਹੈ—(ਅਖੌ.) ਭਾਵ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਮੰਗਣ ਪੁਰ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

ਹੱਥ ਕੱਪੀ ਦੇਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਹਥ ਕੱਢ ਦੇਣੇ

ਹੱਥ-ਗਰੋਲਾ—(ਪੁ.) ਹੱਥ-ਕਰੋਲਾ

ਹਥ-ਗਰੋਲੀ—(ਵਿ.) ਹੱਥ-ਕਰੋਲੀ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਦੇਣੀ)

ਹੱਥ ਜੁੜਨੇ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਜੁੜਨੇ

ਹੱਥ ਜੋੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਿਰ ਜੋੜਨਾ

ਹੱਥ ਦੇਈ ਕੇ ਹੱਥੀ
(ਪਿੰਨਣਾ) ਲੈਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਹੱਥ ਦੇ ਕੇ ਹੱਥ ਲੈਣਾ

ਹੱਥ ਚਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਥ ਚੁੱਕਣਾ

ਹੱਥ ਤਕਾਉਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਥ ਵਿਖਾਉਣਾ

ਹੱਥ ਧੋਈ ਬਹਿਣਾ
ਹੱਥ ਧੋ ਬਹਿਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਹੱਥ ਧੋ ਬੈਠਣਾ

ਹੱਥ ਧੋਈ ਕੇ ਪਿਛੇ ਲੱਗੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਥ ਧੋ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਪੈ ਜਾਣਾ

ਹੱਥ ਪਾਇਆ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ (ਨੌਕਰ ਆਦਿ)

ਹੱਥ ਪੈਰ ਪਈ ਗੰਢਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਥ ਪੈਰ ਪੈ ਜਾਣੇ

ਹੱਥ ਭਰਾ—(ਪੁ.) ਵਿਆਹ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਹੱਥਵਟ ਦੀ ਰਸਮ

ਹੱਥੇਂ ਲਾਇਆਂ ਮੈਲਾ ਹੋਈ ਗੱਲਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਥ ਲਾਇਆਂ ਮੈਲਾ ਹੋਣਾ

ਲਗਨੇ ਹੱਥ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਲਗਦੇ ਹੱਥ

ਹੱਥਲ ਹੋਈ ਬਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਥਲ ਹੋ ਬਹਿਣਾ

ਹੱਥਾਂ ਨੀ ਮੈਲ—(ਵਿ.) ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਮੈਲ

ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਚਾ ਲੈਣਾ
ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਚਾਈ ਘਿੰਨਣਾ
ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਚਾਈ ਲੈਣਾ
ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਚੁੱਕੀ ਲੈਣਾ
} (ਮੁਹਾ.) ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਚੁੱਕ ਲੈਣਾ

ਹੱਥਾਂ ਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅੱਗੇ ਆ ਵੇਵਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਖੋਲ੍ਹਣੀਆਂ ਪੈਣੀਆਂ

ਹੱਥਾਂ ਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਖੋਹਲਣੀਆਂ—(ਅਖੌ.) ਹੱਥੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੰਦੀਂ ਖੋਲ੍ਹਣੀਆਂ

ਹੱਥੇ (ਹੱਥੇਂ) ਹੇਠ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਥ ਹੇਠ ਹੋਣਾ

ਹੱਥੇ (ਹੱਥੇਂ) ਹੇਠ ਰੱਖਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਥ ਹੇਠ ਰੱਖਣਾ

ਹੱਥੇ (ਆਂ) ਕੀ ਹੱਥ ਸਿਹਾਣਨੈਂ
ਹੱਥੇ ਕੀ ਹੱਥ ਪਛਾਣਨੈ
} (ਅਖੌ.) ਹੱਥ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ

ਹੱਥੇ ਤਲੇ ਆਉਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਥ ਹੇਠ ਆਉਣਾ

ਹੱਥੇ ਉਪਰ ਹੱਥ ਧਰੀ ਕੈ ਬਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਥ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਬਹਿ ਰਹਿਣਾ

ਹੱਥੇ ਨਾ ਸੁੱਚਾ—(ਪੁ.) ਹੱਥ ਦਾ ਸੁੱਚਾ

ਹੱਥੇਂ
ਹੱਥੂ
} (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਹੱਥੂੰ, ਹੱਥੋਂ, 'ਸੋਢੇਉ ਜਾਣ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਵਰਤੀ, ਹੱਥੋਂ ਹੋਰ ਸਵਾਈ' (ਸੈਫੁਲ)

ਹੰਦਵਾਣਾ—(ਪੁ.) ਹਦਵਾਣਾ

ਹਨੇਰ ਸਾਈਂ ਨਾ—(ਪੁ.) ਹਨੇਰ ਸਾਈਂ ਦਾ

ਹੱਪ ਕਰਨਾ
ਹਪ ਕਰੀ ਜਾਣਾ
} (ਮੁਹਾ.) ਫੱਕਾ ਮਾਰਨਾ

ਹੱਪਾ—(ਪੁ.) ਡੱਪਾ

ਹੱਪੀ—(ਵਿ.) ਡੱਪੀ

ਹੱਪੂ ਕਰੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਪ ਕਰਨਾ (ਹੱਪ ਕਰੀ ਜਾਣਾ)

ਹਫੂੰ ਹਫੂੰ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹਫ ਜਾਣਾ, ਹੰਭ ਜਾਣਾ

ਹੱਬ
ਹੱਬਾ
ਹੱਬੇ
} (ਵਿ.) ਹਭ, ਹੱਭਾ, ਹੱਭੇ

—ਹੱਬ ਕੁਝ
—ਹੱਬਾ ਕਿਝ
—ਹੱਬਾ ਕੁਝ
} (ਵਿ.) ਹਭ ਕੁਝ, ਹੱਭਾ ਕਿਝ

ਹਬੁਕ—(ਵਿ.) ਹਭਕ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਆਵਣੀ, ਮਾਰਨੀ)

ਹਬਰਿਨੂ (ਹਵ੍ਰਿਠ)—(ਵਿ.) ਅੜਿੱਠ

ਹਭ
ਹੱਭਾ
ਹੱਭੇ
} (ਵਿ.) ਸਭ

ਹੱਭਾ ਕਿਝ
ਹੱਭ ਕੁਝ
} (ਵਿ.) ਸਭ ਕੁਝ, ਸਾਰਾ ਕੁਝ

ਹਭਸੈ—(ਵਿ.) ਹਭਨਾਂ

ਹਮਰੱਸਾ—(ਪੁ.) ਅੰਬਰਸਾ

ਹਮਾ ਸ਼ੁਮਾ (ਫ਼ਾ.)—(ਪੜ.) ਹਮਾਤੜ ਤੁਮਾਤੜ, ਅਸੀਂ ਤੁਸੀਂ, ਅਸਾਂ ਤੁਸਾਂ ਵਰਗੇ, ਹਰ ਕੋਈ, ਹਮਾਂ ਤੁਮਾਂ

ਹਮੁਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਹੁਸਣਾ

ਹਮੁਹਾਰਾ
ਹਮਾਰਾ
} (ਵਿ.) ਆਪ ਮੁਹਾਰਾ (ਕ੍ਰਿ ਵਿ.) ਆਪਣੇ ਆਪ

ਹਮੂਰੁਲ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਢਿੱਡੇ ਮੂੱਹੇ

ਹਜਾਤੀ—(ਵਿ.) ਹਯਾਤ

—ਹਯਾਤੀ ਆਲਾ—(ਵਿ.) (ਵੱਡੀ) ਹਯਾਤ ਵਾਲਾ

—ਤਾ ਹਯਾਤੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਤਾ ਹਯਾਤ

ਹਰ ਹਮੇਸ਼
ਹਰ 'ਮੇਸ਼
} (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਹਮੇਸ਼ਾ

ਹਰਦਲ—(ਵਿ.) ਹਲਦੀ

ਹਰਦਲੀ—(ਵਿ.) ਹਰਦਲ ਵਰਗਾ

ਹਰਨੌਲੀ—(ਵਿ.) ਹਰਨੌਲਾ

ਹਰਮਾਂਹ—(ਪੁ.) ਰਵਾਂਹ

ਹਰਾਮ ਖਾਇਆ—(ਵਿ.) ਹਰਾਮ ਖਾਣਾ

ਹਰਾਮ ਤੋਪ—(ਵਿ.) ਹਰਾਮੀ

ਹਰਾਮ ਤੋਪੀ—(ਵਿ.) ਹਰਾਮਖੋਰੀ

ਹਲਜੁਲ—(ਵਿ.) ਹਿਲਜੁਲ

ਹਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਹਿਲਣਾ

ਹਲਣ ਜੁਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਹਿਲਣਾ ਜੁਲਣਾ

ਹਲਨਾ ਜੁਲਨਾ—(ਵਿ.) ਹਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ (ਪੁ.) ਹਿਲਣਾ ਜੁਲਣਾ

ਹੁਲਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਹਿਲਾਉਣਾ

ਹੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੱਲਿਆ ਨਹੀਂ—(ਅਖੌ.) ਚੂੰ ਕੀਤੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਾਬੂ ਆਇਆ ਨਹੀਂ
ਹਵ—(ਵਿ.) ਹੱਤ
ਹਵਾਂ—(ਵਿ.) ਹਵਾਈ
ਹਵੈ—(ਅਵ.) ਵੇ
ਹੜਤਾਲੋ ਨੀ ਪੁੜੀ—(ਵਿ.) ਹੜਤਾਲ ਦੀ ਪੁੜੀ
ਹਲਬੂ ਹਲਬੂ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹਾਬੜਿਆ ਹੋਣਾ
ਹੜਵ੍ਹਾਈ }
ਹਵ੍ਹਾਈ } (ਵਿ.) ਹੜਬ
ਹੜਵਾਨੀ ਸੇਕਣੀ }
ਹੜਵਾਨੀਆਂ ਸੇਕਣੀਆਂ } (ਮੁਹਾ.) ਧੁਖਾ ਸੇਕਣਾ
ਹੜਾਫਾ—(ਪੁ.) ਹੜੱਪਾ
ਹੜਿਆਲ—(ਪੁ.) ਕੁੰਡੇ ਸਿੰਗਾਂ ਵਾਲਾ ਇਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹਰਨ
ਹੜਿਆਫ—(ਵਿ.) ਹੜਿਅਲ
ਹਾਸੇ ਨਾ ਬਖੇੜਾ ਬਣਨਾ }
ਹਾਸੇ ਨਾ ਬਗ਼ਾਸਾ ਬਣਨਾ } (ਮੁਹਾ.) ਹਾਸੇ ਦਾ ਮਹਾਸਾ
ਹਾਸੋ ਨਾ ਮਖ਼ਾਸਾ ਬਣਨਾ } ਹੋ ਜਾਣਾ
ਹਾਕਣ—(ਅਵ.) ਆਖਣ
ਹਾਕਰ }
ਹਾਕਰਾਂ } (ਅਵ.) ਆਕਰ
ਹਾਖਰਾ }
ਹਾਖਰਾ } (ਪੁ.) ਹਾੜਖਾ
ਹਾਠ ਬੰਨ੍ਹੀ ਕੇ ਆਉਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹਾਠਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਆਉਣਾ
ਹਾਂਭ—(ਇ.) ਹਾਂਬ
—ਹਾਂਭ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਹਾਂਬ ਕਰਨੀ
ਹਾਂਡੀ—(ਪੁ.) ਹਾਂਡੀ
ਹਾਡੀ ਢੁਬਮਣ—(ਪੁ.) ਹੱਡੀ ਢੁਬਮਕ
ਹਾਣਤ—(ਇ.) ਨਮੋਸ਼ੀ, ਬਦਨਾਮੀ, ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ
ਹਾਪੋ ਧਾਪਣੀ—(ਇ.) ਆਪਾਧਾਪੀ
ਹਾਰ—(ਅਵ.) ਆਰ, ਵਰਗਾ
'ਸੂਰਜ ਹਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਲਨੀ, ਜਿੱਤ ਵਿਹਾਂ ਰਤ ਬਅਸੀ' (ਸਿਫ਼ਲ)
ਹਾਵਜ—(ਪੁ.) ਹਾਫ਼ਜ਼
ਹਾੜ—(ਪੁ.) ਹੜ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਆਵਣਾ)
ਹਾਤ—(ਵਿ.) ਜਾੜੂ
—ਅਕਲ ਹਾੜ—(ਵਿ.) ਅਕਲ ਜਾੜੂ
ਹਾੜੀ—(ਇ.) ਮੁਰਮਲੀ ਵਰਗਾ ਇੱਕ ਫਲ

ਹਿਆਂ—(ਪੁ.) ਹੌਂ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲਹਿਣਾ, ਚੜ੍ਹਨਾ)
ਹਿੰਸ—(ਵਿ.) ਇਸ
—ਹਿੱਸ ਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਪੜ.) ਇਸੇ ਦਾ
—ਹਿਸੇ ਕੀ }
—ਹਿਸੈ ਕੀ } (ਪੜ.) ਇਸੇ ਦੀ
ਹਿੰਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਬੁਝਣਾ (ਅੱਗ ਜਾਂ ਦੀਵੇ ਆਦਿ ਦਾ)
ਹਿਸਣਾ ਭੁਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ੧. ਬੁਝ ਜਾਣਾ (ਅਗ ਤੇ ਪਈ ਵਸਤੂ ਦਾ) ੨. ਕੁਮਲਾਉਣਾ (ਚਿਹਰੇ ਦਾ) ੩. ਸੁਕੜਨਾ, ਘਟ ਜਾਣਾ
ਹਿਸਨਾ—(ਪੜ.) ਇਸ ਨਾ
ਹਿਸਾਂ—(ਪੜ.) ਇਸਾਂ
ਹਿਸਾਂਹ—(ਪੜ.) ਇਸਾਂਹ
ਹਿਹ—(ਵਿ.) ਇਹ
ਹਿੱਕ—(ਵਿ.) ਇਕ
—ਹਿੱਕ ਪੁੰਤ—(ਵਿ.) ਇਕ ਪਾਸੇ ਭਾਰ ਪਈ ਹੋਈ (ਰੋਟੀ)
—ਹਿੱਕ ਪੁੱਤਾ—(ਵਿ.) ਮੂਰਖ
—ਹਿੱਕ ਪੁੱਤੀ ਹੋਈ(ਹੋਈ)—(ਵਿ.)ਇਕੋ ਪਾਸੇ ਪਰਤੀ ਰੋਟੀ
—ਹਿਕ ਢਾਸਾ—(ਵਿ.) ਇਕ ਪਾਸਾ
—ਹਿੱਕ ਲੱਤ ਇੱਥੈ ਇਕ ਲੱਤ ਉੱਥੈ ਹੋਣੀ—(ਮੁਹਾ.)ਇਕ ਲਤ ਏਥੇ ਤੇ ਦੂਜੀ ਓਥੇ ਹੋਣਾ
—ਹਿਕ ਟਾਹਲੀਉਂ ਲਹਿਣਾ ਦੂਜੀ ਟਾਹਲੀ ਚੜ੍ਹਨਾ—(ਮੁਹਾ.)ਇਕ ਜ਼ਿੱਦ ਛੱਡ ਕੇ ਦੂਜੀ ਜ਼ਿੱਦ ਫੜ ਲੈਣੀ
ਹਿਕਸ—(ਵਿ.) ਇਕਸ
ਹਿਕਸਾਰ—(ਵਿ.) ਇਕਸਾਰ
ਹਿਕਸਾਹਰਾ—(ਵਿ.) ਇਕਸਾਹਰਾ
ਹਿਕਸੇ—(ਵਿ.) ਇਕਸੇ
ਹਿੱਕਲ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇੱਕਲ
ਹਿਕਲਾਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਕਲ
ਹਿਕਲੂਸਰ—(ਵਿ.) ਕਲੂੰਸਰ
ਹਿੱਕਾ—(ਵਿ.) ਇੱਕੋ
ਹਿੱਕਾ ਹਿੱਕ—(ਵਿ.) ਇੱਕੋ ਇੱਕ
ਹਿੱਕਾ ਜਿਹ—(ਵਿ.) ਇਕੋ ਜੇਹੀ
ਹਿੱਕਾ ਚੁਪ ਸੌ ਸੁੱਖ—(ਅਖੌ.) ਇੱਕ ਚੁਪ ਸੌ ਸੁਖ
ਹਿੱਕੇ—(ਵਿ.) ਇੱਕੋ
—ਹਿੱਕੋ ਹਿੱਕ—(ਵਿ.) ਇੱਕੋ ਇੱਕ
ਹਿੱਕੇ—(ਅਵ.) ਜਾਂ, ਇੱਕੋ
'ਹਿੱਕੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾ ਬੋਲੇ ਨਾ ਹਿੱਕੇ ਖੱਫਣ ਪਾੜੇ'
ਹਿੱਕੋ—(ਵਿ.) ਇੱਕੋ

—ਹਿੱਕੈ ਹਿੱਕ—(ਵਿ.) ਇੱਕੋ ਇੱਕ
ਹਿੱਕੋ—(ਵਿ.) ਇੱਕੋ
ਹਿੱਕੋਤੱਕੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇੱਕੋਤਿਕੀ
ਹਿੱਖੀ—(ਵਿ.) ਆਸ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ, ਲਹਿਣੀ, ਰੱਖਣੀ)
ਹਿੱਖੀ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਆਸ ਕਰਨੀ
ਹਿੰਗਸਾਹਰਾ—(ਵਿ.) ਇਕਸਾਰ
ਹਿੱਥਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇੱਥਰ
ਹਿੱਚਰਾਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇੱਚਰਾਂ
ਹਿੰਜ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇੰਜ
ਹਿੰਜੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇੰਜੇ
ਹਿਠਾੜ—(ਪੁ.) ਹੇਠਲਾ ਪਾਸਾ
ਹਿਠਾੜੂ—(ਵਿ.) ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਦਾ
ਹਿਣਕਾਰ—(ਵਿ.) ਹਿਣਕ

ਹਿੱਥੇ }
ਹਿੱਥੈ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇੱਥੇ

ਹਿੰਦ ਚਿੰਦ—(ਵਿ.) ਫ਼ਿਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਹਿੰਦਿਆ ਚਿੰਦਿਆ—(ਵਿ.) ਹਿੰਦ ਚਿੰਦ
ਹਿੱਦੋ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇੱਦੋ
—ਹਿੱਦੋ ਕਿੱਦੋ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇੱਦੋ ਕਿੱਦੋ
ਹਿੰਧਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਧਰ
ਹਿੰਨਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਗਿੰਨਣਾ
ਹਿਰਸ—(ਵਿ.) ਚਾਹ, ਪਿਆਰ
'ਸਭੂ ਥਾਨੇ ਉਸ ਨਾਮ, ਮੇਰੇ ਤੇ, ਕਰਦੀ ਹਿਰਸ ਵਧੇਰੀ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)
ਹਿਰਸੀ—(ਵਿ.) ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਮੋਹ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
ਹਿਰਾਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਹਰਾਸ ਜਾਣਾ
ਹਿਰਦੀ—(ਵਿ.) ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ, ਨਮੋਸ਼ੀ, ਬਦਨਾਮੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣੀ, ਕਰਨੀ)
ਹਿਲ—(ਵਿ.) ਇੱਲ
ਹਿਲਤੂਰ—(ਵਿ.) ਹਿਲਤਰ
ਹਿੱਲੜ ਕੱਟਾ—(ਪੁ.) ਹੋਲੜ ਕੱਟਾ
ਹੀਖੀ—(ਵਿ.) ਹਿੱਖੀ

ਹੀ }
ਹੀਹ } (ਪੜ.) ਇਹ

ਹੀਹਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਧਰ, ਬੇਹਮਤੀ
ਹੀਹਾ—(ਵਿ.) ਏਹਾ
ਹੀਹਾਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇੰਝ

ਹੀਂਗਣਾ—(ਪੁ.) ਰੋਣਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਛੁਹਣਾ, ਲਾਉਣਾ)
—ਸੁੱਕੇ ਤੇ ਹੀਂਗਣਾਂ—(ਮੁਹਾ.) ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਰੋਈ ਜਾਣਾ
ਹੀਂਗੋਵਾੜਾ—(ਪੁ.) ਹੀਂਗਾ, ਘੀਂਗਾ
ਹੀਰਨ—(ਪੁ.) ਬੈਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਗਹਿਣਾ
ਹੀਰੀ (ਹੀਰੀਆਂ) ਵੇਣਾ—(ਵਿ.) ਛਿੱਥੀਆਂ ਦੇਣਾ, ਧੀਰੀਆਂ ਦੇਣਾ
ਹੀਲਾਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਚ ਨਾ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚਿੱਤ ਚੇਤੇ ਨਾ ਹੋਣਾ
ਹੁਸ—(ਪੜ.) ਉਸ
—ਹੁਸ ਕੁਸ—(ਪੜ.) ਉਸ ਕੁਸ
—ਹੁਸ ਕੀ—(ਪੜ.) ਉਸ ਕੀ
—ਹੁਸ ਨਾ—(ਪੜ.) ਉਸ ਨਾ
ਹੁਸਾਂਹ—(ਪੜ.) ਉਸਾਂਹ

ਹੁਸਬਾ }
ਹੁਥਬਾ } (ਪੁ.) ਹੁਬਕਾ
ਹੁਥੂਬ }

ਹੁੱਸੜ—(ਪੁ.) ਪਸੀਨਾ, ਮੁੜ੍ਹਕਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਆਉਣਾ)

ਹੁੱਸੇ ਆਂ }
ਹੁਸੇ ਕੀ } (ਪੜ.) ਉਸੇ ਕ

ਹੁਸੈ ਆਂ }
ਹੁਸੈ ਕੀ } (ਪੜ.) ਉਸੇ ਕੀ

ਹੁਕਲੀ—(ਵਿ.) ਉਬਾਕ
ਹੁੱਗਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਊਂਘਣਾ
ਹੁਗਾਉਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਉਂਗਾਉਣਾ
ਹੁੱਛੂ ਹੁੱਛੂ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਟਪੂੰ ਟਪੂੰ ਕਰਨਾ
ਹੁੱਟਰ ਚੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੁੱਟਰ ਕਰਨਾ, 'ਸੂਰਤ ਵੇਖ ਜਾ ਕਰਸੈਂ ਅਰੋਂ ਕੀ ਤੁਧ ਹੁੱਟਰ ਚੋਇਆ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)
ਹੁੱਠ—(ਪੁ.) ਊਂਠ
ਹੁਠਣੀ—(ਵਿ.) ਉਠਣੀ
ਹੁਠਵਾਣ—(ਪੁ.) ਉਠਵਾਣ
ਹੁਣਾਂ—(ਪੜ.) ਹੁਣਾਂ
ਹੁਣੀ—(ਪੜ.) ਹੁਣੀਂ, ਹੋਣੀਂ

ਹੁੱਥੇ }
ਹੁੱਥੈ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉਥੇ

ਹੁੱਥੂ }
ਹੁੱਥੋਂ } (. ਵਿ.) ਉੱਥੋਂ

ਹੂੰਦ—(ਵਿ.) ਹੂਬ
ਹੂੰਦ ਨੇੜੇ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ—(ਅਖੌ.) ਘਸੁੰਨ ਨੇੜੇ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ

ਹੂੰਦਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਹਲੂਣਨਾ
ਹੂੰਦ-ਮਾਰ—(ਵਿ.) ਹੂੰਦਾਂ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ
ਹੂੰਦੜ ਹਾਰ—(ਵਿ.) ਹੁੰਦੜਹੇਲ
ਹੂੰਦਾ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਬਜਾਏ
ਹੂੰਦੇ }
ਹੂੰਦੇ ਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਹਿੱਸੇ ਦਾ, ਦੀ ਥਾਂ
ਹੁੱਧਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉਧਰ
ਹੁੱਧਰ ਕੁਧਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਹੁੱਦੇ ਕਿੱਦੇ, ਉੱਦੇ ਕਿੱਦੇ
ਹੁਧਰੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉਧਰੂੰ
ਹੁਧਰੋਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉਧਰੋਂ
ਹੁਨੀ—(ਪੜ.) ਉਨ੍ਹਾਂ
ਹੁਨਾਂ ਦਾ } (ਪੜ.) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ
ਹੁਨਾਂ ਨਾ }
ਹੂਨ੍ਹਾਂ—(ਪੜ.) ਉਨ੍ਹਾਂ
ਹੁਬ, (ਪਥੋਰ)—(ਵਿ.) ਹੁੰਮ
ਹੁੰਬਲੀ—(ਵਿ.) ਹੌਂਬਲੀ
ਹੁੰਬਾਊ }
ਹੁਮਾਊ } (ਵਿ.) ਉਮਾਹੂ
ਹੁਮਾਹੂ }
ਹੁਰ }
ਹੁਰੀ } (ਪੜ.) ਹੋਰੀ
ਹੁਰੀਂ }
ਹੁੱਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਹੁਲਣਾ
ਹੁੱਲਾ—(ਪੁ.) ਬੁਲ੍ਹਾ
ਹੁੱਲੀ—(ਵਿ.) ਛੋਟਾ ਹੁੱਲਾ
ਹੁੜਿਆਲ—(ਪੁ.) ਹੜਿਅਲ
ਹੂ—(ਪੜ.) ਉਹ
ਹੂੰ (ਜੀ) ਨਾ ਕਰੋ ਸਾਧੇ ਮਾਰਨੀ (ਮਰੇਨੀ) ਐ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਨਕਾਰੀ ਜਹੀ ਗੱਲੋਂ ਰੁਸ ਰੁਸ ਪਵੇ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਰੋਸ ਪਰਗਟ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਹੂਰ—(ਵਿ) ੧. ਲੜਦਿਆਂ ਲੜਦਿਆਂ ਭੌਂਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਲੋਰੇ ਦੇ ਮੂਹੋਂ ਨਿਕਲੀ ਆਵਾਜ਼ ੨. ਭੌਂਕਾ ਹੋਇਆ ਬਲੋਰਾ
ਹੂਲਾ—(ਪੁ.) ਹੌਲਾ
ਹੇਹ—(ਪੜ.) ਇਹ
ਹੇਹਾ—(ਵਿ.) ਇਹਾ
ਹੇਧ—(ਪੁ.) ਤੇਜ਼, ਜ਼ਿੱਦ
—ਹੇਧ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜ਼ਿੱਦ ਕਰਨੀ
ਹੇਧਲਾ—(ਵਿ.) ਤੇਜ਼ਲਾ
ਹੇਧਾ—(ਵਿ.) ਜ਼ਿੱਦੀ
ਹੇੜ੍ਹੀ—(ਵਿ.) ਫਾਟਕ (ਕਾਂਜੀ ਹੌਦ)
ਹੇੜ੍ਹੀ ਦੇਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਫਾਟਕ ਦੇ ਦੇਣੀ
ਹੈਸ—(ਕ੍ਰਿ.) ਹੈ ਸੂ
ਹੈਂਡਾ—(ਵਿ.) ਐਡਾ
ਹੋਹ—(ਵਿ.) ਉਹ
ਹੋਂਗਾਨਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਹਵਾਂਕਣਾ
ਹੋਠੀ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਓਠੀ
ਹੋਣੀ—(ਪੜ.) ਹੋਰੀ
ਹੋਦਰੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਹੋਰਦਰੇ
ਹੋਰਸ—(ਵਿ.) ਹੋਰ
ਹੋਰੀ—(ਵਿ.) ਹੋਰ
ਹੌਂਧਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉੱਧਰ

ਕ

ਕਉੜ—(ਵਿ.) ਕੌੜ
ਕਈ—(ਵਿ.) ੧. ਕਈ ੨. ਕਾਈ
ਕਸ—(ਪੁ.) ੧. ਬਰਸਾਤੀ ਨਾਲਾ ੨. ਰੇਤਲਾ ਥਾਂ ੩. ਸੂਆਂ ਦਾ ਖੁਸ਼ਕ ਹਿੱਸਾ
ਕਸਕਾਸ—(ਵਿ.) ਖਸਖਾਸ
ਕਸ਼ਬੋ—(ਵਿ.) ਖੁਸ਼ਬੋ
ਕਸਮ ਚਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕਸਮ ਚੁੱਕਣਾ
ਕਸ਼ਾਲਾ—(ਪੁ.) ਕਸਾਲਾ
ਕੱਸੀ—(ਵਿ.) ਛੋਟਾ ਕੱਸ
—ਕੱਸੀ ਬਾਹੁਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਨਿਕਲ ਜਾਣਾ
—ਕੱਸੀ ਵੰਜਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੱਸੀ ਬਹੁਣਾ
ਕਹਾਰੀ—(ਵਿ.) ਕਹਿਰ 'ਸਿਰ ਤੇਰੇ ਪਰ ਖੇਡ ਕਹਾਰੀ, ਜਿਸੇ ਵਿਚ ਤੇਗ ਮਰਦਾ' (ਜਿਲ੍ਹਲ)
ਕਹਿ—(ਪੜ.) ਕੀ
ਕਹਿੰ—(ਪੜ.) ਕਿਸ, ਕੀਹਨੇ
ਕਹਿੰਡਾ—(ਪੜ.) ਕਿਸ ਦਾ
ਕਹਿਣ—(ਵਿ.) ਕਪਾਕੀ
ਕਹਿਰ ਅਗਣਾ (ਔਗਣਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਕਹਿਰ ਚੜ੍ਹਨਾ
ਕਹਿਰ ਹੋਣੀ ਗਜ਼ਨਾ (ਗੱਜਣਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਕਹਿਰ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਕਹਿਰਾਂ ਹਬਰਾਂ ਨਾ
ਕਹਿਰਾਂ ਕਹਿਰਾਂ ਨਾ } (ਵਿ.) ਕਹਿਰ ਦਾ

ਕਹੀਂ ਅੱਤੇ ਖਾਹੜੇ ਲੱਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿਸੇ ਥੰਨੇ ਲੱਗਣਾ

ਕਹੂ—(ਪੁ.) ਕਹੂ

ਕਹੂਟਾ—(ਪੁ.) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਦੀ ਇੱਕ ਤਸੀਲ

ਕੱਕੀ ਪਿਹਲੀ—(ਵਿ.) ਕੱਕੀ ਕੀੜੀ

ਕੰਕਹ—(ਪੁ.) ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ ਮੇਵਾ

ਕਕੋੜਾ—(ਪੁ.) ਕਰੇਲਾ (ਜੰਗਲੀ)

ਕੱਖ ਰਹੀ ਜਾਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਇੱਜ਼ਤ ਰਹਿ ਜਾਣੀ

ਕੱਖ ਰੱਖਣੇ
ਕੱਖ ਰੱਖੀ ਲੈਣੇ } (ਮੁਹਾ.) ਇੱਜ਼ਤ ਰੱਖਣੀ

ਕੱਘਾ—(ਪੁ.) ਕੰਘਾ

ਕੱਘਾ ਹੋਈ (ਗਸਣਾ) ਗੱਛਣਾ
ਕੱਘਾ ਹੋਈ ਵੰਞਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਕੰਘਾ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਕੱਘਾ ਕਰੀ ਛੋੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਘਾ ਕਰ ਛੱਡਣਾ

ਕੱਘਾ ਕਰੀ ਜਾਣਾ
ਕੱਘਾ ਕਰੀ ਜਾਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਕੰਘਾਂ ਕਰ ਜਾਣਾ

ਕੱਚਰ—(ਵਿ.) ਖੱਚਰ

ਕੱਚਰਪੁਣਾ—(ਪੁ.) ਖੱਚਰਪੁਣਾ

ਕੱਚਰ-ਪਾਤਰੀ—(ਵਿ.) ਖੱਚਰ ਪਾਤਰੀ

ਕੱਚਰ-ਪਾਤਰੀਆ—(ਪੁ.) ਖੱਚਰ ਪਾਤਰੀਆ

ਕਚਰੌਂਦਾ—(ਪੁ.) ਖਚਰੌਂਦਾ

ਕੱਚਾ ਕਚਾਹ
ਕੱਚਾ ਘਚਾਹ } (ਵਿ.) ਕੱਚਾ ਕਚਾਰ

ਕੰਚਾ—(ਪੁ.) ਬੰਟਾ

ਕੱਚੀ—(ਵਿ.) ਅੱਧੀ ਪਚੱਧੀ

ਕਚੌੜੀ—(ਵਿ.) ਕਚੌਰੀ

ਕਛਲਾੜੀ—(ਵਿ.) ਕਛਟਾਲੀ

ਕਛੱਪਤਾ—(ਪੁ.) ਕੱਛੂ ਕੁੰਮਾ

ਕੰਜਰੀ—(ਵਿ.) ਤਿਤਲੀ

ਕੰਜਰੀ-ਠੱਪਾ—(ਪੁ.) ਇਕ ਪਰਕਾਰ ਦਾ ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਚੂੜਾ

ਕਜੋੜੀ—(ਵਿ.) ਕਜੋੜ

ਕਟਕਾਂ ਨਾ—(ਵਿ.) ਕਟਕ ਦਾ

ਕਟਵੀ—(ਵਿ.) ਲੂਲੀ

ਕੱਠਾ—(ਪੁ.) ਪਹਾੜੀ ਨਾਲਾ

ਕਠਾੜ—(ਪੁ.) ਕਾਠ ਦਾ ਭਰੋਸਾ

ਕੰਡ ਦਵੀ ਗੱਛਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਡ ਦੇ ਜਾਣਾ

ਕੰਡ ਦੇ ਵੰਞਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪਿੱਠ ਦੇ ਜਾਣਾ

ਕੰਡ ਵਲਾਈ ਗੱਛਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਡ ਦੇ ਜਾਣਾ

ਕੰਡੀ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਡ ਪਿੱਛੇ ਹੋਣਾ

ਕੰਡੀਤਾ (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕੰਡ ਦੇ ਕੇ

ਕੰਡੀ ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪਿਆਰ ਦੇਣਾ

ਕੰਡੀ ਤੇ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਡੀ ਹੋਣਾ

ਕੰਡੀ ਭਾਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕੰਡ ਪਰਨੇ

ਕੰਢਲੀ ਪਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮੂੰਹ ਲਗਾਮ ਦੇਣੀ

ਕੰਢੀ—(ਵਿ.) ਕੰਢਲੀ

—ਕੰਢੀ ਲਾਹਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਠੀ ਲਾਹੁਣਾ

ਕਣਾ—(ਪੁ.) ਨਾੜਾ

ਕਤੂਰਾ—(ਵਿ.) ਕਸੂਤਾ, ਕੁਹੱਥੜਾ

'ਕੱਤਰੀ—(ਵਿ.) ਇਕੱਤੀ

'ਕਤਰੀਆਂ—(ਵਿ.) ਇਕੱਤੀਆਂ

ਕਤਲੰਮਾ—(ਪੁ.) ਵੱਡੀ ਮੱਠੀ

ਕਤਾਵਣੀ—(ਵਿ.) ਕਤਾਈ

ਕੱਤੀ—(ਵਿ.) ਬਲੌਰ ਨੂੰ ਖੁੱਥੀ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਕ ਵਿਉਂਤ

—ਪਿੱਲਾ ਕੱਤੀ—(ਵਿ.) ਕੱਤੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਢਣੀ)

ਕਥਾਈਉਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਥਾਂਈਉਂ

ਕੱਥੀ—(ਵਿ.) ਹਰਮਲ ਵਰਗਾ ਇਕ ਘਾਹ

ਕੰਦਲ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਦੋਂ

ਕਦਮ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਤੁਰਨਾ, ਪੈਰ ਪੁੱਟਣਾ

ਕਦਮੀਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਦਮਾਂ ਤੇ; ਪੈਦਲ

ਕਦੂਰ—(ਵਿ.) ਕਦਰ

ਕਦ੍ਹੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਦੋਂ

ਕੱਦ੍ਹੂ—(ਪੁ.) ਕੱਦੂ

ਕੰਦੂਰੀ—(ਵਿ.) ਰੋਟੀਆਂ ਲਈ ਛਾਪੇਦਾਰ ਪੋਣਾ

ਕੰਧੇ ਉੱਪਰ ਲੱਦ—(ਅਖੌ.) ਵਿਤ ਮੁਤਾਬਿਕ ਭਾਰ ਚੁਕਣ ਜਾਂ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰੇਰਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਕਦੇ (ਕਦੀ-ਕਦੇ) ਚਾਰੇ ਨੀਆਂ
ਕਦੇ ਬਾਰੇ ਨੀਆਂ } (ਅਖੌ.) ਕਦੇ ਚਾਰੇ ਦੀਆਂ, ਕਦੇ ਬਾਰੇ ਦੀਆਂ

ਕਦੇ ਤੈਂਢੀਆਂ, ਕਦੇ ਮੈਂਢੀਆਂ—(ਅਖੌ.) ਕਦੇ ਤੇਰੀਆਂ ਕਦੇ ਮੇਰੀਆਂ

ਕਦੈ ਤੈਂਢੀਆਂ ਕਦੈ ਮੈਂਢੀਆਂ
ਕਦੈ ਤੁਹਾੜੀਆਂ ਤੈ ਕਦੈ ਮ੍ਹਾੜੀਆਂ } (ਅਖੌ.) ਕਦੇ ਤੇਰੀਆਂ ਕਦੇ ਮੇਰੀਆਂ

ਕਦੇਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਦੇਂ ਦਾ
ਕਦੇਕਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਦੇਂ ਦਾ
ਕੱਧ—(ਇ.) ਕੰਧ
ਕੱਧ (ਕੰਧੀ) ਉਹਲੇ ਕੰਧਾਰ ਉਹਲੇ—(ਅਖੌ.) ਅੱਖ ਉਹਲੇ, ਪਹਾੜ ਉਹਲੇ
ਕੱਧੀ—(ਇ.) ਕੰਧੀ
ਕੱਧੀ ਨੀ ਦੌੜ—(ਇ.) ਕੰਧੇ ਦੀ ਦੌੜ
ਕੱਧੇ ਨੀ ਕੱਧ ਹੋਈ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਰਹਿ ਜਾਣਾ
ਕੱਧੇ ਨੀ ਦੌੜ—(ਵਿ.) ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੀਮਤ ਕਮੇਲਾ
ਕੱਧੇ ਪਿੱਛੇ ਕੰਧਾਰ—(ਅਖੌ.) ਕੰਧ ਪਿੱਛੇ ਕੰਧਾਰ, ਕੰਧ ਉਹਲੇ ਕੰਧਾਰ
ਕੰਨ ਸੱਟੀ ਬੈਤਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਰੋਹਬ ਹੇਠ ਆ ਜਾਣਾ

ਕਨਸਲਵਾਰ } (ਵਿ.) ਕਨਖਜੂਰਾ
ਕਨਸਵਾਰ

ਕਨ ਕੰਧ ਬਿਗੜੀ ਲਾ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਗ਼ਲਤੀ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਕੰਨ ਕੰਧਾ—(ਵਿ.) ਕੰਨ-ਕਟਾ
ਕੰਨ ਕਾਲੇ ਹੋਈ ਜਾਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਬਦਨਾਮੀ ਹੋਣਾ

ਕੰਨ-ਕੁਰਨ } (ਵਿ.) ਕੰਨਖਜੂਰਾ
ਕੰਨ ਕੁਰੁਲ

ਕੰਨ ਘੁੱਤ } (ਵਿ.) ਕੰਨਖਜੂਰਾ
ਕੰਨ ਘੁਰਲ

ਕੰਨ ਫਿੱਕਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਨ ਖਿੱਚਣੇ
ਕੰਨ-ਤ੍ਰੁੱਤੇ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਕੰਨ-ਪੇੜੇ
ਕੰਨਤਤੇ—(ਪੁ.) ਕੰਨ-ਪੇੜੇ
ਕੰਨ ਪਲੇਟੀ ਘਿੰਨਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਨ ਵਲ੍ਹੇਟ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ

ਕੰਨ ਪਿਹਲੇ } (ਪੁ.) ਕੰਨ-ਪੇੜੇ
ਕੰਨ ਪੇਹਲੇ

ਕੰਨ ਭਲੇਟੀ ਘਿੰਨਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਨ ਪਲੇਟੀ ਘਿੰਨਣੇ

ਕੰਨਾਂ ਘੋੜਾ ਕੁੱਰ } (ਪੁ.) ਕੰਨਾ ਮੁੰਨਾ ਕੁਤੱਨ
ਕੰਨਾਂ ਘੋੜੇ ਕੁੱਰ

ਕੰਨਾਂ 'ਚ ਮਖੀ ਛੋੜਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਨਾਂ ਰੋੜੇ ਮਾਰ ਛੱਡਣਾ
ਕੰਨਾਂ ਤੋੜੀ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੂੰਹ ਭੌਰ ਹੋਣਾ, ਬਹੁਤ ਚਲਾਕ ਹੋਣਾ
ਕੰਨਾਂ ਨਾ ਕੱਚਾ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਕੰਨ ਦਾ ਕੱਚਾ
ਕੰਨਾਂ ਨੇ ਕੀੜੇ ਖਾਈ ਗਸ਼ਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਕੀੜੇ ਕੱਢ ਖਾਣਾ
ਕਨਾਵੇਣ—(ਵਿ.) ਕਨਾਵੇੜ
ਕੰਨੀ-ਕੱਟ—(ਵਿ.) (ਉਹ ਕਪੜਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਜਾਂ ਕੰਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਧਾਗੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕੰਨੀ ਕੱਟੀ ਹੋਵੇ

ਕੰਨੀ ਕਨਾਰੇ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਕ ਪਾਸੇ, ਲਾਂਭੇ
ਕੰਨੀ ਕਨੇਰਨੇ

ਕੰਨੇ ਨਾ ਕੱਚਾ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਕੰਨਾਂ ਦਾ ਕੱਚਾ
ਕਨੂਲੀ—(ਇ.) ਕਨੂਟੀ
ਕੰਨੇ 'ਚ ਬਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਮੁਕਾਉਣਾ
ਕਨੌਲਾ—(ਪੁ.) ਮਧਾਣੀ
ਕਨੌੜਾ—(ਪੁ.) ਨੱਕ ਦੀ ਨੱਥੀ
ਕੰਪ—(ਇ.) ਗੋਈ ਹੋਈ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਧਾਣੀ ਨੂੰ ਕਹੀ ਨਾਲ ਉਥਲ ਪਥਲ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਵ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਦੇਣੀ)
ਕੱਪ ਧਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਲੁੱਟ ਮਚਾਉਣਾ
ਕੱਪਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਕੱਟਣਾ
ਕੱਪੜ ਕਾਠ—(ਪੁ.) ਕਫ਼ਨ ਕਾਠ
ਕਪੜਾ ਬਿਗੜੀ (ਬਿਗਲੀ)—(ਵਿ.) ਕਪੜਾ ਲੱਤਾ
ਕਪਾਈ—(ਇ.) ਕਟਾਈ
ਕੱਪੀ ਉਂਗਲੀ ਤੇ ਨਾ ਮੂਤਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੱਟੀ ਉਂਗਲੀ ਤੇ ਨਾ ਮੂਤਣਾ
ਕੱਪੀ ਕੱਪੀ ਖਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਵੱਢ ਵੱਢ ਖਾਣਾ
ਕੱਪੀ ਕੇ (ਕੇ) ਧਰੀ ਛੋੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੱਗ ਲੈਣਾ
ਕੱਪੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਛਿੱਲ ਲਾਹੀ ਜਾਣਾ
ਕੰਪੀ ਮਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲੜ ਮਰਨਾ
ਕੱਪੀ ਲੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਛਿੱਲ ਲਾਹੁਣਾ

ਕੱਪੂੰ ਖਾਊਂ ਕਰਨਾ } (ਮੁਹਾ.) ਵੱਢੂੰ ਵੱਢੂੰ ਕਰਨਾ
ਕੱਪੂੰ ਟੱਕੂੰ ਕਰਨਾ

ਕਫ਼ਨੀਣਾ } (ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਕਫ਼ਨ ਵਿਚ ਲਪੇਟਿਆ ਜਾਣਾ
ਕਫ਼ਨੀਰਨਾ

ਕੱਬ—(ਵਿ.) ਕੱਬਾ
ਕਬੈਹਤ—(ਵਿ.) ਕਬਾਹਤ
ਕੰਮ ਖਲੋਈ ਗੱਛਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਮ ਖੜਾ ਹੋ ਜਾਣਾ
ਕੰਮ ਚਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਮ ਚੁਕਣਾ

ਕੰਮ ਛਿੱਕ ਕੱਢਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਕੰਮ ਖਿੱਚ ਰਖਣਾ
ਕੰਮ ਛਿੱਕੀ ਕੱਢਣਾ
ਕੰਮ ਛਿੱਕ ਖਤਨਾ
ਕੰਮ ਛਿੱਕੀ ਖਤਨਾ

ਕੰਮ ਨਾ ਕੰਮੀਂ ਵਿਹਲਾ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਨਿਕੰਮੇ ਕੰਮ ਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਕੰਮ ਮੁਕਾਈ ਕੱਢਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਮ ਮੁਕਾ ਕੱਢਣਾ

ਕੰਮ ਰਿੜ੍ਹੀ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਮ ਰਿੜ੍ਹ ਪੈਣਾ

ਕੰਮਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਕੰਬਣਾ

ਕਮੱਕਲ—(ਵਿ.) ਮੂਰਖ

ਕਮੱਕਲਪੁਣਾ—(ਪੁ.) ਮੂਰਖਤਾ

ਕਮਕੱਲੀ—(ਇ.) ਮੂਰਖਤਾ

ਕਮਣਿਆਣੀ—(ਇ.) ਕਮੀਨਣੀ

ਕਮਨਿਆਲ—(ਪੁ.) ਕੰਬਣੀ

ਕਮਲੱਤ
ਕਮਲਿਅਤ } (ਪੁ.) ਕਮਲਪੁਣਾ

ਕਮਾਈਦਾਰ—(ਵਿ.) ਕਮਾਊ

ਕਮਾਈਦਾਰੀ—(ਇ.) ਕਮਾਊ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ

ਕਮਾਰਾ—(ਵਿ.) ਕੁਆਰਾ

ਕੰਮੀ ਕਾਂ—(ਪੁ.) ਕੰਮੀ ਕਮੀਨ

ਕੰਮੇ ਤੇ ਖਲੌ ਵੰਞਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਮ ਤੇ ਲੱਗ ਜਾਣਾ

ਕੰਮੇ 'ਚ ਲਤ੍ਹਮ (ਲਤ੍ਰੰਮ) ਬਾਹੀ ਦੇਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਮ ਵਿਚ ਭੜ੍ਹੰਮ ਪਾ ਦੇਣਾ

ਕਰ ਘਿੰਨਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਰ ਲੈਣਾ

ਕਰ ਪਰੇ ਕੀ, ਆਵੀ ਘਰੇ ਕੀ—(ਅਖੌ.) ਕਰ ਪਰਾਈਆਂ, ਆਵੀ ਜਾਈਆਂ

ਕਰਕ-ਨਾਥ—(ਪੁ.) ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਕੁੱਕੜ

ਕਰਗਾ—(ਵਿ.) ਕਰਘ

ਕਰੰਗ—(ਪੁ.) ਪੋਠੋਹਾਰ ਦਾ ਇਕ ਨਾਲਾ

ਕਰਘ—(ਵਿ.) ਤਣਾਂ

ਕਰਜੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਉਧਾਰ ਤੇ

ਕਰੰਟਾ—(ਪੁ.) ਸਿਆਪਾ, ਪਿੱਟਣਾ

ਕਰੱਚਾ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮਰਜ਼ੀ ਵਿਰੁਧ ਕੰਮ ਕਰਨਾ

ਕਰਨੀ—(ਵਿ.) ਅਹਿਸਾਨ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਰਾਜ੍ਹਨਾ)

ਕਰੂਲ—(ਇ.) ਚੀਸ ਕਰਕੇ ਨਿਕਲੀ ਚੀਕ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਮਾਰਨੀ)

ਕਰਲੁੱਦ—(ਪੁ.) ਕੁਰਲਾਟ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪਾਣਾ)

ਕਰਾਇਤਾ ਚਰਾਇਤਾ—(ਪੁ.) ਇਕ ਘਨ ਮੁੱਢਾ ਬੂਟੀ

ਕਰਾਂਚੀ—(ਇ.) ਇਕ ਗਲਕਾ ਜਿਹਾ ਗੱਡਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਲਦ ਖਿਚਦੇ ਹਨ

ਕਰਾਂਬਾ—(ਪੁ.) ਉਹ ਥਾਂ ਜਿਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿੱਕਰ ਉੱਗੇ ਹੋਏ ਹੋਣ

ਕਰੀ ਘਿੰਨਣਾ
ਕਰੀ ਲੈਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਕਰ ਲੈਣਾ

ਕਰੀਚਣੀ
ਕਰੀਚਣੀਆਂ (ਬ.ਵ.) } (ਇ.) ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਛੱਲੇ ਜੋ ਵਿਆਹ ਜਾ ਕੇ ਲਾੜੇ ਸਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ, ਕਰੀਚਣੀਆਂ

ਕਰੀਰ—(ਇ.) ਕਿਰਕ

ਕਰੁੰਡ ਮਰੁੰਡ ਹੋਣਾ
ਕਰੁੰਡ੍ਹ ਹੋਣਾ
ਕਰੁੰਡ੍ਹ ਮੁਰੁੰਡ੍ਹ ਹੋਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਪਾਲੇ ਨਾਲ ਠਰ ਠਰ ਕੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁੰਗੇੜ ਲੈਣਾ ਕਿ ਗੋਡੇ ਠੋਡੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾ ਲੱਗਣ

ਕਰੂ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਪੱਤੇਬਾਜ਼

ਕਰੂਲਾ—(ਪੁ.) ਅਜਵਾਇਣ, ਸੌਂਫ ਅਤੇ ਗੁੜ ਆਦਿ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਚਿੱਥ ਕੇ ਮਾਵਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਟ ਦਰਦ ਲਈ ਦੇਂਦੀਆਂ ਹਨ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਦੇਣਾ)

ਕਰੋਜੀ - (ਵਿ.) ਬਕਰੋਜੀ, ਉਨਾਬੀ

ਕਰੈਂਚੀ—(ਇ.) ਕਰਾਂਚੀ

ਕਲੁੱਸਰ - (ਵਿ.) ਇਕਲੱਸਰ, ਇਕੱਲਾ

—ਕਲੁੱਸਰ-ਪੁਣਾ—(ਪੁ.) ਇਕਲੱਸਰ-ਪੁਣਾ, ਇਕੱਲਾ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ

ਕੁਲੰਘ
ਕਲਘ } (ਵਿ.) ਕਰਘ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪਾਣੀ)

ਕਲਚੀਟ—(ਵਿ.) ਕਾਲ ਕਲੋਚੀ 'ਮੂੰਹੇ ਤੇ ਕਲਚੀਟਾਂ ਸੋਹੋਂ ਕਰਦੇ ਕੁਕਾਂ ਚੰਗਾਂ' (ਸੈਫੁਲ)

ਕਲਡੌਂਡਾ—(ਪੁ.) ਕੰਵਲ ਦਾ ਬੀਜ

ਕਲੁਬ
ਕਲਬ } (ਪੁ.) ਇਕ ਪਰਕਾਰ ਦਾ ਘਟੀਆ ਜਿਹਾ ਸਾਗ

ਕੱਲਪੁਣਾ—(ਪੁ.) ਗੁੰਗਾ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ

ਕਲਮਾ ਵੀ ਗਾਊਂਦ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅਸਿ ਮੂਲ ਹੀ ਗ਼ਾਇਬ ਹੋਣਾ

ਕਲਰੋਨਾ—(ਵਿ.) ਕੱਲਰ ਸਬੰਧੀ, ਕੱਲਰੀ

ਕਲਵੱਤਰ—(ਪੁ.) ਆਰਾ

ਕਲਵਤਰੀ—(ਇ.) ਆਰੀ

ਕੱਲਾ—(ਵਿ.) ਗੁੰਗਾ

—ਕੱਲੋ ਨੀਆਂ ਕੱਲਾ ਜਾਣੇ
ਜਾਂ ਕੱਲੇ ਨੀ ਮਾਂ } (ਅਖੌ.) ਗੂੰਗੇ ਦੀ ਬੋਲੀ ਗੂੰਗੇ ਦੀ ਮਾਂ ਹੀ ਸਮਝੇ

ਕਲ੍ਹਾ—(ਪੁ.) ਸੰਡ ਨਾਲ ਗਲੇਫੀ ਹੋਈ ਵੱਡੀ ਸਾਰੀ ਮੱਠੀ

ਕਲਾੜ—(ਪੁ.) ਕਰਾੜ

ਕਲਾਤੀ—(ਇ.) ਤੂੰਬੇ ਦੀ ਚੱਕਲੀ

ਕਲਿਆੜ—(ਪੁ.) ਕਰਾੜ

ਕਲ੍ਹੀ—(ਇ.) ਝਕੋਲੀ

ਕਲੂਖਤ—(ਵਿ.) ਕੁਲੀਖ
ਕਲੂਟਾ—(ਵਿ.) ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ
ਕਲੂਲਾ—(ਪੁ.) ਕਰੂਲਾ
ਕਲੂਲੇ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਝਾਗ ਮੂੰਹ
ਕਲੇਜੇ (ਆਂ) ਦੀ ਹੱਥ ਥਾਪਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਲੇਜੇ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਉਣਾ
ਕਲੇਜੀ—(ਵਿ.) ਕਾਕਰੇਜੀ

ਕਲੈਹਣਾ, ਕਲੇਹੜਾ, ਕਲੈਹਣਾ, ਕਲੈਹੜਾ—(ਵਿ.) ਬੁਰਾ, ਬਦਸ਼ਕਲ,
'ਦੇਖ ਕਲੈਹਣੀ ਸ਼ਕਲ ਉਸਦੀ,
ਜਿਗਰ ਸੀਨੇ ਵਿਚ ਗਲਦਾ' (ਮੁਕਬਲ)

ਕਲੂੰਕੜਾ, ਕਲੂੰਕਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਲ੍ਹ
ਕਲੈਹੜਾ—(ਵਿ.) ਭੈੜਾ
ਕਵ੍ਹੀਆਂ ਕੱਪਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਚੀਰੀਆਂ ਵੱਟਣਾ
ਕਵ੍ਹਾੜਾ—(ਪੁ.) ਕੁਹਾੜਾ
ਕਵ੍ਹਾੜੀ—(ਇ.) ਕੁਹਾੜੀ
ਕੰਵਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਦਿਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਗੁੱਸਾ ਜਾਂ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਰੱਖਣਾ, ਅੰਦਰੋ ਅੰਦਰੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ
ਕਵੇਹਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ
ਕੜ—(ਇ.) ਬੇੜੀ ਦਾ ਬਾਹਰਲਾ ਪਾਸਾ
ਕੜਕਾਰ—(ਪੁ.) ਕੜਕਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼
ਕੜਕੁੱਲਤ—(ਵਿ.) ਕੈਲਘੁਰਲ
ਕੜਮੇਟਾ—(ਪੁ.) ਕੁੜਮੇਟਾ
ਕੜਮੇਟੀ—(ਇ.) ਕੁੜਮੇਟੀ
ਕੜੱਲੋਂ ਕੜੱਲ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਾੜ ਕਾੜ
ਕੜਾਹ—(ਪੁ.) ਕੜਾਹਾ
ਕੜੀਹ—(ਇ.) ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਰਿੜ੍ਹ ਕੇ ਆਈ ਲੱਕੜੀ ਦਾ ਢੇਰ ਫੇਰ

ਕੜੂਕ—(ਇ.) ਕੁੜਕ
ਕੜੂਕ ਬਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੁੜਕ ਹੋ ਜਾਣਾ
ਕੜੁੱਕੀ—(ਇ.) ਕੁੜਿੱਕੀ
—ਕੜੁੱਕੀ 'ਚ ਫਾਸਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੁੜਿੱਕੀ ਵਿਚ ਫਸਣਾ
ਕੜੁੱਕੂ—(ਪੁ.) ਕੁੜ ਕੜੂੰ
ਕਾਂ-ਕਲੀਰੀ—(ਇ.) ਕਾਲ-ਕਲੀਰੀ

ਕਾਂ-ਗਰੋਲਾ (ਪੁ.), ਕਾਂ-ਗਰੋਲੀ (ਇ.)—ਕਾਂ ਵਾਂਗ ਫੋਲਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਾਂ-ਡੋਡਾ—(ਪੁ.) ਇਕ ਪਰਕਾਰ ਦੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਜਾਂ ਖੇਡ। ਮੁੰਡੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਬਾਹਾਂ ਸਲੀਬ ਵਾਂਗ ਪਸਾਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਿੱਧੀ ਸੋਟੀ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੇਵਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਛੇੜਦੇ ਤੇ ਮੁੱਕੇ ਧੱਫੇ ਮਾਰਦੇ ਹਨ।
(ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨਾ)

ਕਾਈ²—(ਪੜ.) ਕਿਸ
ਕਾਇਮੀ—(ਇ.) ਸਥਿਰਤਾ
ਕਾਇਮੀ ਨਾ ਰਹਿਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਦਿਲ ਟਿਕਾਣੇ ਨਾ ਰਹਿਣਾ
ਕਾਸ਼ਕ—(ਇ.) ਚਮਚਾ, ਕੜਛੀ
—ਕਾਸ਼ਕੀ—(ਇ.) ਛੋਟੀ ਜਹੀ ਕਾਸ਼ਕ, ਚਮਚੀ
ਕਾਸਬੀ—(ਪੁ.) ਜੁਲਾਹਾ

—ਕਾਸਬਿਆਣ, —ਕਾਸਬਿਆਣੀ—(ਇ.) ਜੁਲਾਹੀ

ਕਾਸਵਣ—(ਇ.) ਕਾਸਬਣ
ਕਾਸਵੀ—(ਇ.) ਕਾਸਬੀ
ਕਾਂਸ਼ੀ—(ਇ.) ਕਾਂਸੀ
ਕਾਂਸੀ—(ਇ.) ਤਸੀਲ ਗੁਜਰਖਾਨ ਦਾ ਇਕ ਨਾਲਾ
ਕਾਹ—(ਪੜ.) ਕਿਸਾਹ
ਕਾਂਹ—(ਇ.) ਤਣਾਂ (ਤੱਕੜੀ ਦੀ)
'ਕਾਹਸੀ—(ਇ.) ਕਿਰਸੀ
'ਕਾਹਸੀਆ—(ਵਿ.) ਕਿਰਸੀਆ
ਕਾਹਲਸੀ—(ਇ.) ਕਾਹਲੀ, ਘਬਰਾਹਟ
(ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਆਉਣੀ, ਪੈਣੀ)
ਕਾਹਲਸੀ ਉੱਠਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕਾਹਲੀ ਪੈਣੀ
ਕਾਹੜਾ—(ਪੁ.) ਫ਼ਿਕਰ, ਚਿੰਤਾ, ਝੋਰਾ
ਕਾਹੜਿਆਂ 'ਚ ਪਾਣਾ (ਕਾਹਣਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਕਰਨਾ
ਕਾਹੜਿਆਂ 'ਚ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਹੋਣਾ
ਕਾਕੜਾ—(ਪੁ.) ਇਕ ਰੋਗ, ਲਾਕੜਾ ਕਾਕੜਾ
ਕਾਗ਼ਤ—(ਪੁ.) ਕਾਗ਼ਜ਼
ਕਾਗ਼ਤਾਂ ਦੀ ਬੇੜੀ ਤੇ ਬਾਂਦਰ ਮਲਾਹ—(ਅਖੌ.) ਕਾਗ਼ਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬੇੜੀ ਦੇ ਬਾਂਦਰ ਮਲਾਹ
ਕਾਚ—(ਇ.) ਮੰਜੀ ਦੀ ਢੱਚੀ ਢੱਲੀ
ਕਾਚ—(ਇ.) ਕੈਂਚ
ਕਾਬਰਾ—(ਵਿ.) ਨੀਲੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਵਾਲਾ
ਕਾਰਮਾਚ—(ਇ.) ਕੈਚ ਮਿਚ (ਸਾਗ)
ਕਾੜ—(ਇ.) ਕੱਟਣ ਦੀ ਕਿਉਂਤ, ਕੱਟ

ਕਾੜ੍ਹਵਾਂ—(ਵਿ.) ਕੱਢਵਾਂ

ਕਾਢਾ ਬਾਜਰਾ—(ਪੁ.) ਉਹ ਬਾਜਰਾ ਜੋ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਬੀਜੀ ਹੋਈ ਫ਼ਸਲ ਵਿੱਚੋਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰੀ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇ

ਕਾਜ—(ਪੁ.) ਵਿਆਹ

ਕਾਠਕਤਾ—(ਪੁ.) ਕਾਠੜਾ

ਕਾਠੀ—(ਵਿ.) ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਜਿਲਦ

ਕਾਣ ਕੱਢਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਹੰਢਣਾ, ਚਲਣਾ, ਦੇਰ ਤਕ ਜਾਣਾ

ਕਾਣ ਮਾਣ ਕੰਵਲੇ—(ਪੁ.) ਚੀਰੇ ਚੀਰ ਘਰੋਲੀਆਂ

ਕਾਣਾ ਬੂਟਾ—(ਪੁ.) ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਚੁਣਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਰਤਣ ਜੋ ਖਾਣ ਦਾ ਭਾਵ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲੈਣਾ)

'ਕਾਨ੍ਹਵਾਂ—(ਵਿ.) ਵਿਰਖਣਵਾਂ

'ਕਾਨ੍ਹਵੇਂ—(ਵਿ.) ਵਿਕਾਨਵੇਂ

ਕਾਪ—(ਵਿ.) ਕਾਤਰ, ਕਤਰ, ਕਾਟ

ਕਾਪਾ—(ਪੁ.) ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਦਾ ਭਾਵ (ਪਤੰਗ ਦੇ) (ਲਾ.ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣਾ)

ਕਾਂਪਾ—(ਵਿ.) ਕਾਂਟਾ

ਕਾਬਰ—(ਵਿ.) ਹੁਸ਼ਿਆਰ, ਸਿਆਣਾ, ਦਾਨਾ

ਕਾਬਰੀ—(ਵਿ.) ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ, ਸਿਆਣਪ, ਦਾਨਾਈ, ਚਤੁਰਾਈ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ, ਦੱਸਣੀ)

ਕਾਬਰੀ ਸਾੜਨੀ / ਕਾਬਰੀਆਂ ਸਾੜਨੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਡੀਂਗਾਂ ਮਾਰਨੀਆਂ, ਚਲਾਕੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ

ਕਾਮ—(ਵਿ.) ਕਾਂਪ (ਡੋਰਨੀ, ਪਤੰਗ ਦੀ)

ਕਾਰੀ—(ਵਿ.) ਕੰਮ ਦਾ, ਲਾਭਦਾਇਕ, ਗੁਣਕਾਰੀ 'ਹੁਸਨ ਜਮਾਲ ਤੇਰਾ ਕਿਸ ਕਾਰੀ ?' (ਸੈਫੁਲ)

ਕਾਰੀ ਨਾ—(ਵਿ.) ਕੰਮ ਦਾ

ਕਾਰੀ ਹੋ ਜਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕੁੰਡਾ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਕਾਰੀ ਕਰੀ ਛੱਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੁੰਡਾ ਕਰ ਦੇਣਾ

ਕਾਰੀਵੰਦਾ—(ਵਿ.) ਕਾਰਆਮਦ

ਕਾਲਪੀ ਮਿਸਰੀ / ਕਾਲਫ਼ੀ ਮਿਸਰੀ—(ਵਿ.) ਕੂਜਾ ਮਿਸਰੀ

ਕਾਲ-ਭਰਮਾਂ / ਕਾਲ-ਭੁਰਵਾਂ—(ਵਿ.) ਸਿਆਹੀ, ਮਾਇਲ

ਕਾਲਾ ਕਟਵਾ—(ਵਿ.) ਕਾਲਾ ਕੱਟ

ਕਾਲਾ ਰੋਗ—(ਪੁ.) ਪਸ਼ੂਆਂ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਆਲ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤੇ ਮੂੰਹ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਕਾਲੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹੋਣ

ਕਾਲਾ ਧੁੱਤ—(ਵਿ.) ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਾਲਾ

ਕਾਲਿਆਂਈ—(ਵਿ.) ਕਾਲਖ, ਕਲਿੱਤਣ

ਕਾਲੀ ਚੀਟ—(ਵਿ.) ਪਸ਼ੂਆਂ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਆਲ ਵਿਚ ਰੰਗ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਲੱਤਾਂ ਕਾਲੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਕਾਵੜ (ਲਹਿੰ)—(ਵਿ.) ਗੁੱਸਾ, ਤੈਸ਼ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਖਾਣੀ ਲੱਗਣੀ)

ਕਿਆਂਸ—(ਪੁ.) ਕਿਆਸ, ਨਿਆਂ, ਇਨਸਾਫ਼ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨਾ)

—ਕਿਆਂਸੀ—(ਵਿ.) ਕਿਆਸੀ, ਨਿਆਂਕਾਰੀ

—ਬੇਕਿਆਂਸਾ—(ਵਿ.) ਜੋ ਕੀਤੀ ਨਾ ਜਾਵੇ

ਕਿਆੜੀ—(ਵਿ.) ਕਿਆੜਾ

ਕਿਆੜੀ ਖੋਹਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਗੁੱਤ ਪੁੱਟਣਾ

—ਚੋਰੇ (ਚੋਰੈ) ਨੀ ਮਾਂ ਕਿਆੜੀ ਖੋਹੇ (ਖੋਹੈ)—(ਅਖੌ.) ਚੋਰ ਦੀ ਮਾਂ ਕੋਠੀ ਵਿੱਚ ਮੂੰਹ

ਕਿਸਾਂ / ਕਿਸਾਂਹ—(ਪੜ.) ਕਿਸ ਨੂੰ

ਕਿਸੈ ਕੁਲੀ ਤੇ ਨਾ ਔਂਕੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਗਲ ਨਾ ਮੰਨਣੀ

ਕਿਸੇ ਦੰਦੇ ਲਗਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨਾ

ਕਿਸੇ ਦੰਦੇ ਲਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿਸੇ ਥੰਨੇ ਲਾਣਾ

ਕਿਸੇ ਨਾ ਕੰਮੇ ਨਾ—(ਵਿ.) ਨਿਕੰਮਾ

ਕਿਕਰਾਂਢਾ—(ਪੁ.) ਕਿੱਕਰਾਂ ਦਾ ਝੁੰਡ, ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿੱਕਰ ਉੱਗੇ ਹੋਏ ਹੋਣ

ਕਿਕਰੀ—(ਵਿ.) ਛੋਟਾ ਕਿੱਕਰ

—ਬੂਹੇ ਅੱਗੇ ਕਿੱਕਰੀ ਰਹੀ ਸਵਾਰੀ ਕਿੱਕਰੀ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਏ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲੇ ਜਾਣੋਂ ਸਲਾਹ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਕਿੱਚਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ

ਕਿਚਰਕ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿੰਨੇ ਚਿਰ ਤੀਕ, 'ਕਿਚਰਕ ਰੱਖਾਂ ਢੱਕ ਦਿਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ਼ਕੋਂ ਛੱਟ ਸਮਾਂਦੇ' (ਸੈਫੁਲ)

ਕਿਚਰਾਂ ਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿੰਨੇ ਚਿਰ ਦਾ

ਕਿਝ—(ਵਿ.) ਕੁਝ

—ਕਿਝ ਖਾਈ ਬਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮਾਰ ਖਾ ਬਹਿਣਾ

ਕਿਤ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਤੇ

ਕਿਥਾਈਉਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਸ ਥਾਂ ਤੋਂ

ਕਿੰਦ—(ਵਿ.) ਕੀਮਤ

ਕਿਦਾਈਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਦਾਈਂ, ਕਦੇ

ਕਿਦ੍ਰਿਓਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਸ ਵਿਉਂ, ਕਿਸ ਦਰੋਂ, ਕਿਸ ਪਾਸੋਂ

ਕਿੱਧੈ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਧਰ

ਕਿਧਰੇ ਕੁਧਰੈ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਦੀ ਕਦਾਈਂ

ਕਿਧਰੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਧਰੋਂ

ਕਿਨ੍ਹੇ—(ਪੜ.) ਕਿਸ ਨੇ

ਕਿਰਕ—(ਵਿ.) ਘਟੋਰੇ ਫੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸਾਜ਼ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਘਟੋਰੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ; ਟੇਤ

ਕਿਰਕਟੀਆਂ—(ਵਿ.) ਖਿੱਤੀਆਂ

ਕਿਰਕਲਾ—(ਪੁ.) ਕੋਹੜ ਕਿਰਲਾ

ਕਿਰਕਲਾ—(ਵਿ.) ਕਿਰਕ ਵਾਲਾ

ਕਿਰੁਕਲੀ—(ਵਿ.) ਕਿੱਕਲੀ

ਕਿਰਘਟਾਂ—(ਵਿ.) ਕਿਰਕੱਟੀਆਂ

ਕਿਰਿਊਂ—(ਵਿ.) ਕਿਰਿਆ

—ਕਿਰਿਊਂ ਸਤਾਹਰਵਾਂ—(ਪੁ.) ਕਿਰਿਆ ਤੇ ਸਤ੍ਹਾਰਵਾਂ

—ਕਿਰਿਊਂ ਬਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸੋਗ ਮਨਾਉਣਾ

ਕਿਰ੍ਹਊਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਤੋਂ

ਕਿਰਿਆ—(ਵਿ.) ਕਿਰਿਆ ਕਰਮ ਦੀ ਸਮੱਗ੍ਰੀ

ਕਿਰੀਂ—(ਪੁ.) ਕਰੀਰ

ਕਿਰ੍ਹੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਧਰੇ

ਕਿਰ੍ਹੋਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਧਰੋਂ, ਕਿਤੋਂ

ਕਿਲਵਾ—(ਪੁ.) ਇਕ ਪਰਬਾਰ ਦਾ ਪਹਾੜੀ ਟੋਕਰਾ ਜੋ ਹੇਠੋਂ ਤੰਗ ਅਤੇ ਉਪਰੋਂ ਮੋਕਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਿੰਨ੍ਹ

ਕਿੱਲੇ ਬੱਧਾ—(ਵਿ.) ਜ਼ਮੀਨੀ ਹੋ ਆਪਣਾ ਜਾਂ ਪੱਕਾ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਆਪਣੇ ਵੱਸ ਦਾ

ਕਿੱਲੇ ਨੀ ਮਿੱਟੀ ਲੋੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖਰਚ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਲਭਣਾ, ਖਰਚ ਹੋਈ ਰਕਮ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿੱਵਾਂ ਤੇ ਕਿੱਥੇ ਖਰਚ ਹੋ ਗਈ ਹੈ

ਕਿੱਲੇ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਖਿੱਚਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿੱਲੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਤੇ ਆਕੜਨਾ

ਕੀਆਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਵੇਂ

ਕੀਹਰ ਕਤਾਂਬਾ—(ਪੁ.) ਬਾਲ-ਬੱਚੇ (ਵਿਅੰਗ ਨਾਲ)

ਕੀਹੜ—(ਪੁ.) ਕੀੜ੍ਹ

ਕੀਹਾਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਉਂ

ਕੀਤੀ ਕਤਰੀ ਖੂਹੈ 'ਚ ਬਾਹਲੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕੀਤੀ ਕਤਰੀ ਖੂਹ ਵਿਚ ਪਾਉਣੀ

ਕੀਤੀ ਕਰਤੀ—(ਵਿ.) ਕੀਤੀ ਕਤਰੀ

ਕੀਤੀ ਨਾ ਭੁੱਲਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਅਹਿਸਾਨਮੰਦ ਹੋਣਾ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣਨਾ, 'ਕੀਤੀ ਤੇਰੀ ਭੁਲਸਾਂ ਨਾਹੀਂ, ਸੁਖਨ ਇਹੋ ਸੁਣ ਮੇਰਾ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)

ਕੀਨਸ—(ਵਿ.) ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ (ਬਹੁਵਚਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੀਨਸਾਂ)

—ਕੀਨਸਾਂ ਕਰਨੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਨੁਕਸ ਛਾਂਟਣੇ

ਕੀਨਾ—(ਪੁ.) ਅਣਖ

ਕੀੜੇ ਪਾਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਕੁਲਾਹਣਾ, ਬੁਰਾ ਕਹਿਣਾ ਜਾਂ ਐਬ ਛਾਂਟਣੇ, ਨੁਕਸ ਕੱਢਣੇ

ਕੁਆਹਰਾ—(ਵਿ.) ਕੁਆਸਾ

ਕੁਸ—(ਪੜ.) ਕਿਸ

ਕੁਸ ਨਾ—(ਪੜ.) ਕਿਸ ਦਾ

ਕੁਸ ਕੀ—(ਪੜ.) ਕਿਸ ਨੂੰ

ਕੁਸਿਫਤ—(ਵਿ.) ਨੁਕਸ, ਐਬ, ਨਿੰਦਾ

ਕੁਸੇ
ਕੁਸੈ } (ਪੜ.) ਕਿਸੇ

ਕੁਸੇ ਗੱਲੇ ਸੋਗਾ ਹੋਈ ਗੱਛਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਜੋਗਾ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਕੁੱਸੇ (ਕੁਸੈ) ਔਂਠੇ ਲਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿਸੇ ਬੰਨੇ ਲਾਉਣਾ, ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ

ਕੁਸੇ ਦੰਦੇ ਲੰਗਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿਸੇ ਬੰਨੇ ਲੱਗਣਾ

ਕੁਸੇ ਦੰਦੇ ਲਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿਸੇ ਬੰਨੇ ਲੱਗਣਾ

ਕੁਸੈ—(ਪੜ.) ਕਿਸੇ

ਕੁੱਕੜ-ਕੜਾਹੀ—(ਵਿ.) ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਦਾ ਬਹੁ-ਭਾਂਤੀ ਭੋਜਨ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ, ਖਾਣੀ)

ਕੁੱਕੜ ਕੱਕੜ ਦੋਂਹ ਸਜਿਆਂ ਤੇ ਕਸ ਖਰਾਬਾ ਤ੍ਰੈਂਹ ਜਣਿਆਂ } (ਅਖੌ.) ਕੁੱਕੜ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋ ਆਦਮੀ ਹੀ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤਿੰਨ ਦੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਸੁਆਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ

ਕੁੱਕੜ ਬੁੱਸੀ—(ਵਿ.) ਕੁੱਕੜ ਦੀ ਪੂਛ ਵਰਗੀ

ਕੁੱਕੜੂ—(ਪੁ.) ਕੁੱਕੜ

ਕੁਕਾਰਾ—(ਪੁ.) ਕਾਕਾਰਾ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪਾਣਾ, ਪਣਾ, ਪੈਣਾ)

ਕੁੰਗੂ ਨੀ ਕਟੋਰੀ ਸਿਰੇ ਤੇ ਪੈਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸਿਰ ਹੋਣਾ

ਕੁੱਛ—(ਵਿ.) ੧. ਗੋਸ਼ਾ, ਗੁਠ, ਖੂੰਜਾ ੨. ਗੋਦੀ, ਕੱਛ

—ਕੁੱਛਾਂ ਫੋਲਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣੀ

—ਕੁੱਛੇ ਵਿਚ ਵੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ੧. ਹਾਰ ਖਾ ਕੇ ਜਾਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋ ਕੇ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਜਾ ਲੁਕਣਾ, ੨. ਮਾਂ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿਚ ਵੜਿਆ

ਕੁੱਛੜ ਚਾਂਦਿਆਂ (ਚਾਂਗਿਆਂ) ਕੂਏਂ ਬਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੁੱਛੜ ਚੁੱਕਿਆ ਛੂੰ ਤੇ ਡਿਗਣਾ

ਕੁਕੜੇ (ਕੁਕੜੈ) ਨਾ ਜਾਕੂਤ (ਜਾਤਕ)—(ਪੁ.) ਕੁੱਕੜ ਦਾ ਬਾਲ

ਕੁਛੜੇਲਾ—(ਵਿ.) ਹਰ ਵੇਲੇ ਗੋਦੀ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਿਆ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ, ਬਹੁਤ ਲਾਡਲਾ

ਕੁਜਾ—(ਵਿ.) ਕੁਥਾਂ, ਮਾੜੀ ਥਾਂ, ਮੰਦੀ ਥਾਂ

—ਜਾ ਕੁਜਾ—(ਵਿ.) ਥਾਂ ਕੁ ਥਾਂ

—ਜਾਈ ਕੁਜਾਈ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਾ ਕੁਜਾ

ਕੁਜਿਨਸ—(ਵਿ.) ਮਾੜੀ ਜਿਨਸ, ਦੂਜੀ ਜਾਤੀ, 'ਜਿਨਸ ਕੁਜਿਨਸ ਮੁਹੱਬਤ ਮੇਲੇ, ਨਾ ਸਿਆਣਪ ਕਰਦੀ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)

ਕੁਝ ਕਜ਼ਾ—(ਵਿ.) ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਤਕਲੀਫ਼, ਕੋਈ ਹਰਜ ਮਰਜ

ਕੁਝ ਗਿਆ ਪੰਜਾਵਣੀ, ਕੁਝ ਗਿਆ ਕਤਾਵਣੀ
ਘਰ ਜਾਹ ਝਾਟਾ ਮੁਨਾਵਣੀ
(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਭੋਲੇ ਮਨੁੱਖ ਪਾਸੋਂ ਉਹਦਾ ਧਨ ਮਾਲ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਪੱਜ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਕੁਝ ਆਵਣਾ ਜਾਣਾ ਨਾ
ਕੁਝ ਨਾ ਆਵਣਾ ਜਾਣਾ
(ਮੁਹਾ.) ਕੁਝ ਨਾ ਅਹੁੜਨਾ

ਕੁਝ ਦਾਣੇ ਗਿੱਲੇ
ਕੁਝ ਜੰਦਰੇ ਢਿੱਲੇ
(ਅਖੌ.) ਕੁਝ ਕੰਮ ਔਖਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੰਦ ਮਾੜੇ

ਕੁਝ ਦੁੱਧੋਂ ਕੁਝ ਦਹੀਉਂ
ਕੁਝ ਤੁੱਧੋਂ ਕੁਝ ਮਹੀਉਂ
(ਅਖੌ.) ਜਦ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਾਈ ਵਲ ਆਉਣ ਤੇ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਲਈ ਰਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਲੈ ਮਰਨਾ

ਕੁਝ ਲਗਨਾ—(ਪੁ.) ਕੁਝ ਲਗਦਾ; ਖਾਵੰਦ, ਪਤੀ (ਜਿਹਨੂੰ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ); ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਸਾਕ

ਕੁੱਟ ਕਢਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮਾਰਨਾ, ਕੁੱਟਣਾ

ਕੁੱਟ ਚੜ੍ਹਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮਾਰ ਪੈਣੀ

ਕੁੱਟ ਚਾਹੜਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮਾਰਨਾ, ਕੁੱਟਣਾ, ਕੁਟਾਈ ਕਰਨੀ

ਕੁਟਿਚਰਾ—(ਪੁ.) ਮਾਰ ਕੁੱਟ

ਕੁਟਿਚਰਾ ਚੜ੍ਹਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮਾਰ ਕੁੱਟ ਹੋਣੀ, ਕੁੱਟ ਪੈਣੀ, ਕੁਟਾਈ ਹੋਣੀ

ਕੁਠਿਆਲੀ—(ਇ.) ਕੁਠਾਲੀ

ਕੁੰਢ—(ਵਿ.) ਜਮਾਨੇ ਸਾਜ਼

ਕੁੰਢ ਪੁਣਾ—(ਪੁ.) ਜਮਾਨੇ ਸਾਜ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ ਜਾਂ ਗੁਣ

ਕੁਣ੍ਹ—(ਪੜ.) ਕੌਣ

ਕੁਣ੍ਹ ਤੇ ਕੁਣ੍ਹ ਈ ਸਹੀ—(ਅਖੌ.) ਕੌਣ ਤੇ ਕੌਣ ਹੀ ਸਹੀ

ਕੁਣਸ—(ਵਿ.) ਖੁਣਸ

ਕੁਣਾ—(ਪੁ.) ਨੀਂਹ, ਬੁਨਿਆਦ, 'ਮੈਂ ਸਹੀ ਜਾਣੀ, ਕੰਧ ਕੁਣੇ ਤੇ ਜਾਸੀ'

ਕੁਣਾ—(ਪੁ.) ਗੁਣਾ, ਸਾਰੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਮਿਥਿਆ ਗੁਪਤ ਚਿਨ੍ਹ

—ਕੁਣੇ ਪਾਣਾ (ਚਾਹਣਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਗੁਣੇ ਮਾਰਨਾ

ਕੁਣਾਹਦਾ
ਕੁਣਿਆਹਦਾ
ਕੁਣਿਆਧਾ
(ਵਿ.) ਕੁਣ ਵਾਲਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਾਣ (ਕੁਣ) ਹੋਵੇ, 'ਦਾਜ਼ ਖਿਲਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਸਮਾਨੇ ਪੀਹੜਾ ਪਲੰਘ ਕੁਣਾਹਦਾ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)

ਕੁੱਤ—(ਵਿ.) ਕੁੱਤੇ ਦੀ ਬਾਬ, ਗਤ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣੀ, ਕਰਨੀ, ਬਣਨੀ, ਬਣਾਣੀ)

ਕੁਤਕੁਤ—(ਵਿ.) ਕੁਤਕੁਤਾਰੀ, (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ)

ਕੁਤਕੁਤਾੜੀ—(ਵਿ.) ਕੁਤਕੁਤਾਰੀ, ਕੁਤਕੁਤੀ

ਕੁਤ੍ਰਗਾ—(ਵਿ.) ਭੈੜੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ, ਵਿਗੜਿਆ ਹੋਇਆ, ਚੋੜ ਹੋਇਆ ਹੋਇਆ

ਕੁੱਤਾ ਕੁੱਤੇ ਨਾ ਵੈਰੀ—(ਅਖੌ.) ਕੁੱਤਾ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਵੈਰੀ

ਕੁੱਤਿਆ! ਤੈਂਢਾ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ
ਤੈਂਢੇ ਸਾਈਏਂ ਨਾ ਮੂੰਹ ਈ
(ਅਖੌ.) ਭਾਵ ਲਿਹਾਜ਼ ਮਾਲਕ ਦਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹਦੇ ਨੌਕਰਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ

ਕੁਤਿਅਮ—(ਪੁ.) ਕੁੱਤਪੁਣਾ

ਕੁੱਤੇ ਨੀ ਢਚੂਲ—(ਇ.) ਕੁੱਤੇ ਦੀ ਪੂਛ

ਕੁੱਤੇ ਨੀ ਸਿਰੀ ਖਾਧੀ ਕੇ ਜਮਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬਾਂ ਖਾ ਕੇ ਜਮਣਾ

ਕੁਥਾਈ
ਕੁਥਾਏਂ
(ਇ.) ਕੁਥਾਂ

ਕੁਥਾਈਂ ਫਾਸਣਾ
ਕੁਥਾਏਂ ਫਾਸਣਾ
(ਮੁਹਾ.) ਕੁਥਾਂ ਫਸਣਾ

ਕੁਥੇ
ਕੁਥੈ
(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿੱਥੇ

ਕੁਥੋਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿੱਥੋਂ

ਕੁਦਣੀ—(ਇ.) ਕੁੱਦਣ ਦਾ ਭਾਵ ਜਾਂ ਅਮਲ

ਕੁੰਦਲ—(ਇ.) ਦੌਤ

ਕੁੱਧਰ
ਕੁਧਰ
(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਧਰ

ਕੁਧਰੇ
ਕੁਧਰੈ
(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਧਰੇ, ਕਿਤੇ

ਕੁਧਰੋਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਧਰੋਂ

ਕੁੱਧਾ ਕੁੜ੍ਹੀ ਗੋਛਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖਿਊ ਦਾ ਕੁੱਪ ਕੁੜ੍ਹ ਜਾਣਾ

ਕੁਫ਼ਤਾਂ—(ਇ. ਬ. ਵ.) ਸੌਣ ਦਾ ਵੇਲਾ

ਕੁਫ਼ਤਾਂ ਵੇਲਾ—(ਪੁ.) ਰਾਤ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਦਾ ਵੇਲਾ, ਸੌਣ ਵੇਲਾ, ਸੋਤਾ

ਕੁੱਬਤ—(ਇ.) ਕੁੱਵਤ

—ਕੁਬਤੀ—(ਵਿ.) ਕੁੱਵਤ ਵਾਲਾ

—ਨਾਕੁਬਤੀ—(ਇ.) ਨਾਤਾਕਤੀ

ਕੁੱਬੇ ਕੀ ਲੱਤ ਕਾਰੀ ਅੱਛਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕੁੱਬੇ ਨੂੰ ਲੱਤ ਕਾਰੀ ਆਉਣਾ

ਕੁਭੇੜ—(ਪੁ.) ਮਾੜੀ ਤਰਾਂ ਲੜੀ ਲੜਾਈ, ਕਮੀਨਿਆਂ ਵਾਲੀ ਲੜਾਈ

—ਭੇੜ ਭਿੜੀਏ, ਕੁਭੇੜ ਨਾ ਭਿੜੀਏ—(ਅਖੌ.) ਭਾਵ ਲੜਾਈ ਝਗੜਾ ਤਾਂ ਬੇਸ਼ਕ ਕਰੋ ਸਾਊਪੁਣੇ ਦੀ ਹੱਦ ਨਾ ਉਲੰਘੋ

ਕੁੰਭੇ ਬਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਵਿਆਹ ਦੀ ਇਕ ਰਸਮ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੜਕੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਭਰੇ ਉਸ ਘੜੇ ਪਾਸ ਬੈਠੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਦੀਵਾ ਬਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਕੁਰਬ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਚਾਸ ਮੰਧ, ਮੁੱਠੀ

ਕੁਰਬੂ-ਵਾਲਾ—(ਵਿ.) ਬਹੁਤ ਕੁਰਬਤ ਵਾਲਾ, ਕੁਰਬੂ

ਕੁਰਬ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਦਰ ਘਟਾਉਣੀ

ਕੁਰਬ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਦਰ ਘਟਣੀ

ਕੁਰਬ ਲੱਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਦਰ ਵਧਣੀ, ਮੁਲ ਵਧ ਜਾਣਾ, ਮਾਣ ਵਧ ਜਾਣਾ, ਭਾਗ ਲੱਗਣੇ

ਕੁਰਬ ਲਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਦਰ ਵਧਾਉਣੀ

ਕੁਰਮਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਕੁਮਲਾਉਣਾ

ਕੁਰਲੰਟ—(ਪੁ.) ਕੁਰਲਾਟ

ਕੁਰਲ੍ਹਦ—(ਪੁ.) ਕੁਰਲਾਟ

ਕੁਰੇ ਕੁਰੇ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੁਰ ਕੁਰ ਕਰਨਾ

ਕੁਦ੍ਹੇ }
ਕੁਦ੍ਹੈ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਧਰੇ, ਕਿਤੇ

ਕੁਦ੍ਹੋਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਿਤੋਂ

ਕੁਲ੍ਹਥ—(ਪੁ.) ਇਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਘਟੀਆ ਸਾਗ

ਕੁਲੱਖ—(ਵਿ.) ਕੁਲੱਖੀ

ਕੁਸਾਹਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਨਿੰਦਣਾ

ਕੁਸਾਘਾ—(ਵਿ.) ਸਲਾਘਾ ਦੇ ਉਲਟ, ਨਿੰਦਿਆ

ਕੁਲਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਕੁਰਲਾਉਣਾ

ਕੁਲਖਾਤ—(ਇ.) ਖੁਰਾਫਾਤ

ਕੁਵੰਝਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕੁਵੱਲਾ

ਕੁਵਤ—(ਪੁ.) (ਵਪਾਰੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ) ਉਹ ਮਾਲ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਗਾਹਕ ਨਾ ਹੋਵੇ

ਕੁਵੱਤ ਪੱਲੇ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿਸੇ ਅਜੇਹੇ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਣ ਜਾਣਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇ

ਕੁੜਕੂੰ—(ਪੁ.) ਕੁੜਕੜੂੰ

ਕੁੜਮ-ਕੜਾਹੀ—(ਇ.) ਕੁੜਮਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਚੰਗਾ ਭੋਜਨ

ਕੁੜਮ ਕੁੜਮ ਰਲੇ ਤੇ ਵਿਚੋਲੇ ਨਹੀ ਖਲੇ } (ਅਖੌ.) ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਮੇਲ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਜਦ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਮੁਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਕੁੜੀ ਕੁੜੀ ਨੀ ਮਰੀ ਗਈ ਤੇ ਕੁੜੀ ਕੁੜੀਆਂ 'ਚ ਰਲੀ ਗਈ } (ਅਖੌ.) ਭਾਵ ਨਵੀਂ ਵਿਆਹੀ ਕੁੜੀ ਆਪਣਾ ਬਾਲ ਬੱਚਾ ਪਹਿਲੀ ਉਮਰੇ ਮਰ ਜਾਣ ਤੇ ਫੇਰ ਕੁੜੀ ਚਿੜੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਕੁੜੀਉਂ ਵਹੁਟੀ ਬਣਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਦੀ ਜੇਹੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸੰਵਰ ਕੇ ਵਧੀਆ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਕੁੜੀਉਂ ਵਹੁਟੀ ਬਣਾਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਦੀ ਜਹੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕੇ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਸੋਹਣੀ ਬਣਾ ਦੇਣਾ

ਕੂੰ—(ਇ.) ਕੁੱਕੜ ਦੀ ਕੂੰ

ਕੂੰ ਕੁਆਈ ਦੇਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਰਸਤਾ ਦੱਸ ਦੇਣਾ

ਕੂਹਲੀ—(ਇ.) ਦਾਣੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਭੜੋਲੀ, 'ਦਾਣੇ ਦਾ ਫੱਕਾ ਨਾ ਰਿਹਾ, ਖ਼ਾਲੀ ਪਈਆਂ ਸਨ ਕੂਹਲੀਆਂ'

ਕੂਚੀ—(ਇ.) ਚਾਰ ਸੁੱਕੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਕਰਕੇ ਉਤੇ ਰੱਖਿਆ ਕੜਾਹ ਜੋ ਵਿਆਹ ਆਦਿ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਕੂਣ—(ਇ.) ਕਾਣ, ਕੋਣ

ਕੂਣ-ਕਸਰ—(ਇ.) ਊਣਤਾਈ, ਘਾਟ, ਕਮੀ (ਸ. ਕ੍ਰਿ. ਕੱਢਣਾ)

ਕੂਣਾ—(ਵਿ.) ਕੂਣ ਵਾਲਾ

ਕੂਣੀ ਸਾਖੀ—(ਇ.) ਕੂਣੀ ਸ਼ਾਖੀ

ਕੂਰਕਾ—(ਪੁ.) ਕਰੂਟਾ

ਕੂਲ੍ਹੀ—(ਇ.) ਕੂਹਲੀ; ਭੜੋਲੀ

ਕੂੜ-ਕਬਾੜ—(ਪੁ.) ਕੂੜ-ਕਬਾੜ

ਕੂੜੀ }
ਕੂੜੀ-ਮੂਠੀ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਝੂਠੀ ਮੂਠੀ

ਕੇ—(ਪਤ੍ਰ.) ਕੀ

ਕੇਸਰੀਆ—(ਇ. ਬ. ਵ.) ਕੇਸ, ਵਾਲ

ਕੇਡਾ—(ਵਿ.) ਕਿੱਡਾ

ਕੇਡਾ ਕੋਈ ਨਾ—(ਅਵ.) ਕਿੰਨਾ ਬੇਤਾਲ, ਕਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਕੈ—(ਅਵ.) ਕੇ

ਕੈਂ—(ਪੜ.) ਕਿਸ, 'ਪਰ ਜੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਮਾਰਨ ਤਾਕਤ ਕੈਂ ਨੂੰ' (ਸਿਫ਼ਲ)
—ਕੈਂ ਦਾ—(ਪੜ.) ਕਿਸ ਦਾ
—ਕੈਂ ਨਾਲ—(ਪੜ.) ਕਿਸ ਨਾਲ
—ਕੈਂ ਨੂੰ—(ਪੜ.) ਕਿਸ ਨੂੰ
ਕੈਂਹ—(ਪੜ.) ਕਿਸ, ਕਿਸ ਨੇ
ਕੈਹ—(ਪੜ.) ਕੀ
ਕੈਂਹਦਾ—(ਪੜ.) ਕਿਸ ਦਾ
ਕੈੜਾ—(ਵਿ.) ਕੇਹਾ
ਕੈਂਦਾ—(ਪੜ.) ਕੈਂਹਦਾ
ਕੈਦਕੀ—(ਵਿ.) ਇੱਕ ਪਰਕਾਰ ਦੀ ਲਗਾਮ
ਕੈਹੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਾਹਨੂੰ
ਕੈੜ—(ਵਿ.) ਵਿਤਲਾਹ, ਖ਼ਬਰ, ਸੋ, ਸੂੰਹ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣੀ, ਕਰਨੀ, ਰਖਣੀ)
ਕੈੜ ਘਿੰਨਣੀ
ਕੈੜ ਲੈਣੀ } (ਮੁਹਾ.) ਖ਼ਬਰ ਲੈਣੀ
ਕੈੜ-ਕਾਂਗ—(ਵਿ.) ਖ਼ਬਰ ਸੂਰਤ, ਵਿਤਲਾਹ, ਹਾਲ ਹਵਾਲ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪੁੱਛਣੀ, ਲੈਣੀ)
ਕੈੜ-ਕਾਂਗ ਰੱਖਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਖ਼ਬਰ ਲੈਂਦਿਆਂ ਰਹਿਣਾ
ਕੋਈ ਬੂਟੀ ਰੱਖਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕੋਈ ਬੂਟੀ ਲੈਂਘਣੀ
ਕੋਹ ਮਰੀ—(ਪੁ.) ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਪਹਾੜੀ ਸ਼ਹਿਰ
ਕੋਹਬਰਾ—(ਵਿ.) ਸੁਬਰਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ-ਵਾਚੀ
ਕੋਹਾਵਾ—(ਪੁ.) ਕੋਹ ਕੁ ਜਿੰਨਾ ਪੈਂਡਾ
ਕੋਕਣ ਬੇਰ
ਕੋਕਣੀ ਬੇਰ } (ਪੁ.) ਮਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਬੇਰ
ਕੋਕਣੀਆਂ—(ਵਿ. ਬ. ਵ.) ਮਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਬੇਰ
ਕੋਕਣੀ-ਬੇਰੀ—(ਵਿ.) ਮਲ੍ਹਾ
ਕੋਕਲਾ—(ਪੁ.) ਕੋਲੜਾ
ਕੋਕਲਾ ਛਪਾਕੀ
ਕੋਲੜਾ ਛਪਾਕੀ } (ਵਿ.) ਕੋਟਲਾ ਛਪਾਕੀ
ਕੋਠਿਉਂ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘਟੀਆ ਹੋਣਾ, ਕਮੀਨ ਹੋਣਾ
ਕੋਠਾ ਪਾਈ ਬਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਝੁੱਗੀ ਪਾ ਬਹਿਣਾ
ਕੋਨੀ ਕਣਕ—(ਵਿ.) ਘੋਨੀ ਕਣਕ
ਕੋਪਰ—(ਪੁ.) ਖੋਪਰ
ਕੋਰ—(ਪੜ.) ਕੌਣ
ਕੋਰਾ—(ਪੁ.) ਜਿਲਮੇਂ ਸਤਾਰੇ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਗ
ਕੋਲੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕੋਲੋਂ
ਕੋਵਸਾਹਿਆ—(ਵਿ.) ਬੇਵਸਾਹਿਆ
ਕੋਵਸਾਹੀ—(ਵਿ.) ਬੇਵਿਸਾਹੀ
ਕੌਂਕ—(ਪੁ.) ਚਟੋਰੇ, ਤਿੱਤਰ ਦੀ ਜਾਤ ਦਾ ਇੱਕ ਜੰਗਲੀ ਪੰਛੀ
ਕੌਰ—(ਵਿ.) ਗੇਰ, ਬਬਰ
ਕੌਰਾਂ ਜੇਆ
ਕੌਰਾਂ ਜੇੜਾ } (ਵਿ.) ਕਬਰਾਂ ਜੇੜਾ, ਮਰਨ ਜੋਗਾ (ਇਕ ਗਾਹਲ ਹੈ)
ਕੌਰਾ—(ਵਿ.) ਕਿੱਲੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਵਾਲਾ
ਕੌਲੀ—(ਵਿ.) ਛੂਆ

ਖ

ਖਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਖੋਹਣਾ
ਖਸਮ ਕਰੀ (ਗੱਲਣਾ) ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖਸਮ ਕਰ ਲੈਣਾ
ਖਸਮਾਂ ਨੀਆਂ ਸਵਾਰੀਆਂ
ਕਹੀਂ ਨਾ ਏਨੀਆਂ ਵਾਰੀਆਂ } (ਅਖੋ.) ਖਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਵਾਰੀਆਂ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਏਵੇਂ ਵਾਰੀਆਂ
ਖਸਮਾਨਾ—(ਪੁ.) ਸੌਂਪਣੀ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ
ਖਸਰ—(ਵਿ.) ਖਸਰ
ਖਸਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਖਸਰਨਾ
ਖਹਿਮੀ—(ਵਿ.) ਸ਼ਮੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਖਾਣੀ)
ਖਹਿਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ.) ਅਹਿਰਨਾ
ਖਹਿੜਾ—(ਪੁ.) ਰਾਹ
—ਰਾਹ ਖਹਿੜਾ—(ਪੁ.) ਰਾਹ
ਖਹੀ—(ਵਿ.) ਉਂਲੀ, ਜੰਗਾਲ, ਜੈਗ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲੱਗਣੀ)
ਖੱਖੜ—(ਵਿ.) ਖੱਖਰ
ਖੱਖ—(ਵਿ.) ਖੱਗਾ
ਖਗਾ—(ਪੁ.) ਇਕ ਪੰਛੀ ਦਾ ਨਾਉਂ
ਖੱਘ—(ਵਿ.) ਖੰਘ
ਖਘਾਰ—(ਪੁ.) ਖੰਘਾਰ
ਖੰਘਾਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਜਾਲੋਂ ਮਾਰ ਦੇਣਾ
ਖੰਘਾਲੀ ਛੱਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜਾਲੋਂ ਮਾਰ ਦੇਣਾ
ਖੱਘੀ ਖੱਘੀ ਕੇ ਮਰੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖੰਘ ਨਾਲ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋਣਾ
ਖੱਘੂ—(ਵਿ.) ਖੰਘੂ
ਖਰਕਿਲ੍ਹੀ—(ਵਿ.) ਖੜਕਿੱਲੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪਾਣੀ)

ਖੱਜਲਿਆਈ²—(ਵਿ.) ਖਜਾਲਤ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣੀ, ਵੇਖਣੀ)
ਖਜਾਲਤ—(ਵਿ.) ਸ਼ਰਾਰਤ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ)
ਖਜਾਲਤੀ—(ਵਿ.) ਸ਼ਰਾਰਤੀ
ਖੱਟ—(ਵਿ.) ਖਾਟ
ਖੱਟਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਖੁੱਟਣਾ
ਖੱਟਰ ਮੱਟ ਤੇ ਹਤਿਆਲ / ਡੋਲ ਹਿੱਨ ਨਾ ਪਾਨੀ ਧਾਰ—(ਮੁਹਾ.) ਭਾਵ ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਪਰਕਾਰ ਦੇ ਔਗੁਣਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਗਾਵਾਂ ਮਹੀਆਂ ਦੁਧ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੀਆਂ
ਖੱਟਾ ਚਰੀਟ / ਖੱਟਾ ਚੋਹਤ / ਖੱਟਾ ਚੋੜ੍ਹ—(ਵਿ.) ਖੱਟਾ ਚੀਟ, ਖੱਟਾ ਚੋਟ੍ਹ
ਖੱਟਾ ਦਰੀਟ—(ਵਿ.) ਖੱਟਾ ਟੀਟ
ਖਟਾਂਘਾ—(ਵਿ.) ਖੰਟਾ
ਖਟਿਆਈ²—(ਵਿ.) ਖਟਿਆਈ
ਖਟੁੱਲਾ—(ਪੁ.) ਖਟੋਲਾ
ਖੜਾਵਣਾ—(ਪੁ.) ਖਿਡੌਣਾ
ਖੜਿਆਲ / [illegible]—(ਵਿ.) ਖੇਡ, ਖਿਡੌਣਾ
ਖੜਿਆਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ / ਖੜਾਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਣੀਆਂ
ਕੜਿੱਕਲ—(ਵਿ.) ਬਹੁਤ ਖੇਡਣ ਵਾਲਾ
ਖੱਡੀ—(ਵਿ.) ਟੋਇਆ (ਚੂਨਾ ਸੁਰਖੀ ਆਦਿ ਲਈ)
ਖਡੁੱਕਣਾ—(ਵਿ.) ਖੁੱਡਾ
ਖੰਡੂਰੀ—(ਵਿ.) ਖੰਡੂਰੀ
—ਖੰਡੂਰੀ ਟੱਲਾ—(ਪੁ.) ਖਿਧੋ ਖੁੱਡੀ
ਖੰਡੂਰੀ—(ਵਿ.) ਖੇਹਨੂੰ
ਖਤਰੰਮ—(ਪੁ.) ਖਤਰੰਮਾ
ਖਤਰੈਣੀ—(ਵਿ.) ਖਤਰਾਣੀ
ਖਤਰਿੰਮਾ / ਖਤਰਿੰਆਮਾ—(ਵਿ.) ਖਤਰੰਮਾ
ਖਤਾਈ—(ਵਿ.) ਖਤਾ
ਖੁੰਦੋਲਾ—(ਪੁ.) ਖੰਦੋਲਾ
ਖੰਦੂਰੀ—(ਵਿ.) ਖੇਹਨੂੰ
ਖੰਧ / ਖੁਧਰ—(ਵਿ.) ਖੁੰਦਰ
ਖਧਾਈਓਂ ਪਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਮ ਅਧਵਾਟੇ ਛੱਡਣਾ
ਖਧਾਈਏ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਔਖੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੋਣਾ

ਖੰਧੂਰੀ—(ਵਿ.) ਖੰਦੂਰੀ
ਖਨਾਹੀ—(ਵਿ.) ਉਹ ਥਾਂ ਜੋ ਮਿੱਟੀ ਪੁੱਟ ਪੁੱਟ ਕੇ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘੀ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ
ਖਨੀਂਡਰਾ—(ਪੁ.) ਖਰੀਂਢ
ਖੰਨੀ-ਖਾਨ—(ਪੁ.) ਖੱਬੀਖ਼ਾਨ
ਖਨੂਰੀ—(ਵਿ.) ਖੰਦੂਰੀ
ਖਨੌਂਚਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਖੌਰਨਾ
ਖਨੌਤਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਖਨੌਚਰਨਾ
ਖਪਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨਾ 'ਜਾਨ ਮੇਰੀ ਉਸ ਬੰਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਤੁਧ ਕਿਤੇ ਖਪਾਇਆ' (ਸੈਫੁਲ)
ਖਪਾਰਾ—(ਪੁ.) ਖਪਾ, ਖਪਤ
ਖਪਾਰੇ ਲੱਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖਪਤ ਹੋ ਜਾਣਾ
ਖਫ਼ਕਾਰੂ—(ਪੁ.) ਸਫ਼ਤਾਨ
ਖਫ਼ਕਾਨੀ—(ਵਿ.) ਖਫ਼ਕਾਨ ਦਾ ਰੋਗੀ, 'ਨਾਲ ਕਮਾਲ ਮਹੱਬਤ ਤੇਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਖਫ਼ਕਾਨੀ' (ਸੈਫੁਲ)
ਖਫ਼ਕੀ—(ਵਿ.) ਖਫ਼ਗੀ
ਖਫ਼ਕੀ ਉੱਠਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਤੰਗੀ ਉਠਣੀ
ਖਫ਼ਕੀ ਕੱਢਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਖਫ਼ਗੀ ਕੱਢਣੀ
ਖਫ਼ਕੀ ਝਾੜਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਖਫ਼ਗੀ ਝਾੜਨੀ
ਖਫ਼ਕੀ ਤੰਗੀ—(ਵਿ.) ਖਫ਼ਗੀ
ਖਫ਼ਣਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਕਲ਼ਨਾਉਣਾ
ਖਫ਼ਣੀਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਖੱਫ਼ਣ ਪਹਿਨਾਇਆ ਜਾਣਾ
ਖੱਫ਼ਣੀ ਲੱਠਾ—(ਪੁ.) ਖਫ਼ਨੀ ਲੱਠਾ
ਖਫ਼ੇ ਤੰਗ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖਫ਼ਾ ਹੋਣਾ
ਖਫ਼ੈ—(ਵਿ.) ਖਫ਼ਾ
ਖੱਬਚ—(ਵਿ.) ਖੱਬਚੂ
ਖਬਰ ਅਤਰ—(ਵਿ.) ਖ਼ਬਰ ਸੁਰਤ
ਖੱਬਲਾ—(ਵਿ.) ਖਟਬਲਾ
ਖੰਬੜ / ਖੰਭੜ—(ਪੁ.) ਖੰਭੜ
ਖਭਰਾ—(ਵਿ.) ਬਕਬਕਾ
ਖੰਭੜ / ਖੰਭੜ—(ਪੁ.) ਖੰਭੜੀ
ਖੰਭੜਾਟ—(ਪੁ.) ਖੰਭੀ ਦਾ ਖਰੀ ਵਾਲਾ ਬਾਜੂ
ਖੰਭੂਲਾ—(ਪੁ.) ਇਕ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲਾ ਕੀੜਾ
ਖਰਕਾ—(ਪੁ. ਵਿ.) ਖੋਤਾ; ਖੋਤੇ ਦਾ
ਖਰਖਣਾ—(ਪੁ.) ਖੱਖਰ

ਖਰਧਲਾ—(ਵਿ.) ਖੁਰਦਰਾ
ਖਰਧਲਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਉਬਲਣਾ
ਖਰਮਾਨੀ—(ਵਿ.) ਖ਼ੁਰਮਾਨੀ
ਖਰੰੜ—(ਵਿ.) ਖੁਰਕਾ
ਖਰਾਫ—(ਵਿ.) ਖ਼ਰਾਬ
ਖਰਾਵੀ—(ਵਿ.) ਖਰਾਬੀ
ਖਰਾਵੜਾ—(ਪੁ.) ਖਰੋੜਾ
ਖਰਾਵਾਂ—(ਵਿ.)ਜੋ ਖ਼ੈਰੀਅਤ ਨਾਲ ਬੀਤ ਜਾਏ
ਖਰਿਊਂ ਵੱਸੀ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖਰੇ ਤੋਂ ਹੀ ਵਸ ਪੈਣਾ
ਖਰੀਂਢਾ—(ਪੁ.) ਖ਼ਰੀਂਦ
ਖਲ ਛੇਹ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬਹੁਤ ਮਾਰਨਾ
ਖਲ੍ਹਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਖਲੋਣਾ
ਖਲ੍ਹਤਾ—(ਵਿ.) ਖਲੋਤਾ
ਖਲ੍ਹਰ—(ਪੁ.) ਖੱਲਲ
ਖਲਾ ਨਾ ਜਾਈਂ—(ਅਵ.) ਖਲੋ; ਕਿਥੇ ਜਾਂਦੈਂ
ਖਲਾ ਖਲਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਖੜਾ ਖੜਾ
ਖਲਾ ਤਲਾ—(ਵਿ.) ਖੜਾ ਖੜਾ, ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਿੱਝਿਆ ਜਾਂ ਪਕਾਇਆ ਹੋਇਆ ਨਾ ਹੋਵੇ
ਖਲਾ ਪਿੱਟਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖੜਾ ਪਿੱਟਣਾ
ਖਲਾ ਪੁਕਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖੜਾ ਪੁਕਾਰਨਾ
ਖੱਲਾ (ਲਹਿੰ.)—(ਪੁ.) ਖੋਸੜਾ
ਖਲ੍ਹਾਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਖਲ੍ਹੇਰਨਾ
ਖਲਾੜਾ—(ਪੁ.) ਖਲਵਾੜਾ
ਖਲਿਆਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਖਿਲਾਰਨਾ
ਖੱਲੋ ਤੇ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜੁੱਤੀ ਤੇ ਮਾਰਨਾ
ਖਲੇਪੜ—(ਪੁ.) ਖੜੇਪੜ
ਖਲ੍ਹੋਤ—(ਵਿ.) ਖਲ੍ਹੀਰ, 'ਤਨ ਗਲਿਆ ਜਿੰਦ ਨੱਕ ਵਿਚ ਆਈ, ਇਸ਼ਕ ਖਲੋਤ ਨਾ ਕਰਦਾ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)
ਖੜਕਣਾ ਗਾਂਡਾ / ਖੜਕਣਾ ਗਾਂਡਾ—(ਪੁ.) ਮੂੰਹ ਬੋਲਦਾ ਪੌਨ
ਖੜਕਾ—(ਵਿ.) ਖੜਮੋਦਾਰ
ਖੜੰਗ—(ਵਿ.) ਤਾਕੀਦ
ਖੜੰਬਾ—(ਪੁ.) ਖੂੰਬਾ
—ਖੜੰਬੇ ਲੱਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖੁੰਜੇ ਲੱਗਣਾ
—ਖੜੰਬੇ ਲਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖੂੰਜੇ ਲਾਉਣਾ
ਖੜਪਾਹੜਾ—(ਵਿ.) ਲੜਾਕਾ
ਖੜਮਾਨੀ—(ਵਿ.) ਖ਼ੁਰਮਾਨੀ
ਖੜ੍ਹਵਾ—(ਵਿ.) ਅਧਖੜ
ਖੜਵਿੱਗਲ—(ਵਿ.) ਖਲਿੰਦੜਾ
ਖੜਵੇਟ—(ਵਿ.) ਵੱਟ ਚਾੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ
ਖੜੀਚਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਖੜਾਚਣਾ
ਖੜਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਗੁਆਉਣਾ
ਖੜੀਆ—(ਵਿ.) ਖਰੀਆ
ਖੜੇਪਾ—(ਪੁ.) ਖੜੇਪੜ
ਖਾਇਬਾ / ਖਾਇਬਾ—(ਪੁ.) ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼
ਖਾਈਏ ਮਨ ਭਾਵਨਾ / ਲਾਈਏ ਜਗ ਭਾਵਨਾ—(ਅਖੌ.) ਖਾਈਏ ਮਨ ਭਾਉਂਦਾ, ਹੰਢਾਈਏ ਜਗ ਭਾਉਂਦਾ
ਖਾਸੀ ਨਾ ਤੇ ਕਮਾਸੀ ਕਹਿ—(ਅਖੌ.) ਭਾਵ ਚੰਗੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਬਿਨਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
ਖਾਹਸ਼ਾ—(ਪੁ.) ਖਾਸਾ
ਖਾਗੀ (ਲਹਿੰ.)—(ਵਿ.) ਠੇਡੀ
ਖਾਣ ਜਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਕਰ. ਵਾਚ) ਖਾਧਾ ਜਾਣਾ
ਖਾਣੇ ਪੀਣੇ ਤੀਂ ਕਣ੍ਹ ਚੰਗੀ ?—(ਮੁਹਾ.) ਖਾਣ ਪੀਣ ਨਾਲੋਂ ਕੀ ਚੰਗਾ
ਖਾਧਾ—(ਵਿ.) ਖਧਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ
ਖਾਬਾਂ ਖਿਆਲਾਂ 'ਚ ਨਾ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖ਼ਾਬ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਵੀ ਨਾ ਹੋਣਾ
ਖ਼ਾਰਖਬ—(ਵਿ.) ਖ਼ਰਖਸ਼ਾ
ਖਾਰਿਊਂ-'ਤਾਰ—(ਪੁ.) ਖਾਰਿਊਂ ਉਤਾਰ
ਖਾਵਾ—(ਪੁ.) ਖੀਵੜਾ
ਖਾੜ ਖਾੜ ਕਰਨਿਆਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਬੜੇ ਰੋਹਬ ਦਾਬ ਨਾਲ
ਖਿਸਕਾਣੂ—(ਵਿ.) ਖਿਸਕੂ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣਾ)
ਖਿਖਰਾ ਖਲਿਆਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਝਾਦਾ ਖਲਾਰਨਾ
ਖਿੰਘਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਤੈਂਖੜਨਾ
ਖਿਚਵਿੱਲ੍ਹੀ—(ਵਿ.) ਖਿਚਵਿਲੀ
ਖਿੱਟ—(ਪੁ.) ਗਲਾ
ਖਿੱਟੀ—(ਵਿ.) ਤਲੀ
ਖਿੰਡਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਖਿੰਡਣਾ
ਖਿੰਡਾਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਖਿੰਡਾਉਣਾ
ਖਿੰਡੀ ਪੁੰਡੀ ਜਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਮਾਸੀ) ਖਿੰਡ ਪੁੰਡ ਜਾਣਾ
ਖਿਣ—(ਵਿ.) ਖਰੋੜੀ
ਖਿੰਦਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਰੱਦਣਾ, ਦੁਰਕਾਰਨਾ
ਖਿੰਧੜਾ—(ਵਿ.) ਚਿਦਰਾ
ਖਿਨ੍ਹੀ—(ਵਿ.) ਗਿੱਚੀ

ਖਿਠੂ —(ਪੁ.) ਖੇਨੂੰ

ਖਿੱਪ ਕੱਢੀ ਸੁੱਟਣੀ / ਖਿੱਪ ਕੱਢ ਕੇ ਛੋੜਣੀ } (ਮੁਹਾ.) ਖੁੰਬਾਂ ਕੱਢ ਦੇਣੀਆਂ

ਖਿੱਪ ਨਿਕਲਣੀ / ਖਿੱਪ ਨਿਕਲੀ ਜਾਣੀ } (ਮੁਹਾ.) ਖੁੰਬਾਂ ਨਿਕਲ ਜਾਣੀਆਂ

ਖਿੜ੍ਕਣਾ / ਖਿੜੱਕਣਾ } (ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਖਿੱਝਣਾ

ਖਿਰਸ—(ਪੁ.) ਰਿੱਛ

ਖਿਰਕਲਾ—(ਪੁ.) ਧੌਖਰ

ਖ਼ਿਲਕਤ—(ਵਿ.) ਖ਼ਲਕਤ

ਖਿੜਪੁੜ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖਿੰਡ ਪੁੰਡ ਜਾਣਾ

ਖੀਹੜਾ (ਪੁ.) / ਖੀਹੜੀ (ਵਿ.) } ਠੰਡੀ

ਖੀਲ—(ਵਿ.) ਕੋਕਾ

ਖੀਵੜਾ—(ਪੁ.) ਜ਼ਿਲਾ ਜਿਹਲਮ ਦਾ ਇਕ ਪਰਸਿੱਧ ਕਸਬਾ ਜਿਥੇ ਲੂਣ ਦੀ ਖਾਣ ਹੈ, ਖੀਉੜਾ

ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪਸੰਦ ਕਰਨਾ

ਖੁਸ਼ਤਾ—(ਵਿ.) ਖੁਸ਼ਕੀ

ਖੁਸ਼ਕੀ ਸਾਰੇ ਜਹਾਨੇ ਨੀ / ਖੁਸ਼ਕੀ ਸਾਰੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਨੀ } (ਪੁ.) ਸਾਰੇ (ਜਹਾਨ) ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕੀ

ਖੁਸਣ—(ਵਿ.) ਖੁਸਣੀ

ਖੁੱਸਣ / ਖੁੱਸਣੀ } (ਵਿ.) (ਦਿਲ) ਖੁੱਸਣ ਦਾ ਭਾਵ

ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ਾਈਂ / ਖੁਸ਼ੀਏਂ ਖੁਸ਼ੀਏਂ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ

ਖੁੰਢਾ—(ਪੁ.) ਖੁੰਡਾ, ਖੋਖਲਾ

ਖੁੰਗਰਾ—(ਪੁ.) ਖੁੰਘ

ਖੁੰਘ ਲੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖੁੰਘ ਲੈਣਾ

ਖੁਘਾ—(ਪੁ.) ਖੁੰਗਾ

ਖੂੰਡ—(ਵਿ.) ਖੰਜਾ

ਖੁੱਜਤ (ਵਿ.) ਹੁੱਜਤ

ਖੁੱਜਤ ਪਟਣੀ / ਖੁੱਜਤਾਂ ਪਟਣੀਆਂ } (ਮੁਹਾ.) ਹੁਜਤਾਂ ਕਰਨੀਆਂ

ਖੁੱਜਤੀ—(ਵਿ.) ਹੁਜਤੀ

ਖੁੱਟ—(ਪੁ.) ਖੁੱਟੀ

ਖੁਟਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਪੁੱਟਣਾ

ਖੁੱਟਰ—(ਪੁ.) ਨੁਕਸ

ਖੁਟਰਾਕ / ਖੁਟਰੀ } (ਵਿ.) ਖੁਟਲੀ

ਖੁੱਟੀ ਕੱਢਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ੧ ਨੁਕਤਾ ਕੱਢਣਾ ੨ ਭੇਤ ਦੀ ਗੱਲ ਮਲੂਮ ਕਰਨੀ

ਖੁੱਟੀ—(ਵਿ.) ਕਾਣ

ਖੁੜੱਕਣਾ / ਖੜੁੱਕਣਾ } (ਪੁ.) ਖੁੱਭਾ

ਖੁੜ ਕੋਂਚੂ—(ਪੁ.) ਇੱਕ ਖੇਡ ਜੋ ਗੀਟਿਆਂ ਅਤੇ ਕੌਂਚ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ ਹਨ

ਖੁੜਲਾ—(ਪੁ.) ਖੁੱਭਾ

ਖੁਨਸ—(ਵਿ.) ਖਾਰ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਖਾਣੀ)

ਖੁਣਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਪੁਟਣਾ

ਖੁੰਦਕੀ—(ਵਿ.) ਹੁੰਸਲ

ਖੁਦੇੜ—(ਵਿ.) ਖਦੇੜਨ ਦਾ ਭਾਵ

ਖੁਦੇੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਖਦੇੜਨਾ

ਖੁੰਧਕ—(ਵਿ.) ਖਾਰ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਦੇਣੀ)

ਖੁੰਧਕ ਦੇਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਤੈਸ਼ ਦਵਾਉਣਾ

ਖੁੰਧਕੀ—(ਵਿ.) ਤੈਸ਼ ਖਾਣ ਵਾਲਾ

ਖੁੰਨਾ—(ਵਿ.) ਦੂੰਗਾ

ਖੁੰਨਾ ਸੇਕਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬੂਥਾ ਸੇਕਣਾ

ਖੁੰਨੋ—(ਵਿ.) ਕੁਹਣੀ

ਖੁਫਤਾਂ—(ਵਿ. ਕ. ਵ.) ਨਿਮਾਸ਼ਾਂ

ਖੁਫਤਾਂ ਵੇਲਾ—(ਪੁ.) ਨਿਮਾਸ਼ਾਂ ਵੇਲਾ

ਖੁਫਤਾਂ ਨੀ ਨਮਾਜ਼—(ਵਿ.) ਨਿਮਾਸ਼ਾਂ (ਦੀ ਨਮਾਜ਼)

ਖੁੰਬ—(ਵਿ.) ਡੱਲੀ (ਮੱਖੀ ਦੀ)

ਖੁੰਮਾਰੀ—(ਵਿ.) ਖੁਮਾਰੀ

ਖੁੰਮ—(ਵਿ.) ਡੱਲੀ (ਮੱਖੀ ਦੀ)

ਖੁਰਪਣੀ—(ਵਿ.) ਖੁਰਚਣੀ

ਖੁਰਾ ਖਪਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖੁਰਾ ਮਿਟਣਾ

ਖੁਰਾ ਗਵਾਈ ਛੋੜਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖੁਰਾ ਗੁਆ ਦੇਣਾ

ਖੁਰੀ—(ਵਿ.) ਦੌੜ

ਖੁਰੀਉ ਖੁਰੀ / ਖੁਰੀਏਂ ਖੁਰੀਏਂ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਭਜਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ

ਖੁਲ੍ਹ ਮੁਆਹ—(ਵਿ.) ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਦੇਣੀ)

ਖੁਲ੍ਹੀ ਮੁਆਹ—(ਵਿ.) ਖੁਲ੍ਹ ਮੁਆਹ

ਖੂਸਾ—(ਪੁ.) ਖੋਸਾ

ਖੂਹੇ ਨੀ ਮਿੱਟੀ ਖੂਹੇ
ਕੀ ਲੱਗੀ ਜਾਣੀ } (ਮੁਹਾ.) ਖੂਹ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਖੂਹ ਤੇ ਹੀ ਲੱਗ ਜਾਣੀ

ਖੂਹ ਛੋੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖੂਹ ਛੱਡਣਾ

ਖੂਹਾਂ ਤੇ ਖੂਹਾਂ ਚੜ੍ਹਨੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਗੱਲ ਤੇ ਗੱਲ ਚੜ੍ਹਨੀ

ਖੇਪਾ ਪੂਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖੱਪਾ ਪੂਰਨਾ

ਖੇਲ—(ਵਿ.) ਵਿਆਰਾ

ਖੇੜ—(ਵਿ.) ਖੇਡ

ਖੇੜ ਪਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਖੇਡ ਪਾਉਣਾ

ਖੇੜ ਮਚਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਖੇਡ ਮਚਣਾ

ਖੇੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਖੇਡਣਾ

ਖੇੜੀ—(ਵਿ.) ੧. ਪਠਾਣੀ ਚੱਪਲ ੨. ਖੜਾਂ

ਖੈਬਰ—(ਪੁ.) ਦਰਾੜ, ਦੂਰੀ

ਖੈਰ ਮਮਾਰਖ
ਖੈਰ ਮੁਮਾਰਖ } (ਵਿ.) ਖੈਰ ਮੁਬਾਰਕ

ਖੋਸਾ—(ਪੁ.) ਇਕ ਪਰਕਾਰ ਦੀ ਚੌੜੇ ਮੂੰਹ ਵਾਲੀ ਜੁੱਤੀ

ਖੋਖਤੀ—(ਵਿ.) ਖੋਖਲੀ

ਖੋਤੀ ਕੀ ਹੱਥ ਲਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਵਿੱਲੀ ਨਿੱਕਣਾ

ਖੋਤੀ ਖੁਭਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕੰਮ ਅੜਨਾ

ਖੋਤੀ ਥਾਂ ਥਹੀ ਜਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਥਕ ਟੁੱਟ ਕੇ ਚੂਰ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਹਿੰਮਤ ਛੱਡੀ ਰਹਿਣੀ

ਖੋਪਰ—(ਪੁ.) ਖੋਪਰੀ

ਖੋਮਾ—(ਪੁ.) ਖੁਰਮਾ

ਖੜ (ਪੁ.)
ਖੋੜੀ (ਵਿ.) } ਅਖਰੋਟ

ਖੋੜਾ—(ਪੁ.) ਮੋਟੀ ਕੌਡੀ

ਖੋੜਾ ਲੱਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲੱਗਣਾ

ਖੋਂਚਾ—(ਪੁ.) ਵੱਡਾ ਤੋਂਬਾ

ਖੋਡਾ—(ਵਿ.) ਬੁੱਢਾ

ਖੋੜ—(ਪੁ.) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਟਕ ਦਾ ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਸਬਾ ਜਿੱਥੋਂ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ

ਗ

ਗਊਤਰ—(ਪੁ.) ਗਊਤਰ

ਗਊ ਨੀ ਗਊ—(ਵਿ.) ਗਊ ਦੀ ਗਊ

ਗਸ਼ਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਗੱਲਣਾ

ਗਸ਼ਤਾ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਲਫੰਗਾ

ਗਸ਼ਾਂ ਪੈਣੀਆਂ
ਗਸ਼ੀਂ ਜਾਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਗਸ਼ ਪੈਣਾ

ਗਹਿਮਰ
ਗਹਿੰਵਰ } (ਪੁ.) ਗਾਹ

—ਗਹਿਮਰ ਪਈ ਗਸ਼ਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਾਹ ਪੈ ਜਾਣਾ

ਗਹਿਲਾ (ਪਣਛ)—(ਪੁ.) ਸਾਹਨ

ਗਹੀ—(ਵਿ.) ਭੜੋਲੀ

ਗਹੀ ਕੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਗਹਿ ਕੇ

ਗੰਗੇਰ—(ਪੁ.) ਇਕ ਪਹਾੜੀ ਝਾੜੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਫਲ

ਗੱਚ ਭਰੀ ਆਵਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਚ ਭਰ ਆਉਣਾ

ਗੱਚੀ-ਚਾਰਾ—(ਪੁ.) ਗੰਜੀ ਚਾਰਾ

ਗੱਛਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਜਾਣਾ

ਗੱਜਲਾ ਗੜ੍ਹੁੱਕਣਾ
ਗੱਜਨਾ ਗੜ੍ਹੁੱਕਨਾ } (ਵਿ.) ਗੱਜਦਾ ਗੜ੍ਹੱਕਦਾ

ਗਜ਼ਬ ਹੋਈ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਜ਼ਬ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਗਜ਼ਬ ਨਾ—(ਵਿ.) ਗਜ਼ਬ ਦਾ

ਗਜਬਾਂ ਨਾ
ਗਜਬੇ ਨਾ } (ਵਿ.) ਗਜ਼ਬ ਦਾ

ਗਜ਼ਬੇ ਨੇ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਜ਼ਬ ਨੇ ਚੁਕਣਾ

ਗੱਜੀ ਵੱਜੀ ਕੇ (ਕੈ)—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਗੱਜ ਵੱਜ ਕੇ

ਗਜੀਬਰ
ਗਜ਼ੀਵਰ } (ਪੁ.) ਇਕ ਪਰਕਾਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਤਲਾ ਖੱਡੀ ਦਾ ਬੁਣਿਆ ਕਪੜਾ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਜ਼ ਗਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਗਜੈਬੀ
ਗਜੈਬੀ ਗੋਲਾ } (ਵਿ.) ਹਰਾਮੀ

ਗਜ਼ੈਬੋਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਅਚਾਨਕ

ਗੱਟ—(ਪੁ.) ਗੀਟਾ (ਸਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨਾ, ਕਰਾਣਾ)

ਗਠਈਆ—(ਵਿ.) ਗਿੱਠੀਆ

ਗਠੁੱਲਾ—(ਪੁ.) ਖਟੋਲਾ

ਗੱਡਣ—(ਪੁ.) ਬਿਜਾਈ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਤੂੜੀ, ਲਿੱਦ, ਗੋਹਾ ਆਦਿ

ਗਡਵਾ—(ਪੁ.) ਗੜਵਾ

—ਗਡਵੀ—(ਵਿ.) ਗੜਵੀ

ਗਡਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਲਗਾਉਣਾ

ਗੱਡੀ ਖਲੂਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਗੱਡਾ ਖਲੋਣਾ

ਗਡੀਹਰਨਾ—(ਪੁ.) ਗਡੀਹਰਾ

ਗੜੀਹਰਨੇ ਲੈੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਸਰੇ ਲੋੜਨਾ
ਗੱਢ—(ਵਿ.) ਗੰਢ
ਗੱਢ-ਕਪ—(ਪੁ.) ਗੰਢ-ਕੱਪ
ਗੱਢ ਕੱਪੀ ਲੈਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਗੰਢ ਕੁਤਰ ਲੈਣੀ
ਗੱਢ-ਤਰੂਪ, ਗੱਢ-ਤ੍ਰੂਪ }(ਪੁ.) ਗੰਢ ਤ੍ਰੂਪ
ਗੱਢ ਲੈਣਾ, ਗੱਢੀ ਲੈਣਾ }(ਮੁਹਾ) ਗੰਢ ਲੈਣਾ
ਗੱਢਤ—(ਪੁ.) ਗੰਢਤ
ਗੱਢਣੀ—(ਵਿ.) ਗੰਢਣੀ
ਗਵਣੀ ਦਵੀ ਕੇ ਨੰਢਣੀ ਆਣਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮੂਲ ਦੀ ਤੀਵੀਂ ਲਿਆਉਣੀ
ਗੱਢਾ—(ਪੁ.) ਗੰਢਾ
ਗੰਢੀ ਲੈਣਾ, ਗੱਢੀ ਲੈਣਾ }(ਮੁਹਾ.) ਗੰਢ ਲੈਣਾ
ਗੱਢੀਉਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਗੰਢੀਉਂ
ਗਢੀਰਾ—(ਪੁ.) ਗੰਢੀਰਾ
ਗੱਤ ਕਰਾੜੇ ਹੇਠ ਜੱਟੀ ਆਵੇ ਜਾਵੇ—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
ਗੰਦ ਪਸਾਹਦ—(ਪੁ.) ਗੰਢ ਫਸਾਦ
ਗਦਾਮ, ਗਦਾਂਢ }(ਪੁ.) ਬਦਣ
ਗੰਨ੍ਹ—(ਵਿ.) ਗੰਧ
ਗੰਨ੍ਹ ਜਾਨੀ ਰਹਿਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਦਲਿੱਦਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ
ਗਨ੍ਹਾਰ—(ਪੁ.) ਇਕ ਪਰਵਾਰ ਦਾ ਸਾਗ
ਗਨੀਰਾ—(ਪੁ.) ਗਨ੍ਹਾਰ
ਗਨ੍ਹੀਰਾ—(ਪੁ.) ਕਲੇਸ਼
ਗੱਪ ਗੜੱਪ—(ਵਿ.) ਗੱਪ ਸ਼ੜੱਪ
ਗੁੱਪਾ—(ਪੁ.) ਗੱਪ
ਗਬੂਤਰ—(ਪੁ.) ਕਬੂਤਰ
ਗਬਰੋਟ—(ਪੁ.) ਗਭਰੇਟ
ਗੱਭਾ—(ਪੁ.) ਬਾਜਰੇ ਦਾ ਲੰਬਾ ਸਿੱਟਾ
ਗਮ ਲਾਈ ਖਿੱਲਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗ਼ਮ ਲਾ ਲੈਣਾ
ਗਮਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ੧. ਗੁਆਚਣਾ, ਗੁਮ ਹੋਣਾ ੨. ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਣਾ, ਵਿਗੜਨਾ
—ਗਮੀ ਜਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ੧. ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਣਾ ੨. ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਣਾ
ਗਮਾਊ—(ਵਿ.) ਗੁਆਊ
—ਘਰ ਗਮਾਊ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਘਰ ਗੁਆਊ
ਗਮਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਗੁਆਉਣਾ
ਗਰਸਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ੧. ਗਲਣਾ ੨. ਢਿੱਲਾ ਹੋ ਕੇ ਚਿੱਲਾ ਹੋ ਜਾਣਾ
ਗਰਕੀਆਂ—(ਵਿ.) ਗਰਕੀ (ਸਾਈਂ ਨੀਂ)
ਗਰਕੀ ਸਾਈਂ ਨੀਂ—(ਵਿ.) ਰੱਬ ਦੀ ਮਾਰ
ਗਰਗਾਵੀ—(ਵਿ.) ਗੁਰਗਾਬੀ
ਗਰਜਾਂ ਕਰਨੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਗਰਜ਼ਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ
ਗਰੰਡਾ—(ਪੁ.) ਇਕ ਝਾੜੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਫਲ
ਗਰਮ ਕੇਸ—(ਵਿ.) ਗਰਮ ਕੇਸਾ
ਗਰਮਿਆਇਸ਼—(ਵਿ.) ਗਰਮਾਇਸ਼
ਗਰਮਿਆਈਂ—(ਵਿ.) ਗਰਮਾਈ
ਗਰਾਂ—(ਪੁ.) ਗਿਰਾਂ
ਗਰਾਊਂ ਗਰਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਗਿਰਾਊਂ ਗਿਰਾਂ
ਗਰਾਈਂ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਗਿਰਾਈਂ
ਗਰਾਏਂ ਨਾ ਚੌਧਰੀ ਜੁੱਤੀਆਂ ਨਾ ਅੱਧ—(ਅਖੌ.) ਭਾਵ ਪਿੰਡ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਹਰ ਗਲ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਵਟਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ
ਗਰਾਂਦਾਰ—(ਪੁ.) ਗਿਰਾਂਦਾਰ
ਗਰਾਂਦਾਰੀ—(ਵਿ.) ਗਿਰਾਂਦਾਰੀ
ਗਰਾਹ ਕ—(ਵਿ.) ਗਰਾਹੀ ਕੁ
'ਗਰਾਹਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਉਗਰਾਹੁਣਾ
'ਗਰਾਹੀ—(ਵਿ.) ਉਗਰਾਹੀ
ਗਰਾਣ—(ਪੁ.) ਗੜਾਣ
ਗਰੋਲਾ—(ਪੁ.) ਫਰੋਲਾ
ਗਰੋਲਾ ਗਰਾਲੀ—(ਵਿ.) ਫਰੋਲਾ ਫਰਾਲੀ
—ਹਥ ਗਰੋਲਾ—(ਪੁ.) ਹਥ ਫਰੋਲਾ
—ਕਾ ਗਰੋਲੀ—(ਵਿ.) ਕਾਂ-ਫਰੋਲੀ
ਗਰੌੜਾ—(ਪੁ.) ਕਸੂਮ (ਕਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪਾਣਾ, ਪੈਣਾ)
ਗਰੋਤੀ—(ਵਿ.) ਘਰੋੜੀ
—ਵੱਡੇ ਭਾਂਡੇ ਨੀ ਗਰੋਤੀ ਈ ਮਾਣ ਨਹੀਂ—(ਅਖੌ.) ਵੱਡੇ ਘਰ ਦੀ ਘਰੋੜੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਾਨ
ਗਲ ਕਰਾਂ ਗੱਲੇ ਨਾਲ, ਨੱਕ ਕੱਪਾਂ ਵੱਲੇ ਨਾਲ—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਕੋਈ ਵਿੱਧੀ ਜਾਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਗਲ (ਗੱਲੇ) ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਲ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਾ

ਗੌਲ ਦੇਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਗੱਲ ਦੱਸਣਾ

ਗਲ ਪਈ ਵਜਾਈ ਲੋੜੀਏ—(ਅਖੌ.) ਗਲ ਪਿਆ ਢੋਲ ਵਜਾਉਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ

ਗੱਲ ਪਾਈ ਘਿੰਨਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਲ ਪਾ ਲੈਣਾ

ਗੱਲ ਮੈਂ'ਚੋ ਹੱਥ ਤੈਂ'ਢੇ—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਕੋਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਗਲਣਾ—(ਪੁ.) ਵੱਡੀ ਗਲਣੀ

ਗਲਣੀ—(ਇ.) ਕਟਵੀ, ਛਾਣੀ

ਗਲਵੰਗੜੀ—(ਇ.) ਗਲਵਕੜੀ

ਗਲਵਾਨ—(ਪੁ.) ਗਲਾ, ਗਲਮਾ

ਗਲੂੜ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਗੱਲੂ

ਗਲਾਈ—(ਇ.) ਗਲਮਾ

ਗਲਾਡਿੰਗੀ—(ਇ.) ਉਲੱਟੀ ਸਿੱਧੀ ਗਲ

ਗਲਾਣਾ (ਡੋਗਰੀ)—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਆਖਣਾ, ਕਹਿਣਾ

ਗਲਾਰਾ—(ਪੁ.) ਗਰਾਰਾ

ਗਲਾਰੀ—(ਇ.) ਗਰਾਰੀ

ਗੌਲੀ—(ਇ.) ਨੁਕਾਲੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ)

ਗਲੀਠੀ—(ਇ.) ਮੱਟੀ, ਧੌਣੀ

ਗਲੀੜੀ—(ਇ.) ਗਿੱਲਤੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਬੰਨ੍ਹਣੀ, ਮਾਰਨੀ)

ਗਲੁੱਛੀ—(ਪੁ.) ਉਛਣ

ਗਲੁੰਜ—(ਇ.) ਕੁੰਝਲ

ਗਲੂ—(ਪੁ.) ਗਰਾਹ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਮਾਰਨਾ)

'ਗਲੇਰਾ—(ਵਿ.) ਅੱਗਲਾ (ਬਹੁਤਾ)

ਗਲੇਂਦਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਉਲੇਹਣਾ

ਗਲੇਂਧੜ—(ਵਿ.) ਗਲਾਧੜ

—ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਗਲੇਂਧੜ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਗਲਾਧੜੀ

ਗਲੇਲਣ }
ਗਲੇਲਣੀ } (ਇ.) ਗੁਲੇਲਣ, ਗਲੇਲਣ

ਗੀਵਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਗੁੰਮਣਾ

ਗਵੱਲ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗੱਲੀ ਕਰਨਾ

ਗਵਾਢ—(ਪੁ.) ਗੁਆਂਢ

ਗਵਾਢ-ਗਤੀ—(ਇ.) ਗਵਾਂਢੀਪਨ

ਗਵਾਢੀ—(ਵਿ.) ਗੁਆਂਢੀ

ਗਵ੍ਹਾਤੜੀ—(ਇ.) ਚੋਲਾ, ਗੁਦੱਥੜੀ

ਗੜ੍ਹਮ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਘਰੋਂਮ

ਗੜਾਟ—(ਪੁ.) ਇਕ ਸੂਣਾ ਖੂਹ ਜੋ ਝੂਮੇਲੀ (ਜਿਹਲਮ) ਦੇ ਪਾਸ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਜੁਲਾਬ ਲਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਗੜ੍ਹਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਗੁੜ੍ਹਕਣਾ

ਗੜੂੰਤੀ—(ਇ.) ਘੁੜਤੀ

ਗੜ੍ਹੂ—(ਇ.) ਗਲੇ

ਗਾਇਰ—(ਇ.) ਗਾਜਰ

ਗਾਹ ਬਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਾਹ ਪਾਉਣਾ

ਗਾਹਕੀ—(ਪੁ.) ਗਾਹਕ

ਗਾਹਲ ਮਾਹੜ—(ਇ.) ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ

ਗਾਹਲੋਂ ਮਵਾਹਲੀ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਾਲ੍ਹੋਂ ਗਾਲੀ ਹੋਣਾ

ਗਾਢ—(ਪੁ.) ਗਾਰ

ਗਾਂਢਾ—(ਪੁ.) ਘੜੀ

ਗਾਲੀਆਂ ਗਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਾਉਣ ਗਾਉਣੇ

ਗਾਵਣ—(ਪੁ.) ਗਾਉਣ, ਗੀਤ

ਗਾਵਣ ਪਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਾਉਣ ਪਾਉਣੇ

ਗਾੜ—(ਇ.) ੧. ਗੀਟਾ ੨. ਗੀਟਿਆਂ ਵੱਟਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ

ਗ੍ਰਾੜਾ—(ਪੁ.) ਘਾਹ ਦਾ ਢੇਰ

ਗਿਆ ਗਮਾਤਾ—(ਵਿ.) ਗਿਆ ਗੁਆਤਾ

ਗਿਟਣਾ }
ਗਿਟ੍ਹਮਾਂ } (ਵਿ.) ਗਿਟਕਣਾ

ਗਿਠਈਆ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਗਿਠੀਆ

ਗਿੱਠੇ ਤੇ ਚਾਹੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚੀਚੀ ਅਤੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੁਆਲੇ ਅਟੇਰਨ ਵਾਂਗੂ (ਧਾਗੇ ਆਦਿ ਨੂੰ) ਵਲ੍ਹੇਟਣਾ

ਗਿੰਢੀ—(ਇ.) ਖੂਹ ਦੀ ਦੋਸਾਂਗੀ ਲੱਕੜ ਜਿਸ ਦੇ ਉਤੇ ਭੌਣੀ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਗਿਣਤਰੀ—(ਇ.) ਗਿਣਤੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣਾ, ਕਰਨਾ)

ਗਿਣਤਰੀਆਂ 'ਚ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਿਣਤਰੀਆਂ 'ਚ ਪੈਣਾ

ਗਿੱਤਾ—(ਇ.) ਗਿਣਿਆ ਹੋਇਆ, ਗਿਣਤੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ

ਗਿੰਡੀ—(ਇ.) ਪੌਦੇ ਦੀ ਉਹ ਅੱਖ ਜਿੱਥੋਂ ਟਾਹਣੀ ਫੁਟਦੀ ਹੈ

ਗਿਰਗਾਲ—(ਇ.) ਰਲਗਲ

ਗਿਰਦ-ਨਵਾਹੀ—(ਇ.) ਗਿਰਦ ਨਵਾਹ, ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ

ਗਿਰਦੀ—(ਇ.) ਭੁਵਾਟਣੀ

ਗਿਰਦੀ ਖਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਭੁਵਾਂਟਣੀ ਖਾਣਾ

ਗਿਰਮਾਲਾ—(ਪੁ.) ਗਰਮਾਲਾ

ਗਿਰਾਈਂ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਗਿਰਾਂਚਾਰ

ਗਿਰਾਂ ਗਤੀ—(ਇ.) ਗਰਾਂਦਾਰੀ

ਗਿਰਾਂਦਾਰ—(ਪੁ.) ਗਿਰਾਈਂ

ਗਿਲਬ—(ਵਿ.) ਗਿਚ

ਗਿੱਲਾ ਪੀਹਣ ਬਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਿੱਲਾ ਪੀਹਣ ਪਾਉਣਾ

ਗਿੜ੍ਹਕ—(ਵਿ.) ਗਿਟਕ

ਗਿੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਗਿੜਨਾ

ਗੀਹਦੂ—(ਵਿ.) ਗਿਟਨਾ

ਗੀਗਾ—(ਪੁ.) ਕਾਕਾ

ਗੁਸਤਾਨ—(ਪੁ.) ਗੋਰਿਸਤਾਨ

ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਗਾਖੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਨੀ, ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝ ਜਾਣਾ

ਗੁੱਸੇ ਨਾ ਭਾਬਾ—(ਵਿ.) ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਭਾਂਬਾ, ਗੁਸੈਲ, ਗੁਸੈਲਾ

ਗੁੱਸੇ ਨੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਮੰਦਾ ਚੰਗਾ ਬੋਲਣਾ

ਗੁਹਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਪ੍ਰੇ.) ਗਹਾਉਣਾ

ਗੁਹਾਤੜੀ—(ਵਿ.) ਗੋਹੇ ਦਾ ਢੇਲਾ

ਗੁਥੱਲ—(ਪੁ.) ਥੀਸਾ, ਥੈਲਾ

ਗੁਥੱਲ ਖ਼ਾਲੀ ਹੋਣੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਥੀਸਾ ਖ਼ਾਲੀ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਗੁੱਥਲਵਾਂ—(ਵਿ.) ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ, ਗੰਜਵਾਂ

ਗੁਦੂ ਗਰੇਸ਼ਟਾ—(ਵਿ.) ਗਡੂ ਕਰੇਸ਼ਟਾ

ਗੁਬ—(ਵਿ.) ਹੁੰਝ

ਗੁੰਝੀਂ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੁੱਝਾਂ ਨਾਲ ਮਾਰਨਾ

ਗੁਟਕੂੰ—(ਪੁ.) ਕਾਲਾ ਡੋਡ

ਗੁਟਕੂ ਬਣੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਨਿਕੰਮਾ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਗੁੱਠਾ—(ਪੁ.) ਗੋਡਾ

ਗੁੱਡਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਗੋਡਣਾ

ਗੁੰਤਲੀ—(ਵਿ.) ਗੁੱਤਨੀ

ਗੁੱਥੀ—(ਵਿ.) ਥੱਤੀ

ਗੁੱਥੀ ਪਹਿਣਾ—(ਪੁ.) ਖੁੱਤੀ ਪਾਉਣਾ (ਖੇਡ)

ਗੁੰਧਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਗੰਧਲਣਾ

ਗੁੰਧਾਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਗੰਧਾਲਣਾ

ਗੁਬਰ—(ਪੁ.) ਗੁਮਰ, ਗੁਬਰ

ਗੁਬਰੂ—(ਪੁ.) ਸੰਘੀਆਂ

ਗੁਬਾਰੀ—(ਵਿ.) ਗੁਬਾਰ, 'ਇਕ ਦਿਨ ਚੰਧੜ ਵਾਉ ਘਲੇਂਦੀ, ਹੋਈ ਦੂਰ ਗੁਬਾਰੀ (ਸੈਫੁਲ)

ਗੁੰਭ—(ਵਿ.) ਗੁੱਭ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਮਾਰਨੀ)

ਗੁੰਭਿਆਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਗੁੱਭਾਂ ਮਾਰਨੀਆਂ

ਗੁਮਾਨੀ—(ਵਿ.) ਗੁਮਾਣੀ

ਗੁਰਗਲਾ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਗੁਲਗੁਲਾ

ਗੁਰਗਾਬੀ—(ਵਿ.) ਗੁਰਗਾਬੀ

ਗੁੱਲ—(ਵਿ.) ਗਲ੍ਹ

ਗੁਲਬਟਾ—(ਪੁ.) ਇੱਕ ਪਰਕਾਰ ਦਾ ਕਈ ਰੰਗਾਂ ਵਾਲਾ ਰੇਸ਼ਮੀ ਕਪੜਾ ਜੋ ਪਸ਼ੌਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਆਮ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਗੁਲਮ ਦਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗੁਲਾਮੀ ਕਰਨੀ

ਗੁੱਲਾ—(ਪੁ.) ਗੋਲਾ (ਤਾਸ਼ ਦਾ)

ਗੁੱਲਾ—(ਪੁ.) ਗੁੱਲ (ਗੁੱਲੀ ਡੰਡੇ ਦਾ)

ਗੁਲਾਮੀ ਚਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਗੁਲਾਮੀ ਕਰਨੀ, 'ਮਾਹਬੂਬਾਂ ਦੇ ਜਲਵੇ ਔਰੇ, ਅਸਾਂ ਗੁਲਾਮੀ ਚਾਈ' (ਸੈਫੁਲ)

ਗੂੰਹ ਤਲਿੱਕੀ—(ਵਿ.) ਗੂੰਹ ਤੜਿੱਕੀ

ਗੂਹੜ—(ਵਿ.) ਗੂਹੜੀ ਦੋਸਤੀ

ਗੂਹੀ—(ਵਿ.) ਗੁਵਰੂ, ਸੰਘੀਆਂ

ਗੂੰਦ—(ਵਿ.) ਗੰਢ (ਨਾਲੇ ਪਰਾਂਦੇ ਦੀ)

ਗੂਤਰ—(ਪੁ.) ਕਬੂਤਰ, ਕਬੂਤਰ

ਗੇਣਤਰੀ—(ਵਿ.) ਗਿਣਤੀ

ਗੇਣਤਰੀਆਂ 'ਚ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਿਣਤੀਆਂ 'ਚ ਪੈਣਾ

'ਗੇਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਉਗੋਲਣਾ, ਉਧੇੜਨਾ

ਗੇੜੂ ਖੂਹ—(ਪੁ.) ਹਲਟ, ਗਿੜਨ ਵਾਲਾ ਖੂਹ

ਗੈਂਦ—(ਪੁ.) ਗੇਂਦ

ਗੈਂਰ—(ਵਿ.) ਗਾਇਬ, ਗਾਜਰ

ਗੈਰਤਾ—(ਵਿ.) ਗੈਰਤ ਵਾਲਾ

ਗੈਲਾ—(ਵਿ.) ਮੋਕਲਾ, ਖੁਲ੍ਹਾ

ਗੋਹਜੀ—(ਵਿ.) ਗੋਖੀ

ਗੋਹਣੀ—(ਵਿ.) ਗੋਹੇ ਦਾ ਪੋਚਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਦੇਣੀ, ਫੇਰਨੀ)

ਗੋਘਾ—(ਪੁ.) ਘੋਰ ਮਸੋਰਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨਾ)

ਗੋਹਣਾ—(ਪੁ.) ਸੂੜੀ (ਸੁੱਕੀ ਹੋਈ)

ਗੋਹਲਾ ਹੋ ਜਾਣਾ—(ਵਿ.) ਹਿਲ ਮਿਲ ਜਾਣਾ

ਗੋਹਲੀ (ਪੁਣਛ)—(ਵਿ.) ਲਗਾਈ

ਗੋਹੜੀ—(ਵਿ.) ਗੋਹੜਾ

ਗੋਹਿਆਂ ਕੀ ਜਾਂ ਕਿ ਸਾਹਿਆਂ ਕੀ?—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਕੋਈ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾ ਪਰਾਪਤੀ ਕਰ ਲੈਣ ਮਗਰੋਂ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਗੋਖਰੂੰ—(ਪੁ.) ਗੋਖਰੂ

ਗੋਝਾ—(ਪੁ.) ਬੋਝਾ

ਗੋਝੀ—(ਵਿ.) ਲੁਕਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਧਨ ਮਾਲ

ਗੌਜਰ—(ਵਿ.) ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਜਰਾਤ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਦਾ ਇਲਾਕਾ

ਗੌਤ—(ਪੁ.) ਗੋਤਾਖ਼ਾ
ਗੌਤ ਗੁਤਾਵੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਗੜੂੰਦ
ਗੌਂਦ—(ਵਿ.) ਗੂੰਦ
ਗੌਂਦਾ—(ਪੁ.) ਇਕ ਲਸੂੜੇ ਵਰਗਾ ਫਲ
ਗੌਂਦੀ—(ਵਿ.) ਗੌਂਦਲੀ
ਗੌਭਲਾ—(ਵਿ.) ਪੋਲੇ ਪੋਲੇ ਮਾਸ ਵਾਲਾ ਮੋਟਾ ਜਿਹਾ (ਬੱਚਾ)
ਗੌੜ—(ਪੁ.) ਗੁੜ
ਗੌੜੀਆ—(ਪੁ.) ਉਹ ਫੁਲਕਾਰੀ ਜਿਸ ਦਾ ਤਲੇ ਵਾਲਾ ਕਪੜਾ ਲਾਲ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਪਲੇ ਹੀ ਰੇਸ਼ਮ ਨਾਲ ਕੱਢੇ ਹੋਣ, ਬਾਕੀ ਸਾਰਾ ਸਾਦਾ ਹੀ ਹੋਵੇ

ਘ

ਘਸਵੱਟੀ—(ਵਿ.) ਕਸਵੱਟੀ
ਘਸਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਘੁਸਾਉਣਾ
ਘਸੀਆ—(ਪੁ.) ਘੱਸ
ਘਸੁਵਤੀ—(ਵਿ.) ਘਸੀਟੀ
ਘਸੁਟਤੀਦੇਂ ਟੁਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਰਿੜ੍ਹਨ ਲੱਗਣਾ
ਘੱਗ ਸੁਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿਤੋਂ ਧਨ ਜਾਂ ਲਾਭ ਪਰਾਪਤ ਹੋਣਾ
ਘੱਗਰ ਖੁਲ੍ਹੀ ਜੌਂਦਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘੱਗਰ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਣੇ
ਘੱਗਰ ਖੋਹਲੀ ਦੇਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘੱਗਰ ਖੋਲ੍ਹ ਦੇਣਾ
ਘਟੱਨਾ—(ਪੁ.) ਘੁਟੱਨਾ
ਘਟਨੀ ਨਾ ਪਹਿਰਾ—(ਪੁ.) ਘਟਣੀ ਦਾ ਪਹਿਰਾ
ਘਟੋਤਰ—(ਪੁ.) ਰਹੁੰਤ
ਘੱਠਾ—(ਵਿ.) 'ਕੱਠਾ, ਇਕੱਠਾ
ਘੱਠੀ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) (ਦੌਲਤ) 'ਕੱਠੀ ਕਰਨੀ
ਘੰਡੂਰੀ—(ਵਿ.) ਲੌਂਦ
ਘਣੌਤ—(ਵਿ.) ਘੁੰਦਲ
ਘਣੌਤਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਘੁੰਦਲਾਂ ਪਾਉਣਾ
ਘਣੁਤਿਆ ਜਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਘੁੰਦਲਾਂ ਪੈ ਜਾਣੀਆਂ
ਘਣੌਤੇ ਘਣੌਸ—(ਵਿ.) ਘੁੰਦਲੇ ਘੁੰਦਲ
ਘੱਪ—(ਪੁ.) ਘਾਪਾ
ਘੱਪ ਖੁਲ੍ਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘਾਪੇ ਖੁਲ੍ਹਣਾ
ਘਮੋਰ—(ਪੁ.) ਘੜਮੱਸ (ਸ. ਕ੍ਰਿ. ਪਾਣਾ, ਪੈਣਾ)
ਘਮੇਲ—(ਵਿ.) ਕਬੂਤਰਾਂ ਦਾ ਖੁੱਡਾ
ਘਰੀੜ—(ਪੁ.) ਗੀੜ (ਚੱਕੀ ਦਾ)

ਘਰਾਕੀ—(ਵਿ.) ਘੁਰਕੀ
ਘਰਾਕੀਆਂ ਤੌਂਕਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘੁਰਕੀਆਂ ਦੇਣਾ
ਘਰਾਣੀ—(ਵਿ.) ਘਰਾਣੀ
ਘਰੇ ਆਲਾ—(ਪੁ.) ਘਰ ਵਾਲਾ
ਘਰੈ ਸਪਰਤੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਘਰ ਪੁਤੀ
ਘਰੇ ਦਾਰ
ਘਰੈ ਦਾਰ —(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਘਰ ਦਰ
ਘਰੇ ਨਾ
ਘਰੈ ਨਾ —(ਵਿ.) ਘਰ ਦਾ
ਘਰੇ ਨਾ ਜਾਣ (ਜ਼ਿਆਨ) ਮੁਲਖੇ (ਮਿਲਖੇ) ਨੀ ਬੁਹਰਤ—(ਅਖੌ.) ਘਰੋਂ ਘਰ ਗਵਾਇਆ ਬਾਹਰੋਂ ਭੜੂਆ ਅਖਵਾਇਆ
ਘਰੇੜ—(ਵਿ.) ਘਰੇੜ
ਘਰੇਤਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਘਰੇੜਨਾ
ਘਰ ਨਾ ਬੰਦਾ—(ਵਿ.) ਘਰ ਦਾ ਬੰਦਾ
ਘਰੌੜ—(ਪੁ.) ਹਲਕੀ ਚੱਕੀ
ਘਰੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਘਰੋਂ
ਘਰੂੰ ਖਾਈਂ ਨਾ, ਸਾਡ੍ਹੇ ਔਣੀ ਨਾ—(ਅਖੌ.) ਘਰੋਂ ਖਾਈਂ ਨਾ, ਸਾਡੇ ਆਈਂ ਨਾ
ਘਰੂੰ ਘਰ ਗਵਾਣਾ, ਬਾਹਰੂੰ ਭੜੂਆ ਅਖਵਾਣਾ—(ਅਖੌ.) ਘਰੋਂ ਘਰ ਗਵਾਉਣਾ ਬਾਹਰੋਂ ਭੜੂਆ ਅਖਵਾਉਣਾ
ਘਰੂਹਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਘਰੂੰਢਣਾ
ਘਰੋਹ—(ਵਿ.) ਗੋਹ
ਘਰੋ-ਛਾਪਰੀ
ਘਰੇ-ਪਧਰੀ —(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਘਰ ਪੁੱਤ
ਘਰੇਗਾਲ
ਘਰੈਗਾਲਾ —(ਵਿ.) ਘਰੇਲਗੁ
ਘੱਲ—(ਵਿ.) ਇਕੱਲ
ਘਲਖੋਰ—(ਵਿ.) ਇਕੱਲ-ਖੋਰ
ਘਲਖੋਰੀ—(ਵਿ.) ਇਕੱਲ-ਖੋਰੀ
ਘੱਲ-ਮ-ਘੱਲਾ—(ਵਿ.) 'ਕੱਲ-ਮ-'ਕੱਲਾ
ਘਲੱਤ—(ਪੁ.) ਕਲੂਟ
ਘੱਲਾ—(ਵਿ.) 'ਕੱਲਾ
ਘੱਲਾ ਮੁਲਾ—(ਵਿ.) 'ਕੱਲ-ਮੁ-'ਕੱਲਾ
ਘੱਲੋ ਘਲੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) 'ਕਲਿਆਂ 'ਕਲਿਆਂ
ਘਲੋਟਾ—(ਪੁ.) ਤੁੜੈਲਾ

ਘੜ-ਤ੍ਰੌਨੀ—(ਵਿ.) ਤੇੜਾ (ਅੱਖ ਦਾ)

ਘੜੱਕੀ 'ਚ ਔਂਸਣਾ (ਆਵਣਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਕੜਿੱਕੀ ਵਿਚ [illegible]

ਘੜੱਕੀ ਚੜ੍ਹਨਾ / ਘੜੱਕੀ ਲੱਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਔਖੇ ਚੜ੍ਹਨਾ

ਘੜ-ਮੰਜੀ—(ਵਿ.) ਘੜਮੰਜੀ

ਘੜੀ—(ਵਿ.) ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਅਨਾਰ (ਆਤਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਦਾ)

ਘੜੂੰਬੂ-ਮੜੂੰਬੂ—(ਵਿ.) ਘੁੱਥ ਮੁੱਥ

ਘੜੂੰਝ—(ਵਿ.) ਘੁਣਸ

ਘੜੂੰਝਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਘਰੂੰਝਣਾ

ਘੜੂਸ—(ਵਿ.) ਭਿੜਕ ਬੰਬ

—ਘੜੂਸੀ ਦੇਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਝਾੜਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ

ਘੜੇ ਹਾਰ ਘੜੋਣੇ ਹਾਰ / ਘੜ ਦੀ ਹਾਰ ਘੜੂਲੇ ਦੀ ਹਾਰ—(ਅਖੌ.) ਭਾਵ ਥੋਹੜੇ ਜਾਂ ਬਹੁਤੇ ਕੰਮ ਲਈ ਫੇਰਾ ਤਾਂ ਇਕੋ ਜਿਨਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ

ਘੜੋਲਾ—(ਪੁ.) ਘੁਰਾੜਾ

ਘੜੋਲੀ—(ਇ.) ਘੜਾ ਘੜੋਲੀ

ਘੜੋਲੀ ਭਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਘੜਾ ਘੜੋਲੀ ਭਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਪੂਰੀ ਕਰਨੀ

ਘਾਹ ਕੱਪਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘਾਹ ਵੱਢਣਾ

ਘਾਹਿੜਾ—(ਪੁ.) ਸੁੱਕੇ ਘਾਹ ਦਾ ਢੇਰ

ਘਾਹੀਆਂ ਨੇ ਘਰ ਘਾਹੀ ਆਏ / ਉਹ ਵੀ ਘਾਹ ਕਰੇਨੇ ਆਏ—(ਅਖੌ.) ਭਾਵ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਕ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ਘਾਣ—(ਇ.) ਜਿਹਲਮ ਜ਼ਿਲੇ ਦਾ ਇਕ ਪਰਸਿੱਧ ਬਰਸਾਤੀ ਨਾਲਾ

ਘਾਬਰ—(ਇ.) ਘਬਰਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪੈਣੀ)

ਘਾਰ—(ਪੁ.) ਘਰ

—ਘੱੜਾ ਘਾਰ ਤੇ ਮੂਲ ਬਜ਼ਾਰ—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਤਾਂ ਪਾਸ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਸੌਦਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

—ਘਾਹ ਬਹੀ ਗਲਣਾ (ਗਲਣਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਘਰ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਣਾ

—ਘਾਰ ਬੂਹਾ—(ਪੁ.) ਘਰ ਬੂਹਾ

ਘਾਰ—(ਪੁ.) ਪੰਜੀਰੀ

ਘਾੜ—(ਪੁ.) ਘਾਟ

ਘਾੜਾ ਹੋਈ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੂੜਾ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਘਾੜਾ ਕਰੀ ਦੇਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੂੜਾ ਕਰ ਦੇਣਾ

ਘਿਉਲਾ—(ਪੁ.) ਘਿਉ ਵਾਲਾ ਡੋਲਾ

ਘਿੱਡਾ—(ਵਿ.) ਵਿੰਗੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਜਾਂ ਬਾਹਾਂ ਵਾਲਾ

ਘਿੰਨਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਲੈਣਾ

ਘਿੰਨ ਵੰਞਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਮਾ.) ਲੈ ਜਾਣਾ

ਘਿਲ੍ਹ—(ਇ.) ਰਜੇਵੇਂ ਦੀ ਮਸਤੀ, ਰੱਜ ਕੇ ਖਾਣ ਪਿਛੋਂ ਆਈ ਸੁਸਤੀ ਅਤੇ ਨੀਂਦ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਚੜ੍ਹਨੀ)

ਘੀਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਘਿੰਨਣਾ

ਘੀਵਰ—(ਪੁ.) ਘੇਵਰ

ਘੁਸਾ ਵੰਞਣਾ / ਘੁਸਾ ਵੈਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਮਾ.) ਘੁਸਾ ਜਾਣਾ

ਘੁਸਾਈ ਫੇਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਮਾ.) ਘੁਸਾ ਛੱਡਣਾ

ਘੁਸਾਈ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘੁਸਾ ਜਾਣਾ

ਘੁੱਕ / ਘੁੱਕਾ—(ਪੁ.) ਘੋਗਾ

—ਜਾਂ ਘੁੱਕੋ ਜਾਂ ਮਾਹਲੇ—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਇਹ ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਹਾਣ ਜਾਂ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਘੁਗਣੀ—(ਇ.) ਘੁੰਙਣੀ

—ਘੁਗਣੀਆਂ ਮੂੰਹੇ 'ਚ ਪਾ (ਬਾਹੀ) ਘਿੰਨਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਘੁੰਙਣੀਆਂ ਪਾ ਲੈਣਾ

ਘੁਗਰੀ—(ਵਿ.) ਘੁੰਗਰੀ, ਛੋਟਾ ਘੁੰਗਰੂ

ਘੁੰਗਰੂ—(ਪੁ.) ਘੁੰਗਰੂ

ਘੁਗ੍ਹੂ ਬੱਟਾ—(ਪੁ.) ਘੁੱਗੂ ਵੱਟਾ

ਘੁੱਤੀ—(ਇ.) ਘੁੱਤੀ

—ਘੁੱਤੀ ਪੋਹਣੀ—(ਵਿ.) ਘੁੱਤੀ ਦੀ ਖੇਡ

ਘੁੱਦੂ—(ਵਿ.) ਬੁੱਦੂ

ਘੁਨਵੱਟਾ—(ਪੁ.) ਡੂੰਨ ਵੱਟਾ

ਘੁੰਬਰ—(ਪੁ.) ਘੁੰਮਰ

ਘੁੰਬਰਾ—(ਵਿ.) ਘੁਮਰਾ

ਘੁਮਾਣਾ (ਪੁ.) / ਘੁਮਾਣੀ (ਇ.)—ਭਵਾਟੀ, ਭਵਾਰਣੀ

ਘੁਰੱਖੀਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਘੁਰਕੀਂ

ਘੁਰੱਖੀ ਤੱਕਣਾ / ਘੁਰੱਖੀਆਂ ਤੱਕਣਾ / ਘੁਰਖੀਏਂ ਤੱਕਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘੁਰਕੀਆਂ ਦੇਣਾ

ਘੁਰਜ—(ਵਿ.) ਘੁਣਜ

ਘੁਰਜਿਆ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘੁਣਜਾਂ ਪੈ ਜਾਣੀਆਂ

ਘੁਰਨ—(ਵਿ.) ਘੁਰਨਾ

ਘੁਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਘੁਰ ਘੁਰ ਹੋਣਾ
ਘੁਰਾਕੀ—(ਵਿ.) ਘੁਰੱਖੀ, ਘੁਰਕੀ
ਘੁਰਾਕੀਏਂ ਤੱਕਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘੁਰਕੀਆਂ ਦੇਣਾ
ਘੁਰਾਖੀ—(ਵਿ.) ਘੁਰੱਖੀ
ਘੁਰਾਖੀਆਂ ਤੱਕਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘੁਰਾਕੀਏਂ ਤੱਕਣਾ
ਘੁਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਵਗਣਾ (ਹਵਾ ਦਾ)
ਘੱਲਮਘੱਲੀ—(ਵਿ.) ਘੁੱਲਣ ਭਿੜਨ ਦਾ ਭਾਵ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣੀ, ਕਰਨੀ)
ਘੁਲਾਟਾ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਘੁਲੈਟਾ ; ਘੁਲਾਟੀ
ਘੁਲ ਮਿਲ ਵੰਝਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਘੁਲ ਮਿਲ ਜਾਣਾ
ਘੁਲੀ ਮਿਲੀ ਜਾਣਾ }
ਘੂੰ ਕਰਨਾ ਲੰਘੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘੂੰ ਘੂੰ ਕਰਦਾ ਲੰਘ ਜਾਣਾ
ਘੂੰਆਂ—(ਪੁ.) ਲੱਕੜ ਦਾ ਇਕ ਖਿਡਾਉਣਾ ਜਿਸਦੇ ਘੁੰਮਣ ਨਾਲ ਘੂੰ ਘੂੰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ
ਘੂਹ ਕੇ ਸਾਈ ਦੇਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਤੀਲੀ ਲਾ ਦੇਣੀ
ਘੂਹਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਘਸਰਨਾ
ਘੂੰਕਰ—(ਵਿ.) ਘੁਕਰ
ਘੂੰਕਾਰ—(ਵਿ.) ਘੁਮਕਾਰ
ਘੂੰਨਾ—(ਵਿ.) ਘੁਨਾ
ਘੂਰ—(ਵਿ.) ਘੂਰੀ
ਘੇ—(ਪੁ.) ਘਿਉ
ਘੇ ਜੱਟੀ ਨਾ, ਤੇਲ ਹੱਟੀ ਨਾ—(ਅਖੌ.) ਘਿਉ ਜੱਟੀ ਦਾ, ਤੇਲ ਹੱਟੀ ਦਾ
ਘੇਐ ਨਾ ਪੀਪਾ ਵੀਟਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘਿਉ ਦਾ ਪੀਪਾ ਡੋਲ੍ਹਣਾ
ਘੇਐ ਨੀਆਂ ਧਾਰਨਾਂ ਤੇ ਬੁੱਕੇ ਨੀਆਂ ਲੀਕਾਂ—(ਅਖੌ.)ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਥੋਹੜੀ ਜਹੀ ਕਿਰਸ ਕੀਤਿਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਘੋਰ ਘਮੀਡ—(ਪੁ.) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਖੇਡ ਜੋ ਗੇਂਦ ਅਤੇ ਡੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਘੋਰੀ ਘਾਰੀ ਕੈ ਆਣਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘੇਰ ਘਾਰ ਕੇ ਲਿਆਉਣਾ
ਘੌਂਟ—(ਵਿ.) ਘੋਟ
ਘੌਂਟਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਘੋਟਣਾ
ਘੌਂਟਪੁਣਾ—(ਪੁ.) ਖਰਾਂਟਪੁਣਾ
ਘੌਗਾ—(ਪੁ.) ੧. ਘੋਗਤ (ਘਿਰਣਾ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ) ੨. ਮੋਖਾ
ਘੌਟਾ—(ਪੁ.) ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਘੋਟ ਕੇ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਸਰਦਾਈ
—ਘੌਟਾਂ ਪੈਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਭੇਸੂ ਪੈਣੇ
ਘੌਪਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਘੁੱਟਣਾ
—ਸੰਘੀ ਘੌਪਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਲ ਘੁੱਟਣਾ
ਘੌਬਲੂ—(ਪੁ.) ਬਹੁਲੀ
ਘੌਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਵਜਾਉਣ

ਚ

ਚਈਂ ਹੋਈ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਭਰਿ ਜਾਣਾ
ਚੱਕ—(ਪੁ.) ਚਾਕੀ
ਚੱਕੈ ਨਾ ਚੱਕ—(ਪੁ.) ਚਾਕੀ ਦੀ ਚਾਕੀ
ਚਕਾਂਧਾ—(ਪੁ.) ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ
ਚਕਲੀਆਂ ਬਣਾਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਪੇੜੇ ਬਣਾਉਣਾ
ਚੱਕੀਂ ਬਾਹਾਂ ਕੱਪਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਚੱਕ ਮਾਰਨਾ, 'ਸਖ਼ਤ ਤੁਮਾਰੇ ਮੂੰਹ ਪਰ ਮਾਰਨ, ਚੱਕੀਂ ਬਾਹਾਂ ਕੱਪਣਾ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)
ਚੱਕੀ ਬਾਹਾਂ ਚੱਬਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚੱਕੀ ਬਾਹਾਂ ਕੱਪਣਾ, 'ਜ਼ੁਲਫ਼ ਜੁੱਸੇ, ਜ਼ੋਰ ਮਜ਼ਾਜ ਵਿਚ, ਚੱਕੀਂ ਬਾਹਾਂ ਚਬਦਾ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)
ਚਘਣਾਂ (ਕ੍ਰਿ.ਸਕ.) } ਚੰਦੋਆਂ ਬਣਾਉਣਾ
ਚਾਘਾਂ ਲਾਉਣਾ (ਮੁਹਾ.) }
ਚਘੋਤੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਚੰਦੀਆਂ ਬਣਾਉਣਾ
ਚਘੋਤੀਆਂ ਲਾਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਚਘਾਂ ਲਾਣਾ
ਚੰਚਲ-ਵੱਟਾ—(ਪੁ.) ਕਰੜਾ ਗੋਲ ਪੱਥਰ
ਚਟਲਾਸ—(ਵਿ.) ਚਾਟ
ਚੱਟੂ ਮੌਹਲਾ—(ਪੁ.) ਚੱਟੂ ਵੱਟਾ
ਚਟੋਕੇ ਨਾ ਪਟੋਕਾ ਪੁੜ ਪੁੜ ਵਾਧੇ ਨੀ—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਕੋਈ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵਧੇਰਾ ਬਦਲਾ ਲਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਚੱਡ—(ਵਿ.) ਚੋਸ
ਚੱਡੀ ਲੋੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚੱਡ ਛੱਡਣਾ
ਚੱਡੂਹੀ—(ਵਿ.) ਚੂੰਡਾ
—ਚੱਡੂਹੀ ਪੱਟੀ ਕੈ ਹੱਥੀ 'ਚ ਦੇਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚੂੰਡਾ ਪੁੱਟ ਕੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਦੇਣਾ
ਚਣਾਖ—(ਪੁ.) ੧. ਮਕੜੀ ਦੇ ਜਾਲੇ ਦੀ ਪਤਲੀ ਤੰਦ ਜੋ ਅੱਖ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਅੱਖ ਨੂੰ ਲਾਲ ਕਰ ਦੇਂਦੀ ਹੈ ੨. ਇਸ ਤੰਦ ਦੇ ਕਾਰਣ ਪਈ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਲਾਲੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪੈਣਾ)
ਚੰਢ—(ਵਿ.) ਚੀਸ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪੈਣੀ, ਉਠਣੀ)
ਚਤੌਨੀ—(ਵਿ.) ਚੇਤੰਨਤਾ
ਚਤੌਨੀ 'ਚ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚੇਤੰਨ ਹੋਣਾ

ਚਤਿਰਮ੍ਹਾ—(ਵਿ.) ਚਿੱਤਰਵੀਂ
ਚੰਤੇ ਚੜ੍ਹਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚਿੱਤ ਕਰਨੀ
ਚੰਤੇ ਚਾਹੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚੁੱਭੇ ਕਰਨਾ
ਚੰਪੀ—(ਵਿ.) ਬਾਹਰ ਵਲ ਖਿਲਰੇ ਹੋਏ ਸਿੰਗਾਂ ਵਾਲੀ ਮਹਿੰ
ਚਪੂਲੇ—(ਪੁ.) ਖੇਤਰੀ ਦੀ ਰਸਮ
ਚਫਲ਼ਾ—(ਵਿ.) ਚਪਟਾ
ਚਫਲ਼ਾ ਚੌੜਾ—(ਵਿ.) ਚਪਟਾ ਚੌੜਾ
ਚਬਾਖੀ—(ਵਿ.) ਉੱਲੂ
ਚੰਬਾੜੀ—(ਵਿ.) ਚਵਾੜੀ
ਚੰਬੋੜਾ ਹੁੱਕਾ—(ਪੁ.) ਉਹ ਹੁੱਕਾ ਜਿਸਦਾ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਚਮੜੇ ਦਾ ਹੋਵੇ
ਚੰਬੇੜੂ ਪਲਤਾ—(ਪੁ.) ਚਿਮੜਨ ਵਾਲਾ ਕਾਹਿਆ
ਚਮਚਰਿੱਕ—(ਵਿ.) ਚਾਮਚੜਿੱਕ
ਚਮ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜਮ ਜਾਣਾ
ਚੰਮ ਪਟੀ ਦੇਣਾ (ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ)—(ਮੁਹਾ.) ਚੰਮ ਉਧੇੜਨਾ
ਚਮਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਜਮਣਾ
ਚਮਤਿੜੂ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚੰਬੜ ਜਾਣਾ
ਚਮਾਟਾ—(ਪੁ.) ਚਮੋਟਾ
ਚਮਾੜੀ—(ਵਿ.) ਚੰਬਾੜੀ
ਚਮੁੱਟਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਚਿਮਟਣਾ
ਚਮੋੜਾ ਹੁੱਕਾ—(ਪੁ.) ਚੰਬੋੜਾ ਹੁੱਕਾ
ਚਰਾਂਗਲੀ—(ਵਿ.)ਇਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ (ਕਰੇਲੇ ਆਦਿ ਜਿਹੀ)
ਚਰੁਾਲੂ—(ਪੁ.) ਚੀਲ ਦੇ ਰੁਖ ਦਾ ਇਕ ਫਲ
ਚਰਾਨੀ (ਪਸ਼ੋ.)—(ਵਿ.) ਚੁਆਨੀ
ਚਲਊਂ ਚਲਊਂ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚਊਂ ਚਊਂ ਕਰਨਾ
ਚਲੰਗਲਾ } (ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਚੁਲੰਜਣਾ
ਚਲੂਕਣਾ }
ਚਲੂਟੀ—(ਵਿ.) ਚੁਲੀ
ਚਵਾਂਗ—(ਪੁ.) ਚਾਰ ਦਾ ਅੰਕ, ੪
ਚਵਾਣਾ } (ਕ੍ਰਿ. ਪ੍ਰੇਰ.) ਚੁਕਾਉਣਾ
ਚਵਾਲਣਾ }
ਚਵ੍ਹੀਂ ਚੁਕੀਂ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਜਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਚਹੁੰ ਕੂਟੀਂ ਅੱਗ ਲਗਣਾ
ਚੜ—(ਵਿ.) ਖਟਮਲ
ਚੜ੍ਹਨਾ—(ਪੁ.) ਚੜ੍ਹਦਾ (ਪੂਰਬ)
ਚੜ੍ਹਨਾ } (ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਪਾਰ ਕਰਨਾ (ਨਦੀ ਆਦਿ ਦਾ)
ਚੜ੍ਹ ਆਵਣਾ }

ਚੜੀ ਪੀੜੀ ਕੇ ਅਜਣਾ (ਆਵਣਾ) } (ਮੁਹਾ.) ਚੜ੍ਹ ਪੀੜ ਕੇ ਆਉਣਾ
ਚੜ੍ਹੀ ਪਿੜੀ ਕੇ ਆਈ ਜਾਣਾ }
ਚੜੇ ਤੀਂ ਚੜਦਾ—(ਵਿ.) ਚੜ੍ਹੇ ਚੜੀਂਦਾ
ਚੜ੍ਹੇ ਤੀਂ ਚੜੀਂਦੀ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਬਲਦੀ ਤੇ ਤੇਲ ਪਾਉਣਾ
ਚਾਈ ਚਵਾਈ—(ਵਿ.) ਚੁਕ ਚੁਕਾਈ
ਚਾਹਣਾ—(ਵਿ.) ਉਚਾਹਣਾ
ਚਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਚੁੱਕਣਾ
ਚਾਣਾ ਚਵਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਚੁੱਕਣਾ ਚੁਕਾਉਣਾ
ਚਾਦਰੇ ਬਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚਾਦਰ ਪਾਉਣਾ
ਚਾਨਣ ਚਰਾਖ ਹੋਈ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚਾਨਣ ਚਰਾਗ ਹੋਣਾ, ਦਿਲ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣਾ
ਚਾਨਣਾ ਚੜ੍ਹੱਕ—(ਪੁ.) ਚਿੱਟਾ ਚਾਨਣ
ਚਾਪਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਢੱਕਣਾ
ਚਾਪਤ } (ਵਿ.) ਉਚਾਪਤ
[redacted] }
'ਚਾਬਤ } (ਵਿ.) ਉਚਾਪਤ
ਚਾਫਤ }
ਚਾਮ-ਚਿੜ—(ਵਿ.) ਚਾਮਚੜਿੱਕ
ਚਾਰ-ਚਿਸ਼ਮਾ—(ਵਿ.) ਐਨਕਾਂ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ
ਚਾਰ ਚੁੱਕੇ ਵੱਧ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚਾਰ ਰਤੀਆਂ ਵੱਧ ਹੋਣਾ
ਚਾਰੇ ਕਜ਼ਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਚਾਰੇ ਬਰਾ
ਚਾਰੇ ਬੰਦ ਛੁੱਟੀ ਜਾਣੇ } (ਮੁਹਾ.) ਬੰਦ ਬੰਦ ਕੜਕ ਜਾਣਾ
ਚਾਰੇ ਬੰਦ ਕੜਕੀ ਜਾਣੇ }
ਚਾਰੇ ਬਾਰੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਚਾਰੇ ਬੰਨੇ
ਚਾਰੇ ਬਾਰੇ ਤੱਕਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚਾਰੇ ਬੰਨੇ ਤਕਣਾ
ਚਾਲ—(ਪੁ.) ਪੱਖਲ
ਚਾਲਮਾਰੀ—(ਵਿ.) ਚੋਦ ਮਾਰੀ
ਚਾਵਤ—(ਵਿ.) ਚਾਪਤ
ਚਾਵਥਾ—(ਪੁ.) ਚੋਥਾ
ਚਾਵੜ—(ਵਿ.) ਚੋੜ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਚੋਂਸਣੀ)
ਚਾਵੜਾਂ ਸੜਿਆ—(ਵਿ.) ਚੌੜਾਂ ਸੜਿਆ
ਚਾਵੜਾਂ ਸਾੜਨੀਆਂ } (ਮੁਹਾ.) ਚੌੜਾਂ ਸਾੜਨੀਆਂ
ਚਾਵੜਾਂ ਕਰਨੀਆਂ }
ਚਾਵਾਂ—(ਵਿ.) ਚੁੱਕਵਾਂ
ਚਾੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਚਾੜ੍ਹਨਾ
ਚਿਹਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਚਿੱਥਣਾ
ਚਿਹਰੇ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਮਰੋੜ

ਚਿਹਾਣੀ—(ਵਿ.) ਬਾਣੀ

—ਚਿਹਾਣੀ ਚਲਿਆ—(ਵਿ.) ਮਰਨ ਲੱਗਾ

—ਚਿਹਾਣੀਆਂ—(ਵਿ.) ਬਾਣੀਆਂ

ਚਿੱਕਣਾ (ਲਹਿੰ.)—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਚੁਚਕਾਰਨਾ

ਚਿੱਕੜ ਚੱਭਤ
ਚਿਕੜ ਚੋਹਤ } (ਪੁ.) ਚਿੱਕੜ ਖੋਭਾ

ਚਿੱਕੜ-ਚਿਭੜ (ਲਹਿੰ.)—(ਪੁ.) ਚਿੱਕੜ

ਚਿੱਕੜੀ—(ਵਿ.) ਘਿਉ ਵਿਚ ਗੁੜ ਕੇ ਪਕਾਈ ਰੋਟੀ

ਚਿਕੜੀਆਂ ਖਵਾਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਬਹੁਤ ਖਾਤਰ ਕਰਨੀ

ਚਿਘਣਾ—(ਕ੍ਰਿ.) ਚੰਦੀਆਂ ਚਕਾਉਣਾ

ਚਿੱਘਾ—(ਪੁ.) ਚੰਦੀਆਂ ਚਕਾਉਣ ਦਾ ਭਾਵ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲਾਣਾ)

ਚਿਟਕਾ—(ਪੁ.) ਚਿਟਕ

ਚਿੱਟਾ ਖੰਬੂਰ
ਚਿੱਟਾ ਖਮੂਰ } (ਵਿ.) ਚਿੱਟਾ ਧੂਤ

ਚਿਟਿਆਪਣ—(ਵਿ.) ਚਿਟਾਪਨ

ਚਿਟਿਆਈਂ—(ਵਿ.) ਚਿਟਿਆਈ

ਚਿੱਠੀ—(ਇ.) ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਲਿਖਿਆ, ਕਿਸਮਤ, ਭਾਗ, ਤਕਦੀਰ, 'ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਤਨ ਬਦਨ ਮੇਰੇ ਨੂੰ, ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਚਿੱਠੀ' (ਸੈਫੁਲ)

ਚਿੱਠੀ ਸੜਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿਸਮਤ ਸੜ ਜਾਣਾ

ਚਿੱਠੀ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿਸਮਤ ਵਿਚ ਲਿਖਣਾ, ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਣਾ, 'ਦਾਣੇ ਕੱਢ ਅਨਾਰੋਂ ਖਾਂਦੇ, ਜੋ ਕਰਦਾ ਰੱਬ ਚਿੱਠੀ' (ਸੈਫੁਲ)

ਚਿੱਡੀ—(ਵਿ.) ਚਿੱਡਾ

ਚਿੱਡੀ ਟਾਪਾ—(ਪੁ.) ਚਿੱਡੀ ਟਪਾ

ਚਿਟੋਮ—(ਵਿ.) ਚੋਣਵਾਂ, ਚੁਣਵਾਂ

ਚਿੱਤ ਚਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚਿਤ ਚੁੱਕਣਾ, 'ਕੀ ਕੁਝ ਗਲ ਸਜਣ ਦਿਲ ਬੈਠੀ, ਚਿੱਤ ਮੇਰੇ ਥੀਂ ਚਾਇਆ' (ਸੈਫੁਲ)

ਚਿਤੌਲੀ—(ਇ.) ਚਤੌਲੀ

—ਚਿਤੌਲੀ ਵਿਚ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੋਸ਼ ਵਿਚ ਹੋਣਾ

ਚਿਤਰੂੰਮਾ—(ਵਿ.) ਚਿਤ੍ਰਾ

ਚਿਤੜਣਾ—(ਕ੍ਰਿ.) ਚਿੱਤੜਨਾ

ਚਿੰਦਾ—(ਪੁ.) ਚੰਦਾ

ਚਿੰਦੀ-ਟਾਪਾ—(ਪੁ.) ਚਿੱਡੀ-ਟਾਪਾ

ਚਿੱਧੜ
ਚਿੱਧੜ ਮਿੱਧੜ } (ਪੁ.) ਚਿੱਧ ਮਿੱਧ

ਚਿਮਨੀ—(ਇ.) ਟੀਨ ਦਾ ਦੀਵਾ

ਚਿਮਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਚਿਪ ਚਿਪ ਕਰਨਾ

ਚਿਮਲਾ—(ਵਿ.) ਚਿਪਕ ਜਾਣ ਵਾਲਾ

ਚਿਮਲਾ ਚਮਲਿਅਟ—(ਵਿ.) ਬਹੁਤ ਚਿਮਲਾ

ਚਿਰਕੋਰ—(ਵਿ.) ਚਿਰਕ

ਚਿਰਕੋਰਾ—(ਵਿ.) ਚਿਰਾਕਾ

ਚਿਰੋਂ ਵਹਿਲ ਹੋਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕੋਈ ਮੁਸੀਬਤ ਅਗਦੂੰ ਆ ਪੈਣੀ

ਚਿਰੋਂ ਵਹਿਲੀ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਅਗਊਂ ਮੁਸੀਬਤ ਪਾ ਬੈਣੀ

ਚਿੱਲੀ—(ਵਿ.) ਤੁੰਗਰ-ਭਾਰ (ਤੂੜੀ ਆਦਿ ਦਾ)

ਚੀਸਤਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ (ਕਰਨੀਆਂ)—(ਮੁਹਾ.) ਨੁਕਤਾ-ਚੀਨੀ ਕਰਨੀ, ਨੁਕਸ ਛਾਂਟਣੇ

ਚੀਸਤੀ—(ਵਿ.) ਪੇਚਲੀ, ਚੈਨਾ ਚੱਕਣ ਵਾਲਾ

ਚੀਹਕਣਾ—(ਵਿ.) ਚੀਕਣਾ

ਚੀਹਕਣੀ—(ਵਿ.) ਚਿੱਕਣੀ

ਚੀਕੂ (ਲਹਿੰ.)—(ਪੁ.) ਉਚੱਟਣਾ

ਚੀਚਕਾ—(ਪੁ.) ਘਸ (ਸਾਬਣ ਦਾ)

ਚੀਚੀ ਨਾ ਕਾਂ ਬਣਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜਾਦਾਂ (ਖੰਭ) ਦੀਆਂ ਡਾਰਾਂ ਬਣਾਉਣਾ 'ਚੀਚੀ ਦਾ ਚਾ ਕਾਂ ਬਣਾਵਣ, ਹੱਥੋਂ ਕੁਝ ਗਿਆਈ' (ਸੈਫੁਲ)

ਚੀਂਜ ਬਲੀਖਾ—(ਵਿ.) ਸੁਕੜਾ, ਬਹੁਤ ਪਤਲੇ ਸਰੀਰ ਵਾਲਾ

ਚੀਂਜੋ—(ਇ.) ੧. ਚਿੱਡੀ ਟਾਪਾ, ਬਦਾਪੂ ੨. ਉਸ ਖੇਲ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਖਾਨਾ

ਚੀਰਮ—(ਵਿ.) ਸਿਰ ਦਾ ਚੀਰ

ਚੀਲਾ
ਚੀੜਾ } (ਪੁ.) ਚੀਰਾ (ਦੁਪੱਟਾ)

ਚੁਆਣਾ
ਚੁਆਲਣਾ
ਚੁਵਾਣਾ } (ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਚੁਕਾਉਣਾ

ਚੁਸਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਚੁਸਕਣਾ

ਚੁਹੱਕਲੀ—(ਵਿ.) ਚਕਲੀ

ਚੁਹਕਾਂ ਦੇਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਚੁੱਭਾਂ ਦੇਣੀਆਂ

ਚੁਹਾ—(ਪੁ.) ਦਾਣੇ ਆਦਿ ਮਿਣਨ ਦਾ ਇਕ ਨਾਪ, ਚੜ੍ਹੋਪਾ

ਚੁਕਾਵਾਂ—(ਵਿ.) ਚੁਕਵਾਂ

ਚੁੱਕੀ—(ਇ.) ਚੋਰੀ (ਭਾਰ ਕੀ)

ਚੁਕਾ—(ਪੁ.) ੧. ਚੁਟਕੀ, ਲੱਪ ੨. ਚੁੰਜ, ਚੁੰਗਾ

ਚੁਕਾ ਚੁ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਚੁਟਕੀ ਭਰ

ਚੁਖ—(ਇ.) ਥੋੜੀ

ਚੁਖੇਰਾ—(ਵਿ.) ਚੋਖਾ

ਚੁੰਗ—(ਵਿ.) ਚੌਂਗ, ਚੌਂਗ, ਚਰਾਂਗਲੀ
ਚੁੱਚ ਕੱਢਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਬਣਨਾ ਠਣਨਾ
ਚੁੰਟ—(ਵਿ.) ਚੁੰਢ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪਾਣੀ, ਪੈਣੀ)
ਚੁੱਡ—(ਵਿ.) ਚੁੱਤ
ਚੁੰਡ—(ਵਿ.) ਚੋਣਾ
ਚੁਣਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਸੰਗਣਾ (ਦਵਾਈ ਆਦਿ ਦਾ)
ਚੁਪਰਿਆਣੀ—(ਵਿ.) ਚੁਪਚਾਣੀ
ਚੁਪਰ੍ਹਿਮਾ—(ਪੁ.) ਚੁਪਰੰਮਾ
ਚੁਪਰੌਤ—(ਵਿ.) ਚੋਪਰ
ਚੁਪਰੌਤ ਖੇਲਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚੋਪਰਪੁਣਾ ਸਖਣਾ
ਚੁਪ ਚਵੀਤਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਚੁਪ ਚੁਪੀਤਾ
ਚੁੱਪ ਮਾਰੀ ਜਾਣੀ }
ਚੁੱਪ ਮਾਰੀ ਖਿੰਨਣੀ } (ਮੁਹਾ.) ਘੇਸਲਾ ਹੋਣਾ
ਚੁੱਪ ਲੱਗਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਚੁਪ ਧਾਰ ਲੈਣੀ
ਚੁਚੁਰੀ—(ਵਿ.) ਚੋਖਰਸੀ
ਚੁਰਤਾਲੀ—(ਵਿ.) ਚੁਤਾਲੀ
ਚੁਰਵੰਜਾ—(ਵਿ.) ਚੁਰੰਜਾ
ਚੁਰੜੀ—(ਵਿ.) ਚੁਰਲੀ
—ਚੁਰੜੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਨਿਸੰਗ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲਣਾ
ਚੁੜਿਆ ਪਤਿਆ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਪੜਿਆ ਕੁੜ੍ਹਿਆ
ਚੁੜੀ ਚੁੜੀ ਕੇ ਮਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚੁਰ੍ਹ ਚੁਰ੍ਹ ਕੇ ਮਰਨਾ
ਚੂਕ ਨੱਪਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਪੱਲਾ ਫੜਨਾ
ਚੂਕ ਬਲੂਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਚੀਕ-ਚਹਾੜਾ ਕਰਨਾ
ਚੂੰਧਾ—(ਪੁ.) ਚੋਂਧਾ
ਚੂੰਜੜਾ—(ਵਿ.) ਕੰਜੂਸ
ਚੂਨੀਆਂ ਕਢਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਮੂੰਹ ਲਾਲ ਹੋ ਜਾਣਾ
ਚੂਫਲ }
ਚੂਫੜ } (ਵਿ.) ਚੁੰਗਲ
ਚੂਲੀ—(ਵਿ.) ਚੂਲੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ)
ਚੂੜ—(ਵਿ.) ਚੁਵਣੀ
ਚੂਤ—(ਵਿ.) ਚੂਸ
ਚੂੜ ਢਿੱਲੀ ਹੋਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਚੂਲ ਢਿੱਲੀ ਹੋਣੀ
ਚੇਊ—(ਪੁ.) ਚੋ
ਚੇਕੜੀ—(ਵਿ.) ਚਿੱਕੜੀ
ਚੇਕੜੀ ਸਾਹੀ—(ਵਿ.) ਚਿੱਕੜ ਮਿੱਟੀ
ਚੇਗਾਣ—(ਪੁ.) ਦਸਾਵਰ
ਚੈਂਚਲ ਫੱਟਾ—(ਪੁ.) ਚੌਖਲ ਫੱਟਾ

ਚੋੜਾ—(ਵਿ.) ਚੌੜਾ
ਚੋੜਾ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚੌੜਾ ਹੋਣਾ
ਚੋਹਚਲਾਂ ਕਰਨਾ—(ਪੁ.) ਚੋਚਲੇ ਕਰਨਾ
ਚੌਂਗਾ—(ਵਿ.) ਚੌਂਗ, ਚਰਾਂਗਲੀ
ਚੌਂਟਾ—(ਪੁ.) ਸੇਬ ਦੀ ਜਾਤ ਦਾ ਫਲ
ਚੌਣਕੁਣਾ—(ਪੁ.) ਚੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਚੁਣਨ ਵਿਚ ਪਹਿਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ
ਚੌਨਾ ਚੌਨਾ—(ਵਿ.) ਚੌਂਦਾ ਚੌਂਦਾ
ਚੌਕੀ ਚੜ੍ਹਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖਾਰੇ ਚੜ੍ਹਨਾ
ਚੌਂਗਾ—(ਵਿ.) ਚਰਾਂਗਲੀ, ਚੁੰਗ
ਚੌਤਰੀ—(ਵਿ.) ਚੌਤੀ
ਚੌਤਰੀਆਂ—(ਵਿ.) ਚੌਤੀਵਾਂ
ਚੌਪਰਿਆਲ—(ਪੁ.) ਕੁੜਮ
ਚੌਫੜ—(ਪੁ.) ਚੌਕੜੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਮਾਰਨਾ)
ਚੌੜਾ—(ਪੁ.) ਪੱਠਾ, ਪੱਠੇ ਦਾ ਮਾਸ

ਛ

ਛਹਿਟ—(ਵਿ.) ਛਹਿ
ਛਹਿਟਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਛਹਿਣਾ
ਛਹਿਤ—(ਵਿ.) ਛਹਿ
ਛਹਿੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਛਹਿਣਾ
ਛੱਕੜੀ—(ਵਿ.) ਛਿਕੜੀ
ਛਕੇਰ—(ਵਿ.) ਚੇਰੋਤ
—ਛਕੇਰਾ (ਪੁ.) }
—ਛਕੇਰੀ (ਇ.) } ਛੋਟੀ ਛਕੇਰ
ਛਛ—(ਪੁ.) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਅਤੇ ਅਟਕ ਦਾ ਉਹ ਇਲਾਕਾ ਜੋ ਸੁਕ ਦੇ ਪਹਾੜ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਹੈ
ਛਛਾਹਣ—(ਵਿ.) ਸੜ੍ਹਾਨ
ਛਛੇਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਨਿਤਾਰਨਾ
ਛੱਜ ਭਰਿਆ ਤੇਰਾ ਨਾ, ਫਿਟੇ ਮੂੰਹ ਦੋਹਾਂ ਦਾ—(ਅਖੌ.) ਲੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹਨਤ ਪਾਣ ਲਗਿਆਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਛਜਲੰਪ }
ਛਜਲਿਆਪ } (ਪੁ.) ਛਜਲੀ ਵਾਲਾ ਸੱਪ
ਛਜਲਿਆਪ }
ਛੱਜੀਂ ਛਟਣਾ, ਪਰੂਣ੍ਹੀਂ ਛਾਣਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਛੱਜੀਂ ਪਾ ਕੇ ਛੱਟਣਾ

ਛੱਜੇ ਚੜ੍ਹਾਏ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਛਮ ਛਮ ਰੋਣਾ

ਛੱਜੇ 'ਚ ਪਾਈ ਕੇ ਛੱਟਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਛੱਜ 'ਚ ਪਾ ਕੇ ਛੱਟਣਾ

ਛਟੀਆਂ—(ਇ. ਬ. ਵ.) ਛੱਟੀ ਨਾਲ ਬੱਧੀਆਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ ਜੋ ਲਾੜੇ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, "ਨਾਹਰ, ਦਰੂਦ, ਸਲਵਾਤ, ਸਲਾਮਾਂ, ਛਟੀਆਂ ਖੁਲਣ ਕਤਾਰਾਂ" (ਸੈਫੁਲ)

ਛੰਡ ਹੋਈ ਜਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਛੰਡ ਘਰਿ ਜਾਣਾ

ਛਣਕਲਾ—(ਪੁ.) ੧. ਛਣਕਣਾ ੨. ਇਕ ਪੰਛੀ ਦਾ ਨਾਂ

ਛੱਤਰੀ—(ਵਿ.) ਛੱਤੀ (੩੬)

ਛਤਰੀਆ—(ਪੁ.) ਸੰਨ ਉੱਨੀ ਸੌ ਛੱਤੀ

ਛਤਰੀਆਂ—(ਵਿ.) ਛੱਤੀਆਂ (੩੬ਵਾਂ)

ਛਤਾਈ—(ਇ.) ਅਚਸੇਤਾ

ਛੰਤੀਰ—(ਪੁ.) ਛਤੀਰ

ਛਪਾਧਾ }
ਛਪੌਧਰਾ } (ਪੁ.) ਛੁਪਣੀਆ "ਹੈ ਛੁਪਾਕੇ ਚਿਸ਼ਮੇ ਉੱਪਰ, ਹੁਣ ਛਪੌਧਾ ਕੇਹਾ ?" (ਸੈਫੁਲ)
ਛਪੌਧਾ }

ਛਲਤਿੱਤਰਾ—(ਵਿ.) ਛਲਿਤ੍ਰੀ

ਛਲਾਪ }
ਛਲਾਪੀ }—(ਵਿ.) ਛਲ

ਛਾਹਣ—(ਇ.) ਛਛਾਹਣ

ਛਾਂਡਾ—(ਪੁ.) ਦਰਿਆਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਛੰਦੇ ਨਾਲ ਅਟਕੀਆਂ ਰੇਲ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਰੋਹੜ ਕੇ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਕੰਮ

ਛਿਆਂਗਾ—(ਪੁ.) ਛੀਬਾ (੬)

ਛਿਆਣਮੇਂ—(ਵਿ.) ਛਿਆਨਵੇਂ

ਛਿਮਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਛਿੱਜਣਾ

ਛਿਮਾਈ—(ਇ.) ਛਿਜਾਈ

ਛਿਮਾਈ ਖਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਛਿੱਜ ਜਾਣਾ

ਛਿਮਿਆ—(ਪੁ.) ਛਿੱਜੀ

ਛਿੱਕ—(ਇ.) ਖਿੱਚ

—ਛਿੱਕ ਕੱਢਣਾ }
—ਛਿੱਕ ਖੜਨਾ } (ਮੁਹਾ.) ਖਿੱਚ ਕੱਢਣਾ

—ਛਿੱਕ ਛਿਕਾ—(ਪੁ.) ਖਿੱਚ ਖਿੱਚਾੜ੍ਹ

—ਛਿੱਕ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹਣਾ }
—ਛਿੱਕ ਦੇ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਗਲ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਬੈਣਾ

—ਛਿੱਕਾਂ ਆਲਾ—(ਵਿ.) ਖਿੱਚਾਂ ਵਾਲਾ

ਛਿੱਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਖਿੱਚਣਾ

—ਰੋਜ਼ ਛਿੱਕਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਰੁਪੈਜ਼ ਉਘਰਨੀ

ਛਿੱਕਣਾ (ਲਹਿੰ.)—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਚਿੱਕਣਾ, ਖੇਚਣਾ, "ਆਸ਼ੂਰਾਂ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਨਾਹੀਂ, ਕਰ ਕੇ ਕਹਿਰ ਖ਼ਰਾਬੀ" (ਸੈਫੁਲ)

ਛਿਕੌਮਛਿੱਕੀ—(ਇ.) ਖਿਚਮਖਿੱਚੀ

ਛਿੱਕਾ ਛਿੱਕੀ—(ਇ.) ਖਿੱਚਾ ਖਿੱਚੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ)

ਛਿੱਕੀ—(ਇ.) ਛਿੱਕ

—ਛਿੱਕੀ ਆਲਾ—(ਵਿ.) ਖਿੱਚਾਂ ਵਾਲਾ

—ਛਿੱਕੀ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਖਿੱਚ ਕਰਨੀ

ਛਿੱਕੋ ਛਿੱਕੀ—(ਇ.) ਛਿੱਕਾ ਛਿੱਕੀ

ਛਿਛ ਪੱਤਰ—(ਪੁ.) ਤੋੜ ਜਾੜ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਪਤ

ਛਿਟ—(ਇ.) ਆਮਲੇ ਅਦਾਲਤ ਆਦਿ ਦੀ ਤਰੀਦਾਰ ਭਾਜੀ

ਛਿਟਾਕੀ—(ਇ.) ਛਟਾਂਕੀ

ਛਿਣਕਲਾ—(ਪੁ.) ਛਣਕਣਾ

ਛਿਣਕਾਰ—(ਪੁ.) ਛਿਣਕਾਰੂ

ਛਿਟਕੇ ਨੀਂ ਛਿਣਕ—(ਵਿ.) ਛਿੱਟ ਦੀ ਛਿੱਟ

ਛਿਤਰੌ—(ਪੁ.) ਛਿਤਰਾੜ

ਛਿਮਕ—(ਇ.) ਛਮਕ

ਛਿੜਕਾਰ—(ਪੁ.) ਛਿਣਕਾਰ

ਛੀਕ—(ਇ.) ਛੀਂਕ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ, ਮਾਰਨੀ)

—ਹਿੱਕੇ ਛੀਕੇ 'ਚ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇੱਕੋ ਛੀਂਕੇ

ਛੀਣੀ—(ਇ.) ਛੈਣੀ

ਛੀਮਾ—(ਪੁ.) ਛੀਂਬਾ

ਛੀਮਣ—(ਇ.) ਛੀਂਬਣ

ਛੁਹਾਣੀ—(ਵਿ.) ਸੀਰਾ

ਛੁੜਕੀ ਜਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਮਾਸੀ.) ਛੁੜਕ ਜਾਣਾ

ਛੁਜੰਕ—(ਇ.) ਛੁਛਕ

ਛੁਟਾ—(ਵਿ.) ਛੁਟਿਆ ਹੋਇਆ

ਛੂਣੀਆਂ ਠੋਹਲਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਕੂਠੀਆਂ ਭੰਨਣਾ, ਇਕ ਰਸਮ, ਜੰਞ ਚੜ੍ਹਨੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹਾ ਧੋ ਕੇ ਸਗਨਾਂ ਵਾਲਾ ਜਾਮਾ ਪਾ ਕੇ ਤੇ ਨਿਕਲ ਕੇ ਲਾੜਾ ਘੋੜੀ ਤੋਂ ਉਤਰਨ ਸਾਰਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਧੂਣੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਪੁੱਠੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਕੂਠੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਦਾ ਪੈਰ ਮਾਰ ਕੇ ਤੋੜਦਾ ਹੈ

ਛੇ—(ਵਿ.) ੬

ਛੇਕਵਾਂ—(ਵਿ.) ਖਿਚਿਆ ਹੋਇਆ

—ਛੇਕਵਾਂ ਸਾਹ—(ਪੁ.) ਖਿੱਚਵਾਂ ਸਾਹ

ਛੇਕਣ ਨੀ ਵਾਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਓੜਕ ਦੀ ਵਾਰ

ਛੇਕਾ—(ਪੁ.) ਖਿੱਚਾਈ

ਛੇਂਬਾ—(ਪੁ.) ਛੀਂਬਾ

ਛੇੜ ਪੱਟਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਛੇੜ ਪਾਉਣੀ
ਛੈਗਾਲ—(ਵਿ.) ਕਾਗਲ
ਛੋਹ—(ਵਿ.) ਛੇਤੀ, ਕਾਹਲੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨਾ)
ਛੋਹਰ—(ਪੁ.) ਮੁੰਡਾ
ਛੋਹਰੀ—(ਵਿ.) ਕੁੜੀ
ਛੋੜ ਗਈ—(ਵਿ.) ਉੱਧਲ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਜਾਂ ਮਰ ਜਾਣ ਲੱਗੀ (ਗਾਲ੍ਹ)
ਛੋੜ ਗਿਆ } (ਵਿ.) ਤੰਗੀ ਛਡਿਆ
ਛੋੜ ਗਿਆਂ ਨਾ }
ਛੋੜਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਛੱਡਣਾ
ਛੋੜੀ ਤੇਰੀ ਛਾਹ ਮਹਿਰੀ ਕੁੱਤੇ ਨਾ ਹਲਕਾ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਤੇ ਅਹਿਸਾਨ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਉਹਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਛੌੜਕਾ—(ਪੁ.) ਛੁੜਕਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲੱਗਣਾ)
ਛੌੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਛੱਡਣਾ

ਜ

ਜਹਿਰਾਂ ਕਹਿਰਾਂ ਨਾ—(ਵਿ.) ਕਹਿਰ ਦਾ
ਜਹਿਵਤ—(ਵਿ.) ਕਹਿਮਤ
ਜਹੀ ਭੁੱਲੀ 'ਵਾ, ਕੁਧਰ ਗਏ } (ਅਖੌ.) ਭੀੜਾ ਬਣਨੀ ਜਿਸ
ਬੱਚੜੇ ਕੁੱਧਰ ਗਈ ਮਾਂ } ਵਿਚ ਮਾਂ ਪੁਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸੰਭਾਲੇ
ਜ਼ਹੀਰੀ ਸਹੇੜਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮੁਸੀਬਤ ਜਾਂ ਬਿਪਤਾ ਸਹੇੜ ਲੈਣਾ
ਜਹੁ ਪੱਟਣੀ } (ਮੁਹਾ.) ਜੜ੍ਹ ਪੁੱਟਣਾ
ਜਹੁ ਪੱਟੀ ਦੇਣੀ }
ਜਹੁ ਪੱਟੀ ਕੇ ਰੱਖੀ ਦੇਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਜੜ੍ਹ ਪੁੱਟ ਕੇ ਰੱਖ ਦੇਣਾ
ਜਹੇ ਮਾਰੀ ਛੋੜਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਜੜ੍ਹ ਮਾਰਨੀ
ਜਕੜੂਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਜਕੜਨਾ
ਜਕੜੂਿਆ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜਕੜਿਆ ਜਾਣਾ
ਜਕੂੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਜਕੜਨਾ
ਜਕੂੜਿਆ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜਕੜਿਆ ਜਾਣਾ
ਜਖਣਾ ਪੱਟਣੀ } (ਮੁਹਾ.) ਜਹੁ ਪੱਟਣੀ
ਜਖਣਾ ਪੱਟੀ ਛੋੜਨੀ }
ਜਖੀ—(ਵਿ.) ਠੰਢਕ

ਜਗੈਬੀ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਅਗਰੈਬੀ
ਜਗੈਬੀ ਗੋਲਾ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਅਗਰੈਬੀ ਗੋਲਾ
ਜੰਘ } (ਵਿ.) ਤੰਗ
ਜੰਘ }
—ਘੰਤੀ ਨੀ ਜੰਘ (ਜੰਘ)—(ਅਖ.) ਸਿਰ ਧੋਤੇ ਦਾ
ਜਟਾਕਾ—(ਵਿ.) ਜਟਕਾ
ਜੰਡੀ ਕੱਪਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਜੰਡੀ ਵੱਢਣਾ
ਜਣਨੇ—(ਪੁ.) ਜਣਨ ਵਾਲੇ
ਜਣਾ—(ਵਿ.) ਬਹਾਦਰ, ਸੂਰਮਾ
ਜਣਨੇ-ਖਾਇਆ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਮਾਂ ਪਿਉ ਖਾਇਆ
ਜਣਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਜਣਾਉਣਾ
ਜਣਾਣਾ—(ਵਿ. ਬ. ਵ.) ਜਨਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ
ਜਣਾਣਾ—(ਵਿ.) (ਤਕੜੀ) ਜਨਾਨੀ
ਜਣਿਆਈ—(ਵਿ.) ਮਰਦਊਪੁਣਾ, ਬੀਰਤਾ, ਸੂਰਮਤਾਈ
ਜਤਰੂ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਤਿਤਰ ਹੋਣਾ
ਜੰਦਕ—(ਪੁ.) ਜਾਤਕ
ਜਦਣ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਿਸਨ
ਜਦਣ ਕਦਣ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਿਦਨ ਕਿਦਨ
ਜੰਦੂਕ—(ਪੁ.) ਜੰਦਕ
ਜਦੂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਦੋਂ
ਜਦੂ ਕਦੂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਦੋਂ ਕਦੋਂ
ਜਦੋਂਕਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਦੋਂਕਣਾ
ਜੰਨ ਵਸਵਾਸ—(ਪੁ.) ਵਹਿਮ ਗੁਮਾਨ
ਜ਼ਨਾਨੀ ਮੁਹਾਣੀ } —(ਵਿ.) ਜ਼ਨਾਨੀ ਜਾਤ
ਜ਼ਨਾਨੀ ਮਾਣੀ }
ਜਨਾਵਰ—(ਪੁ.) ਜਾਨਵਰ
ਜਨ੍ਹੂ—(ਪੁ.) ਜਾਨੂ
ਜਪਾਲ—(ਪੁ.) ਜੋਗਲ
ਜਫ ਗਤੱਦੀ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜੱਫੀਓ ਜੱਫੀ
ਜੱਫੇ ਗਤੱਫੀ }
ਜਫ ਮਾਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਜਫਾ ਮਾਰਨਾ
ਜਫਾਲੀ—(ਵਿ.) ਜੱਫਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ (ਕੌਡੀ ਵਿਚ)
ਜੱਫਰ—(ਪੁ.) ਬਦਹਜ਼ਮੀ ਕਰਕੇ ਛਾਤੀ ਤੇ ਚੈਨਾ ਭਾਰ ਜਾਂ ਬਲਗਮ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਜੰਮਣਾ)
ਜ਼ਬਾਨਾ (ਜ਼ਬਾਨੈ) ਤੈ ਖਲੂਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜ਼ਬਾਨ ਤੇ ਖਲੋਣਾ
ਜਬਾਨੈ ਕੀ ਠੰਪੀ ਲਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮੂੰਹ ਠੱਪਣਾ

ਜਮਾਂਹ—(ਪੁ.) ਜਵਾਂਹ

ਜਮਾਹੋਂ ਨਾ ਸਾਗ—(ਪੁ.) ਜਵਾਂਹ ਦਾ ਸਾਗ

ਜਮਾਹੋਂ ਨਾ ਤੇਲ—(ਪੁ.) ਜਵਾਂਹ ਦਾ ਤੇਲ

ਜਮਾਤਰਾ—(ਪੁ.) ਜਵਾਤਰਾ

ਜੰਮਿਆ ਜਮੁਟਿਆ—(ਵਿ.) ਜੰਮਿਆ ਜੁੜਿਆ

ਜੰਮੀ ਕੇ ਸੰਟੀ ਛੋੜਣਾ (ਸ਼ੋੜਨਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਜੰਮ ਕੇ ਸੁਟ ਦੇਣਾ (ਛੱਡਣਾ)

ਜੰਮੀ ਨਾ—(ਵਿ.) ਜੰਮੀ ਦਾ

ਜਮੀਤ ਕਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਜਮ ਕੇ ਬਹਿਣਾ, ਟਿਕ ਕੇ ਬੈਠਣਾ

ਜਮੀਤੀ—(ਵਿ.) ਦਿਲ-ਜਮਈ (ਸਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣਾ, ਕਰਨਾ)

ਜਮੇਤ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਜੰਮਿਆ ਹੋਇਆ, ਉਲਾਦ

ਜਲਮ—(ਵਿ.) ਜੇਰ

ਜਲੂਰ (ਜਿਲੂਰ)—(ਪੁ.) ਜਿਲੂੰਣ

ਜਲਵਤਰੀ—(ਵਿ.) ਖੁੱਟੀ

ਜਲੂ—(ਵਿ.) ਜਿੱਲ੍ਹਾ

ਜਲਾਈਆਂ ਵੁੱਟੀ (ਤ੍ਰੁੱਟੀ) ਪੈਨੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਬਹੁਤ ਮੀਂਹ ਵੱਸਣਾ

ਜਲਿਜਾਰੀ—(ਵਿ.) ਬਾਉਲੀ

ਜਲੂਹਲ—(ਵਿ.) ਜਲੂਹਣ

—ਜਲੂਹਲੀ—(ਵਿ.) ਜਲੂਹਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

—ਜਲੂਹਲੀ ਗੰਢਾ

—ਜਲੂਹਲੀ ਗੰਢਾ (ਪੁ.) ਜਵਾਹਾਂ

ਜਣਾ—(ਪੁ.) ਇਕ ਗਲ ਦਾ ਗਹਿਣਾ ਜਿਸਦੀ ਸ਼ਕਲ ਪਰਾਕੜੀ ਵਰਗੀ ਹੈ

ਜਵਾਤਰਾ—(ਪੁ.) ਜਵਾਈ

ਜਾ—(ਵਿ.) ਜਗ੍ਹਾ

ਜਾ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਥਾਂ ਬਣਾਉਣਾ

ਜਾਈ ਕੁਜਾਈ—(ਵਿ.) ਥਾਂ ਕੁਥਾਂ

ਜਾ ਟਿਕਾਣਾ—(ਪੁ.) ਥਾਂ ਟਿਕਾਣਾ

ਜਾਈ ਸਿਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਥਾਂ ਸਿਰ

ਜਾਈ ਜਾਈ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਗ੍ਹਾ ਜਗ੍ਹਾ

ਜਾਈ ਤੇ ਰੱਖਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਥਾਂ ਮਾਰ ਦੇਣਾ

ਜਾਹਰ—(ਵਿ.) ਜਾ, ਜਗ੍ਹਾ

ਜਾਹਰ-ਕੁਜਾਹਰ—(ਵਿ.) ਥਾਂ-ਕੁ-ਥਾਂ

ਜਾਕਤ

ਜਾਕੁਤ (ਪੁ.) ਜਾਤਕ

ਜਾਕਤ ਪੌਂਕਤ

ਜਾਕੁਤ ਪੌਂਕੁਤ (ਪੁ.) ਜਾਤਕ ਪੋਤਕ

ਜਾਗ ਲੰਘਣੀ (ਲਹਿੰ.)—(ਮੁਹਾ.) ਜਾਗ ਖੁਲ੍ਹਣੀ

ਜਾਘ—(ਵਿ.) ਜਾਹਰ

ਜਾਘ ਕੁਜਾਘ—(ਵਿ.) ਜਾ ਕੁ ਜਾ

ਜਾਘੇ ਜਾਘੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਾਹਰੇ ਜਾਹਰੇ

ਜਾਣ—(ਪੁ.) ਗਿਆਨ

—ਘਰੇ ਨਾ ਜਾਣ ਮੁਲਖੇ (ਮਿਲਖੋਂ) ਨੀ ਸ਼ੁਹਰਤ—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਨਾਲੇ ਤਾਂ ਘਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਨਾਲੇ ਦੁਨੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਜਾਤਕ (ਜਾਤੁਕ)—(ਪੁ.) ਬੱਚਾ, ਪੁੱਤਰ

ਜਾਤਕ ਪੋਤਕ

ਜਾਤੁਕ ਪੋਤਕ (ਪੁ.) ਬਾਲ ਬੱਚੇ

ਜਾਤਕੜੀ—(ਵਿ.) ਲੜਕੀ

ਜਾਨਿਆਂ ਜਾਨਿਆਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਾਂਦਿਆਂ ਜਾਂਦਿਆਂ

ਜਾਨਿਆਂ ਸਾਤ

ਜਾਨਿਆਂ ਸਾਰ (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਾਂਦਿਆਂ ਸਾਰ

ਜਾਨੀ ਬਾਕੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਾਂਦੀ ਬਾਰੀ

ਜਾਨੀ ਵਾਰੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਾਂਦੀ ਵਾਰੀ

ਜਾਣੇ ਜਾਣੇ

ਜਾਣਿਆਂ ਜਾਣਿਆਂ (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ, ਜਾਂਦਿਆਂ ਜਾਂਦਿਆਂ

ਜਾਂਦੂ—(ਵਿ.) ਮਰ ਜਾਣਾ (ਬਿਰ ਗ਼ਾਫ਼ਲ)

ਜਾਨ ਠੌਂਹਕਨੀ ਜਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਠੋਕਰ ਲਗਣੀ

ਜਾਨੀ ਨਾਲ ਜਹਾਨ ਐ—(ਅਖੌ.) ਜਾਨ ਨਾਲ ਜਹਾਨ

ਜਾਨੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ

ਜਾਬਾ—(ਪੁ.) ਜੱਬਾ

ਜਾਲ (ਲਹਿ.)—(ਵਿ.) ਗੁਜ਼ਰਾਨ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣੀ)

ਜਾਲਣਾ (ਲਹਿੰ.)—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਗੁਜ਼ਾਰਨਾ

—ਰਾਤ ਆਈ ਫਾਲੀਐ (ਫਾਲੀਏ)

ਜਹੀ ਆਵੇ ਤਹੀ ਜਾਲੀਐ (ਫਾਲੀਏ) (ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਔਖਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਜਿਸਨੀ ਭਾਵੇ, ਉਸਨੀ

ਤੇਲ ਤੱਲ ਵਿਕਾਵੇ (ਅਖੌ.) ਭਾਵ ਜਿਹੜਾ ਮਨ ਨੂੰ ਭਾ ਜਾਵੇ ਉਸਦੇ ਨਖਰੇ ਝੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਜਿਸਨੇ ਹੱਥ ਡੋਈ ਉਸਨਾ

ਸਭ (ਸਭੋ) ਕੋਈ (ਅਖੌ.) ਜਿਸਦੇ ਹੱਥ ਡੋਈ, ਉਹਦਾ ਸਭ ਕੋਈ

ਜਿਸ ਮੂੰਲੇ ਨੀ ਛੋਹਰ } (ਅਖੌ.) ਜੇਹਾ ਮੂੰਹ ਤੇਹੀ ਚਪੇੜ
ਉਸੇ ਮੁਲ ਵਿਕਾਣੀ }

ਜਿਕਣ ਕਿੱਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਿੱਕਰ ਕਿਵੇਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ

ਜਿਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਿੱਕਣ

ਜਿੱਚੀ—(ਵਿ.) ਜਿੱਚ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ)

ਜਿੰਜ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਿਵੇਂ

ਜਿੰਨੀ—(ਵਿ.) ਜੀਜੀ

ਜਿਥਾਣੀਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਿਸ ਥਾਂਏਂ

ਜਿਥੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਿੱਥੋਂ

ਜਿਥੂੰ ਕਿਥੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਿੱਥੋਂ ਕਿੱਥੋਂ

ਜਿਧਰੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਿਧਰੋਂ

ਜਿਧਰੂੰ ਕਿਧਰੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਿਧਰੋਂ ਕਿਧਰੋਂ

ਜਿਧਰੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਿਧਰ

ਜਿੰਨ ਹੋਈਐ ਚਮੁੱਟਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜਿੰਨ ਹੋ ਕੇ ਚੰਬੜਨਾ

ਜਿਵੀਂ—(ਵਿ.) ਜਿਮੀ

ਜਿਵੀਂ ਬਲ੍ਹਾ—(ਪੁ.) ਜਿਮੀਂ ਬੰਨਾ

ਜਿਵੀਂ ਨਾ ਬਿਹਲ ਦੇਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜਿਮੀਂ ਦਾ ਵਿਹਲ ਦੇਣਾ

ਜਿਵੀਂ ਵਾੜੀ—(ਪੁ.) ਜਿਮੀਂ ਵਾੜੀ

ਜੀਏ ਨਾਲ ਜਹਾਨ—(ਅਖੌ.) ਜੀ ਨਾਲ ਜਹਾਨ

ਜੀਜੀ—(ਵਿ.) ਨਬ ਦਾ ਢੂਕਾ

ਜੀਨਾ—(ਵਿ.) ਜੀਊਂਦਾ

ਜੀਭਲੀ—(ਵਿ.) ਜੀਭ (ਖਿਲਨਾ ਵਾਲੀ)

ਜੀਭੈ ਨੀ ਉੱਲੀ ਲਾਹਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਗਾਹਲਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ

ਜੀਵਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਜੀਊਰਨਾ

ਜੀਵੀਂ—(ਵਿ.) ਜਿਵੀਂ, ਜਿਮੀਂ

ਜੁਹਦੀ—(ਵਿ.) ਜੁਹਦ

ਜੁਹਦੀਆਂ ਨਾਲ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਦੁੱਖਾਂ ਨਾਲ

ਜੁਗਾੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਜੋੜਣਾ, ਜੋੜਨਾ

ਜੁੱਠ—(ਵਿ.) ਝੂਠ

ਜੁਠਿਆਣਾ } (ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਜੁਠਾਲਣਾ, ਜੁਠਾਉਣਾ
ਜੁਠਿਆਰਨਾ }

ਜੁਤਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਜਿੱਤਣਾ

ਜੁਤਿਆਤ—(ਵਿ.) ਜਿਤਰਾਤ

ਜੁੱਤੀ ਨਾ ਮੋਰ ਲੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜੋ ਕੁਝ ਵਿਗਾੜ ਸਕਣ ਦੀ
ਸਕਤੀ ਹੋਵੇ ਵਿਗਾੜਨਾ (ਵਿਅੰਗ ਨਾਲ)

ਜੁੱਦੀਆਂ ਜਾਣਾਂ ਨਾਲ—(ਮੁਹਾ.) ਜੁਹਦੀਆਂ ਨਾਲ

ਜੂੰਨਾ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਹੁਣ, ਹੁਣੇ
ਜੂੰਨੂੰ }

ਜੁਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਜਾਣਾ

ਜੁਲਮੀ—(ਵਿ.) ਜ਼ਾਲਮ

ਜੂਠ ਜਹਾਨੇ ਦੀ—(ਵਿ.) ਜਹਾਨ ਦੀ ਜੂਠ

ਜੈਂ—(ਪੜ.) ਜਿਸ, ਜਿਸ ਨੇ

ਜੈਂਡਾ—(ਵਿ.) ਜੇਡਾ

ਜੈਂਦਾ—(ਪੜ.) ਜਿਦ੍ਹਾ

ਜੈਂਨੂੰ—(ਪੜ.) ਜਿੰਨੂ

ਜੋਆ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜੇਹਾ

ਜੋਹਦੀ—(ਵਿ.) ਜੁਹਦੀ

ਜੋਹਦੀਆਂ ਨਾਲ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜੁਹਦੀਆਂ ਨਾਲ

ਜੋੜਾ—(ਪੁ.) ਜੋਬ, ਜੋਸ਼ਾ

ਜੋਰ ਪਿੰਦੀ ਨਾ, ਢੂੰਹਕਰ ਜੀਵੇ ਨੀ—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਜ਼ੋਰ ਤਾਂ
ਪਿੰਦੀ ਜਿਨਾਂ ਮਸਾਂ ਹੋਵੇ ਪਰ ਬੁਕਰਾਂ ਕਿਸੇ ਜੀਵੇ
ਵਾਂਗ ਛੱਡੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਜੋਰੇ ਜੁੱਮਾ ਜੀਨੇ ਨਾਲ—(ਅਖੌ.) ਜੰਦੀ ਨਾ ਬੁਲਾਈ ਮੈਂ ਲਾੜੇ
ਦੀ ਤਾਈ

ਜੋਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਤੋਲਣਾ

ਜੌੜੇ ਨੇ ਜੀਮ—(ਵਿ.) ਜੌੜਾ, ਜੌੜੇ

ਜੌਲੇ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਜੰਦੀਆਂ

ਝ

ਝਉਂਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਝਉਣਾ, ਢੈਣਾ

ਝਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਝੁਲਸਣਾ (ਝੂੰਨਣਾ)

ਝਸਰ ਝਸਰ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਝਮ ਝਮ ਕਰਨਾ

ਝਕਾਨੀ—(ਵਿ.) ਝਾਂਸਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ, ਘਚਾਨੀ

ਝਕਾਨੀ ਦਈ ਜਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਦਾਅ ਘੁਸਾਈ ਕਰ ਜਾਣੀ,
ਘਚਾਨੀ ਦੇ ਜਾਣੀ

ਝਮਜਦੀ—(ਵਿ.) ਝਖ ਮਾਰਨ ਦਾ ਭਾਵ

ਝੰਗ (ਕੋਹਮਣੀ)—(ਵਿ.) ਵਾਦੜ

ਝੰਗੜ—(ਪੁ.) ਝੰਗੀ

ਝਗੜਿਆਧਾ—(ਵਿ.) ਝਗੜਾਲੂ

ਝੰਡਲ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਝੰਡੂਲਾ

ਝੁਧੇ ਲੱਗਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣੋ ਹਟ
ਜਾਣਾ

ਝਬੱਖਲੀ—(ਵਿ.) ਜੁਤੁੱਕਲੀ

ਝੁੰਬਲ—(ਪੁ.) ਸੰਬਲ

ਝਮੂਟਾ—(ਪੁ.) ਮੁਆਤਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਦੇਣਾ, ਲਾਣਾ)

ਝਰਮਲ ਝਰਮਲ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਝਿਲਮਿਲ ਝਿਲਮਿਲ ਕਰਨਾ

ਝਰਾਟੂ—(ਪੁ.) ਚਰਾਟੂ, ਚਗੂਟੂ, ਚੀਲ ਦੇ ਦਰਖਤ ਦਾ ਫਲ

ਝਰੂਟ—(ਪੁ.) ਝੁੰਡ

ਝਲਿਅਤ—(ਪੁ.) ਝੱਲਪੁਣਾ

ਝਲਿਅੱਤ ਸਾੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਝੱਲ ਖਲੇਰਨਾ

ਝਲੂਹਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਝੁਲਸਣਾ

ਝਾਊ—(ਪੁ.) ਇਕ ਪਰਕਾਰ ਦਾ ਘੜੀਆ ਸਾਗ

ਝਾਈਆਂ ਲੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਝਈਆਂ ਲੈਣਾ

ਝਾਣ-ਪਰਾ—(ਪੁ.) ਝਾਣੀਆਂ

ਝਾਣੀਆਂ—(ਵਿ.) ਮਰਘਟ

ਝਾਂਬਟਾ—(ਪੁ.) ਝਾੜ

ਝਿਆਣੀ—(ਵਿ.) ਝਾਣੀ

ਝਿਆਣੀਆਂ—(ਵਿ.) ਝਾਣੀਆਂ

ਝਿੱਕਾ—(ਵਿ.) ਝਿਕਲਾ

ਝਿੰਗੀ—(ਵਿ.) ਝਿੰਘੀ

ਝਿਰਾ—(ਵਿ.) ੧. ਖਿੱਲ ੨. ਝੁਰਕਣਾ

ਝਿੱਲੀ—(ਵਿ.) ਝਿੰਮੀ

ਝੀਂ—(ਵਿ.) ਤਾਕੀਦ, ਘੜੀ ਮੁੜ ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ)

ਝੁਖਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਝੀਕਣਾ

ਝੁੱਜਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਝੂਲਣਾ, ਝੁਲਣਾ

ਝੁਬੂ ਝੂਠ—(ਵਿ.) ਗਲਾਂ ਨਾਲ ਲਦੀ ਹੋਈ

ਝੂਰਲੀ—(ਵਿ.) ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਪਟਾਕਾ ਜਿਸ ਦਾ ਪਲੀਤਾ ਚਲ ਚੁਕਾ ਹੋਵੇ

ਝੂਲੀ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਝੂਲ ਪੈਣਾ, ਢਾ ਵਗਣੀ

ਝੂਠ ਮਦਾਰਾ—(ਪੁ.) ਝੂਠਾ ਇਕਰਾਰ, ਲਾਰਾ ਲੱਪਾ 'ਕਿਚਰਕ ਤੇਰੀ ਝੂਠ ਮਦਾਰਾ, ਕਿਚਰਕ ਟੂਰਸੀ ਠੱਗੀ?' (ਸੋਫ਼ੀਲ)

ਝੂਠਾਂ ਨੀ ਪੰਡ—(ਵਿ.) ਝੂਠ ਦੀ ਪੰਡ

ਝੂਠੇ ਨੇ ਘਰੇ ਤੋੜੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਝੂਠੇ ਦੇ ਘਰ ਤਕ ਜਾਣਾ

ਝੂੰਬਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਝੂਰਨਾ

ਝੂਲਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਝੂਮਣਾ

ਝੇਂਗਣ—(ਵਿ.) ਚੂਹੇ ਦੀ ਮੇਂਗਣ

ਝੇਜਰਾ
ਝੇਜਲਾ } (ਪੁ.) ਝਗੜਾ

ਝੋਲ—(ਵਿ.) ਝੋਲੀ 'ਹੱਥੋਂ ਦੇਲ ਤੁਹਾਡੇ ਔਂਗੀ, ਘਾਉ ਮੇਰ ਜਤੀਆਂ' (ਸਫ਼ੂਲ)

ਝੌਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਝਸਣਾ

ਝੌਂਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਝੌਂ ਜਾਣਾ

ਟ

ਟਹਿਲ ਟੱਪਾ—(ਪੁ.) ਟਹਿਲ ਸੇਵਾ

ਟੱਕੀ—(ਵਿ.) ਟਿਕਰੀ, ਟਾਕੀ

ਟੰਗਾਰ—(ਪੁ.) ਨਖ਼ਰਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨਾ)

ਟੰਗ ਤੇ ਟੰਗ ਧਰੀ ਕੇ ਸੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲਤ ਤੇ ਲਤ ਧਰ ਕੇ ਸੌਣਾ, ਵਿਹਲੇ ਰਹਿਣਾ

ਟੰਗਾਂਲਾ—(ਪੁ.) ਟਰਹਿਣਾ

ਟੰਬਾਰਾ—(ਪੁ.) ਢਾਂਗਾ

ਟਲੋਕਾ—(ਪੁ.) ਤਾਹਨਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਮਾਰਨਾ, ਲਾਣਾ)

ਟਨਾਣਾ—(ਪੁ.) ਟੱਲਾਣਾ

ਟਪਲੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਟਪਲਾ ਖਾ ਜਾਣਾ

ਟੰਡ (ਵਿ.)
ਟੰਡਾ (ਪੁ.) } ਅਲੱਡਾ, ਲੰਬੂ

ਟਰਪੋਲ—(ਵਿ.) ਟੱਰ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਮਾਰਨੀ)

ਟਰਪੱਲੀ—(ਵਿ.) ਟਰਾਂ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ

ਟੱਲਾ ਟਾਲਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਚੁੱਕਣਾ

ਟਾਸ—(ਪੁ.) ਤਾਸ

ਟਾਕੀ—(ਵਿ.) ਟਿਕਰੀ

ਟਾਂਗਰ—(ਪੁ.) ਡੰਗਿਆਂ ਦੀਆਂ ਛੰਡੀਆਂ

ਟਾਂਗਰੀ—(ਵਿ.) ਮੋਟੀਆਂ ਸੋਟੀਆਂ

ਟਾਟਰਿਆ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਠਿੱਠਰ ਜਾਣਾ

ਟਾਲ
ਟਾਲ [redacted] } (ਪੁ.) ਰਹਿੰਦ ਖੂੰਹਦ

ਟਿਕੜੀ—(ਵਿ.) ੧. ਜਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਟੋਲਾ ੨. ਜੂਆ ਖੇਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਅੱਡਾ

—ਟਿਕੜੀਦਾਰ—(ਪੁ.) ਜੂਆ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਅੱਡੇ ਦਾ ਮਾਲਕ

ਟਿਗਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਟਿਕਣਾ

ਟਿੱਡੇ 'ਚ ਦਾਣੇ ਘਰਾਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਈਆਂ—(ਅਖੌ.) ਗਾੜ ਦੀ ਕੋਠੜ ਬਿਲਲੀ, ਛਤੀਰਾਂ ਨੂੰ ਲੱਥੇ

ਟਿਮਕਣਾ—(ਪੁ.) ਤ੍ਰਿਮਕ

ਟਿੰਮਾ—(ਵਿ.) ਠਿੰਗਣਾ

ਟੀਆ ਟੰਬਾ
ਟੀਆ ਟੰਮਾ } (ਪੁ.) ਟੀਹਰ ਟੰਬਾ, ਝੁਹੜੀ ਝੁੰਗਾ, ਲਟਾਪਟਾ

ਟੀਸ—(ਵਿ.) ਟਸ

'ਟੀਬਨ—(ਪੁ.) ਸਟੇਸ਼ਨ

ਟੀਟਕ ਫਾਟਕ—(ਪੁ.) ਟੀਆ ਟੰਬਾ

ਟੀਟਣ ਵੱਟ—(ਪੁ.) ਉਸਲ ਵੱਟ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਭਨ੍ਹਨਾ)

ਟੀਟਣੇ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਨੱਚਣਾ ਟੱਪਣਾ

ਟੀਂਡ—(ਵਿ.) ਪਾਲ

ਟੀਂਡ ਬਝਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਪਾਲ ਬੱਝਣੀ

ਟੀਂਡ ਬਨ੍ਹਣੀ
ਟੀਂਡ ਲਾਣੀ } (ਮੁਹਾ.) ਪਾਲ ਲਾਣੀ

ਟੀਲ—(ਵਿ.) ਟੀਂਡ

ਟੁੱਕਰ ਚਾੜ੍ਹਨੇ—(ਮੁਹਾ.) ਬਾਸੀ ਰੋਟੀ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਕੇ ਤੇ ਗੁੜ ਦੇ ਸੀਰੇ ਵਿੱਚ ਰਾੜ੍ਹ ਕੇ ਖਾਣ ਜੋਗ ਬਣਾਉਣਾ

ਟੁੰਗ—(ਪੁ.) ਖ਼ਾਨਦਾਨ (ਘਿਰਨਾ ਵਾਚਕ)

ਟੁਰਨਾ ਰਾਹੂ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਟੁਰਦੇ ਹੋਣਾ

ਟੂਕੜਾ—(ਪੁ.) ਟੁਕੜਾ

ਟੋਕਲਾ—(ਪੁ.) ਟੋਕਰ

ਟੋਕਲਾ ਚੜ੍ਹਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੇਕਾ ਚੜ੍ਹਨਾ

ਟੋਕਲਾ ਚਾੜ੍ਹਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੇਕਾ ਚਾੜ੍ਹਨਾ

ਟੋਟਕੇ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਟੀਟਕੇ

ਟੋਟਵਾਂ ਚੂੜਾ—(ਪੁ.) ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਚੂੜੇ ਦੀ ਇਕ ਕਿਸਮ

ਟੋਂਡਾ—(ਪੁ.) ਟੀਂਡਾ

ਟੌਂਜਿਆ ਹੋਇਆ—(ਵਿ.) ਰੌਂਜਿਆ ਪੁੰਜਿਆ

ਟੋਬੀ ਹੋ ਜਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਠਗਿਆ ਜਾਣਾ

ਟੋਬੀ ਕਰੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਠਗ ਲੈ ਜਾਣਾ

ਟੋਡੀ—(ਵਿ.) ਮੱਖਣ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਲੱਕੜ ਦਾ ਭਾਂਡਾ

ਠ

ਠਠਿਆਰਾਂ ਦੀ ਬਿਲੀ ਹੋਣੀ ਗਲਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬਹੁਤ ਨਿੱਡਰ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਠੰਢ—(ਵਿ.) ਠੰਢ

ਠਢ ਠਢੀਰ—(ਵਿ.) ਠੰਢ, ਸੀਤ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣੀ, ਵਰਤਣੀ)

ਠੱਢਾ—(ਪੁ.) ਠੰਢਾ

— ਠੰਢਾ ਜਖ—(ਵਿ.) ਠੰਢਾ ਯਖ਼

—ਠੱਢ ਠੱਕ—(ਵਿ.) ਠੰਢਾ ਠਾਰ

ਠੰਢਾ ਠਤ੍ਰੋਕ—(ਵਿ.) ਠੰਢਾ ਠੱਕ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣਾ, ਕਰਨਾ)

ਠਢਾ ਜਖ—(ਵਿ.) ਠੰਢਾ ਯਖ਼

ਠੱਢਿਆਈ—(ਵਿ.) ਠੰਡਾਈ

ਠੱਢਿਆਲਾ—(ਵਿ.) ਠੰਢੀਆਂ (ਮਾਤਾ) ਦੇ ਦਾਗ਼ਾਂ ਵਾਲਾ

ਠੱਢਿਹਾਰ—(ਵਿ.) ਠੁੰਢਿਹਾਰ

ਠਢੀਆਂ—(ਇ. ਬ. ਵ.) ਠੰਢੀ (ਮਾਤਾ) (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਨਿਕਲਣੀਆਂ)

ਠਢੀਰ—(ਵਿ.) ਠੰਢੀਰ

'ਠੱਤਰੀ—(ਵਿ.) ਅਠੱਤੀ

—'ਠੱਤਰੀਆਂ—(ਵਿ.) ਅਠੱਤਰੀਆਂ

ਠਰਕੰਬਾ (ਪੁ.)
ਠਰਕੰਬਣੀ (ਇ.) } ਥਰਥਰ ਕਾਂਬਾ

ਠੱਠੱਕ—(ਪੁ.) ਠੋਂਕਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲਗਾਣਾ, ਲਾਣਾ)

ਠਿੱਕਰ—(ਪੁ.) ਠੀਕਰ

ਠਿਕਰ ਤੇ ਢੇ ਸਿਰੇ 'ਚ—(ਮੁਹਾ.) ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਸਵਾਰ

ਠਿਮੁਕ
ਠਿਮੁਕਾ } (ਪੁ.) ਟਿਮਕਣਾ

ਠਿਮੁਕੇ ਠਿਮੁਕੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਟਿਮਕੇ ਟਿਮਕੇ

ਠਿਲ੍ਹਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਟੁੱਟਣਾ, ਕੜਕਣਾ, ਛੁੱਟਣਾ, ਖਲੋ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲਗਾਣਾ

ਠੀਆ
ਠੀਹਾ } (ਪੁ.) ਠੌਰ

—ਠੱਡਾ ਠਿਹਲਾ—(ਪੁ.) ਠੋਰਾ, ਠੂਹਲਾ

ਠੇਹਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਤੋੜਨਾ (ਵੰਗਾਂ ਆਦਿ ਦਾ)

ਠੋਂਚੂ—(ਪੁ.) ਚੋਂਚੂ

ਠੈਂਕਾ
ਠੈਂਕੂ } (ਵਿ.) ਰੈਂਣਾ

ਠੋਰ—(ਪੁ.) ਪਸ਼ੂ ਚੋਰ

ਠੋਰੀ—(ਇ.) ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਚੋਰੀ, ਚੋਰੀ

ਠੌਂਕਾ—(ਪੁ.) ਠੋਂਚੂ

ਡ

ਡੰਗਾ ਡਾਰਾ—(ਪੁ.) ਕੀੜਾ ਪਤੰਗਾ

ਡੰਗੀ—(ਵਿ.) ਮੱਕਾਰ

ਡੰਗੀਆ
ਡੰਗੋਇਆ } (ਪੁ.) ਡੰਗੋਇਆ

ਡੱਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਝੂਠ ਦਾ ਡਾਇਆ ਦੇਣਾ

ਡੱਠਲੀ—(ਵਿ.) ਢੱਠ

ਡੰਡਕਣਾ / ਡੰਡਕੜਾ } (ਪੁ.) ਡੰਡਕਾ, ਡੰਡਾ

ਡੰਡਕੜੇ ਖੇਡਣਾ / ਡੰਡਕੇ ਖੇਡਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਡੰਡੇ ਵਜਾਣਾ (ਇੱਕ ਖੇਡ)

ਡੰਡਕਣੇ ਵਜਾਣਾ / ਡੰਡਕੜੇ ਵਜਾਣਾ / ਡੰਡਕੇ ਵਜਾਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਡੰਡੇ ਵਜਾਉਣਾ

ਡਡਾਰ—(ਪੁ.) ਡੇਹਮੂ

ਡਡੂ—(ਪੁ.) ਡੱਡੂ

ਡੱਡੂ ਡੰਨਣਾ— ਮੁਹਾ. ਗੰਦ ਮੰਦ ਪਾ ਕੇ ਭਰੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਡੋਲੇ ਜਾਂ ਡੋਲੀ ਨੂੰ ਔੜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਕਰੜੇ ਸੁਭਾ ਵਾਲੇ ਬੁੱਢੇ ਜਾਂ ਬੁੱਢੀ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਅਚਾਨਕ ਸੁੱਟ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਹਿਮ ਹੈ ਕਿ ਇਉਂ ਕੀਤਿਆਂ ਕੋਈ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੇ ਤਾਂ ਮੀਂਹ ਪੈਂਦਾ ਹੈ

ਡਢਿਆਈ—(ਵਿ.) ਡਾਢਾਪਨ

ਡੰਨੀ—(ਵਿ.) ਡੰਡੀ

—ਡੰਨੀ ਝੁੰਮਕੀ—(ਵਿ.) ਡੰਡੀ ਝੁੰਮਕੀ

ਡਬੁੱਕੀ—(ਵਿ.) ਡੁਬਕੀ

—ਡਬੁੱਕੀ ਮਾਰ ਵੰਜਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਡੁਬਕੀ ਮਾਰ ਜਾਣਾ

ਡਡਖੜ—(ਵਿ.) ਬੇਢਬਾ, ਬੇਡੌਲ, ਕੋਝਾ

ਡਡਾ—(ਪੁ.) ਪੰਡੀ

ਡਮੁਣੀ—(ਵਿ.) ਥਾਪੀ (ਕਪੜੇ ਧੋਣ ਵਾਲਾ ਸੋਟਾ)

ਡਵ੍ਹਾ—(ਪੁ.) ਡਡਾ

ਡੜ੍ਹਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਡੌਣਨਾ, ਡਹਿਣਾ

ਡੜ੍ਹੀ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਡਹਿ ਪੈਣਾ

ਡਾਹੀ—(ਵਿ.) ਡਾਂਗ, ਕੁਆੜੀ

ਡਾਕਰ—(ਪੁ.) ਡਾਕੀ

ਡਾਬ—(ਵਿ.) ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਡੁੱਬਾ ਹੋਇਆ

ਡਾਂਬਾ—(ਪੁ.) ਦਾਬੜਾ

ਡਾਲ—(ਵਿ.) ਉਲਟੀ, ਕੈ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਆਵਣੀ, ਕਰਨੀ)

ਡਿਗਨਾ ਢਹਿਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਡਿਗਦਾ ਢਹਿੰਦਾ

ਡਿੱਚ (ਪੁ.) / ਡਿੱਚੀ (ਵਿ.) } ਕੌਂਦ ਦਾ ਉਲਾਂਕ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਖਾਣੀ)

ਡਿੱਚ ਵੱਟਾ—(ਪੁ.) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਖੇਡ

ਡਿੱਡਰਾ—(ਪੁ.) ਡੁੱਕਾ

ਡਿੱਬਾ—(ਪੁ.) ਪਤੀਲਾ

ਡਿਲ—(ਵਿ.) ਡਲਾ

ਡੋਹਲੀ—(ਵਿ.) ਜੀਲ੍ਹ ਦੇ ਰੁੱਖ ਦੀ ਚੀਕਣੀ ਲਕੜੀ

ਡੀਗਰੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਡੀਗਰ ਵੇਲੇ

ਡੀਡੋ—(ਵਿ.) ਮਹਿੰ, ਮੱਝ

ਡੁੰਗਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਖੂਬ ਲੱਗਣਾ

ਡੁੰਡਰ—(ਪੁ.) ਡੰਡ

ਡੁੰਡਰਾ—(ਵਿ.) ਡੱਡਰੂ

ਡੁੰਡਲ—(ਪੁ.) ਡੰਡਲ

ਡੁਡੂ—(ਪੁ.) ਡੁੱਡ, ਠੁੱਠ

ਡੁਬ—(ਵਿ.) ਡੱਬ

ਡੁਬਰੀ—(ਵਿ.) ਤੂੰਬੜੀ ਦਾ ਕੱਦੂ

ਡੂਘਾ—(ਵਿ.) ਡੂੰਘਾ

ਡੇਢੀ / ਡੇਹਵਡੀ } (ਵਿ.) ਡਿਉਢੀ

ਡੇਹਵਡ—(ਵਿ.) ਡਿਉਢ

ਡੇਹਨੂੰ—(ਪੁ.) ਡੇਹਮੂ

ਡੋ ਡੋ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਓਇ ਓਇ ਕਰਨਾ

ਡੋਵਣਾ—(ਪੁ.) ਓਵਣਾ

ਡੋਲਣ ਖੋੜੀਏਂ ਚੜ੍ਹਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਡੋਲਣੀ ਖੋੜੀ ਵਿਚ ਪੈਰ ਧਰਨਾ

ਢ

ਢੱਕ—(ਵਿ.) ਢੱਕੀ 'ਮੰਕ ਦੇ ਟੱਕ, ਇਕ ਖਾ ਦੂਜੀ ਤਕ, ਤੀਜੀ ਖੋਲ੍ਹ ਲਕ ਤਾਂ ਚੜ੍ਹੀ ਢੱਕ' (ਅਖੌ.)

ਢੰਗਵਾੜ—(ਪੁ.) ਢੋਂਗਵਾੜ

ਢਾਹ ਕਲੱਖਾ—(ਪੁ.) ਪਿੱਟ ਕੁੱਟਾ

ਢਾਹੋ ਢਾਹ—(ਪੁ.) ਢਾਹ ਕਲੱਖਾ

—ਨਿੱਤ ਮੁਰਦਾ ਢੁੱਕੇ ਨਿਤ ਢਾਹੋ ਢਾਹ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹਰ ਵੇਲੇ ਲੜਾਈ ਝਗੜਾ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਢਿੱਸਾ / ਢਿਸਿਆ } (ਪੁ.) ਢੱਠੀ ਦਾ ਬੁਣਿਆ ਢਾਈ ਸੇ ਤੰਦਾਂ ਵਾਲਾ ਕਪੜਾ

ਢਿੰਸਾ—(ਪੁ.) ਢੀਹਾ

ਢਿਕ—(ਵਿ.) ਢਿੱਗ

ਢਿਡੋ ਨੇ ਵੱਟ ਕਢਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਰੱਜ ਕੇ ਖਾਣਾ

ਢੀਹਾ—(ਪੁ.) ਢੇਡਾ

ਢੀਂਕਲੀ—(ਵਿ.) ਢੀਂਗਲੀ

ਢੀਂਗਵਾੜ—(ਵਿ.) ਭੈੜ ਪੈਂਦਾ, ਭੈੜ ਥਕਾ

ਢੀਣਾ (ਲਹਿੰ.)—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਮਿਲਣਾ, ਲੜਣਾ

ਢੁੱਟ—(ਵਿ.) ਧੁੜ, ਲਤ

ਢੁੰਡਾ—(ਵਿ.) ਭੈੜੀ ਲਤ ਵਾਲਾ

—ਮਿਰੇ ਸਿਰ ਢੁੱਟੀਏ, ਖੇ ਨਾ ਜਾਏ ਢੁਟੀਏ } (ਅਖੌ.) ਬੁਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਬੁਰੀ ਆਦਤ ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ ਕਰਨ ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ

ਢੂਡਰ (ਪੁ.) / ਢੁਡਰੀ (ਵਿ.) } ਢੂੰਡਰੀ

ਢੂਡਰ ਸੇਕਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੇਕਾ ਚਾੜ੍ਹਨਾ

ਢੂਹ—(ਪੁ.) ਢੂਹੀ

ਢੂਹ ਖਲਾ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਰੀ ਵਾਹ ਲਾਉਣਾ

ਢੂਹ-ਘੁਟਣੀ (ਪੋਂਡੂ)—(ਵਿ.) ਤੰਗ ਪਜਾਮਾ

ਢੂਹੀ ਵਿਗਾੜਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਢੂਹੀ ਵਿਖਣੀ

ਢੂਡ ਤਪਾਸ—(ਵਿ.) ਢੂੰਡ ਭਾਲ

ਢੇਡੀ—(ਵਿ.) ਗਿਲਟੀ

ਢੋਕ / ਢੋਕਣੀ } (ਇ.) ਪਹਾੜੀ ਦੇ ਦਾਮਨ ਵਿਚ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪਿੰਡ

ਤ

ਤਈਂ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਢੁਆਲੇ ਹੋਣਾ

ਤਈਆਂ / ਤਈਹਾਂ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਤਾਂ ਹੀ

ਤਸ—(ਵਿ.) ਤ੍ਰੇਹ

ਤਸਤੀਹਾ—(ਪੁ.) ਤਸੀਹਾ

ਤਸਾ—(ਵਿ.) ਤਿਹਾਇਆ, 'ਸੱਸੀ ਮੋਈ ਥਲਾਂ ਵਿਚ ਤੱਸੀ, ਭਾਹ ਤ੍ਰਾਮਾਂ ਦੀ ਸੜ ਕੇ' (ਸੈਫੁਲ)

ਤਹਿ-ਦਰਜ—(ਵਿ.) ਨਵਾਂ ਨਕੋਰ

ਤਹਿੰਡ ਮਹਿੰਡ—(ਪੁ.) ਤੇਰ ਮੇਰ

ਤਹਿੰਡਾ—(ਪੜ.) ਤੈਂਡਾ, ਤੇਰਾ

ਤਹੀਆਂ—(ਕ੍ਰਿ.ਵਿ.) ਤਾਂਹੀ, ਤਾਹੀਉਂ

ਤਕਨਿਆਂ ਤਕਨਿਆਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਤਕਦਿਆਂ ਤਕਦਿਆਂ

ਤੱਕੀ ਤੱਕੀ ਜੀਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਤਕ ਤਕ ਜੀਉਣਾ

ਤੱਕੀ ਕੇ ਜਾਚਣਾ ਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਤਕ ਕੇ ਨਾ ਸਹਾਰਨਾ

ਤੱਕੀ ਨਾ ਸੁਖਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਵੇਖ ਨਾ ਸੁਖਾਉਣਾ

ਤੱਕੀ ਨਾ ਸੁਣੀ ਨਾ—ਵੇਖੀ ਨਾ ਸੁਣੀ ਨਾ

ਤਕੇਨਿਆਂ ਤੁਕੇਂਨਿਆਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਤਕਦਿਆਂ ਤਕਦਿਆਂ

ਤਕਲਾ—(ਪੁ.) ਪੁਰਾਣੀ ਰੂੰ, ਲੋਗੜ

ਤਕਾਦਾ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਵਾਇਦਾ ਪੈਣਾ

ਤੱਖਰ—(ਵਿ.) ਮੋਟੀ ਧੁੱਪ ਵਾਲਾ, ਚੋਵੱਖਾ

ਤਗੜਿਆਈ—(ਵਿ.) ਤਕੜਾਈ

ਤੱਗਾ—(ਪੁ.) ਖੁੱਡੀ (ਬੱਕਰਿਆਂ ਦੀ)

ਤਗਾੜਿਆਂ ਕੀ ਨਪੜਿਆ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਤਕਾਜ਼ੇ ਪੈਣਾ

ਤੰਗਾੜੀ—(ਵਿ.) ਤਕਾਰੀ

ਤਣੌਕਾ—(ਪੁ.) ਤੁਣਕਾ

ਤੌਤਲ—(ਵਿ.) ਤਤੜਾ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ

ਤੌਤਲ ਮੱਠੀ ਹੋਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮੌਰ ਮਰਨਾ, ਮੱਖ ਢੈਲੀ ਹੋਣਾ

ਤੌਤਲ ਮੱਠੀ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮੌਰ ਮਾਰਨਾ, ਮੱਖ ਢੇਲੀ ਕਰਨੀ

ਤੱਤਾ ਤਾਵਲਾ—(ਵਿ.) ਕਾਹਲਾ

ਤਦਣ / ਤਦੂੰ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਤਦੋਂ

ਤੰਦਲਾ—(ਪੁ.) ਤੰਦੂਆ

ਤੰਦੂਲਾ—(ਪੁ.) ਤਾਂਦਲਾ

ਤੰਦੋਂ ਤੀਰਾ—(ਵਿ.) ਤੰਦੋ ਤਾਰਾ

ਤਨ੍ਹੀ—(ਵਿ.) ਵਰਗੀ, ਆਪਣਾ

ਤਨੀਣ / ਤਨੂਣ } (ਵਿ.) ਤਣ

ਤੈਹੂੰ—(ਪੜ.) ਤੈਨੂੰ

ਤਨੋੜਾ—(ਪੁ.) ਨਹੋਰਾ

ਤਪਾਸ—(ਵਿ.) ਤਲਾਸ਼

ਤੰਬਲੀ—(ਵਿ.) ਤੰਬੀ

ਤੰਮਕ ਕਰ ਦੇਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਦ ਮੁਕਾ ਦੇਣੀ, ਕਮਾਲ ਕਰ ਦੇਣੀ

ਤੰਮਨ ਤੁਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਤੁਮਾਰ ਲਾਉਣਾ

ਤੰਮਾ—(ਪੁ.) ਅਹਿਸਾਨ

ਤਰਤਰੰਦਾ—(ਵਿ.) ਦਿਨ ਦੀ ਉਹ ਅਵਸਥਾ ਜਦੋਂ ਸੂਰਜ ਛਿਪਣ ਹੀ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ

ਤਰੌਕੜਾ—(ਵਿ.) ਤਕੜਾ

ਤਰਕਾਹਣੂ—(ਪੁ.) ਪਰਵੇਨਾ

ਤਰਕਾਲੂ—(ਵਿ.) ਤਰੱਕਾ

ਤਰਕੀਰਾ—(ਪੁ.) ਤ੍ਰੱਕ

ਤਰਘੋਲਾ / ਤਰਘਿਲਾ } (ਪੁ.) ਪਰਘੋਲਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਦੇਣਾ, ਮਾਰਨਾ, ਲੱਗਣਾ)

ਤ੍ਰਹੇ—(ਵਿ.) ਤ੍ਰੈ ਹੀ, ਤਰੱਵੇਂ

ਤ੍ਰਹਾਂਕੜਾ—(ਪੁ.) ਧੂੰਕੜਾ

ਤ੍ਰੱਠਾ—(ਵਿ.) ਤ੍ਰਹਿਆ ਹੋਇਆ

ਤਰੱਛਾ / ਤ੍ਰੱਛਾ } (ਲਹਿੰ.) (ਵਿ.) ਤ੍ਰਛੀ

ਤਰਤਰਾ—(ਪੁ.) 'ਤ੍ਰ'

ਤ੍ਰੰਛਾ—(ਪੁ.) ਤਰੰਛਾ

ਤਰੱਪਣਾ / ਤ੍ਰੱਪਣਾ } (ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਟੱਪਣਾ

ਤ੍ਰਪੜ ਬੋਹਠ—(ਵਿ.) ਤੱਪੜ ਬੋਹਰ

ਤਰਪੌਸ਼ੀ—(ਵਿ.) ਢਪੌਸੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਮਾਰਨੀ)

ਤਰੰਭੜ / ਤ੍ਰੰਭੜ } (ਪੁ.) ਚਾਬਕ, ਕੋਰੜਾ

ਤਰਭੂਕੀ—(ਵਿ.) ਧਮੂਕੀ

ਤ੍ਰਮਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਤ੍ਰੌਂਕਣਾ

ਤ੍ਰਮਕਾ—(ਪੁ.) ਤ੍ਰੌਂਕਾ

ਤਰਮਛਲੀ ਲੱਗੀ ਗੱਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਤੱਲੀਓਂ ਮੱਛੀ ਲੱਭਣਾ

ਤ੍ਰਹਲਾ—(ਵਿ.) ਤਲਵਾਂ

ਤਰਾਮੀ—(ਵਿ.) ਪਰਾਤ

ਤਰਾੜ / ਤ੍ਰਾੜ } (ਵਿ.) ਪੜੀ "ਲੱਤੀਂ ਮੁੱਕੀਂ ਮਾਰ ਤਮਾਰੇ ਨਾਲ ਤਰਾੜਾਂ ਵਟਿਆਂ" (ਮੋਕੂਲ)

ਤਰਿਸਿਆ / ਤ੍ਰਿਸਿਆ } (ਪੁ.) ਤਰਿੱਸਾ, ਤ੍ਰਿੱਸਾ

ਤਰਿੱਕ / ਤ੍ਰਿੱਕ } (ਪੁ.) ਸਰੀਰ ਦਾ ਥੱਧਾ ਹਿੱਸਾ, ਤੇੜ

ਤ੍ਰਿੰਗਲ / ਤ੍ਰੇਂਗਲ } (ਪੁ.) ਤ੍ਰਾਂਗਲ

ਤ੍ਰਿੱਡਾ—(ਪੁ.) ਟਿੱਡਾ

—ਤ੍ਰਿਡੀ—(ਵਿ.) ਟਿੱਡੀ

—ਤ੍ਰਿਡੀਆਂ ਕੀ ਮੌਜੇ ਲੱਗੀ ਜਾਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਕਮੀਨਿਆਂ ਨੂੰ ਆਕੜ ਆ ਜਾਣੀ

ਤਰਿਮਣਾ / ਤ੍ਰਿਮਣਾ } (ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਤ੍ਰਿੱਪ ਤ੍ਰਿੱਪ ਕਰਕੇ ਰੋਣਾ, ਚੋਣਾ

ਤਰਿਮ ਤਰਿਮ / ਤ੍ਰਿਮ ਤ੍ਰਿਮ } (ਵਿ.) ਤ੍ਰਿੱਪ ਤ੍ਰਿੱਪ

ਤ੍ਰਿਵੰਜਾ—(ਵਿ.) ਤਰਵੰਜਾ

ਤ੍ਰੀ—(ਵਿ.) ਤੀਜੀ

ਤ੍ਰੀਆ—(ਵਿ.) ਤੀਆ, ਤੀਜਾ

ਤਰੀਂਗਲ / ਤ੍ਰੀਂਗਲ } (ਪੁ.) ਤਰੰਗਲ

ਤਰੀਨਾਕ—(ਵਿ.) ਚਲਾਕ

ਤਰੁੰਜਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਤਰੁੰਡਣਾ

ਤ੍ਰੂੰਡੀ ਤ੍ਰੂੰਡੀ ਖਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਤ੍ਰੂੰਡ ਤ੍ਰੂੰਡ ਖਾਣਾ

ਤਰੁੱਪਣਾ / ਤ੍ਰੁੱਪਣਾ } (ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਛੇਕ ਹੋਣਾ, ਸੁਰਾਖ ਹੋਣਾ

ਤ੍ਰੂਹੂੰ ਤ੍ਰੂਹੂੰ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਡਰਨਾ, ਸਹਿਮਣਾ

ਤਰੇਮਤੀ / ਤ੍ਰੇਮਤੀ } (ਵਿ.) ਤਰੌਂਦਸੀ

ਤਰੇਹਵੜੀ / ਤ੍ਰੇਹਵੜੀ } (ਵਿ.) ਤ੍ਰਿਖੜੀ

ਤਰੇਂਕੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਇਤਨੋਕੇ

ਤ੍ਰੇਟਕ—(ਵਿ.) ਤ੍ਰੇੜ

ਤਰੇਟੀ—(ਵਿ.) ਮਿੱਤਰਤਾ

ਤ੍ਰੇਟੀ—(ਵਿ.) ਤ੍ਰੁਟਨ ਦਾ ਭਾਵ

—ਚੰਗੀ ਤ੍ਰੇਟੀ—(ਵਿ.) ਮਿੱਤਰਤਾ ਟੁੱਟ ਜਾਣ ਦਾ ਭਾਵ

ਤ੍ਰੇਪਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਤ੍ਰੂਪਣਾ

ਤਰੌਂਤਾ—(ਪੁ.) ਤੌਂਤਾ (ਬੇੜੀ ਦਾ)

ਤਲ ਬੇੜੀ ਲਗਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਥਲ ਬੇੜੀ ਲੱਗਣੀ

ਤੱਲਣ—(ਵਿ.) ਤਲੀ

ਤੱਲਣ ਦੇਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਤਲੀ ਦੇਣੀ

ਤਲ ਤ੍ਰੋਪ / ਤਲੀ ਤ੍ਰੋਪ / ਤਲੀ ਤ੍ਰੋਂਫ } (ਵਿ.) ਤਰਥੱਲੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਆਣਨੀ, ਚਾਣੀ)

ਤਲਵਾਜ—(ਪੁ.) ਤਬਲਬਾਜ

ਤਲੀ ਟਿਕਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਤੱਲੀ ਲੱਗਣੀ

ਤਲੀਆਂ ਖੇਡਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਇੱਕ ਖੇਡ ਹੈ ਜੋ ਦੋ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਖੇਡ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਿੜ ਵਿੱਚ ਖੜੋ ਕੇ ਇਕ ਆਦਮੀ ਦੂਜੇ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਦੀ ਤਲੀ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਉਸਦੀ ਵੀਣੀ ਨੂੰ ਫੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਥ ਨਾ ਫੜਨ ਦੇਣਾ ਬਹਾਦਰੀ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀਣੀ ਫੜੀ ਜਾਵੇ ਉਦੋਂ ਵੀਣੀ ਛੁਡਾਉਣੀ ਬਹਾਦਰੀ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੜ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਬਹਾਦਰ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰੇ ਵੀਣੀ ਛੁਡਾਉਂਦਿਆਂ ਕੁਸ਼ਤੀ ਵੀ ਹੋ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਤਲੀਆਂ ਫਾਟਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਤਲੀਆਂ ਮਲਣਾ, 'ਤਲੀਆਂ ਫਾਟਾ ਹੱਥ ਮਰੋੜਾਂ, ਹੋਲੇ ਹੋਰਾਨ ਨਿਮਾਣੀ' (ਮੈਕੂਲ)

ਤਲੋਂਤਾਤ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ

ਤੱਲੇ ਤੁੱਲੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਥੱਲੇ ਥੱਲੇ

ਤਲੇ ਪਸੀਲੇ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪਾਸੇ ਪਰਤਦਿਆਂ ਰਹਿਣਾ

ਤਵਾਖ—(ਪੁ.) ਤਬਾਖ

—ਤਵਾਖੜੀ—(ਵਿ.) ਤਬਾਖੜੀ

ਤਵ੍ਹਾੜਾ—(ਪੜ.) ਤੁਹਾਡਾ

ਤਾ ਬਾਹੀ ਏਲਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਤਾ ਕਰਨਾ

ਤਾਹ—(ਵਿ.) ਤਹਿ

ਤਾਹ-ਦਰਜ—(ਵਿ.) ਤਹਿਬੰਦ, ਸਰਬੰਦ

ਤਾਂਹ—(ਪੜ.) ਤੈਨੂੰ

ਤਾਪਾ ਦੇਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਬਹਿ ਏਲੀ

ਤਾਪਸ਼—(ਵਿ.) ਤਪਸ਼

'ਤਾਰ—(ਪੁ.) ਐਤਵਾਰ

'ਤਾਰੋਂ / 'ਤਾਰੈਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ

ਤਾਲਵਾਂ—(ਵਿ.) ਤਲਵਾਂ

ਤਾਵ—(ਵਿ.) ਤਾਬ

ਤਾਵਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਤਾਉਣਾ

ਤਾਵਣੀ—(ਵਿ.) ਤਾਉਣੀ

'ਤਾਵਲ—(ਵਿ.) ਉਤਾਵਲ

—ਤਾਵਲੀ ਅੱਗੇ ਟੋਏ / ਤਾਵਲ ਕਿੱਕਣ ਹੋਏ / —ਤਾਵਲੇ ਅੱਗੇ ਟੋਏ ਤੇ / ਤਾਵਲ ਕਦੇ ਨਾ ਹੋਏ—(ਅਖੋ.) ਕਾਹਲੀ ਅੱਗੇ ਟੋਏ

ਤਾੜਕਾ—(ਪੁ.) ਕੜਾਕਾ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲੱਗਣਾ)

ਤਿੱਰਖ—(ਵਿ.) ਤ੍ਰਿੱਖ

ਤਿਰਖੇਰ—(ਵਿ.) ਤ੍ਰਿੱਖ

ਤਿਰਲੋਲੀ—(ਵਿ.) ਤਿਲਚੋਲੀ

ਤਿਲ ਬਕਰੀ—(ਵਿ.) ਤਿਲੀ ਤੇ ਗੁੜ ਦੀ ਬਣੀ ਮਠਿਆਈ

ਤਿਲਬਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਤਿੱਲ ਲਾਉਣਾ

ਤਿਲ-ਮੇਖਰੇ—(ਮੁਹਾ.) ਤਿਲ-ਚਾਉਲੀ

ਤਿਲ ਮੇਖਰੇ ਵੰਡਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਝਗੜਾ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਤਿਲ ਵਟਣਾ—(ਪੁ.) ਉਬਟਣਾ

ਤਿਲੀ—(ਵਿ.) ਤਿਲਬਕਰੀ

ਤੀਂ—(ਅਵ.) ਥੀਂ, ਤੋਂ

ਤੀਹਾਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਤਾਂ ਹੀ

ਤੁਆਂਹ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਤੈਨੂੰ

ਤੁਸ—(ਪੜ.) ਤੁਸੀਂ

ਤੁਸਾਂਹ / ਤੁਸਾਹਾਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ, ਤੁਹਾਨੂੰ

ਤੁਸਾਹੜਾ—(ਪੜ.) ਤੁਸਾਂਡਾ, ਤੁਸਾਂ ਦਾ

ਤੁਹਾਤ ਮ੍ਹਾੜ—(ਪੁ.) ਤੇਰ ਮੇਰ

ਤੁਹਾੜਾ—(ਪੜ.) ਤੁਹਾਡਾ

ਤੁਹੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਤੁਗੀ

ਤੁਕ੍ਹੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਤੁਗੀ

ਤੁਖਲਾ / ਤੁਖਨਾ—(ਵਿ.) ੧. ਦੁੱਖ ੨. ਤੇਖਲਾ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਦੇਣੀ)

ਤੁੰਗਾਸ / ਤੁੱਗਾਸ—(ਪੁ.) ਤੁੱਕਸ

ਤੁਗੀ / ਤੁਘੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਤੈਨੂੰ

ਤੁਧ—(ਪੜ.) ਤੂੰ

ਤੁੱਧਾਂ—(ਪੜ.) ਤੈਨੂੰ, ਤੂੰ ਹੀ, ਤੈਂ ਹੀ

ਤੁਧਾਂ / ਤੁਧਾਂਹ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਤੁਆਂਹ

ਤੁੱਧੇ / ਤੁੱਧੈ—(ਪੜ.) ਤੂੰ ਹੀ

ਤੁਫਾਂ ਤੁਫਾਂ ਕਰਨਾ / ਤੁਫੂ ਤੁਫੂ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਧੁੜਧੂ ਲੱਗਣਾ

ਤੁਰਿਊਂ—(ਵਿ.) ਸਵਾਰ ਦਾ ਜਿੱਠੀ ਚਾਲ ਵਾਲਾ ਟੱਟੂ

ਤੁਲਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਤਿਲਕਣਾ

ਤੁਲਸੂ ਤੁਲਸੂ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਤੜਫੂ ਤੜਫੂ ਕਰਨਾ

ਤੂੰ—(ਅਵ.) ਤੋਂ

ਤੂੰ ਸੋਟੀ ਰੋੜੇ ਨਾਲ / ਮੈਂ ਚੂੜੀ ਬੋਝੇ ਨਾਲ—(ਅਖੋ.) ਜਦ ਕੋਈ ਦੁਰਕਾਰਨ ਪਰ ਕੀ ਪਿਆਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਤੂੰਹੇਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਤੂੰ ਹੀ

ਤੇਲਾ—(ਪੁ.) ਤਿਲਜਰ

ਤੇਤਰੀਆਂ / ਤੇੜੀਆਂ—(ਵਿ.) ਤੇਤੀਆਂ, ਤੇਤੀਵਾਂ

ਤੈ—(ਅਵ.) ਤੇ

ਤੈਂਸ਼—(ਵਿ.) ਤੈਸ਼

ਤੈਂਜ਼ੀ—(ਵਿ.) ਤੇਜ਼ੀ
ਤੈਂਡਤਾ—(ਪੁ.) ਤੈਂਦਾ
ਤੈਂਢ ਮੈਂਢ—(ਵਿ.) ਤੇਰ ਮੇਰ
ਤੈਂਢਾ—(ਪੜ.) ਤੇਰਾ
ਤੈਂਥ—(ਪੁ.) ਮਸੌਦ
ਤੋਹ—(ਪੁ.) ਤੋਹਾ
ਤੌਂਹ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) (ਪੜ. { ੧. ਤੈਨੂੰ, ਤੁਧ ਨੂੰ { ੨. ਤੂੰ
ਤੌਂਬਾ }
ਤੌਮਾਂ } (ਪੁ.) ਤੂੰਬਾ
ਤੌੜੇ ਨਾ—(ਵਿ.) ਤੇੜ ਦਾ
ਤੌਰਾ—(ਪੁ.) ਤੌਰ

ਥ

ਥਹੁ ਥਿਤਾ—(ਪੁ.) ਥਹੁ ਪਤਾ
ਥਹੂ ਮੁਕਾਮ—(ਪੁ.) ਇਤਬਾਰ
ਥਕਿਉਂ—(ਪੁ.) ਥਕਾਵ
ਥੱਕੀ ਤ੍ਰੁੱਟੀ ਗੰਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਥੱਕ ਟੁੱਟ ਜਾਣਾ
ਥੱਕੀ ਲਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਥੱਕ ਲਹਿਣਾ
ਥਣ ਠਿਲ੍ਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਥਣ ਸੁੱਜ ਜਾਣਾ
ਥਣ ਤ੍ਰੁੱਟ }
ਥਣ ਤਰੁੱਟ } (ਵਿ.) ਦੁੱਧੋਂ ਛੇਤੀ ਛੁਡਾਇਆ ਹੋਇਆ (ਬੱਚਾ)
ਥਥ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਥਥਥਾਉਣਾ
ਥੱਥਾ ਮੰਮਾ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲਲੋਪਤੋ ਕਰਨਾ 'ਕਿਤਨਾ ਚਿਰ
ਜੇਰਾ ਥੱਥਾ ਮੰਮਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ'
ਥਥੌਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਥਪੋਕਣਾ, ਥਾਪੜਨਾ
ਥਰ ਕੰਬਣੀ }
ਥਰ ਕੰਮਣੀ } (ਵਿ.) ਕੰਬਣੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲੱਗਣੀ)
ਥੰਲਲਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਉਥੱਲਣਾ
ਥਲਵਾਂ—(ਵਿ.) ਤਲਵਾਂ
ਥਲੜਾ—(ਵਿ.) ਤੱਲੇ ਵਾਲਾ
ਥਲ੍ਹਾ—(ਪੁ.) ਥੜ੍ਹਾ
—ਥਲ੍ਹੀ—(ਵਿ.) ਥੜ੍ਹੀ
ਥੜ੍ਹੋਬਾ—(ਪੁ.) ਥੋਥਾ
ਥਾਪੀ—(ਵਿ.) ਪਾਥੀ
ਥਿਆ—(ਅਵ.) ਹੈ

ਥਿਗੜੀ—(ਵਿ.) ਤਿਗਲੀ
ਥਿੰਧਾਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਥਿੰਧਾ ਕਰਨਾ
ਥਿੰਧਿਆਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਥਿੰਧਾ ਕਰਨਾ
ਥਿਰਮਾ—(ਪੁ.) ਚਿੱਟੇ ਕਪੜੇ ਦੀ ਉਹ ਫੁਲਕਾਰੀ ਜਿਸ ਦੇ ਉਤੇ
ਰੰਗਦਾਰ ਰੇਸ਼ਮ ਨਾਲ ਵਿਰਲੀਆਂ ਵਿਰਲੀਆਂ
ਬੂਟੀਆਂ ਜੋ ਚਾਰਖਾਨੇ ਕੱਢੇ ਹੋਣ
ਥੀਂ (ਲਹਿੰ.)—(ਅਵ.) ਤੋਂ
ਥੁਹ ਥੁੜਿੱਲੇ—(ਪੁ.) ਥੂਹ ਥੇਕੜੇ 'ਥੂਹ ਥੜਿੱਲੇ ਥਾਹੀਂ ਆਈਆਂ
ਰੰਗਾ ਜੀ ਤੁਾਦੀ ਆਈਆਂ'
ਥੁੱਕ ਸੁੱਟੀ ਕੇ ਆਵਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਪਰਤਣ ਦਾ
ਇਕਰਾਰ ਕਰਕੇ ਆਉਣਾ
ਥੁੱਕ ਸੁੱਟੀ ਕੇ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ
ਇਕਰਾਰ ਕਰ ਕੇ ਜਾਣਾ
ਥੂੰਨ—(ਪੁ.) ਥਥੂੰਨ
ਥੂੰਨੀ—(ਵਿ.) ਥਥੂੰਨੀ, ਥੂਥੀ
—ਥੂਨੀਆਂ ਲਮਕਾਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਥੂਥਾ ਲਮਕਾਉਣਾ
—ਭੈੜੀ ਥੂੰਨੀ—(ਵਿ.) ਭੈੜੀ ਥੂਥੀ
ਥੂੰਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਕ ਪਾਸਾ ਪਰਤਣਾ
ਥੂਹ ਕਰੀ ਕੈ ਆਖਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲਾਹਨਤ ਪਾਉਣੀ
ਥੂਮ—(ਪੁ.) ਥੋਮ
ਥੋਹ—(ਵਿ.) ਥੂਹ
ਥੇਹ ਥਿੜੱਲੇ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਥੂਹ ਥੇਕੜੇ
ਥੋਹ ਥਾਕੜੇ ਥਾਹਣੇ }
ਥੋਹ ਥੇਕੜੇ ਥਾਹਣੇ } (ਮੁਹਾ.) ਥੂਹ ਥੇਕੜੇ ਕਰਨਾ
ਥੋਹਕੜੇ ਕਰਨਾ }
ਥੋਹਕੜੇ ਥਾਹਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਥੂਹ ਥੇਕੜੇ ਪਾਉਣਾ
ਥੋਹਲਾ—(ਪੁ.) ਲੋਹਣੀ, ਲੋਹੀ
ਥੋਹੜਾ ਥੜਿਕੜਾ }
ਥੋਹੜਾ ਥੜਿਕਾ } (ਵਿ.) ਥੋੜਾ
ਥੋਹੜਾ ਨਾ ਥੜਿਕਾ—(ਵਿ.) ਥੋੜਾ ਨਾ
ਥੋਹੜਾ ਮੁਚ—(ਵਿ.) ਥੋਹੜਾ ਕੁ, ਥੋੜਾ ਹੀ
ਥੋਹ—(ਪੁ.) ਖੋਤਿਆਂ ਖਚਰਾਂ ਤੇ ਮਾਲ ਢੋਣ ਦਾ ਕੰਮ
ਥੋਹੀ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਖੋਤੇ ਲੱਦ

ਦ

ਦਸਾਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਦਸਣਾ

ਦੰਮੀ—(ਵਿ.) ਵਹਿਲਾ

ਦਹਿੰਸਤ—(ਵਿ.) ਦਹਿਸ਼ਤ

ਦਹੋਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵਿਚੋਂ

ਦੰਖਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਤੱਕਣਾ

ਦਗਤਾਵੇ ਲਾਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਦਗਤ ਦਗਤ ਕਰਨਾ

ਦੰਜੀ—(ਵਿ.) ਪੋਲਾ (ਰੋਟੀਆਂ ਦਾ)

ਦੰਦ—(ਵਿ.) ਢੁੱਕਵਾ

ਦੰਦਕਣ—(ਵਿ.) ਦੰਦਣ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪੈਣੀ, ਪੈ ਜਾਣੀ)

ਦੰਦਕੀਹਤ—(ਵਿ.) ਦੰਦੀੜ

ਦੰਦਕੀਹਤ ਥਵਣੀ (ਵੰਞਣੀ)—(ਵਿ.) ਦੰਦੀੜ ਵੱਟਣੀ

"ਦਖੇਤ—(ਵਿ.) ਹਾਸਾ ਠੱਠਾ

—ਦੰਦ-ਖੇਤ ਲਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਦੰਦ ਕਢਕੇ

ਦੰਦਰ—(ਪੁ.) ਦੰਦ, ਪੱਦਰ

ਦੰਦਰ ਬੂਟੀ—(ਵਿ.) ਦੰਦ (ਪੱਦਰ) ਬੂਟੀ

ਦੰਦਰਾ—(ਪੁ.) ਦੰਦਾ

ਦੰਦਿਆਣ
ਦੰਦਿਆਵਣ } (ਵਿ.) ਦੰਦੀਆਂ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਅਵਸਥਾ

ਦੱਧ ਕੱਢਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਹੱਥ ਕਰ ਦੇਣੀ

ਦੱਧ ਨਿਕਲਣੀ
ਦੱਧ ਨਿਕਤਣੀ } (ਮੁਹਾ.) ਕਮਾਲ ਹ ਜਾਣੀ, ਹੱਦ ਹੋ ਜਾਣੀ

ਦੱਬੀ ਦੜੁੱਕੀ ਕੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ੧. ਦੱਬ ਘੁਟ ਕੇ ੨. ਦੱਬ ਦੜਿਕੇ ਨਾਲ

ਦਬਕਾਰ—(ਵਿ.) ਦਬਕਾ

ਦਬੀੜ—(ਵਿ.) ਕੰਮ ਦੀ ਮਾਰੋ ਮਾਰ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣੀ, ਪੈਣੀ)

ਦਬੋਦਬੀਂ
ਦਬੋ ਦੋਂਹ
ਦੱਬੋ ਦੇਹੀਂ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਦਬਾ ਦਬ

ਦੰਮ ਲੋਗਾਣ ਬਾਹਾਂ ਤੇ, ਸੁੱਖੇ ਨੀ ਸਰਾਂ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਖਰਚ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਨਾਮਣਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਖਟ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਦਮ ਸਾਹੀ—(ਵਿ.) ਦਮਾ

ਦਮਕਸ਼ੀ—(ਵਿ.) ਦਮਾ

ਦਰਕ—(ਵਿ.) ਮਾਰ

ਦਰਬਾਹਣੂ
ਦਰਕੰਨੂ } (ਪੁ.) ਦਰਪੇਣੂ

ਦਰਪੇਣੂ—(ਪੁ.) ਦਰਪੇਲਾ

ਦਰੰਡ—(ਵਿ.) ਖੰਡ

ਦਰਫੜ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਦਾਵਤ ਕਰਨਾ

ਦਰ ਵੱਟਣ
ਦਰਵੱਟਣੀ } (ਵਿ.) ਦਲ੍ਹੀਜ

ਦਰੂਾਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਚੰਗੀ 'ਦੋ' ਆਣਾ ਕੱਢਣਾ

ਦਰੋਗਾੜ—(ਪੁ.) ਕੌਸ

ਦਰ੍ਹੇੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਉਧੇੜਨਾ

ਦਰ੍ਹੇੜਾ ਦਰ੍ਹਾੜੀ—(ਵਿ.) ਉਧੇੜਾ ਉਧੇੜੀ

ਦਲੰਗਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਠਰੀਂਦੜਾ

ਦਲੰਗਾ—(ਪੁ.) ਡੰਗਾ

ਦਲੰਗੇ ਲਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਡੰਗੇ ਭਰਨਾ

ਦੱਲਗੀ—(ਵਿ.) ਦੱਲਪੁਣਾ

ਦਲਾਫ਼ਾ—(ਪੁ.) ਦੰਡਾ

ਦਦੂਕ—(ਪੁ.) ਦੁਰਮਟ

ਦਵੱਕ ਕਰੀ ਵਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਦੜੱਮ ਕਰਕੇ ਡਿੱਗਣਾ

ਦਵਾਲਾ—(ਪੁ.) ਦੁਸਾਂਗਾ

ਦਵਾਵਣੀ—(ਵਿ.) ਦਵਾਣੀ

— ਦਵਾਵਣੀ ਨਾ ਸਾਕ—(ਪੁ.) ਦਵਾਣੀ ਦਾ ਸਾਕ

ਦੜਵਲ
ਦੜਫਲ } (ਵਿ.) ਦਾਣਤ

ਦੜਿਹੱਕ—(ਪੁ.) ਧਾਹੜਕ

ਦੜੂੰਨਾ—(ਪੁ.) ਦੜੋਲਾ

ਦਾਣੇਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਹੋਰ, ਸਗੋਂ ਹੋਰ

ਦਾਹ—(ਪੁ.) ਦਸ

ਦਾਹੜਕ—(ਵਿ.) ਦਾੜੂ, ਦੜਿਹੱਕ

ਦਾਵਨੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਐਲਾਨੀਆ

ਦਾਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਦਰ, ਢਲ

ਦਾਰੀ—(ਵਿ.) ਰਾਖਣੀ, ਮਿੱਤ੍ਰ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ)

ਦਾਰੂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਦਾਰੋਂ

ਦਾਰੂੰ—(ਪੁ.) ਦਾਰੂ, 'ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਸਿਰ ਚੁੰਮਣ, ਥਰਨ ਗ਼ਮਾਂ ਦਾ ਦਾਰੂੰ' (ਮਿਸ਼ਲ)

ਦਾਰੂੰ ਦਰਮਲ—(ਪੁ.) ਦਾਰੂ ਦਰਮਲ

ਦਾਰੋਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵੱਲੋਂ, ਪਾਸੋਂ, ਪਾਸਿਓਂ

ਦਾਲ ਚਾਵਲ—(ਪੁ.) ਇਕ ਪਰਕਾਰ ਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ ਜਿਸ ਦਾ ਕਪੜਾ ਲਾਲ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉੱਪਰ ਚਿੱਟੇ ਤੇ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਰੇਸ਼ਮ ਦੀ ਕਢਾਈ ਹੋਵੇ

ਦਾਲੀ ਤੇ ਅਲੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹਾਲਤ ਪਤਲੀ ਹੋ ਜਾਣੀ

ਦਾਵਣ—(ਵਿ.) ਚਾਉਕ

ਦਾਵਣੀ—(ਵਿ.) ਦਾਉਣੀ
ਦਾੜ੍ਹਿਉਂ—(ਵਿ.) ਦਾੜ੍ਹ, ਦਾਹੜਕ
ਦਿੱਸ—(ਵਿ.) ਦਿੱਖ, ਦੇਖ
ਦਿੱਸ ਪਿੱਸ—(ਵਿ.) ਦਿੱਖ, ਦੇਖ
ਦਿੱਸੇਂ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵੇਖਣ ਚਾਖਣ ਤੋਂ
ਦਿੱਸੇਂ ਪਿੱਸੇਂ }
ਦਿਹਾਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਕਲ੍ਹ
ਦਿਹਾਂ ਦਿਹਾਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਦਿਨੈ ਦਿਨੈ
ਦਿਹਾਰੀ—(ਵਿ.) ਦੁਵਾਂਠੀ
ਦਿਹਾੜ—(ਵਿ.) ਦਿਹਾੜਾ
ਦਿਹੋਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਦਿਹਾਂ
ਦਿਹੋਂ ਦਿਹੋਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਦਿਹਾਂ ਦਿਹਾਂ
ਦਿਹੁ (ਲਹਿੰ.)—(ਪੁ.) ਦਿਨ
ਦਿਹੁੰ ਡੁਬਕੀਆਂ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਦਿਨ ਡੁੱਬ ਗਿਆ
ਦਿਹੁੰ ਲੱਥਾ—(ਪੁ.) ਦਿਨ ਲੱਥਾ
ਦਿੰਕੀ—(ਵਿ.) ਦਿੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਵ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ)
ਦਿਲੋਂ ਆਂ ਸੌਦ ਛੋੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਦਿਲ ਛੱਡ ਦੇਣਾ
ਦਿਲੋ ਆਲਾ—(ਵਿ.) ਦਿਲ ਵਾਲਾ
ਦੀਂਹ—(ਪੁ.) ਦਿਹੁੰ
ਦੀਹਣੀ—(ਵਿ.) ਚੋਹਰ ਦੀ ਵਿੰਗੀ ਲੱਕੜ
ਦੁਆਂਗ—(ਪੁ.) ੨ ਦਾ ਅੰਕ
ਦੁਆਠੀ—(ਵਿ.) ਦਵਾਠੀ
ਦੁਸਤਿਆਲਾ—(ਪੁ.) ਦੋਸਤਿਆਲਾ, ਦੋਸਤੇਮਾ
ਦੁਸਤਿੰਮਾ—(ਪੁ.) ਦੋਸਤੇਮਾ
ਦੁੰਸਿਆ—(ਪੁ.) ਦੁੰਸਾ
ਦੁਹਾਬੀ ਪੱਟੀ—(ਵਿ.) ਹਾਲ ਦੁਹਾਬੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪਾਣੀ, ਪੈਣੀ)
ਦੁਕੜੇ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਦੁੱਕੜ, ਤਬਲੇ, ਜੋੜੀ
ਦੁਜਾਈ—(ਵਿ.) ਦੁਜੈਗੀ
ਦੁੱਧ ਭੁੱਤਲ—(ਵਿ.) ਦੁੱਧਕਲ
ਦੁਧਚਾਤਾ—(ਵਿ.) ਦੁਧ ਪੀਂਦਾ (ਜੋਵਾਣਾ)
ਦੁਧਾਰਨਾ—(ਪੁ.) ਹਾਰਾ
ਦੁੰਬਾ (ਪੁ.) } ਦੁੰਬ (ਜਵਾਰ ਦੀ ਛੱਲੀ)
ਦੁੰਬੀ (ਵਿ.) }
ਦੁੰਬੀ 'ਚ ਦਾਣਾ ਪਈ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੀੜੀ ਨੂੰ ਖੰਭ ਲਗਣੇ
ਦੁਰਾਡਲਾ—(ਵਿ.) ਦੁਰਾਡਾ
ਦੂਹੀ—(ਵਿ.) ੧. ਦੋ ਦਾਣੇ ੨. ਦੂੱਜੀ

ਦੁਵਾਠੀ—(ਵਿ.) ਦੋਰੇ ਦਾ ਸਮ
ਦੇਸੜੀ—(ਪੁ.) ਦੇਸੀ ਤਮਾਕੂ
ਦੇਂਹ—(ਪੁ.) ਦਿਹੁੰ
ਦੇਹ ਦਵੱਕ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਦਬਾ ਦਬ
ਦੇਹ ਦੜੰਗਾ—(ਪੁ.) ਦੇਹ ਦਵੱਕ
ਦੇਰ—(ਪੁ.) ਦੇਵਰ
ਦੈਣ—(ਪੁ.) ਦੇਣ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਚਾੜ੍ਹਨਾ)
ਦੋਸਤੇਮਾ }
ਦੋਸਤਿੰਮਾ } (ਪੁ.) ਦੋਸਤੀ
ਦੋਸਤਿਆਲਾ }
ਦੋਸਲਾਂਗਾ—(ਪੁ.) ਦੋਸਾਂਗਾ
ਦੋਧਣ ਦਾਹੀਂ—(ਵਿ.) ਥੱਣਿਆਂ ਦੀ ਗੋਂਦ ਨਾਲ ਵਿੱਚ ਖੇਤ
ਦੋਧੀਆਂ ਖਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਮੱਕੀ ਦੀਆਂ ਛੱਲੀਆਂ ਨੂੰ ਉਬਾਲ ਕੇ ਖਾਣਾ
ਦੌੜ ਤਪਾਸ—(ਵਿ.) ਦੌੜ ਧੁਪ

ਧ

ਧੰਗਾੜੇ ਨੀ ਅੰਮਾਂ ਚੜ੍ਹ ਬਹੁ ਕੰਧਾੜੇ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਹੱਕ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮੱਲੋ ਮੱਲੀ ਕਿਸੇ ਤੇ ਚਿੰਬੜੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਧੰਜੀ—(ਵਿ.) ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਦ ਜੋ ਲੱਕੜ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਸਾਰੀ ਫੱਟੀ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਧੰਬ—(ਵਿ.) ਖਾਬਾ, ਬਖੇੜਾ
—ਧੰਬ ਲਾਈ ਬਹਿਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਖਾਬਾ ਜਾ ਬਹਿਣਾ
ਧੰਦੋਲ—(ਵਿ.) ਧਨੋਲ
ਧਨੌਤਰ—(ਪੁ.) ਧਨੰਤਰ
ਧੰਨੀ }
ਧੰਨੀ ਘੇਪ } (ਵਿ.) ਜ਼ਿਲਾ ਜਿਹਲਮ ਵਿਚ ਤਸੀਲ ਚਕਵਾਲ ਦਾ ਇਲਾਕਾ
ਧੰਨੀ ਘੇਬ }
ਧਨ੍ਹੇਲ—(ਵਿ.) ਧਨੀਆ
ਧੱਬਾ—(ਪੁ.) ਛੀਂਬਾ
ਧਮੱਕੜਾ—(ਪੁ.) ਧੱਕਾ
—ਧਮੱਕੜੇ ਨਿਕਲਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਧੱਕੜ ਮਾਰਨਾ
ਧੰਮ-ਦਿਹਾਂ—(ਪੁ.) ਤਮ ਦਿਹਾਂ, ਹਾੜ ਦੀ ਸੰਗਰਾਂਦ
ਧਮ-ਧੈਹਤ—(ਵਿ.) ਤੰਬਰ
ਧਮਿਆਹ—(ਪੁ.) ਧਮੀਆਂਹ
ਧੰਮੀ ਵੇਲਾ (ਲਹਿੰ.)—(ਪੁ.) ਸਵੇਰਾ
ਧੂੰਸ—(ਵਿ.) ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ

ਪਰੱਸਣਾ / ਪ੍ਰਸਣਾ —(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਪਸਰਨਾ

ਪਰੱਕ / ਪ੍ਰਕ —(ਵਿ.) ਛਲ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਮਾਰਨੀ)

ਪਰਕਣੂੰ / ਪਰਕਾਣ —(ਪੁ.) ਪਰਛੇਨਾ

ਪਰਖਿੱਲਾ—(ਪੁ.) ਪਰਘੱਲਾ

ਪਰਘੇਂਤੂ—(ਪੁ.) ਪਰਵੇਤੂੰ

ਪਰੱਚਾ—(ਪੁ.) ਟੋਲਾ

ਪਰੰਬੜੀ—(ਵਿ.) ਤੰਬੜੀ, ਛੋਟੀ ਪਤਲੀ ਲੱਕੜੀ

ਪਰਬੂੜੀ / ਪਰਲੂੜੀ —(ਵਿ.) ਪਮੂੜੀ

ਪਰਮਸਾਂਤ / ਪਰਮਸ਼ਾਂਤ —(ਵਿ.) ਸਤਾਹਰਵਾਂ

ਪ੍ਰਮੜੀ—(ਵਿ.) ਝੰਮਣੀ

ਪਰਮੂੜੀ—(ਵਿ.) ਪਮੂੜੀ

ਪਰੂਤਨਾ / ਪ੍ਰੂਤਨਾ —(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਢਾਹੁਣਾ

ਪ੍ਰੜੀ ਲਾਹਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਚਮੜੀ ਲਾਹੁਣੀ

ਪ੍ਰਾਂਕੜਾ—(ਪੁ.) ਧੂੰਕੜਾ

ਪਰਿੰਮਾ / ਪ੍ਰਿਮਾ —(ਵਿ.) ਫਿਟ ਮਿਟ (ਮੀਂਹ)

ਪਰੂੰਜਲੀ / ਪ੍ਰੂੰਜਲੀ —(ਵਿ.) ਊਂਨ ਦੀ ਜਾਤ ਦਾ ਇੱਕ ਪੰਖੇਰੂ

ਪਰੂੰਜ ਕੱਢਣਾ / ਪ੍ਰੂੰਜ ਕੱਢਣਾ —(ਮੁਹਾ.) ਪੂਰ (ਪੂਹ) ਕੱਢਣਾ

ਪਰੂੰਝਣਾ / ਪ੍ਰੂੰਝਣਾ —(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਪੂੰਝਣਾ

ਪਰੂਹਕਣਾ / ਪਰੂਕਣਾ —(ਕ੍ਰਿ.) ਪਾੜਨਾ, ਪੀੜਨਾ

ਪਰੇਖਾ—(ਪੁ.) ਝੁਆਖਾ

ਪਲ-ਪੀਸ—(ਵਿ.) ਪੀਸ

ਪਵਾਖ—(ਪੁ.) ਪਵਾਖ

ਪਵਾਂਖਣਾ—(ਕ੍ਰਿ.) ਪੁਵਾਖਣਾ

ਪੜ—(ਵਿ.) ਪੜਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ)

ਪੜੰਕਾ—(ਪੁ.) ਪੜਕਾ

ਪੜਵੇਲ—(ਵਿ.) ਮੋਟਾ ਪਤਲਾ

ਪੜਿਉਂ ਲਾਹੀ ਲੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲੁੱਟ ਲੈਣਾ, ਠੱਗ ਲੈਣਾ

ਪੜਿੱਕੀ—(ਵਿ.) ੧. ਪੜਾਕਾ ੨. ਪੁੜਕੀ

ਪੰਤੂਰਾ—(ਪੁ.) ਸਤੂਰਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲਾਹਣਾ)

ਪਾਣੀਂ ਨਾਲ ਗੀਲਾ ਵੀ ਗੜ੍ਹਿਆ ਜਾਨੈਂ—(ਅਖੌ.) ਕਣਕ ਨਾਲ ਘੁਣ ਵੀ ਪਿਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਪਾਲ—(ਵਿ.) ਪੜ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲਗਾਣੀ, ਲਾਣੀ)

ਪਿਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਪੱਕਣਾ

ਪਿਕਾ—(ਪੁ.) ਪੱਕਾ

ਪਿੱਕਾ ਪੈੜਾ—(ਪੁ.) ਪੱਕਾ ਪੈੜਾ

ਪਿੰਗੀ ਜੋਰੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪਿੰਡੋ ਜੋਰੀ

ਪਿੱਤੇ-ਭਰਪਿੱਤੇ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਪੋਤੇ ਪੜੋਤੇ

ਪਿੱਦੂ—(ਵਿ.) ਮੂਰਖ, ਝੱਲਾ, ਬੇਵਕੂਫ਼

ਪੀਰੀਆਂ ਦੇਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੌਸਲਾ ਦੇਣਾ

ਪੁੱਸੀ—(ਵਿ.) ਪੁੱਸ

ਪੁਏਲਾਣ—(ਵਿ.) ਪੂਦ

ਪੂੰਪ ਚਾਹਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੁਝ ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਸਾਰਾ ਤਾਣ ਲਾਉਣਾ

ਪੂੰਪੇ ਪਾਣੀ ਛੋੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਸ ਲਾਹ ਛੱਡਣੀ

ਪੂੰਮਸ—(ਪੁ.) ਇਕ ਲਾਲ ਪਿੜੀਦਾਰ ਕੱਪੜਾ

ਪੂਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ.) ਮਾਰਨਾ (ਥਪੇੜ ਆਦਿ)

ਪੈਹਦਰੇ ਕਰਨੇ—(ਮੁਹਾ.) ਖੇਖਣ ਕਰਨੇ

ਪੋਤਮਾਂ—(ਵਿ.) ਪੋਤਵਾਂ

ਪੋੜ੍ਹਾ—(ਪੁ.) ਵੀਂਗਰ

ਪੌਲ—(ਪੁ.) ਲਕੜੀ ਦਾ ਛਿਲਕੇ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ

ਨ

ਨਸਨਿਆਂ ਕੀ ਵਾਹਣੀ ਹਿੱਕਾ ਜਹੀਆਂ—(ਅਖੌ.) ਭਜਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਹਣ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ

ਨਸ਼ਾ ਲਗਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੌਜ ਬਣਨੀ

ਨਸਾਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਨਸਾਉਣਾ

ਨਸ਼ਿਆਈ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਨਸ਼ਿਆ ਜਾਣਾ

ਨਸੀਬਤ (ਪੋਂਤੂ)—(ਵਿ.) ਮੁਸੀਬਤ

ਨਹਿਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਉੱਚਾ ਉੱਚਾ ਰੋਣਾ (ਪਿਟਣਾ ਵਾਂਗੀ)

ਨਹੀਆਂ—(ਅਵ.) ਨਹੀਉਂ, 'ਮੰਹ ਨਹੀਆਂ ਸਵਾਰ ਚੇਟੀਆਂ ਸਖਤੇ ਲੀਆਂ ਪੌਕੀਆਂ' (ਨੇ ਇੱਕੰ-੬੧)

ਨਹੁੰਦਰਾਲਾ—(ਵਿ.) ਨਹੁੰਦਰ ਵਾਲਾ

ਨਹੂੰ—(ਪੁ.) ਨਹੁੰ

ਨੱਕ ਮਣੀਕਣਾ
ਨੱਕ ਮਚੂਕਣਾ } (ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਨੱਕ ਸੁਣਕਣਾ

ਨੱਕ-ਕੱਧਾ—(ਵਿ.) ਨਕਟਾ

ਨੱਕਾਂ—(ਵਿ.) ਨੱਕਾ

ਨੱਕਾਂ ਪੂਰ—(ਪੁ.) ਨੱਕਾ ਪੂਰ

ਨਕੁਬਤਾ—(ਵਿ.) ਨਕੱਵਤਾ

ਨਕੁਬਤੀ—(ਵਿ.) ਨਕੱਵਤੀ, ਨਿੰਦਾਯੋਗ

ਨੱਕੈ ਉੱਪਰ ਛੂੰਹ ਨਾ ਪੈਣ ਦੇਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਨੱਕ ਤੇ ਮੱਖੀ ਨਾ ਬਹਿਣ ਦੇਣੀ

ਨੱਕੈ ਨੀ ਖਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਣੀ

ਨੱਕੈ ਮੂੰਹੈਂ ਆਂ
ਨੱਕੈ ਮੂੰਹੇ ਕੀ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਨੱਕ ਮੂੰਹ ਨੂੰ

ਨੱਕੈ ਮੂੰਹੇ ਦਾਹੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਨੱਕ ਮੂੰਹ ਵਲੋਂ

ਨੱਕੋਂ ਨਾ ਲਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪਸੰਦ ਨਾ ਕਰਨਾ

ਨਖੰਧ—(ਵਿ.) ਨਖੱਧ

ਨਗਲੇਰ—(ਪੁ.) ਨਲਘੇਰ

ਨੰਗਾ ਉਘਾੜਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਨੰਗਾ

ਨੰਗੀ ਧੋਸੀ ਕੇਹ ਤੇ
ਰੀਜੀ ਨਚੋੜਸੀ ਕੇਹ } (ਅਖੌ.) ਨੰਗੀ ਧੋਵੇਗੀ ਕੀ ਤੇ ਨਚੋੜੇਗੀ ਕੀ?

ਨਗਾਹਣਾ
ਨਙਾਹਣਾ } (ਵਿ.) ਪੈਰੋਂ ਨੰਗਾ

ਨੰਗਾਹਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਨੰਗੇ ਪੈਰ

ਨੰਘਾਰ ਕੁੱਠਾ—(ਵਿ.) ਨਿੱਘਰ ਜਾਣਾ (ਵਿਕ ਜਾਣਾ)

ਨਘਾਰਾ—(ਵਿ.) ਨਿਘਰਿਆ ਹੋਇਆ

ਨਜ਼ਰ ਹਵਾਲੇ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਨਜ਼ਰ ਬੰਦ ਹੋਣਾ

ਨਜ਼ਰ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨਾ—(ਪੁ.) ਨਜ਼ਰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ

ਨਜ਼ਰ ਭੈਠ—(ਪੁ.) ਨਜ਼ਰ-ਪੱਟੂ

ਨਜ਼ਰਾੜਿਆ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਨਜ਼ਰ ਲਗ ਜਾਣੀ

ਨਠਾਹੂ—(ਵਿ.) ਨਿਠਾਹੂ

'ਨੱਤਰੀ—(ਵਿ.) ਉਨੱਤੀ

'ਨੱਤਰੀਆਂ—(ਵਿ.) ਉਨੱਤੀਆਂ

ਨਨਾਣੂ ਨਾ ਨਨਾਣਵਈਆ
ਤੇਂਢਾ ਕੇ ਲਗੇ,
ਮਾਸੂ ਲੱਗੈ ਨਮਕਣਈਆ } (ਅਖੌ.) ਉਸ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤਰੰਦੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿਤੇ ਦੂਰੋਂ ਦੁਰਾਡਿਉਂ ਜਾ ਕੇ ਕੁਝ ਲਗਦਾ ਹੋਵੇ

ਨਨਿਹੋਮ—(ਵਿ.) ਨਨੇਹਸ

ਨਪੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਨੱਪਣਾ

ਨਪੜਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਨਪਾਉਣਾ

ਨਮੂਹਰਾ—(ਵਿ.) ਨਾ ਆਖੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ

ਨਮੂਦ—(ਵਿ.) ਨਾਮੁਰਾਦ

ਨਮੋਹਰਾ—(ਵਿ.) ਨਮੋਹੀ

ਨਮੋਹਰਾਪਨ—(ਪੁ.) ਨਮੋਹਾਪਨ

ਨਰਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਉੱਚਾ ਬੋਲਣਾ

ਨਰੜ—(ਪੁ.) ਗਰਦਨ ਦੀ ਹੱਡੀ

ਨਵਾਂ ਵਟ ਸੱਲਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਨਵੀਂ ਝਾਲੀ ਪਾਉਣਾ

ਨਵੇਂ ਸੱਥਰੇ
ਨਵੇਂ ਪੱਥਰੇ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਉਂ

ਨੜ—(ਪੁ.) ਨਾੜ

ਨੜੂਨਾ—(ਕ੍ਰਿ.) ਨੂੜਨਾ

ਨੜੂਲ—(ਪੁ.) ਗਰਦਨ ਦੀ ਹੱਡੀ

ਨੜੂਲ ਭੰਨਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਰਨਾ

ਨਾ—(ਅਵ.) ਦਾ

ਨਾ ਚੁਲ ਢੋੜਾਂ ਨਾ ਧਾੜ ਮਾਰਾਂ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਨੁਖ ਬਹੁਤੀ ਕਮਾਈ ਲਈ ਆਪਣਾ ਘਰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਨਾਸ—(ਵਿ.) ਨਕਮੀਰ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਆਵਣੀ)

ਨਾਸਾਂ ਤੜਾਣੀਆਂ
ਨਾਸਾਂ ਫੁੜਾਣੀਆਂ } (ਮੁਹਾ.) ਨਾਸਾਂ ਫੁਲਾਉਣੀਆਂ

ਨਾਸੀਂ ਧੂੰ ਅੱਛਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਨਾਸਾਂ ਵਿਚ ਧੂੰ ਦਿਤਾ ਜਾਣਾ

ਨਾਂਹ ਨਮੁਕਰ
ਨਾਂਹ ਮਨੁਕਰ } (ਵਿ.) ਨਾਹ ਨੁੱਕਰ

ਨਾਹਿਆਂ—(ਪੁ.) ਨਾਇਆਂ

ਨਾਨਕਵਾਲੀ—(ਵਿ.) ਨਾਨਕੀ ਛੱਕ

ਨਾਲੋਂ ਨਾ—(ਵਿ.) ਨਾਲ ਦਾ

ਨਿਸਰੀ—(ਵਿ.) ਮਿਸਰੀ

ਨਿਸਬਰੀ—(ਵਿ.) ਨਸਪਾਲ

ਨਿਸਾਂ—(ਵਿ.) ਨਿਸ਼ਾ (ਨਾ, ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ, ਹੋਣੀ) 'ਹੋਈ ਨਿਸਾਂ ਵਜੀਰੇ ਤਾਈਂ, ਸੁਣ ਕੇ ਸੁਖਨ ਪਿਆਰੇ' (ਸੈਫੁਲ)

ਨਿਹਣੀ—(ਵਿ.) ਨੇਹੀਂ

ਨਿਕਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਨਿਕਲਣਾ

ਨਿਕਵਾਇਆ—(ਵਿ.) ਨਿਕਚਾ

ਨਿੱਕਾ ਦੁਖ—(ਪੁ.) ਨਿੱਕੀ ਕੱਸ

ਨਿੱਕਾ ਨਿੱਕਾ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲਹੁਕਾ ਹੋਣਾ, ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੋਣਾ

ਨਿੱਕਾ ਬੋਲ—(ਪੁ.) ਪਿਸ਼ਾਬ

ਨਿੰਘ—(ਵਿ.) ਨਿੱਘ
ਨਿੰਘਾ—(ਵਿ.) ਨਿੱਘਾ
ਨਿਘਾਰ ਕੁੱਠਾ—(ਵਿ.) ਨਘਾਰ ਕੁੱਠਾ
ਨਿਘਾਰਾ—(ਵਿ.) ਨਿਘਾਰਿਆ ਹੋਇਆ
ਨਿੱਛਲ—(ਵਿ.) ਨਸਵਾਰ
ਨਿੱਛੜ ਕੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਨਿੱਠ ਕੇ
ਨਿਜ ਖੀਵਾ }
ਨਿਜੋ ਖੀਵਾ } (ਵਿ.) ਨਿਸਚਿੰਤ
ਨਿਠਾਹੂ—(ਵਿ.) ਨਿੱਠ ਕੇ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ
ਨਿਤਰਾਣਾ—(ਵਿ.) ਨਿਤ੍ਰਾਣਾ
ਨਿਪਟ—(ਅਵ.) ਨਿਪਟ
ਨਿਬਟ—(ਵਿ.) } ਨਿਖਾਲਸ
(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) } ਨਿਪਟ
ਨਿਬੜੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਣਾ
ਨਿਭਲਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਵਿਲੂਣਾ
ਨੀ—(ਅਵ.) ਵੀ
ਨੀਂ—(ਵਿ.) ਨੀਂਹ, ਨੀਵ
ਨੀਸ—(ਵਿ.) ਲਕੀਰ
—ਨੀਸਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਨੱਕ ਨਾਲ ਲਕੀਰਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ
ਨੀਹਣੀ—(ਵਿ.) ਨਿਹਣੀ
ਨੀਮ ਸੀਮ—(ਵਿ.) ਦੁਖ ਰੋਗ
ਨੀਲਾ—(ਪੁ.) ਠੋਰਾ
ਨੀਲਾ ਸਰਬ }
ਨੀਲਾ ਸਰਵ } (ਵਿ.) ਨੀਲਾ
ਨੁ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਪੁ.) ਨੈ
ਨੁਕਸਾਨਿਆ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮਰ ਜਾਣਾ
ਨੁਕਸਾਨੀ—(ਵਿ.) ਨੁਕਸ ਵਾਲਾ
ਨੁਨ੍ਹਾ—(ਵਿ.) ਸਿੱਲ੍ਹਾ
ਨੁਰ ਨੁਰ ਕਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਨਰੜਣਾ
ਨੂੰਹ—(ਪੁ.) ਨਹੁੰ
ਨੂਹਲਾ—(ਵਿ.) ਨੂਨ੍ਹਾ
ਨੂਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਮੀਟਣਾ
ਨੂਰ ਪੀਰ ਦਾ ਵੇਲਾ—(ਪੁ.) ਸਵੇਰ ਵੇਲਾ
ਨੂਰਨੀ—(ਵਿ.) ਖੁਸ਼ੀਰਨੀ
ਨੇਹਲੀ—(ਵਿ.) ਨਿਹਣੀ
ਨੇਕ ਨਾਈਂ—(ਵਿ.) ਨੇਕ ਨਾਮੀ
ਨੇਤਾ—(ਪੁ.) ਚਾਦੀ ਦਾ ਸਿਰ ਉਂਗਲੀਆਂ ਦਾ ਗਹਿਣਾ
ਨੇਹ ਸਾਈਂ ਦਾ—(ਪੁ.) ਚਨ੍ਹਰ ਸਾਈਂ ਦਾ
ਨੋਵਲੀ—(ਵਿ.) ਨੌਲੀ
—ਨੋਵਲੀ ਸੜੀ ਰਹਿਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਨੌਲੀ ਨਾ ਲਹਿਣੀ
ਨੋਵਲ }
ਨੋਵਲਾ } (ਪੁ.) ਨਿਉਲਾ
ਨੋਕਰ }
ਨੌਕੁਰ } (ਪੁ.) ਨੌਕਰ
ਨੌਕਰੀ—(ਵਿ.) ਨੌਕਰੀ
ਨੌਲੀ—(ਵਿ.) ਨਕੇਲਾ
ਨੌਲੀ ਸੜਿਆ—(ਵਿ.) ਨੱਕ ਸੜਿਆ
ਨੌਲੀ ਨਾ ਲਾਹਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਨੱਕ ਚਾੜ੍ਹੀ ਰੱਖਣਾ

ਪ

ਪਈ ਗੱਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪੈ ਜਾਣਾ
ਪੰਸ—(ਵਿ.) ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਉਤੋਂ ਰਿੜ੍ਹ ਕੇ ਆਇਆ ਮਲਬਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪੈਣੀ)
ਪਸਿੰਦੀਂ ਆਵਣੀ—(ਵਿ.) ਪਸੰਦ ਆਉਣਾ
ਪੰਸਾ—(ਪੁ.) ਗਗਾ
ਪਸਾਪ ਕੱਢਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਛੱਕੜ ਤੋਲਣੇ
ਪਸੇਲ (ਵਿ.) { ਪਾਸੇ ਵਾਲਾ
(ਵਿ.) { ਰੀਂਗੀ ਹੋਈ ਸ਼ਤੀਰੀ ਦਾ ਬਾਹਰ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ
ਪਸ਼ੂ—(ਪੁ.) ਪਸ਼ੂ
ਪੰਸੀ—(ਵਿ.) ਪੰਸ
ਪਹਿਤੀ—(ਵਿ.) ਪੋਹਣ ਵਾਲੀ (ਰੋਗ)
ਪਹਿਲਕ—(ਵਿ.) ਪਹਿਲ
ਪਹਿਲ ਪਲਾਹੀਂ }
ਪਹਿਲ ਪਲਾਹੇਂ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ
ਪਹਿਲੱ—(ਵਿ.) ਪਹਿਲ
ਪੱਕੜ—(ਵਿ.) ਪਕੜ
ਪੱਕਾ ਪੀਂਡਾ—(ਵਿ.) ਪੱਕਾ ਪੀਡਾ
ਪਖਣੂੰ (ਪੰਖਣੂ)—(ਪੁ.) ਪੰਖੇਰੂ, 'ਉਡਰੇ ਪਖਣੂੰ ਗਵਾਏ, ਕਿਆ ਤਾਕਤ ਇਨਸਾਨੀ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)
ਪੰਖਰ—(ਪੁ.) ਪੰਖਲ
ਪੱਤ ਵੇਚੀ ਕੇ ਘੇ ਖਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੈਸੀਅਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਰਚ ਕਰਨਾ
ਪਘੰਚ—(ਵਿ.) ਮੋਟਾ ਅਤੇ ਪੋਲੇ ਸਰੀਰ ਵਾਲਾ (ਲੱਗਾ)
ਪੰਘਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਪੰਘਰਨਾ

ਪਘੂਰ / ਪੰਘੂਰ —(ਪੁ.) ਮੋਠ ਆਦਿ ਦੀ ਉਬਾਲੀ ਹੋਈ ਦਾਲ

ਪਚਾਤ—(ਵਿ.) ਪਤਿਹੱਟ

ਪੰਛ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪੱਛੋਂ

ਪਛੜਾ—(ਪੁ.) ਪਿੱਠ

ਪੱਛੜੀ ਕੈ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪੱਛੜ ਕੇ

ਪੱਛਾਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਬਾਅਦ

ਪਛਾਹੀਂ—(ਵਿ.) ਪਛਾਹੋਂ

ਪਛਾਂਗੜਾ—(ਪੁ.) ਪਿੱਠ

ਪਛਾਵਲਾ—(ਪੁ.) ਪਰਛਾਵਾਂ

ਪਛਿਆਲੀ—(ਵਿ.) ਪਿਛਵਾੜਾ

ਪੰਜਾਂਗ—(ਪੁ.) ਪੰਜ ਦਾ ਅੰਕ

ਪੰਜੇਂ ਪੰਜੇਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪੰਜ ਨਾਲ

ਪਟਕੇ ਵਿੱਚ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪਟੇ ਵਿਚ

ਪੱਟ ਤ੍ਰਪੱਟ—(ਵਿ.) ਪਟ ਚਪੱਟ

ਪਟੜਾ—(ਵਿ.) ਪੱਟਣ ਵਾਲਾ

ਪਟਾ—(ਪੁ.) ਛਾਪਦਾਰ ਕੱਪੜਾ

ਪੱਟੀ—(ਵਿ.) ਤਿਲ ਬਕਰੀ

ਪਟੀਆਂ ਕੀ ਤੇਲ ਲਾਈ ਜਾਣਾ / ਪਟੀਆਂ ਕੀ ਤੇਲ ਲਾਣਾ —(ਮੁਹਾ.) ਪਟ ਚੋਪੜਨਾ

ਪਟੈਸ਼ਾ—(ਪੁ.) ਪੇਚਸ਼

ਪਟੈਰਾ—(ਪੁ.) ਪੱਟੂ

ਪਠੰਗ—(ਪੁ.) ਪਖੰਡ

ਪਠੰਗੀ—(ਵਿ.) ਪਖੰਡੀ

ਪਠੜੀ—(ਵਿ.) ਪੱਟੜੀ

ਪਣਾ—(ਪੁ.) ਪਨ੍ਹਾਂ

ਪਤਰਿਹੰਸ—(ਵਿ.) ਪਤਰੀਸ

ਪਤਰੁੰਕਾ—(ਪੁ.) ਪਰਾਤ (ਲੱਕੜ ਦੀ), ਬਾਠੜਾ

ਪਤਲੰਗਾ / ਪਤਲੂੰਗਾ —(ਵਿ.) ਪਤਲਾ

ਪਤਵਾੜ—(ਵਿ.) ਮਾਰ ਕੁਟ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪੈਣੀ, ਲਾਣੀ)

ਪਥਰਾਂਘੜ—(ਵਿ.) ਪਥਰੀਲੀ (ਧਰਤੀ)

ਪਥਰਾਣ—(ਪੁ.) ਵੱਡਾ ਪੱਥਰ

ਪੱਥਰੀ—(ਵਿ.) ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੌਲੀ

ਪਦ-ਭੰਤਾ—(ਪੁ.) ਪਦ-ਭੇੜਾ

ਪੰਦਰਾਖਾ—(ਪੁ.) ਪੰਦਰਵਾੜਾ

ਪਧਾੜੀ / ਪੰਧਾੜੀ —(ਵਿ.) ਪੈਦਲ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪਾਣੀ, ਪੈਣੀ)

ਪਨੰਤਾ—(ਪੁ.) ਪਲਾਣਾ

ਪਨਾਤਰ—(ਵਿ.) ਪਰਾਤ, ਤਰਾਮੀ

ਪਨਿੱਤਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਨਪਿੱਤਣਾ

ਪੰਬੂਛਲੀ (ਪੰਮੂਛਲੀ)—(ਵਿ.) ਕਟੂੰਬਲੀ, ਕਟੂੰਮਲ

ਪੰਬੀ—(ਵਿ.) ਵੱਡੀ, ਪਹਾੜੀ

ਪਰਸਾਂਗ—(ਵਿ.) ਪੋਤਸਾਂਗ

ਪਰਸੋ ਨਾ ਝੱਲਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਗੁੱਸਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਾ ਕਰਨਾ

ਪਰਕਾਲਾ—(ਪੁ.) ਖੱਡੀ ਦਾ ਕਪੜਾ ਮਿਣਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਾਪ

ਪਰਗੀ (ਪ੍ਰਣਬ)—(ਵਿ.) ਬਾਰੀ

ਪਰਚਾਉਣੀ / ਪਰਚਾਵਣੀ —(ਵਿ.) ਮਾਤਮ ਪੁਰਸੀ, ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਵ

ਪਰਤੱਲ—(ਵਿ.) ਉਛਾਲੀ

ਪ੍ਰੱਤ ਸਰੋਤ (ਵਿ.) / ਪ੍ਰੱਤ ਸਰੋਤਾ (ਪੁ.) — ਪਰਤਾਉਣ ਦਾ ਭਾਵ

ਪ੍ਰੱਤਣਾ / ਪਰੱਤਣਾ —(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਪਰਤਣਾ, ਪਰਤਾਉਣਾ

ਪ੍ਰੱਤਾ ਸੱਤਾ ਦੇਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪਤਾ ਸੂਰ ਦੇਣਾ

ਪ੍ਰੱਤਾ ਲੱਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹਾਲਤ ਠੀਕ ਹੋਣੀ ਜਾਂ ਸੁਧਰਨੀ

ਪਰਨੀਂਦੜਾ—(ਵਿ.) ਵਿਆਹਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ

ਪ੍ਰੰਬੂਛਲੀ—(ਵਿ.) ਪੰਬੂਛਲੀ

ਪਰਵਣੀ—(ਵਿ.) ੧. ਪੈਣਵੀ ੨. ਪਰਵਰਸ਼ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨੀ, ਹੋਣੀ)

ਪਰਵਾਹਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪੈਰੋਂ ਵਾਹਣਾ

ਪਰਭ੍ਰਾਤ—(ਵਿ.) ਪਰਭਾਤ

ਪਰਭ੍ਰਾਤੀਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪਰਭਾਤੀਂ

—ਰਾਤੀਂ ਪਰਭ੍ਰਾਤੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਰਾਤ ਦਿਨੇ

ਪਰਾ—(ਪੁ.) ਪਰ (ਪੰਖ)

ਪਰਾ—(ਵਿ.) ਪਰਲਾ

ਪਰਾ ਸਿਰਾ ਲੱਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪਤਾ ਸਤਾ ਲੱਗਣਾ

ਪਰਾ ਲੱਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪਤਾ ਲੱਗਣਾ

ਪਰਾਗਲਾ—(ਪੁ.) ਪਰਾਗਾ

ਪ੍ਰਾਂਬਲ—(ਵਿ.) ਪ੍ਰੰਬੂਛਲੀ

ਪਰਾਰ ਚਰਾਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪਿਛਲੇਰੇ ਜਾਂ ਉਸਤੋਂ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ

ਪਰੁੱਚਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਪਰੋਇਆ ਜਾਣਾ

ਪਰੂੰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪਰ ਨੂੰ

—ਪਰੂੰ ਪਰਾਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪਰ ਪਰਾਰ

ਪਰੂਣ }
ਪਰੂਣੀ } (ਵਿ.) ਛਾਨਣੀ

ਪਰੂਨੀ—(ਵਿ.) ਪਲੂਣੀ

ਪਲੱਟਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਪਲਟਣਾ

ਪਲਤਾ—(ਪੁ.) ਫਾਹਿਆ

ਪੱਲਾ—(ਪੁ.) ਦੁਪੱਟਾ

—ਪੱਲਾ ਪਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪਰਦਾ ਢੱਕਣਾ

—ਪੱਲਾ ਪਾਕ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹਿਸਾਬ ਨਿੱਬੜ ਜਾਣਾ

ਪਲਾਹ—(ਪੁ.) ਢਲਾਹ

ਪਲਾਹੀ—(ਵਿ.) ਇਕ ਇਰਚ ਦਾ ਇਲਾਕਾ, ਇਰਚ ਨਵਾਹੀ

ਪਲਾਤਾ ਪਲਾਤਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ

ਪਲਾਤੇ ਪਲਾਤੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪੋਲੇ ਪੋਲੇ

ਪਲਿਊ—(ਪੁ.) ਲੇਓ, ਲੇ

ਪਲਿੱਅੱਸ—(ਪੁ.) ਵਲਿੱਅੱਸ, ਪਲੰਘ

—ਪਲਿੱਅੱਸ ਅੱਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪਲੰਘ ਪੈਣਾ

—ਗੁੱਤੀ ਆਂ (ਦੀ) ਪਲਿਅੱਸ ਅਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗੁੱਤ ਪੁੱਟੀ ਜਾਣੀ

ਪਲਿਆਰ—(ਵਿ.) ਕਾੜ

ਪਲਿੰਗੜੀ—(ਵਿ.) ਕਲਿੰਗੜੀ

ਪਲਿੰਵਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਪਲਮਣਾ

ਪਲੇਟਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਲਪੇਟਣਾ

ਪਰੂਣੀ }
ਪਲੂਣੀ } (ਵਿ.) ਲੂਣਕ

ਪਵੰਦ—(ਪੁ.) ਮੁਹਾਰ

ਪਵਾਣਾ }
ਪਵਾਹਣਾ } (ਕ੍ਰਿ.) ਪੈਰੋਂ ਵਾਹਣਾ

ਪੜਸਾਂਗ—(ਵਿ.) ਪੌੜਸਾਂਗ

ਪੜਕੋਟ—(ਪੁ.) ਪਿਛਲੱਗ

ਪੜਕੌਡੀ—(ਵਿ.) ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਇਕ ਖੇਡ

ਪੜਛਾ—(ਪੁ.) ਪਾੜਛਾ

ਪੜਾਂਗ—(ਪੁ.) ਪੈਂਗ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਆਵਣਾ, ਦੇਣਾ, ਲੈਣਾ)

ਪੜਾਟ—(ਪੁ.) ਪੜ

ਪੜਿਹੱਟ—(ਵਿ.) ਭੜਿਹੱਟ

—ਮੱਟੇ ਨਾਲੋਂ ਪੜਿਹੱਟ ਭਾਰੀ—(ਅਖੌ.) ਮੱਟ ਤੋਂ ਭੜਿਹੱਟ ਭੈੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਪੜੁੱਛਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਖੋਚਣਾ

ਪੜੁੱਲ—(ਪੁ.) ਇਕ ਪਰਕਾਰ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ ਜੋ ਤੁਰਾਂ ਵਾਂਗ ਲੰਮ ਲੰਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਪਾਂ—(ਵਿ.) ਕੁੱਤੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

ਪਾਈ ਲਾਈ ਕੇ—(ਕ੍ਰਿ.) ਪਾ ਲਾ ਕੇ

ਪਾਸ—(ਪੁ.) ਪਾਜਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪਰਤਣਾ, ਜਾਉਣਾ)

ਪਾਸਵਾ—(ਪੁ.) ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਕਪੜਾ ਭਿਉਂ ਕੇ ਰੋਗੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਵ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਨਾ)

ਪਾਸਵਾਨ—(ਪੁ.) ਪਸੇਲ

ਪਾਹ—(ਪੁ.) ਰੌਲਾ, ਰੋਹ

ਪਾਂਕਲ—(ਵਿ.) ਪਾਂ ਵਾਲਾ

ਪਾਕਾ—(ਪੁ.) ਛੋਤੇ

ਪਾਚਾ }
ਪਾਂਚਾ } (ਪੁ.) ਪਾਉਂਚਾ, ਪੌਂਹਚਾ

ਪਾਂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਕੱਸਾ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣਾ

ਪਾਂਜੀ—(ਵਿ.) ਪੰਜੀ

ਪਾਂਡ }
ਪਾਂਡੀ } (ਵਿ.) ਪਾਸਾ

ਪਾਣਾ—(ਪੁ.) ਸੀਣਾ

ਪਾਣੀ ਰਖਾਣਾ—(ਪੁ.) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਪਾਣੀ ਮੂੰਹ ਲਾਉਣ ਦੀ ਇਕ ਰਸਮ

ਪਾਧ ਪੱਟਣੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਪੂੰਦ ਪਾਣੀ

ਪਾਧੇ ਪਟੜਾ—(ਵਿ.) ਪਾਧਾਂ ਪੱਟਣ ਵਾਲਾ

ਪਾਪੜੀ—(ਵਿ.) ਪਾਰ

ਪਾਰਾ—(ਵਿ.) ਪਾਰਲਾ

ਪਾਰੋਂ (ਲਹਿੰ.)—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਤਰਫ਼ੋਂ, ਵੱਲੋਂ

ਪਾਲੀ—(ਵਿ.) ਕਤਾਰ

ਪਾਂਵਲਾ—(ਪੁ.) ਪਾਂਗ

ਪਾਂਵਟੇ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਪਾਊਂਟੇ

ਪਿਹਲਾ—(ਪੁ.) ਵੱਡਮਕੌੜਾ

ਪਿਹਲਾ—(ਪੁ.) ਮਹੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਬੀਮਾਰੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਿਲ ਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਪਿਹਲੀ—(ਵਿ.) ਕੀੜੀ

ਪਿਛੜੂਹੇਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪਿਛਲੇ ਪੈਰੀਂ
ਪਿਛਾਂਗੜਾ—(ਪੁ.) ਪਿੱਛੂ
ਪਿਛਾਵਾਂ—(ਪੁ.) ਪਰਛਾਵਾਂ
—ਪਿਛਾਵਾਂ ਲੱਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪਰਛਾਵਾਂ ਪੈਣਾ

ਪਿੱਟ ਕਰੁੱਟਾ
ਪਿੱਟ ਕਲੁੱਟਾ } (ਪੁ.) ਪਿਟੇਕੁੱਟਾ, 'ਪਿੱਟ ਕਰੁੱਟੇ ਵਿਚ ਮੁਹੰਮਦ, ਗੁਜ਼ਰੀ ਉੱਤ ਛਿਮਾਹੀ' (ਸੈਫੁਲ)

ਪਿੰਡ—(ਇ.) ਖਜੂਰ
ਪਿੰਡ ਖਜੂਰ—(ਇ.) ਖਜੂਰ ਨਾਉਂ ਦਾ ਪਰਸਿੱਧ ਫਲ
ਪਿੰਡ—(ਪੁ.) ਪਿੰਡ ਦਾਦਨ ਖਾਂ ਨਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ, ਜਿਹਲਮ ਦੀ ਤਸੀਲ ਤੇ ਏਸੇ ਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ
ਪਿੰਡ ਦਾਦਨ ਖਾਂ—(ਪੁ.) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਿਹਲਮ ਦੀ ਇਕ ਤਸੀਲ ਤੇ ਏਸੇ ਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ
ਪਿੰਡੀ—(ਇ.) ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ
ਪਿੰਡੋਚੀ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਪਿੰਡ ਦਾਦਨ ਖਾਂ ਦਾ ਵਸਨੀਕ
ਪਿਤ—(ਇ.) ਅੰਟੀ
ਪਿੱਦੀ ਬੁਲਾਣੀ ਦੇਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਪਿੱਦ ਬੁਲਾ ਦੇਣਾ
ਪਿੱਦੀ ਬੋਲੀ ਜਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਪਿੱਦ ਬੋਲ ਜਾਣਾ
ਪਿੰਨ ਖਜੂਰ—(ਇ.) ਪਿੰਡ ਖਜੂਰ
ਪਿੰਨਾ—(ਪੁ.) ਮਿੰਨਾ, ਮੱਲਾ
ਪਿਪੱਲਣ—(ਇ.) ਪਿਪਣੀ, 'ਹਰ ਪਿਪਣ ਦੇ ਵਾਲੋਂ ਕਿਰਦੇ ਹੰਝੂ ਮੋਤੀ ਗੁਲੀਆਂ' (ਸੈਫੁਲ)
ਪਿਪਲੀ—(ਇ.) ਪਿਪਣੀ
ਪਿਲਛੀ—(ਇ.) ਪਿਪੜੀ
ਪਿੜ ਪਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਛੰਛਾਰ ਮੇਲਣਾ
ਪਿੜਾ—(ਪੁ.) ਪੱਛੜਾ
ਪੀਹੂੰ—(ਪੁ.) ਪਿੱਸੂ
—ਪੀਹੂੰ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪਿੱਸੂ ਪੈਣੇ
ਪੀਚਕ—(ਇ.) ਪੇਚਕ
ਪੀਂਢਾ—(ਵਿ.) ਪੀਢਾ
ਪੀਡਾ—(ਵਿ.) ਪੀਢਾ
ਪੀਲਕ—(ਇ.) ਪਲਿੱਤਣ
ਪੀਲਕਾ—(ਵਿ.) ਪੀਲਾ

ਪੀਲ ਪਲਾਂਘੜਾ
ਪੀਲ ਪਲਾਂਘਾ } (ਪੁ.) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਖੇਡ

ਪੀਲਿਆਈਂ—(ਇ.) ਪੀਲਿਆਈ

ਪੁਆਣਾ
ਪੁਆਹਣਾ } (ਵਿ.) ਪਰਾਹੁਣਾ, ਪਰਾਹੁਣਾ

ਪੁੱਛੂ ਪੁਛੂ ਕਰੂ, ਅੱਗ ਤੁਲੀ ਤੇ ਨਾ ਧਰੂ—(ਅਖੌ.) ਜ਼ਬਾਨੀ ਜਿੰਨਾ ਬਕਣ ਪਰ ਤਲੀ ਤੇ ਕੁਝ ਨਾ ਧਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬੰਧੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਪੁੱਛ—(ਇ.) ਉਹ ਰਕਮ ਜੋ ਬੀਮਾਰ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਆਏ ਮਿੱਤਰ ਦਵਾ ਦਾਰੂ ਲਈ ਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
—ਪੁੱਛ ਦੇਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿਸੇ ਬੀਮਾਰ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਰਤ ਲੈਣ ਗਿਆਂ ਕੁਝ ਰਕਮ ਦੇਣੀ
ਪੁੱਜਤ—(ਇ.) ਪੁੱਜ
ਪੁਜੀਂਦੜ—(ਵਿ.) ਪੁੱਜ ਵਾਲਾ
ਪੁਟਪੜੀ—(ਇ.) ਪੁੜਪੁੜੀ, 'ਅੱਖੀਂ ਲੱਗ ਰੱਤੇ ਭਰਦੈਂ, ਪੁਟ-ਪੜੀਆਂ ਵਿਚ ਰੋਝੇਂ' (ਸੈਫੁਲ)
ਪੁਠੀ—(ਇ.) ਅਸ਼ਟਾਮ ਜਾਂ ਪਰੋਨੋਟ ਆਦਿ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਸੂਲ ਹੋਈ ਰਕਮ ਦਾ ਅੰਦਰਾਜ
—ਪੁੱਠੀ-ਪਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਵਸੂਲੀ ਦਰਜ ਕਰਨਾ
ਪੁਰਬੀਆਂ ਲੱਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੌਜਾਂ ਲੱਗਣਾ
ਪੁਰਬੀਆਂ ਲੁੱਟਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੌਜਾਂ ਲੁੱਟਣਾ
ਪੁਰਛਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਪਤੂੱਛਣਾ
ਪੁੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਚੁੱਭਣਾ
ਪੁੜੇ ਲੱਗਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਪੁੜੇ ਪੈਣੇ
ਪੁੰਛਲ—(ਇ.) ਪੂਛਲ
ਪੂਣੀ ਪੰਗਾ—(ਪੁ.) ਪੰਗਾ
ਪੂੰਦ—(ਇ.) ਤੇਲ ਦੀ ਖਿੱਚ ਖਿੱਚ
ਪੂੰਦ ਪਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪਾਪ ਪੱਟਣੀ
ਪੂੰਦਲ—(ਵਿ.) ਪੂੰਦ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ
ਪੂਰਨ—(ਪੁ.) ਭਰਤੀ
ਪੇਸ਼ਕਾਰਾ—(ਪੁ.) ਮਿਲਣੀ ਵੇਲੇ ਚਲਾਈ ਆਤਸ਼ਬਾਜ਼ੀ
ਪੇਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਤੁੰਨਣਾ
ਪੇਹਲੀ—(ਇ.) ਕੀੜੀ
ਪੇਚਕ—(ਪੁ.) ਰੇਸ਼ਮ ਦਾ ਗੋਲਾ
ਪੇਟ ਚਟਾਈ—(ਇ.) ਗੁਜ਼ਰਾਨ
ਪੇਤਲਾ—(ਵਿ.) ਪਿੱਤਲ ਦਾ
ਪੇਨਾ—(ਇ.) ਪਿਨਣ ਵਾਲਾ
ਪੇਪਣੀ—(ਇ.) ਕਮੀਜ਼
ਪੇਵਰਾ—(ਪੁ.) ਪਿਉ
ਪੇਵੇ—(ਪੁ.) ਵਡੇਰੇ
ਪੇਵਰੇ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਪੇਈਅੜੇ
ਪੰਸਾ—(ਪੁ.) ਪੈਸਾ
ਪੈਂਸਿਆ—(ਪੁ.) ਤਾਣੇ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸੌ ਤੰਦਾਂ ਵਾਲਾ ਖੱਦਰ
ਪੈਹਣਾ—(ਪੁ.) ਪਹਿਣਾ

ਪੈਣ ਪਟੱਕੇ
ਪੈਣ ਪੱਟੇ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪੈਣ ਪਟੱਕ, ਪੈਂਦੀ ਸੱਟ

ਪੈਂਤਰੀ—(ਵਿ.) ਪੈਂਤੀ

ਪੈਂਤਰੀਆਂ—(ਵਿ.) ਪੈਂਤੀਆਂ

ਪੈਨਿਆਂ ਲੈਨਿਆਂ
ਪੈਣਿਆਂ ਲੈਣਿਆਂ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪੈਂਦਿਆਂ ਲੈਂਦਿਆਂ

ਪੈਨੀ ਸੱਟੇ
ਪੈਣੀ ਸੱਟੇ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪੈਂਦੀ ਸੱਟੇ

ਪੈਂਤ—(ਪੁ.) ਪਟ, ਫੁਲਕਾਰੀ

ਪੈਂਦ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਪਹਿਲਾਂ

ਪੈਲੇ ਪੈਨਿਆਂ ਵਾਰੀ ਨਾ ਔਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਜੁੱਤੀਆਂ ਪੈਂਦਿਆਂ ਵਾਰ ਨਾ ਆਉਣਾ

ਪੈਂਤ੍ਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਫੜਨਾ

ਫ

ਫਈਂ ਸੱਟਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਫੈਹ ਸੁੱਟਣਾ

ਫਈਂ ਮਾਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ.) ਫੈਂਹ ਮਾਰਨਾ

ਫਹਾਉੜਾ—(ਪੁ.) ਫੈਹੜਾ

ਫੱਕਾ—(ਪੁ.) ਫਸਲ, ਅਨਾਜ

— ਫੱਕਾ ਵੰਡਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਅਨਾਜ ਵੰਡਾਉਣਾ

ਫਗਵਾੜਾ—(ਪੁ.) ਅੰਜੀਰ

ਫੰਗ
ਫੰਘ } (ਪੁ.) ਖੰਭ

ਫੰਘੜ—(ਪੁ.) ਖੰਭੜ

ਫਜਰੀ
ਫ਼ਜਰੀਂ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਵੇਰੇ

—ਫਜਰੀ ਵੇਲਾ
—ਫ਼ਜਰੀਂ ਵੇਲਾ } (ਪੁ.) ਸਵੇਰ ਵੇਲਾ

ਫਟਾ—(ਪੁ.) ਧਾਰੀਦਾਰ ਕਪੜਾ

ਫੰਡੀ—(ਵਿ.) ਮੁਧਰਾ

ਫੰਦਾ—(ਪੁ.) ਵੱਟਾ

ਫੜਾ
ਫੰਡਾ } (ਪੁ.) ਪਰੀਂਦਿਆਂ ਵਾਲੀ ਉੱਨ

ਫਤ੍ਹਿਆ—(ਵਿ.) ਫਤਿਹ

—ਫਤ੍ਹਿਆ ਮਿਲਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਲੈਣੀ

ਫਤ੍ਹਿਆ-ਮੰਦ—(ਵਿ.) ਫਤਿਹਮੰਦ

ਫਤ੍ਹਿਆ ਲੈਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਲੈਣੀ

ਫਧਣਾ (ਲਹਿੰ.)—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਫੜਨਾ

ਫਧਾਈ ਨਾ ਦੇਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਫੜਿਆ ਨਾ ਜਾਣਾ

ਫਧਾਣਾ (ਲਹਿੰ.)—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਫੜਾਉਣਾ

ਫਬਣਾ ਢੁਕਣਾ—(ਵਿ.) ਫਬਦਾ ਢੁਕਦਾ

ਫੱਬਾ—(ਪੁ.) ੧. ਪੰਬਾ ੨. ਸਿਰ ਵਿਚ ਪਈ ਸਿੱਕਰੀ

ਫਰੱਕਾ—(ਪੁ.) ਫਰਕਣ ਦਾ ਭਾਵ

ਫਰਕੇ ਫਰਕ
ਫਰਕੇ ਫਰਕੀ } —(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵੱਖ ਵੱਖ

ਫਰਗਲ
ਫਰਗਲਾ } (ਵਿ. ਪੁ.) ਖੁਲ੍ਹਾ ਝੱਗਾ ਜਾਂ ਚੋਗਾ

ਫਰਜ਼—(ਪੁ.) ਟੋਕ

ਫਰਤਾ—(ਵਿ.) ਟੇਢਾ

ਫਰਤੀ—(ਵਿ.) ਫੰਡਰ

ਫਰ੍ਹਿਮਣੀ—(ਵਿ.) ਫਿਮਣੀ

ਫਰੌਲਣੀ—(ਵਿ.) ਫੋਲਣੀ

ਫਰੌਲਾ ਫਰਾਲੀ—(ਵਿ.) ਫੋਲਾ ਫਾਲੀ

ਫ਼ਲਾਹਲ—(ਵਿ.) ਫਲਾਹਾਰ

ਫਲਿਆਟੀ—(ਵਿ.) ਫਲੀਆਂ ਦੇ ਸੁੱਕੇ ਛਿੱਲੜ

ਫੜ—(ਪੁ.) ਰੌਣਕ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਖਾ ਬਹਿਣਾ, ਬਾਹਣਾ)

ਫੜਕਾ—(ਪੁ.) ਟੋਟਾ

ਫੜਲ—(ਵਿ.) ਫਰੜ

ਫੜਿੱਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਫੜਕਣਾ

ਫੜਿੱਕੀ ਨੇ ਮਰੀ ਗੱਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਫੜਕ ਕੇ ਮਰ ਜਾਣਾ

ਫੜਿੱਕੀ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਫੜਕ ਪੈਣਾ

ਫੜਿੱਕੀ ਮਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਫੜਕ ਮਰਨਾ

ਫੜ੍ਹਤੀ—(ਵਿ.) ਸ਼ਰਾਰਤ

ਫੜਿੱਤੀਆਂ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਸਿਖਣੀਆਂ

ਫੜਿੱਤੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਉਲਟੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ

ਫਤੀਆ—(ਵਿ.) ਰੌਂਗਲੀ

ਫਤੂਤ ਫਤੂਤ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਟੱਪੂੰ ਟੱਪੂੰ ਕਰਨਾ

ਫਤੂਕਣਾ—(ਪੁ.) ਬਤੂਕਾ

ਫਾਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਫਸਣਾ

ਫਾਸੀ—(ਵਿ.) ਫਾਂਸੀ

ਫਾਥੀ ਨਾ ਫੜਿੱਕਣ ਦੇ ?—(ਅਖੌ.) ਫਸੇ ਦਾ ਫੜਕਣ ਕੀ ?

ਫਿਸ—(ਇ.) ਦਾਬ, ਜ਼ੋਰ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਆਵਣੀ, ਆ ਜਾਣੀ)
ਫਿੰਸੀ—(ਇ.) ਚਮੂੰਹੀਂ
ਫਿਹ—(ਇ.) ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸੰਦ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੁਰ ਉਭਾਉਂਦੇ ਹਨ
ਫਿਹ ਨਾਲ ਉਡਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਤਕਾਂ ਕਬੂਲ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰਨੀ
ਫਿੰਜਰ—(ਇ.) ਪਤੰਗ ਦੀ ਬਾਂਸ ਦੀ ਤੀਲੀ
ਫਿਲੂਕਲਾ (ਪੁ.)
ਫਿਲੂਕਲੀ (ਇ.) } ਫੁਨਸੀ
ਫਿੰਡ—(ਇ.) ਗੇਂਦ
ਫਿੰਡ ਮਾਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਫੜ ਮਾਰਨਾ
ਫਿਤਨਾ—(ਵਿ.) ਬਿਲਕੁਲ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕੱਦ ਦਾ
ਫਿਦਕਣਾ—(ਵਿ.) ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ
ਫਿਮਣੀ—(ਇ.) ਫਿਮੁਣੀ
ਫਿਤ੍ਰੀਏਂ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਦੁਬਧਾ ਵਿੱਚ ਪੈਣਾ
ਫਿਤ੍ਰੀਏਂ ਪਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਦੁਬਧਾ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦੇਣਾ
ਫੀ ਪੈਣੀ
ਫੀ ਬੱਝਣੀ } (ਮੁਹਾ.) ਨਿਯਮ ਬਣ ਜਾਣਾ
ਫੀਸ—(ਇ.) ਫੂਸੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਮਾਰਨੀ)
ਫੀਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਫੂਸੀ ਮਾਰਨਾ
ਫੀਸਲ—(ਵਿ.) ਫੂਸੀਆਂ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ
ਫੀਸੀ—(ਇ.) ਫੂਸੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਮਾਰਨੀ)
ਫੀਹਕਰ
ਫੀਕਰ } (ਇ.) ਠੀਕਰ
ਫੁਹਾਰਾ—(ਪੁ.) ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਮੌਸਮ
ਫੁੰਘਾ
ਫੂੰਘਾ } (ਪੁ.) ਖੰਭ, ਖੰਭੜੀ (ਕਸ਼ੀਦਾਕਾਰੀ ਵਿੱਚ)
ਫੌਂਘਾ
ਫੁੰਡਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਫੁਲਣਾ
ਫੁੰਡਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਫੁਲਾਉਣਾ
ਫੁੰਡੀ ਫੁੰਡੀ ਬਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਫੁਲ ਫੁਲ ਬਹਿਣਾ
ਫੁਫੜ
ਫੁਫੜਾ } (ਪੁ.) ਫੁੱਫੜ
ਫੁਤ ਫੁਤ—(ਵਿ.) ਪੁਤ ਪੁਤ
ਫੁਲਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਫੁਦਕਣਾ
ਫੁੱਲਤੀਆਂ—(ਇ. ਬ. ਵ.) ਫੁਲੀਆਂ
ਫੁੱਲੇ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਗੋਲ ਗੱਪੇ
ਫੂਹ—(ਇ.) ਫੂਹੀ
ਫੂਹ ਭਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਫੂਹੀ ਭਰ
ਫੂਹਾ—(ਪੁ.) ਫੂਹੀ
ਫੂਟ—(ਇ.) ਫੜ
ਫੂਟਾਂ ਮਾਰਨੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਫੜਾਂ ਮਾਰਨੀਆਂ
ਫੂਟੀ—(ਵਿ.) ਫੜਾਂ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ
ਫੇਹ ਨਾਲ ਉਡਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਫਿਹ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣਾ
ਫੈਣੀਆਂ—(ਇ. ਬ. ਵ.) ਫੇਣੀਆਂ
ਫ਼ੈਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਫ਼ਜਰ
—ਫ਼ੈਰ ਵੇਲਾ (ਪੁ.) ਫ਼ਜਰ ਵੇਲਾ
ਫ਼ੈਰੀਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਫ਼ਜਰੀਂ
—ਫ਼ੈਰੀਂ ਵੇਲੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਫ਼ਜਰੀਂ ਵੇਲੇ
ਫੌਂਡ—(ਇ.) ਫੂਹੀਂ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਵਜਣੀ, ਕਰਨੀ, ਮਾਰਨੀ)
ਫੌਂਡੀ—(ਵਿ.) ਫੌਂਡ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
ਫੌਰਤ—(ਪੁ.) ਗੰਦੀ ਗਾਲ੍ਹ
ਫੌਲੀਆਂ ਦਾ ਪਟ—(ਪੁ.) ਕਦਾਈ ਦਾ ਰੇਸ਼ਮ

ਬ

ਬਸ਼ਕ ਬਸ਼ਕਾ—(ਪੁ.) ਬਖਕ ਬਖਕਾ
ਬਸ਼ਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਬਖਕਣਾ
ਬਸ਼ਕਿਆਲ—(ਪੁ.) ਬਖਸ਼ੀ (ਜ਼ਾਤ)
ਬਸ਼ਕੀ—(ਪੁ.) ਬਖਸ਼ੀ
ਬਸੁਰਾ—(ਵਿ.) ਬੇਸੁਰਾ
ਬਹਾਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਬੁਹਾਰ
ਬਹਿਲ—(ਵਿ.) ਵਹਿਲ
—ਬਿਰੋਂ ਬਹਿਲ ਹੋਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਬੁਰੀ ਘਟਨਾ ਛੇਤੀ ਵਾਪਰ ਜਾਣੀ
—ਬਿਰੋਂ ਬਹਿਲ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਕਿਸੇ ਮੰਦੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਲਿਆਉਣਾ
ਬਹਿਲਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵਹਿਲਾ
ਬਹਿੜ—(ਵਿ.) ਵਹਿੜ
ਬਹਿੜਕਾ—(ਪੁ.) ਵਹਿੜਾ
ਬਹਿੜਕੀ—(ਇ.) ਵਹਿੜੀ
ਬਹਿੜਾ—(ਪੁ.) ਵਹਿੜਾ
ਬਹੀ—(ਵਿ.) ਬੀਹ
ਬਹੀ-ਦਾਣਾ—(ਪੁ.) ਬੀਹ ਦਾਣਾ

ਬਹੁਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਬਹਿਸਣਾ

ਬਹੁੜਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਮੌਂਡਕਣਾ

ਬਹੁਟੜੀ—(ਵਿ.) ਵਹੁਟੜੀ

ਬਹੁਟੀ—(ਇ.) ਵਹੁਟੀ

ਬਹੂ—(ਕ੍ਰਿ.ਵਿ.) ਬਹੁ

ਬਹੇਕਤ, ਬੈਕੜ—(ਪੁ.) ਇਕ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਕਾ ਕੇ ਤੰਦੂਰ ਵਿੱਚ ਬਾਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਚਿੱਟੇ ਚਿੱਟੇ ਫੁਲ ਦਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਬਹੇੜਾ—(ਪੁ.) ਬਹੇੜਾ

ਬਹੇਲਾ—(ਪੁ.) ਬਸੇਲਾ

ਬਹੇਲੀ—(ਇ.) ਬਸੇਲੀ

ਬਕਹਿਦ—(ਵਿ.) ਅਮੋੜ

ਬਕਰੈਲ—(ਇ.) ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੋਟਾ ਸੱਪ

ਬਕਰੌਦਾ—(ਪੁ.) ਬਕਰੀ ਦਾ ਬੱਚਾ

ਬਕਰੋਟੀ—(ਇ.) ਬਕਰੀ ਦੀ ਬੱਚੀ

ਬੰਕਾ ਬੂਈ—(ਇ.) ਹਥੂਆ

ਬਕਿੰਦ—(ਵਿ.) ਬੇਗ਼ੈਰਤ

ਬੰਖ—(ਇ.) ਵੱਖ

ਬਖ਼ਤ—(ਪੁ.) ਵਖ਼ਤ

ਬੱਖਰ—(ਪੁ.) ਵੱਖਰ

ਬੱਖਰਾ—(ਵਿ.) ਵੱਖਰਾ

ਬਖਿਆਂਧ—(ਪੁ.) ਬਖੇੜਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਨਿਕਲਣਾ)

ਬੱਖੀ—(ਇ.) ਵੱਖੀ

ਬਖੇੜ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਨਾੜ ਤੇ ਨਾੜ ਚੜ੍ਹਨਾ

ਬਗ—(ਇ.) ਵੰਗ

ਬਗਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਵਗਣਾ

ਬਗਨਾ—(ਵਿ.) ਬਗਦਾ

ਬਗਰੋਟਾ—(ਪੁ.) ਬੱਕਰੋਟਾ

ਬਗਰੋਟੀ—(ਇ.) ਬੱਕਰੋਟੀ

ਬੰਗਾੜ—(ਪੁ.) ਜੁਆਰ ਦਾ ਛਿੱਲਾ ਟਾਂਡਾ

ਬਗਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਵਗਾਉਣਾਂ

ਬਗਾਣਾ—(ਵਿ.) ਬਗਾਨਾ

ਬਗਾਰ, ਬੰਗਾਰ—(ਇ.) ਵਗਾਰ

ਬਗਾੜ—(ਪੁ.) ਵਿਗਾੜ

ਬਗਾੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਵਿਗਾੜਨਾ

ਬੰਗਿਆਰਾ—(ਪੁ.) ਵੰਗਾਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ

ਬੰਗਿਆਰਨ—(ਇ.) ਵੰਗਾਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ

ਬੱਚੀ ਬਾਚ—(ਪੁ.) ਬਾਲ ਬੱਚੇ

ਬਟੇਕ, ਬੰਟੋਰ (ਪੁ.); ਬਟੇਕੀ, ਬਟੰਗੀ (ਇ.)—ਇਕ ਫਲ ਦਾ ਨਾਉਂ ਜੋ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਬਟਵਾਲੀ—(ਇ.) ਵਟਵਾੜੀ

ਬੱਡਾ—(ਵਿ.) ਵੱਡਾ

ਬਡੂਨੀ—(ਇ.) ਮਣਛਿੱਟੀ

ਬੱਤ੍ਰੀ, ਬੱਤਰੀ—(ਵਿ.) ਬੱਤੀ

ਬੱਤਰੀ ਸੁਲੱਖਣਾ—(ਵਿ.) ਚੰਗੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਾ

ਬੱਤ੍ਰੀਆਂ, ਬੱਤਰੀਆਂ—(ਇ.) ਬੱਤੀਆਂ

ਬਤਰੀਹ—(ਇ.) ਮਸੂੜਾ

ਬਦਨਾਂ—(ਵਿ.) ਬਦਨਾਮ, 'ਰੰਡੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਬਦਨਾਂ ਸੁਹਾਗਣਾਂ ਪੱਟੇ ਫਿਰਨ'

ਬਦਨਾਈਂ, ਬਦਨਾਵੀਂ—(ਇ.) ਬਦਨਾਮੀ

ਬਦਰਾਹਣਾ, ਬਦਰੂਹਣਾ—(ਕ੍ਰਿ.) ਬਦਨਾਮ ਕਰਨਾ

ਬਦਲਾਟ—(ਇ.) ਬੱਦਲਵਾਈ

ਬਦਾਨ—(ਪੁ.) ਵਦਾਣ

ਬੰਦੂਰੀ—(ਇ.) ਬੋਦੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਖੋਹਣੀ, ਪੱਟਣੀ)

ਬੱਧਰ—(ਪੁ.) ਵੱਧਰ

ਬੱਧਰੀ—(ਇ.) ਵੱਧਰੀ

ਬੰਧਾ—(ਪੁ.) ਗਹਿਣੇ ਰੱਖੀ ਚੀਜ਼

ਬੰਧਾ ਛੁਡਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਹਿਣਾ ਛੁਡਾਉਣਾ

ਬਧਾਰ—(ਪੁ.) ਬੁੱਧਵਾਰ

ਬਧਾਰੇਂ, ਬਧਾਰੈਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ

ਬੰਧੇ ਪਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਹਿਣੇ ਪਾਉਣਾ

ਬੰਧੇ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਹਿਣੇ ਪੈਣਾ

ਬੰਧੇ ਰੱਖਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗਹਿਣੇ ਰੱਖਣਾ

ਬਧੋਗਾਹੀ—(ਇ.) ਮਜਬੂਰੀ, ਧਿੰਗੋਜ਼ੋਰੀ

ਬਧੋਗਾਹੀ ਨਾ ਸੌਦਾ—(ਪੁ.) ਬਦੋਬਦੀ ਦਾ ਸੌਦਾ

ਬੰਨ੍ਹ } (ਵਿ.) ਬੰਨ੍ਹ ਮਾਰ ਕੇ ਰੋਕਿਆ ਪਾਣੀ
ਬੰਨ੍ਹੀ

ਬੰਨ੍ਹਣੀ—(ਵਿ.) ਸਰੀਰ ਦੀ ਬਣਾਵਟ

ਬਨਵਾੜ—(ਵਿ.) ਕਪਾਹ ਦੀ ਫ਼ਸਲ

ਬੰਨ੍ਹਾਂ—(ਵਿ.) ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਪਰਸਿੱਧ ਬਰਸਾਤੀ ਨਦੀ

ਬਨ੍ਹਾਈਂ—(ਪੁ.) ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਢੇ ਦਾ ਵਸਨੀਕ

ਬਨਾ ਧੌੜੀ ਛੋਡਣੀ } (ਮੁਹਾ.) ਬੁਨਿਆਦ ਪੁੱਟ ਛੱਡਣੀ
ਬਨਾ ਮਾਰੀ ਦੇਣੀ

ਬੰਨ੍ਹੀ—(ਵਿ.) ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਤ੍ਰਲਾ ਜੋ ਬਰਸਾਤੀ ਪਾਣੀ ਬੰਨ੍ਹ ਮਾਰੇ

ਬੰਨੀ—(ਵਿ.) ਲਾੜੀ

ਬੰਨੀ ਬੰਨਾ ਰਾਜੀ ਤੇ ਕੇ ਕਰੇਸੀ ਕਾਜੀ—(ਅਖੌ.) ਮੀਆਂ ਬੀਵੀ ਰਾਜ਼ੀ ਤੇ ਕੀ ਕਰੇਗਾ ਕਾਜ਼ੀ

ਬੰਨ੍ਹੀ ਚੁਨ੍ਹੀ ਕੈ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਬੰਨ੍ਹ ਚੁੰਨ੍ਹ ਕੇ

ਬਨ੍ਹੇਤਾ—(ਵਿ.) ਬੰਨ੍ਹ, ਟੋਭਾ

ਬਬੀਹਾ—(ਪੁ.) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੀਟੀ ਜੋ ਸਾਹ ਅੰਦਰ ਖਿੱਚਦਿਆਂ ਤੇ ਬਾਹਰ ਕਢਦਿਆਂ ਦੋਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦੀ ਹੈ

ਬਬੇਹਾ—(ਪੁ.) ਕਹਿਲਾ, ਮੱਕੜ

ਬੱਭਤ—(ਪੁ.) ਬੰਧਨ

ਬ੍ਰਹਮਪੁਰੀ—(ਵਿ.) ਬ੍ਰਹਮਭੋਜ

ਬਰਮ—(ਪੁ.) ਵਰਮ

ਬਰਲਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਬਰੜਾਉਂਦਾ

ਬਰਾ—(ਪੁ.) ਢੂੰਡਿਆਂ ਹੋਇਆ ਲੇਲਾ

ਬਰਾਗ—(ਪੁ.) ਵਰਾਗ

ਬਰਾਗਿਆ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਵਿਰਾਗਿਆ ਜਾਣਾ

ਬਰਿਉਂ—(ਵਿ.) ਇਕ ਬੂਟੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਾਰੇ ਵਿਚ ਖਾ ਜਾਣ ਨਾਲ ਪਸ਼ੂ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਬਰਿਹਾਲ—(ਵਿ.) ਵਰਿਹਾਲ

ਬਰ੍ਹਿਠ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵਰਿਠ

ਬਰੂਰੀ—(ਵਿ.) ਅਡਿੱਠੀ

ਬਰ੍ਹੂ—(ਪੁ.) ਬਰੂ

ਬਰੂਟੀ—(ਵਿ.) ਬਰੋਟਾ

ਬਰੂਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਪੂਰਨਾ

ਬਰੂਲਾ—(ਵਿ.) ਬੁਰੀ ਹਾਲਤ ਵਾਲਾ

ਬਰੋਹਬੀ—(ਵਿ.) ਬੇਇਜ਼ਤੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣੀ, ਕਰਨੀ, ਕਰਾਣੀ)

ਬੱਲ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵਲ

ਬਲਮੀ } (ਵਿ.) ਲੜਾਕੀ (ਜ਼ਨਾ)
ਬਲਮੋ

ਬਲੰਗਾਲਾ } (ਪੁ.) ਟੈਂਗਣਾ
ਬਲੰਘ

ਬਲਵਾਨੀ—(ਵਿ.) ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ

ਬਲੂਹਣਾ—(ਪੁ.) ਵਾਵਰੋਲਾ

ਬਲੂਰ—(ਪੁ.) ਬਲੂੰਗੜਾ

ਬੱਲੇਂ ਜਹੇ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਹੌਲੀ ਜਹੀ
ਬੱਲੇਂ ਨਾਲ

ਬੱਲੇਂ ਬੱਲੇਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ, ਸਹਿਜੇ ਸਹਿਜੇ

ਬਲ੍ਹੇ ਨਾ ਬਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੱਥੇ ਫੁੱਲੀ ਤੇ ਹੋਸੀ—(ਅਖੌ.) ਪਿਤਾ ਪਰ ਪੁਤ, ਪੋਤੇ ਪਰ ਘੋੜਾ, ਬਹੁਤਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਥੋੜਾ ਥੋੜਾ

ਬਲੋਚਣ—(ਪੁ.) ਬਲੋਚਣ, ਬਲੋਚਣਾ

ਬਲ੍ਹੇਟਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਵਲ੍ਹੇਟਣਾ

ਬਲੌਕਣੀ—(ਵਿ.) ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਦਵਾਤ

ਬੱਵ੍ਹੱਟਾ—(ਪੁ.) ਬਵੱਟਾ

ਬਵਾਹਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਪੁਆਉਣਾ, ਬੁਹਾਣਾ

ਬੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਵੜਨਾ

ਬੜੂੰਆਂ—(ਪੁ.) ਬੁਰਾ, ਫਰੂੰਹਾਂ

ਬਾਇਰਾ—(ਪੁ.) ਬਾਜਰਾ

ਬਾਬਾ—(ਪੁ.) ਤਿਤਲੀ

ਬਾਂਹ ਪੌੜਨੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਵੀਣੀ ਫੜਨੀ

ਬਾਹਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਪਾਉਣਾ

ਬਾਹਰਲਾ—(ਪੁ.) ਸੂਰ (ਕੇਵਲ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ)

ਬਾਹਰਾ—(ਵਿ.) ਬਾਹਰਲਾ

ਬਾਹਵਲੀ—(ਵਿ.) ਬਾਹਰਲਾ

ਬਾਘੜ ਬਿੱਲ—(ਵਿ.) ਭਿੱਧ

ਬਾਘੜ ਬਿੱਲਾ—(ਪੁ.) ਮੋਟਾ ਬਿੱਲਾ

ਬਾਜਰੀ ਕੁੱਦਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮੱਖ ਲੜਨੀ

ਬਾਜਰੇ ਨੀ ਰੋਟੀ ਸਾਗੋ ਨਾ ਪਿੰਨਾ } (ਅਖੌ.) ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕਦਰ ਜਾਂ ਪਛਤਾਵੇ ਕਰੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਮਾ ਸਿੱਧੀ ਦੇਵੀ ਰਹੀ, ਮੈਂ ਨਾ ਪਿੰਨਾ
ਹਾਏ ਓਏ ਰੁਸ ਬੋਲਿਆ
ਹਾਏ ਮਾੜੇ ਵਤਨੋਂ ਨੀਵੇਂ ਬੂਟੀਏ

ਬਾਜਾ—(ਪੁ.) ਬਾਜ਼ੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣਾ, ਕਰਨਾ)

ਬਾਜੇ ਨੀ ਮੁਕਾਣ ਆਵਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਜੀ ਜਿੱਤ ਕੇ ਜੇਤੂ ਧੜੇ ਦੇ ਆਦਮੀ ਦਾ ਹਾਰਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵਲ ਕੌਡੀ ਦੇਣ ਜਾਣਾ

ਬਾਜ੍ਹੂ—(ਪੁ.) ਬਾਜ਼ੂ

ਬਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਆਖਣਾ

ਬਾਦਰ—(ਪੁ.) ਹੈਸੀਅਤ, ਤੌਫ਼ੀਕ, ਪਾਇਆ

ਬਾਂਦਾ—(ਵਿ.) ਵਾਂਗ

ਬਾਫ਼ਕ—(ਵਿ.) ਵਾਕਫ਼

ਬਾਫ਼ਕੀ—(ਵਿ.) ਵਾਕਫ਼ੀ

ਬਾਲੇ ਨਾ ਪੱਜ ਮਾਊ ਨਾ ਰੰਜ—(ਅਖੌ.) ਬਾਲ ਦਾ ਪੱਜ ਤੇ ਮਾਂ ਦਾ ਰੰਜ

ਬਿਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਵਿਸਾਹ ਕਰਨਾ

ਬਿਸਲਾ—(ਵਿ.) ਵਿਸਲਾ, ਵਿਹੁਲਾ

ਬਿਚਕਲ—(ਵਿ.) ਜੋਕ, ਜਲਮ

ਬਿੱਛੂ—(ਪੁ.) ਬਿੱਛੂ

ਬਿੱਜਮ—(ਵਿ.) ਵਿੱਜ

ਬਿਜਨ—(ਅਵ.) ਬਿਨਾ

ਬਿਜ੍ਹੂ—(ਪੁ.) ਬਿੱਜੂ

ਬਿਟੀ—(ਵਿ.) ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੋਹਰ

ਬਿਠ—(ਵਿ.) ਵਿਠ

ਬਿੰਡਤਾ—(ਪੁ.) ਬਿੰਡਾ

—ਬਿੰਡੜੇ ਬਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖਾਰੇ ਚੜ੍ਹਨਾ

ਬਿੰਡਾ—(ਪੁ.) ਬਿੰਡਤਾ

—ਬਿੰਡੇ ਬਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬਿੰਡੜੇ ਚੜ੍ਹਨਾ

ਬਿੰਡੀ—(ਵਿ.) ਪੀਂਘ ਦੀ ਫੱਟੀ

ਬਿੱਤ—(ਪੁ.) ਵਿਤ

ਬਿੱਤੋਂ ਬਾਹਰਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵਿੱਤੋਂ ਬਾਹਰਾ

ਬਿਥਤਾ—(ਵਿ.) ਬਿੱਪਤਾ

ਬਿੱਲ ਨਾਖ—(ਵਿ.) ਮੋਟੀ ਤੇ ਖੱਟੀ ਨਾਖ

ਬਿੱਲਾ ਖ਼ਾਰਜੀ—(ਵਿ.) ਬਿੱਲਾ

ਬੀਆ—(ਪੁ.) ਘਰ, ਘੁਰਾ

ਬੀਬੀ }
ਬੀਬੀ } (ਵਿ.) ਭਿੱਜੀ

ਬੀਰੀ—(ਵਿ.) ਕੋਰੀ

ਬੀਰੀ ਮਿਲਣੀ }
ਬੀਰੀ ਮਿਲ ਜਾਣੀ } (ਮੁਹਾ.) ਵੈਰਲ ਪ ਜਾਣੀ

ਬੀਰੀ ਬਟਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਭੁਖ ਸਾਧਣਾ

ਬੀਜਾ—(ਪੁ.) ਲੌਂਗ ਕੋਲੀ ਕੋਕੇ ਆਦਿ ਦੀ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਚਿਪਟ ਜਹੀ ਜੋ ਨੱਕ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੋ ਕੇ ਲੌਂਗ ਦੇ ਛੇਕ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਬੁਆਣਾ }
ਬੁਆਹਣਾ } (ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਪੁਆਉਣਾ
ਬੁਹਾਣਾ }

ਬੁਸ—(ਪੁ.) ਬੁੱਦ

ਬੁੱਸ ਭੰਨਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬੁੱਦ ਦੂਰ ਕਰਨਾ

ਬੁੱਸਾ—(ਵਿ.) ਬੁੱਟਾ

ਬੁਹਾਰ—(ਪੁ.) ਵਿਹਾਰ, ਬਿਹਾਰ

ਬੁਹਾਰੀ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਵਿਹਾਰੀ, ਬਿਹਾਰੀ

ਬੁਹਾਰੇ ਨੀ ਗਲ—(ਵਿ.) ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਗੱਲ

ਬੁਖ਼ਾਰ—(ਪੁ.) ਲੋਹੜੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਗੀਆਂ ਗੋਹੇ ਲੱਕੜਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਹਰ ਜ਼ੁਮੇਰਤਵਾਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਾਲਣ ਦੀ ਇੱਕ ਰਸਮ

ਬੁਖ਼ਾਰ ਮੰਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲੋਹੜੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਜ਼ੁਮੇਰਤ-ਵਾਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅੱਗ ਬਾਲਣ ਲਈ ਲਕੜਾਂ ਆਦਿ ਮੰਗਣਾ

ਬੁਖ਼ਾਰ ਵਿਆਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬੁਖਾਰ ਦੀ ਬਲਦੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅੱਧ ਲੱਕੜ ਲਿਜਾ ਕੇ ਦੂਜੀ ਢੇਰੀ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ

ਬੁਗਦਰੂ—(ਪੁ.) ਬੁਗ਼ਦਰ

ਬੁੱਚੜੀ—(ਵਿ.) ਬੋਦੀ

ਬੁਫ਼ੰਕਾ (ਪੁ.) }
ਬੁਫ਼ਾਤ (ਵਿ.) } ਬੁਖ਼ਾਰਤ

ਬੁੱਟ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬੰਦ ਹੋਣਾ (ਨੱਕ ਦਾ)

ਬੁੰਡਰੀ }
ਬੁੰਡੜੀ } (ਵਿ.) ਛੂਈ, ਬੂੜ, ਚਿੱਤੜ

ਬੁੱਢ-ਮਰਨਾ }
ਬੁੱਢਾ ਮਰਨਾ } (ਪੁ.) ਵੱਡਾ ਕਰਨ ਦੀ ਰਸਮ

ਬੁੱਢਾ ਮਰਨਾ ਕਰਨਾ }
ਬੁੱਢਾ ਮਰਨਾ ਕਰਨਾ } (ਮੁਹਾ.) ਵੱਡਾ ਕਰਨਾ

ਬੁੱਢਾ ਜਰੀਨ—(ਪੁ.) ਬਹੁਤ ਬੁੱਢਾ

ਬੁੱਢੀ ਨਾ ਰੋਹ ਖੰਧਲੇ ਤੇ—(ਅਖੌ.) ਮਾੜਾ ਆਦਮੀ ਗੁੱਸਾ ਵੀ ਕਰੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੀ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਦੇਵੇਗਾ

ਬੁਧਕੀ—(ਵਿ.) ਬੁੱਧਕੀ

ਬੁਧਾਰ—(ਪੁ.) ਬੁੱਧਵਾਰ

ਬੁਧਾਰੀਂ }
ਬੁਧਾਰੋਂ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਬੁਧਵਾਰ

ਬੈਨ੍ਹ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਹੇਠਾਂ, ਤੱਲੇ

ਬੁੰਨੂਲਾ—(ਵਿ.) ਠੇਠਲਾ

ਬੁੰਨੂ (ਵਿ.) } ਬੁੰਨੂਲਾ
(ਅਵ.) } ਬੁੰਨੂ

ਬੁੰਨੂੰਗਾ—(ਵਿ.) ਬੁਨੂਲਾ

ਬੁਨੈਲਣ—(ਵਿ.) ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਤੋਂ ਪੂਰਬ ਵਲ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਵਸਨੀਕ

ਬੁਨੈਲਾ—(ਪੁ.) ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਤੋਂ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਵਸਨੀਕ

ਬੁਨੈੜ }
ਬੁਨੈੜ } (ਵਿ.) ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਤੋਂ ਪੂਰਬ ਵਲ ਦਾ ਇਲਾਕਾ

ਬੁੱਬ—(ਵਿ.) ਡੂੰਘੀ, ਡੂਬਾ

ਬੂੰਬੀ—(ਵਿ.) ਡਿੱਗੂ

ਬੁੰਬੜ—(ਪੁ.) ਬੁੜਬੜੀ

ਬੁਰਖਾ—(ਪੁ.) ਬੁਰਕਾ

ਬੁਲਬਲ ਗਈ ਬਟੇਰਾ ਲਾ }
ਖੁਰਮੂ ਬੈਠ ਚੂਰੀਆਂ ਖਾ } (ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਬੁਲੂ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਬਿਲੂ

ਬੁਲੂ—(ਪੁ.) ਬਾਜਰੇ ਦੀ ਤੋਹ

ਬੁੜ੍ਹ—(ਵਿ.) ਵਾਹੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ

ਬੁੜ੍ਹਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਡੂਜੂਣਾ, ਵਾਹਿਆ ਜਾਣਾ

ਬੁੜਮਾਂ—(ਪੁ.) ਬੂੜਾ, ਬਤੂੰਆਂ

ਬੂਹਣੀ—(ਵਿ.) ਬੋਹਣੀ

ਬੂਹੇ ਅੱਗੇ ਕਿੱਕਰੀ, ਰਹੀ ਸਵਾਰੀ ਸਿਕਰੀ—(ਅਖੌ.) ਨੂੰਹ ਤੇ ਪੋਤੀ ਰਹਿ ਗਈ, ਮੂੰਹ ਤੇ ਮੱਖੀ ਬਹਿ ਗਈ

ਬੇ—(ਵਿ.) ਬੇਬੇ

ਬੇਓੜਕਾ—(ਵਿ.) ਬੇਓੜਕ

ਬੇਓੜਕਾਂ ਜਾ—(ਵਿ.) ਬੇਓੜਕ

ਬੇਓੜਾ—(ਵਿ.) ਬੇਓੜਕਾ

ਬੇ ਅਬਰੋਇਆ—(ਵਿ.) ਬੇਆਬਰੂ

ਬੇ ਅਬਰੋਈ—(ਵਿ.) ਬੇਇਜ਼ਤੀ

ਬੇਕਹਿਦ—(ਵਿ.) ਅਮੋੜ, ਕਹੇ ਵਿਚ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ

ਬੇਕਹਿਦ ਪੁਣਾ—(ਪੁ.) ਅਮੋੜਪੁਣਾ

ਬੇ ਕਿਆਸਾ—(ਵਿ.) ਜੋ ਕਿਆਂ ਨਾ ਕਰੇ, ਜੋ ਕੀਤੀ ਨਾ ਜਾਣੇ

ਬੇ ਕਿਆਸੀ—(ਵਿ.) ਅਕਿਆਂ, ਕ੍ਰਿਤਘਣਤਾ

ਬੇਕੁਰਬਾ—(ਵਿ.) ਬੇਕਦਰਾ

ਬੇਕੁਰਬੀ—(ਵਿ.) ਬੇਕਦਰੀ

ਬੇਖਪੱਟਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਜੜ੍ਹ ਪੁਟਣੀ

ਬੇਖ ਮਾਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਜੜ੍ਹ ਮਾਰਨੀ

ਬੇਗ ਆਉਣਾ (ਅੱਛਣਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਵੇਗ ਆਉਣਾ

ਬੇਗਮਰਾਹ—(ਵਿ.) ਲਾਪਰਵਾਹ

ਬੇਗਮਰਾਹੀ—(ਵਿ.) ਲਾਪਰਵਾਹੀ

ਬੇਗਿਆਨਾ—(ਵਿ.) ਬੇਸਮਝ, ਅਕ੍ਰਿਤਘਣ

ਮਨਾ —(ਵਿ.) ਬੇ ਬਰਕਤਾ

ਬੇਮੁਮਨੀ—(ਵਿ.) ਬੇ ਬਰਕਤੀ

ਬੇਜੋਂਕ }
ਬੇਜੋਂਕਾ } (ਵਿ.) ਬੇਜੋਕ

ਬੇਜੋਂਕੀ—(ਵਿ.) ਬੇਜੋਕੀ

ਬੇਡਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਬਰੇਡਰਨਾ

ਬੇਥੇਕਾ—(ਵਿ.) ਬੇਇਤਬਾਰਾ

ਬੇਵੇ—(ਵਿ.) ਬੇਬੇ

ਬੇੜਾ ਸੱਖਣ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬੇੜਾ ਡੁੱਬ ਜਾਣਾ

ਬੇੜਾ ਢਾਂਗ ਲੱਗਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬੇੜਾ ਬੰਨੇ ਲੱਗਣਾ

ਬੇੜੀ ਬਹੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬੇੜਾ ਬਹਿ ਜਾਣਾ

ਬੇੜੀ ਬੁੱਕਾ—(ਵਿ.) ਬੇੜੀ-ਡੁੱਬਾ

ਬੈਂਸਰੀ—(ਵਿ.) ਬੰਸਰੀ

ਬੈਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਬਹਿਣਾ

ਬੈਂਡਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਬਰੇਡਰਨਾ

ਬੈਰ—(ਪੁ.) ਬੇਰ

ਬੋ—(ਵਿ.) ਬ੍ਰੋਣ

ਬੋਹਣੀ ਰੰਨ ਬਹਾਨੇ ਨੀ—(ਅਖੌ.) ਬੋਹਣੀ ਰੰਨ ਬਹਾਣੇ ਦੀ

ਬੋਦੀ—(ਵਿ.) ਪਰਾਂਦੀ

ਬੋਂਬੀ—(ਵਿ.) ਬੁੰਬੀ

ਬੋਲੀ ਕੈ ਆਖਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਆਖਣਾ

ਬੌਂਵੇ—(ਵਿ.) ਬੋ, ਬ੍ਰੋਣ

ਬੰਤ੍ਰਨਾ (ਲਹਿੰ.)—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਡੋਬਣਾ

ਭ

ਭੱਸਠ—(ਵਿ.) ਭੰਸ

—ਭੱਸਠ ਬਾਹਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਘਟੀਆ ਕੰਮ ਕਰਨਾ

ਭਖਨੀ ਤੇ ਤੇਲ ਬਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਭਖਦੀ ਤੇ ਤੇਲ ਪਾਉਣਾ

ਭੱਖਾ—(ਪੁ.) ਬੁਖ਼ਾਰ

ਭਖਾਂ ਭਖਾਂ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਭੱਖ ਭੱਖ ਕਰਨਾ

ਭੰਗਲ—(ਪੁ.) ਪੜਦਾ, ਦਿਖਾਵੇ ਮਾਤਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਚਿੱਤਰ, ਉਹਲਾ, ਬੂਰਾ, ਉੱਨ ਦਾ ਉੱਤੇ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਕਪੜਾ

ਭੱਗਲ ਬਣਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਇੱਜ਼ਤ ਬਣਾਉਣਾ

ਭੱਗਲ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਇੱਜ਼ਤ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੋਣੀ

ਭੱਗਲ ਲਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਹੋਣੀ

ਭੱਗਲ ਲਾਹੁਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਨੀ

ਭੰਗੂਰ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਗਿੱਲੇ ਮੋਠ

ਭੰਚਰ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਭੁੱਚਰ

ਭੰਚਰ ਮੇਲ—(ਪੁ.) ਭੁੱਚਰ ਮੇਲ

ਭੰਬਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਘਬਰਾਉਣਾ

ਭਛਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਭੜਕਾਉਣਾ, ਭੁਜਾਉਣਾ

ਭਛੌਨਾ—(ਵਿ.) ਨਗੂਣਾ

ਭੰਜ—(ਪੁ.) ਰਵਾਜ

ਭੰਜਾਲ—(ਪੁ.) ਹਿੱਸੇਦਾਰ

ਭੰਜਾਲੀ—(ਇ.) ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ

ਭਟਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ.ਸਕ.) ਭਿੜਾਉਣਾ

ਭਠੂਰਾ—(ਪੁ.) ਪੀਠੀ ਵਾਲੀ ਪੂਰੀ

ਭੰਡਾ ਭੰਡਾਰੀਆ—(ਪੁ.) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਖੇਡ

ਭੰਡੀ—(ਇ.) ਬਦੀ, ਨਿੰਦ

ਭੰਡੀ ਖੋਰ
ਭੰਡੀ ਖੋਰਾ } (ਵਿ.) ਨਿੰਦਕ

ਭਣਈ—(ਵਿ.) ਭਣੇਵੀਂ

ਭਣਿਊਂ ਜਵਾਈ—(ਪੁ.) ਭਣੇਵੀਓਂ ਜਵਾਈ

ਭਣਿਊਂ ਨੂੰਹ—(ਇ.) ਭਣੇਵੀਂ ਨੂੰਹ

ਭਣੀਆ—(ਪੁ.) ਭਣਵਈਆ

ਭਣੋਆ—(ਪੁ.) ਭਣੇਵਾਂ

ਭਤਰਿਓਂ ਜਵਾਈ—(ਪੁ.) ਭਤਰੀਊ ਜਵਾਈ

ਭਤਰਿਓਂ ਨੂੰਹ—(ਇ.) ਭਤਰੀਊ ਨੂੰਹ

ਭੰਦਰਾ
ਭੰਦਰੋਂ } (ਪੁ.) ਭਾਦਰੋਂ

ਭੰਨ ਹੋਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮਾਰ ਕੁਟ ਪੈਣੀ

ਭੰਨ ਲੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਰਜ਼ਾਮੰਦ ਕਰ ਲੈਣਾ

ਭਨੀਜਾ—(ਪੁ.) ਭਣੀਆ

ਭੰਨੇ ਘੜੇ ਕਪਾਹ ਬਾਹੁਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਨਿਸਫਲ ਜਤਨ ਕਰਨਾ

ਭਨੇੜਾ—(ਪੁ.) ਰੋੜਾ

ਭੰਬ (ਪਸ਼ੌਰ)
ਭੰਮ } (ਪੁ.) ਭੁਬੱਲ, ਭੂੰਗੱਪ, ਭੁਚਾਲ

ਭੰਦਕੜ—(ਪੁ.) ਭਮੱਕੜ

ਭੰਬੇ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਨਾਸ਼ਪਾਤੀ ਵਰਗਾ ਇਕ ਖੱਟਾ ਮਿੱਠਾ ਫਲ

ਭਜਾਲ—(ਪੁ.) ਭਿਆਲ

ਭਜਾਲੀ—(ਵਿ.) ਭਿਆਲੀ

ਭਰਥਾ
ਭਰਥੂ } (ਪੁ.) ਭੜਥਾ

ਭਰਨ ਵਿਸਣ—(ਪੁ.) ਇਕ ਪਰਕਾਰ ਦਾ ਫੋੜਾ

ਭਰਨੀ—(ਇ.) ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਦਵਾਈ ਦੀ ਡੂੰਗੀ

ਭਰਮੰਡਾ—(ਪੁ.) ਭਰਵੱਟਾ

ਭਰਮਰਦਾਨ—(ਵਿ.) ਸਹਿਨਸ਼ੀਲ

ਭਰਾਪਰੀ—(ਇ.) ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਲੀ ਸਾਂਝ, ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਸਬੰਧ, ਭਰਾਪੁਣਾ, ਭਰਾਗਤੀ

ਭਰਾਵੇਲੀ—(ਇ.) ਭਰਾਪਰੀ

ਭਰੀਜਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਭਰੂਚਣਾ

ਭਰੀਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ

ਭਲ ਖੱਟਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਭਲਾ ਖੱਟਣਾ

ਭਲ ਭਲਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਭੁਲੀ ਭੁਲੀ ਕਹਿਣਾ, ਉੱਤੋਂ ਵਾਰੀ ਕਹਿਣਾ

—ਭਲ ਭਲਾਇਆ ਤੇ ਫੱਬਰ ਲੈ ਕੇ ਬੂਹੇ ਆਇਆ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਉਪਰਲੇ ਦਿਲੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਭਲਤ—(ਵਿ.) ਭੁਲੇਖਾ, ਭੁਲ (ਸਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲੱਗਣੀ)

ਭਲਮਣਸਈ
ਭਲਮਣਸਾਈ } (ਇ.) ਭਲੇਮਾਣਸੀ

ਭਲਵਾਂ—(ਪੁ.) ਭੁਲੇਖਾ

ਭਲਿਆਈ ਖੱਟਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸੋਭਾ ਲੈਣੀ, ਨਾਮਣਾ ਲੈਣਾ, ਵਾਹ ਵਾਹ ਲੈਣੀ

ਭਲੀਉ ਭਲੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਗਰੇ ਹੱਥ, ਸਬੱਬ ਨਾਲ

ਭਲੀਉਂ ਭਲੀ ਪਈ ਹੋਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਇੱਕ ਤੋਂ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਹੋਣਾ

ਭਲੇ ਕੰਮੇ ਨਾ ਕਹਿ ਪੁੱਛਣ—(ਅਖੌ.) ਭਲੇ ਕੰਮ ਦਾ ਕੀ ਪੁੱਛਣਾ

ਭਵਾਂਟਣੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਭਵਾਟੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ

ਭਵਾਣੀ—(ਇ.) ਭੁਆਂਟਣੀ

ਭੜਕਾਰ
ਭੜਕਾਰਾ } (ਪੁ.) ਭੜੱਕਾ

'ਅੱਗ ਸੰਗੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਜਾ ਫੂਕਾਂ, ਮੜ੍ਹ ਦੇਵੇ ਭੜਕਾਰੇ' (ਸੋਹਲ)

'ਆਤਸ਼ ਭੜਕ ਲੱਗੀ ਸ਼ਾਹਪਾਲੋ, ਜਿਉਂ ਭੜਕਾਰ ਚੌਲਾਂ ਦੇ' (ਸੋਹਲ)

ਭੜਕੀ—(ਇ.) ਭਾਰੀ ਪਿਆਸ
ਭੜਥੇਲਾ—(ਪੁ.) ਭਾਰੇ ਸਰੀਰ ਵਾਲਾ, ਭੜੇਲਾ
ਭੜਥੂ—(ਪੁ.) ਭੜਥਾ
ਭੜਿਆਕ—(ਪੁ.) ਬਹੁਤ ਪਤਲੀ ਦਾਲ
ਭੜਿਆਂਬਾ—(ਪੁ.) ਰੌਰ
ਭੜਿਆਨੀਆਂ—(ਇ. ਬ. ਵ.) ਟੱਡੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ
ਭੜਿਆਨੀਏਂ ਤੱਕਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਨੇਂ ਕੱਢਣਾ
ਭੜਿਹੱਟ—(ਇ.) ਪੜਿਹੱਟ
ਭਾ—(ਪੁ.) ਸਬੰਧ ਜਾਂ ਵਾਸਤਾ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣਾ)
—ਭਾਏ ਕੀ ਭਾ ਹੋਣੋ—(ਅਖੌ.) ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਭਾ ਭੁੱਤਾ—(ਪੁ.) ਨਿਰਖ
ਭਾਈਆ—(ਪੁ.) ਜੀਜਾ
ਭਾਈਆਣਾ—(ਪੁ.) ਭਾਈਆਂ ਦਾ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਬੰਦਾ
ਭਾਈਆਣੇ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਭਾਈਆਂ ਦਾ ਖ਼ਾਨਦਾਨ
ਭਾਏ ਨੇ ਭਾ ਦੇਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਭਾ ਦੇ ਭਾ ਚੀਜ਼ ਦੇਣੀ
ਭਾਖ / ਭਾਖ ਦਾਖ—(ਇ.) ਜਾਣ ਪਛਾਣ
ਭਾਂਗੜਾ—(ਪੁ.) ਭੰਗੜਾ
ਭਾਜੀ ਜਾਂਵੀ—(ਇ.) ਭਾਜੀਦਾਰੀ
ਭਾਜੀਉਂ ਜਾਵੀਉਂ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਟੁੱਟਣੀ
ਭਾਂਡਾ ਤੱਕੀ ਕੇ ਖੈਰ ਬਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਭਾਂਡਾ ਵੇਖ ਕੇ ਖੈਰ ਪਾਉਣਾ
ਭਾਦਰਿਉਂ / ਭਾਦਰਿਹੋਂ—(ਪੁ.) ਭਾਦਰੋਂ
ਭਾਨੀ—(ਇ.) ਭਾਂਜੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਮਾਰਨੀ, ਪਾਣੀ)
ਭਾਪਾ—(ਪੁ.) ੧. ਵੱਡਾ ਭਾਈ, ਭਰਾ ੨. ਪਿਉ, ਪਿਤਾ
ਭਾਰ ਪਏ ਮਨਿਆਰੀ ਜਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਆਈਆਂ ਖਾਰੀ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਗਾਹਕ ਵਧੇਰੇ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਮਾਲ ਵਾਲਾ ਭਾਰੀ ਤੇ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਭਾਰਾ ਹੋਈ ਗੱਲਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਭਾਰਾਂ ਤੇ ਪੈਣਾ
ਭਾਰਾ ਗੌਰਾ—(ਵਿ.) ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰ, ਸਹਿਨਸ਼ੀਲ ਤੇ ਸਾਊ (ਇ.) ਭਾਰੀ ਗੌਰੀ
ਭਾਰਾਂ ਤੋਲਾਂ ਨਾਲ—(ਮੁਹਾ.) ਭਾਰਾਂ ਨਾਲ
ਭਾਵ੍ਹੀ—(ਇ.) ਭਾਬੀ
ਭਾੜੀਆ—(ਪੁ.) ਭਾੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਭਾੜੇ ਦਾ ਟੱਟੂ ਦੇਣ ਵਾਲਾ
ਭਾੜਨ—(ਇ.) ਭਾੜੀਏ ਦੀ ਤੀਵੀਂ
ਭਿਆਣੀ—(ਇ.) ਭਾਈਆਣੀ
ਭਿੱਟ—(ਇ.) ਰੂਸੀ, ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਦੱਬ ਕੇ ਬਣਾਈ ਚੌਰਸ ਕੱਚੀ ਇੱਟ
ਭਿੱਭ—(ਇ.) ਭੇਭ
ਭਿੰਨਾ—(ਵਿ.) ਭਿੱਜਾ ਹੋਇਆ
ਭੀੜ / ਸੌੜ ਭੀੜ—(ਇ.) ਭੀੜ ਔਖ
ਭੀੜ ਭਾੜ—(ਇ.) ਭੀੜ ਭੜੱਕਾ
ਭੀੜਾ—(ਵਿ.) ਤੰਗ
ਭੁਆਂਟਣੀ—(ਇ.) ਭਵਾਂਟਣੀ
ਭੁੱਸ—(ਪੁ.) ਇਕ ਰੋਗ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਖ਼ੂਨ ਘਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਭੁਸਰਾ—(ਵਿ.) ਭੁਸਲਾ
ਭੁੱਸਾ ਭਕਾਰ—(ਪੁ.) ਘੱਟਾ ਭਕਾਰ
ਭੁਹਾਤਾ—(ਪੁ.) ਭੋਹ (ਤੂੜੀ) ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਚਿਰ ਲਈ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਉਚੇਰੀ ਵਿਉਂਤ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਉਤੋਂ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਲਿੰਬਿਆ ਢੇਰ
ਭੁੱਖ ਭਾਂਸਤੇ ਪਾਂਨੀ ਹੈ—(ਅਖੌ.) ਭੁੱਖ ਨੰਗ ਵਰਤੀ ਹੋਈ ਹੈ
ਭੁੱਖਾ ਜੱਟ ਮੂਲੀ ਖਾਏ, ਮੂਲੀ ਭੁੱਖ ਵਧੇਰੀ ਲਾਏ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਸਾਧਨ ਵਰਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਮੰਤਵ ਦੀ ਪਰਾਪਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਏ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਭੁੱਖਾ ਭਾਣਾ—(ਵਿ.) ਬਿਲਕੁਲ ਭੁੱਖਾ
ਭੁੱਗਾ—(ਪੁ.) ਭੁੱਗਾ ਪਨ, ਥੋਥਾ ਪਨ
ਭੁੰਗਾ—(ਪੁ.) ਕਪੜੇ ਵਿਚ ਪਈ ਝੋਲ
ਭੁਗਾ—(ਵਿ.) ਥੋਥਾ, ਖੋਖਲਾ
ਭੁਚੱਲ—(ਪੁ.) ਭੁੰਚਾਲ
ਭੁਚੋੜ—(ਮੁਹਾ.) ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਛਾਲਾ
ਭੁਮਣਾ—(ਪੁ.) ਅੰਨ ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਕੀੜਾ
ਭੁਲਵਾਂ—(ਪੁ.) ਭੁਲੇਖਾ
ਭੁਲਾਵ੍ਹੂ ਖੇਰ—(ਪੁ.) ਗਲਘੋਟੂ ਖੇਤ
ਭੁੜ ਭੁੜ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬੁੜ ਬੁੜ ਕਰਨਾ
ਭੂੜੀ—(ਇ.) ਮਿਹਨਤ, ਮੁਸ਼ੱਕਤ, ਘਾਲ, ਘਾਲਣਾ
—ਭੂੜੀ ਕਬੂਲ ਪੈਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਘਾਲ ਸਫਲ ਹੋਣੀ ਥਾਂ ਪੈਣੀ
ਭੂ—(ਇ.) ਮੁਹਾਠ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਚੁਗਾਠ ਦੀ ਹੇਠ ਵਾਲੀ ਲਕੜੀ
ਭੁਦੀਐਂ—(ਅਵ.) ਭੁੰਵੇਂ

ਭੁਏਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਭੂੰਏਂ
ਭੁਏ ਲਹਿਣਾ (ਲਹਿ ਜਾਣਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਭੂੰਏ ਲਹਿਣਾ
ਭੁਏਂ ਲਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਭੁੰਏਂ ਲਾਹੁਣਾ
ਭੂਏ ਲਾਹੀ ਦੇਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਭੁੰਏਂ ਲਾਹ ਦੇਣਾ
ਭੂਹਤ
ਭੂਤ } (ਵਿ.) ਜ਼ਿੱਦੀ, ਅੜੀਅਲ
ਭੂਹਤ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਭੂਤੇ ਹੋਣਾ
ਭੂਹਤ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਭੂਤੇ ਕਰਨਾ
ਭੂਕ—(ਵਿ.) ਇੱਕ ਗਾਹਲ ਹੈ ਜੋ ਤੀਵਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਭੂਤਾਂ ਨੇ ਮੰਡੂ ਹੋਸੀ ਗੰਢਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਨੂੰ ਤਰੱਕ ਹੋਣਾ
ਭੂਤਿਅਮ—(ਪੁ.) ਭੂਤਪੁਣਾ, ਭੂਤਾਂ ਵਾਲਾ ਸੁਭਾ (ਲਾ, ਕ੍ਰਿ. ਖੇਡਣਾ)
ਭੂਤੀ—(ਵਿ.) ਭੂਤੀ
—ਭੂਤੀ ਕਬੂਲ ਪੈਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮਿਹਨਤ ਥਰ ਆਉਣੀ
ਭੇਡ ਚਾਲ
ਭੇਡਾ ਚਾਲ } (ਵਿ.) ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੀ ਰੁਚੀ, ਦੂਜੇ ਵਲ ਵੇਖਕੇ ਉਹਰੇ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਨਾ
ਭੇਣਾ—(ਕ੍ਰਿ.) ਭਿਉਂਣਾ
ਭੇਤ ਲੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਦਿਲ ਅੰਦਰਲੀ ਗੱਲ ਜਾਣਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਨਾ
ਭੇਰ—(ਵਿ.) ਨਗਾਰਾ, ਧੌਂਸਾ
ਭੈਂਹ—(ਪੁ.) ਭੈਂ
ਭੈਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਭੇਣਾ
ਭੈਣਾ ਭੈਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਭੇਣਾ ਭੇਣਾ
ਭੈੜ ਖੋਆ
ਭੈੜ ਖੋਇਆ } (ਵਿ.) ਭੈੜੀ ਖੋ ਜਾਂ ਆਦਤ ਵਾਲਾ
ਭੈੜਕਾ—(ਵਿ.) ਭੈੜਾ
ਭੈੜਕਾ ਮੇਲ—(ਵਿ.) ਭੈੜਾ ਮੇਲ
ਭੈੜ ਖ਼ਾਬ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਕਰਨੀ
ਭੈੜਾ ਕਛੂਠਾ—(ਵਿ.) ਨੀਵਾਂ, ਨੀਚ, ਕਮੀਨਾ
ਭੈੜੀ—(ਵਿ.) ਬੁਰੀ
ਭੈੜੇ ਭੈੜੇ ਯਾਰ ਭੈੜੀ ਵੰਡੇ ਨੇ—(ਅਖੌ.) ਬੁਰੇ ਦੇ ਬੁਰੇ ਸਾਥੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਭੌਂਹ—(ਪੁ.) ਭੌਹ
ਭੋਹ ਕਰੀ ਦੇਣ—(ਮੁਹਾ.) ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਤਰਾਂ ਮਾਰਨਾ
ਭੋਹੇ ਨੇ ਭਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਭੋਹ ਦੇ ਭਾ
ਭੌਹਰਾ—(ਪੁ.) ਤ੍ਰਿੰਜਣ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪਾਣਾ) 'ਭੌਹਰੇ ਭਤਦੀ, ਹਸਦੀ ਵਤਦੀ, ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਗੁਮਾਨਾਂ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)
ਭੌਗਣ ਭੌਗਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਭੋਗ ਭੋਗਣੇ, 'ਤੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਸੈਫ਼ ਮਲੂਕੇ ਨੇ ਕੁਝ ਭੋਗਣ ਭੋਗੇਂ' (ਸੈਫ਼ੁਲ)
ਭੋਛਣ—(ਪੁ.) ਦੁਪੱਟਾ
ਭੋਛਣੀ—(ਵਿ.) ਛੋਟਾ ਭੋਛਣ, ਦੁਵੱਟੀ
ਭੋਠਵਾਂ—(ਵਿ.) ਭੁਲਵਾਂ
ਭੋਰੇ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਭੂਰੀ
ਭੋੜਾ—(ਪੁ.) ਵੇੜਾ
ਭੋਲੀ—(ਵਿ.) ਭਾਵਣੀ
ਭੌਂਚਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਬੌਂਚਲਣਾ
ਭੌਰ ਕਲੀ—(ਵਿ.) ਇਕ ਗਹਿਣੇ ਦਾ ਨਾਂ

ਮ

ਮਛੀ—(ਪੁ.) ਇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਕਢਾਈ ਵਾਲਾ ਰੰਗਦਾਰ ਰੇਸ਼ਮ
ਮਸਤਿਆਰਾ—(ਪੁ.) ਇਕ ਫੋੜੇ ਤੇ ਖ਼ੂਨ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੂਟੀ
ਮਸਾਧਾ—(ਪੁ.) ਕੱਪੜ ਦਾ ਲਿੱਟਾ ਜੋ ਮਸ਼ਾਲ ਦੀ ਥਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮਸ਼ਾਲ
ਮਸਿਅੰਸ
ਮਸਿਹੰਸ } (ਵਿ.) ਮਸੋਸ
ਮਹਬਤੀ—(ਵਿ.) ਮੁਹੱਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
ਮਹਾਕ—(ਪੁ.) ਟੱਕਾ
ਮਹਾਲਾ—(ਪੁ.) ਮਹੱਲਾ
ਮਹਿਗਾ—(ਵਿ.) ਮਹਿੰਗਾ
ਮਹਿੰਡ ਤਹਿੰਡ—(ਪੁ.) ਮੇਰ ਤੇਰ
ਮਹਿੰਡਾ—(ਪੜ.) ਮੇਰਾ
ਮਹਿੰਦੀ—(ਵਿ.) ਇਕ ਗਹਿਣਾ
ਮਹਿਲ—(ਪੁ.) ਸੂਬਾ, ਪਸਾਰ
ਮਹੀਂ—(ਪੜ.) ਮਿਧੀ
ਮਹੂਰੀ—(ਵਿ.) ਭੈੜੀ
ਮੰਕ—(ਵਿ.) ਮਕਈ
ਮਕਾਮੀ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਡੇਰਾ ਕਰਨਾ
ਮਕਾਲਾ—(ਪੁ.) ਮੁਕਾਲਾ
ਮਗਜ਼ਾਲੀ—(ਵਿ.) ਮਜ਼ਾਲੀ
ਮੰਗਤ—(ਪੁ.) ਮੰਗਤ
ਮੰਗਤਿਆਂ ਤੀਂ ਮੰਗਣਾ ਲਾਣਤੀਆਂ ਨਾ ਕੰਮ—(ਅਖੌ.) ਗ਼ਰੀਬ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗਣ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦੇ ਹਨ

ਮੰਗਰ—(ਪੁ.) ਮਗਰ
ਮਗਰਾਂ—(ਵਿ.) ਮੈਂਰ, ਮੈਂਰਾਂ
ਮਗਰਾਈ—(ਵਿ.) ਮਰਗ਼ਾਈ
ਮੰਗਲਾ ਮਾਈ—(ਵਿ.) ਇਕ ਦੇਵੀ ਦਾ ਨਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਥਾਨ ਜਿਹਲਮ ਦੀ ਤਸੀਲ ਵਿਚ ਹੈ
ਮੰਗਲਾਰ—(ਪੁ.) ਮੰਗਲਵਾਰ
ਮੰਗਲਾਰੀਂ
ਮੰਗਲਾਰੇਂ
ਮੰਗਾਲੇਂ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ
ਮਚਕੁੰਲੀ
ਮਚਕ੍ਰਿੱਲੀ } (ਵਿ.) ਖਿਚਰਿੱਲੀ
ਮਚਕ੍ਰਿਲੀਆਂ ਮਾਰਨੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਖਿੱਲੀ ਪਾਉਣਾ
ਮਛੈਦਰ—(ਵਿ.) ਸ਼ਰਾਰਤੀ, ਨਟਖਟ
ਮਛਿੱਟੀ—(ਵਿ.) ਮਨਛਿੱਟੀ
ਮਛੂਆ—(ਪੁ.) ਛੋਟੀ ਕਿਸ਼ਤੀ
ਮਜਮਾਨ—(ਪੁ.) ਮਹਿਮਾਨ
ਮਜਮਾਨੀ—(ਵਿ.) ਮਹਿਮਾਨੀ
ਮਜਮਾਨੀਆਂ ਖਾਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਮਹਿਮਾਨੀਆਂ ਖਾਣੀਆਂ
ਮਜਲ—(ਵਿ.) ਨਰੋਆ
ਮਜਲੇ (ਜਾਣਾ) ਵੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਨਰੋਏ ਜਾਣਾ
ਮੰਜਾਲੀ—(ਵਿ.) ਮਿੱਥ
ਮੰਜੀ ਨਾਲ ਮੰਜੀ ਹੋਈ ਗਸ਼ਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਣਾ
ਮੰਜੀ ਉੱਪਰ ਬਾਹੀ ਡੋਤਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੰਜੇ ਤੇ ਪਾ ਛੱਡਣਾ
ਮਜੇਰਾ—(ਪੁ.) ਮੁਜ਼ਾਰਾ
ਮੋਂਝਲ—(ਵਿ.) ਮੱਝਲ
ਮਝਲਾ (ਲਹਿੰ.)—(ਪੁ.) ਤਹਿਮਤ
ਮਝੇਰੂ—(ਪੁ.) ਮਹੀਆਂ
ਮੰਝਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਵੱਖ ਕੇ ਤਰਨਾ
ਮਣਕਤ—(ਵਿ.) ਮਣਾਂ ਦਾ ਤੋਲ, ਮਣਾਂ ਦਾ ਕੁਲ ਵਜ਼ਨ
ਮਣਤਾਰੂ—(ਵਿ.) ਅਣਤਾਰੂ
ਮੱਥੀ ਸੜਿਆ—(ਵਿ.) ਮੱਥਾ ਸੜਿਆ
ਮੱਥਉਂ ਹਿਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮੱਥਉਂ ਹਰਨੀ
ਮਥੁੰਨ—(ਵਿ.) ਥਥੁੰਨ
ਮੰਦਰਾਵਲੀ—(ਵਿ.) ਮੰਧਾਵਲੀ
ਮਧੂਲ
ਮੰਧੂਲ } (ਪੁ.) ਅਧਮੂਲ
ਮੰਧੂਲ ਆਣਨਾ
ਮਧੂਲ ਆਣਨਾ } (ਮੁਹਾ.) ਅਧਮੂਲ ਲਿਆਉਣਾ
ਮੰਧੂਲ ਆਵਣਾ
ਮਧੂਲ ਆਵਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਪੰਗਾ ਅੜਣਾ
ਮੰਧੂਲ ਦੇਣਾ
ਮਧੂਲ ਦੇਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਅਧਮੂਲ ਦੇਣਾ
ਮੰਧੂਲ ਮਚਾਣਾ
ਮਧੂਲ ਮਚਾਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਅਧਮੂਲ ਪਾਉਣਾ
ਮੰਨਿਆ ਤਾਂ ਗਰ ਦੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੰਧੀ ਨਾ ਲੈ
ਮੰਨੇ ਤਾਂ ਪਿਉ, ਨਾ ਮੰਨੇ ਤਾਂ ਕੰਧੇ ਨਾ ਲਿਓ } (ਅਖੌ.) ਸਤਕਾਰ ਸਨਮਾਨ ਸਭ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ
ਮੁੰਥੀ—(ਵਿ.) ਅਫੀਮ (ਚੋਰਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ)
ਮਮਾਰਖ (ਲਹਿੰ.)—(ਵਿ.) ਮੁਬਾਰਕ
ਮਮਾਰਖ ਝੱਲਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮੁਬਾਰਕ ਲੈਣੀ
ਮਰੁਸਾ—(ਪੁ.) ਅਮਰੌਸਾ
ਮਰਜੀ ਰੱਬੇ ਨੀ—(ਵਿ.) ਰੱਬੇ ਨੀ ਮਰਜੀ, ਮਰਜੀ ਰੱਬ ਦੀ
ਮਰਦਾਂ ਨੇ ਮਰਦਾਨ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਐਲਾਨੀਆਂ
ਮਰਨ ਮਰੂੰਦੇ—(ਵਿ.) ਮਰਨ ਮਰਾਂਦ
ਮਰੱਥਤ—(ਵਿ.) ਮਰੱਵਤ
ਮਰੱਥਤ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਅਹਿਸਾਨ ਕਰਨਾ
ਮਰੱਥਤੀ (ਵਿ.) ਮੁਰੱਵਤੀ
ਮਰਵਲ—(ਵਿ.) ਮਲਮਲ
ਮਰੂਜ—(ਪੁ.) ਲਾੜਾ
ਮਰੂਾਣਾ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਮਹਿੰਰਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਦਾ
ਮਰਾੜ—(ਪੁ.) ਮੋਇਆ ਹੋਇਆ ਪਸ਼ੂ
ਮਰੀ ਕੈ ਮਿੱਟੀ ਹੋਈ ਗਸ਼ਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮਰ ਕੇ ਮਿੱਟੀ ਹੋ ਜਾਣਾ
ਮਰੀ ਗਏ ਮਰਦੂਦ ਨਾ ਫਾਤਿਆ ਨਾ ਦਰੂਦ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੁੱਤੇ ਦੀ ਮੌਤ ਮਰੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਮਰੀ ਢਹਿਣਾ
ਮਰੀ ਲਹਿਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਮਰ ਜਹਿਣਾ
ਮਲ—(ਵਿ.) ਕੰਮ ਦਾ ਚਿੱਕੜ, ਭੁੱਲ
ਮਲਤ—(ਵਿ.) ਮਲਿਆ ਦਲਿਆ, ਘਸਿਆ ਹੋਇਆ
ਮਲੱਲੇ 'ਚ ਰੱਖਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬਕ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ
ਮਲਵਾ—(ਪੁ.) ਮਲਬਾ
ਮਲਾ—(ਵਿ.) ਮਿਲੇ ਦਿਲ ਵਾਲਾ
ਮਲਿਆਰ—(ਪੁ.) ਖਰਾਈਂ

ਮਲਿਆਰੀ—(ਵਿ.) ਬਗ਼ਾਇਦ

—ਭਾਰ ਪਿਆ ਮਲਿਆਰੀ ਕੀ ⎫ (ਅਖੌ.) ਭਾਰ ਪਿਆ ਮਲਿ-
ਚਾਈ ਚਾਈ ਮਾਰੇ ਖਾਰੀ ਕੀ ⎭ ਆਰੀ ਜਾਂ ਚੁੱਕਾਂ ਆਈਆਂ ਖਾਰੀ

ਮਲੀ (ਮੌਲੀ)—(ਵਿ.) ਖ਼ੂਨ ਦੀ ਖ਼ਰਾਬੀ

ਮੱਲੀ—(ਵਿ.) ਆਢਾ

ਮੌਲੀ ਲਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਆਢਾ ਲਾਉਣਾ

ਮਲੂਣਾ—(ਵਿ.) ਮੈਲਾ

ਮਲੂੰਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਮਲਣਾ

ਮੜਦ—(ਪੁ.) ਮਰਦ

ਮੜਦਾਨਾ ⎫
ਮੜਦਾਵਾਂ ⎭ (ਵਿ.) ਮਰਦਾਨਾ, ਮਰਦਾਵਾਂ

ਮੜੁੱਨੀ—(ਵਿ.) ਪੜਛੱਤੀ

ਮੜਿੱਲੀ—(ਵਿ.) ਚਰਖੇ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਮੁੰਨੀ

ਮੜੇ—(ਅਵ.) ਖੜੀਏ

ਮੜੂਕ—(ਪੁ.) ਪੰਗਾ

ਮੜੂਕ ਆਵਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੂੜ੍ਹਾ ਆਉਣਾ

ਮੜੂਕ ਦੇਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੂੜ੍ਹਾ ਦੇਣਾ

ਮੜੂਕ ਲੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪੰਗਾ ਲੈਣਾ

ਮਾ ਜਹੀ ਮਾਸੀ, ਕੰਧ ਕਣੇ ਤੇ ਜਾਸੀ—(ਅਖੌ.) ਭਾਵ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਆਪਣੇ ਅਸਲੇ ਤੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਮਾਂ ਮਣਸੇ ਧੀ ਖਾਸੇ, ਘਰੈ ਨੀ ਬਲਾ ਬਾਹਰ ਨਾ ਜਾਸੈ—(ਅਖੌ.) ਅੰਨ੍ਹੇ ਵੰਡੇ ਸ਼ੀਰਨੀਆਂ, ਮੁੜ ਮੁੜ ਆਪਣਿਆਂ

ਮਾਊ ਨੀ ਸੌਕਣ, ਧੀਊ ਨੀ ਸਹੇਲੀ (ਸੈਲੀ)—(ਅਖੌ.) ਮਾਂ ਦੀ ਸੌਂਕਣ, ਧੀ ਦੀ ਸਹੇਲੀ

ਮਾਇਆਂ ⎫
ਮਾਈਂ ⎭ (ਵਿ.) ਮਾਇਆ, ਮਾਵਾਂ

ਮਾਂਹ—(ਅਵ.) ਮੈਨੂੰ

ਮਾਂਹਗਾ—(ਪੁ.) ਮਾਘਾ

ਮਾਹਿਆਂ—(ਪੁ.) ਨੌਂਬ ਭਦੀਤੜੀਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਵਾਲਾਂ ਵਿਚ ਅਟਕਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੁੰਡੀ

ਮਾਂਘਾ—(ਪੁ.) ਮਾਘਾ

ਮਾਜੂੰ—(ਪੁ.) ਮਾਜੂ

ਮਾਝ—(ਵਿ.) ਮਾਂਝ

ਮਾਂਣ—(ਪੁ.) ਭਤੀਰੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਜੋ ਦਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਠੇਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਮਾਤ੍ਰਾਂ—(ਵਿ.) ਮਾਤਾ (ਚੇਚਕ)

ਮਾਂਦਰੀ—(ਵਿ.) ਬੀਮਾਰੀ, 'ਬਾਹਰ ਬਹਾਨਾ ਮਾਂਦਰੀਆਂ ਦਾ, ਅੰਦਰ ਮਰਜ਼ ਪਿਰਮ ਦੀ' (ਸੋਫ਼ੂਲ) (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਕਰਣੀ, ਬਾਜ਼ਣੀ, ਰੇਮਣੀ)

ਮਾਦਰਗਾਹ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਇਕ ਗਾਲ੍ਹ

ਮਾਦਰਗਾਹੀ—(ਵਿ.) ਇਕ ਗਾਲ੍ਹ

ਮਾਂਦੜਾ—(ਵਿ.) ਮਾਂਦਾ

ਮਾਨਣੀ—(ਵਿ.) ਮਾਨੀ

ਮਾਂਬਲਾ—(ਪੁ.) ਮਾਮਲਾ

ਮਾਮਕਾ—(ਵਿ.) ਮਾਮੇ ਦਾ

ਮਾਮਕੇ—(ਪੁ.) ਮਾਮੇ ਦਾ ਘਰ, ਮਾਮੇ ਦਾ ਪਿੰਡ

ਮਾਰਿਊਂ ⎫
ਮਾਰਿਆਂ ⎬ (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਮਾਰੇ
ਮਾਰੇਂ ⎭

ਮਾਰੀ ਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਮਾਰੀ ਦਾ

ਮਾਰੂ ਵਤਾਉਂ—(ਪੁ.) ਭੜਥੇ ਵਾਲਾ ਮੋਟਾ ਵੈਂਗਣ

ਮਾਲਾ ਨੇ ਮਣਕੇ ⎫
ਹਾਰ ਸਿੰਬਰਨਾ ⎭ (ਮੁਹਾ.) ਮਾਲਾ ਸਿਮਰਨਾ

ਮਾਵਾਂ—(ਪੁ.) ਮਾਮਾ

ਮਾਵੀਂ—(ਵਿ.) ਮਾਮੀ

ਮਾਝ ਤੂਰਾਤ—(ਵਿ.) ਮੇਰ ਤੇਰ

ਮਾਤਕਾ—(ਵਿ.) ਮਾਤ੍ਰਾ

ਮਾੜਾ—(ਪੜ.) ਮੇਰਾ

ਮਿਆਣਾ—(ਪੁ.) ਸੱਜਦ, ਸੱਜਦ-ਭਾਵਾ

ਮਿੱਸ—(ਵਿ.) ਮਿੱਸਾ ਖਾਣਾ

ਮਿੱਸਾ ਛੋਹ—(ਪੁ.) ਮੂੰਗੀ ਮੋਠ ਆਦਿ ਦੇ ਸੁੱਕੇ ਪੱਤੇ ਅਤੇ ਡੰਡੀਆਂ ਦਾ ਚਾਰਾ

ਮਿਹਰਬਾਨਗੀ ⎫
ਮਿਹਰਵਾਨਗੀ ⎭ (ਵਿ.) ਮਿਹਰਬਾਨੀ

ਮਿਹਰੀਂ ਔਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੋਣਾ

ਮਿੱਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ.ਸਕ.) ਮਿੱਚਣਾ

ਮਿਕੀ ⎫
ਮਿਘੀ ⎬ (ਪੜ.) ਮੈਨੂੰ
ਮਿੰਘੀ ⎭

ਮਿਖ—(ਵਿ.) ਮਿੱਠ

ਮਿਜ਼ਮਾਨ—(ਪੁ.) ਮਹਿਮਾਨ

ਮਿਜ਼ਮਾਨੀ—(ਵਿ.) ਮਹਿਮਾਨੀ

ਮਿਜ਼ਮਾਨੀਆਂ ਖਾਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਮਹਿਮਾਨੀਆਂ ਖਾਣਾ

ਮਿੰਙ—(ਵਿ.) ਮਿੱਠ

ਮਿਙ ਕੱਢੀ ਭੌਂਤਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮਿੰਙ ਕੱਢ ਭੌਂਣੀ
ਮਿਟਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਸਿਮਟਣਾ
ਮਿਟਿਆ ਹੋਇਆ—(ਵਿ.) ਧਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੈਂਕੜ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
ਮਿਟੀ ਕੇ ਖਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਪਣੀ ਔਕਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ
ਮਿਣੀ ਕੇ ਬਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਨਿਚਲੇ ਹੋ ਕੇ ਬਹਿਣਾ
ਮਿਠਲਾਸ—(ਵਿ.) ਮਿਠਾਸ
ਮਿਠੀ—(ਵਿ.) ਚੁੰਮੀ
ਮਿੱਠੀ ਚੋਣ—(ਵਿ.) ਥੋਹੜੀ ਥੋਹੜੀ ਚੋਰੀ ਕਿ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗੇ
ਮਿੱਠੀ ਚੋਰੇ ਚੁਕਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਇਸ ਤਰਾਂ ਲੁਟਣਾ ਜਾਣਾ ਕਿ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲਗੇ
ਮਿਣਤਰੀ—(ਵਿ.) ਮਿਣਤੀ
ਮਿੰਧਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਮਿੰਧਣਾ
ਮਿੰਨਾ—(ਅਵ.) ਕਾਕਾ, ਮੁੰਡਾ
ਮਿੰਨੀ—(ਵਿ.) ਮਿੰਨਤ
ਮਿੰਨੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਮਿੰਨਤਾਂ ਕਰਨਾ
ਮਿਲਣਾ ਰਿਟਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਮਿਲਣਾ ਜੁਲਣਾ
ਮਿਲੀ ਛਿੱਟੀ ਕੇ ਵਰਤਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮਿਲ ਜੁਲ ਕੇ ਰਹਿਣਾ
ਮਿਲਖ ਮੇਲੀ ਆਣਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮਿਲਖ ਮੇਲ ਲਿਆਉਣਾ
ਮਿਲਤੀ—(ਵਿ.) ਮਿਲਾਪੜਾ
ਮਿੜੇ, ਮਿੜ੍ਹੇ—(ਅਵ.) ਅੜੀਏ
ਮੀਹ, ਮੀਹਕੀ—(ਪੜ.) ਮਿਘੂੰ
ਮੀਹਣਾ—(ਪੁ.) ਮਿਹਣਾ
ਮੀਹਣਾ ਤਾਹਣਾ—(ਪੁ.) ਤਾਹਨਾ ਮੇਹਣਾ
ਮੁਆਹ—(ਵਿ.) ਖੁਲ੍ਹ, ਆਜ਼ਾਦੀ
—ਖੁਲ੍ਹ ਮੁਆਹ—(ਵਿ.) ਪੂਰੀ ਖੁਲ੍ਹ
ਮੁਖਕਿਆਲਾ—(ਵਿ.) ਮੁਖਕ ਵਾਲਾ
ਮੁਸੁਣਾ, ਮੁੱਸੀ ਜਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਘੁਸਣਾ, ਘੁੱਸ ਜਾਣਾ
ਮੁਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਮੋਹਣਾ, ਮੁੱਠਣਾ, 'ਜੋ ਤੱਕੇ ਸੋ ਉਠ ਨਾ ਸਕੇ, ਹਰ ਇਕ ਦਾ ਦਿਲ ਮੁੱਸੇ' (ਸੈਫੁਲ ਮਲੂ.)
ਮੁਸਲਮਾਨੀਆਂ—(ਵਿ.) ਸੁੰਨਤਾਂ
—ਮੁਸਲਮਾਨੀਆਂ ਬਹਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੁੰਨਤਾਂ ਕਰਨਾ
ਮੁਸਲਮੌਂਕਾ—(ਵਿ.) ਮੁਸਲੌਂਕਾ
ਮੁਹਰ—(ਵਿ.) ਪਹਿਲ
—ਮੁਹਰ ਮਾਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਪਹਿਲ ਕਰਨੀ
ਮੁਹਾਠ ਪੌਤਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮੁਹਾਠ ਮੌਲਣੀ
ਮੋਹਲਾ—(ਪੁ.) ਇਕ ਪਰਕਾਰ ਦੀ ਫੁਲਵਾੜੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਚਿੱਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਮੁਹਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਮੁਹਾਉਣਾ
ਮੁਹਾਂਙਾ—(ਪੁ.) ਮੇਣਾ
ਮੁਹਾਰ—(ਵਿ.) ਕਰਾਇਆ
ਮੁਹਾੜ—(ਪੁ.) ਪਵੰਣ
ਮੁਹਾੜ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਹੋਣੀ
ਮੁੱਕ ਆਵਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੁੱਕਣ ਤੇ ਆਉਣ
ਮੁਕਲੀ ਗੱਲ, ਮੁਕਲੀ ਗੱਲ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਮੁਕਲੀ ਗੱਲ
ਮੁਕਲੇਰਾ—(ਵਿ.) ਮੋਕਲਾ
ਮੁਖਤਾ—(ਵਿ.) ਮੋਕਲਾ
ਮੁਖਤੇ ਨਾ ਮਾਲ, ਮੁਖਤੇ ਨਾ ਮਾਲ—(ਪੁ.) ਮੁਫਤ ਦਾ ਮਾਲ
ਮੁਖਤੇਰਾ—(ਵਿ.) ਮੁਕਲੇਰਾ
ਮੁੰਗਾਂ ਨੀ ਦਾਲ, ਮੁੰਗੀ ਨੀ ਦਾਲ—(ਵਿ.) ਮੁੰਗੀ
ਮੁੱਚ (ਲਹਿੰ.)—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਬਹੁਤ
ਮੁੱਛਲ ਖ਼ਾਬਾ—(ਪੁ.) ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਤਲਾ ਖ਼ਾਬਾ
ਮੰਜਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਭੇਜਣਾ
ਮੁਝਾਖਰਾ (ਪੁ.) ਸਾਝਰਾ
ਮੁਝਾਖੜੇ (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਾਹਝਰੇ
ਮੁੱਠ, ਮੁੱਠੀ—(ਵਿ.) ਢਾਗਾ
ਮੁੱਠੀ ਨਾ ਮਾਲ—(ਪੁ.) ਮੁੱਠ ਦਾ ਮਾਲ
ਮੁੰਡ (ਪੁ.) ਲੰਙ
ਮੁੰਡਾ (ਵਿ.) ਲੰਗੜਾ
ਮੁੰਡੀ—(ਵਿ.) ਧੋਣ
ਮੁੰਙ ਕਦੀਮ, ਮੁੰਙ ਕਦੀਂਵ—(ਪੁ.) ਮੁਙ ਕਦੀਮ

ਮੁੰਢਲਾ— (ਵਿ.) ਮੁੱਢਲਾ

ਮੁੰਢਣਾ—(ਪੁ.) ਮੁੱਢਾ

ਮੁੰਞੂ ਮੁੰਞੂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਮੂਧੇ ਮੂਧੇ

ਮੁਣਸ—(ਪੁ.) ਖਾਵੰਦ

ਮੁਣਸ ਕਰ ਵੇਖਣਾ (ਘਿਨਣਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਖਸਮ ਕਰ ਲੈਣਾ

ਮੁਣਸ ਖਾਣੀ
ਮੁਣਸ ਖਾਣੀ —(ਵਿ.) ਖਸਮ ਖਾਣੀ (ਗਾਲ੍ਹ)

ਮੁਣਸ ਪਿਟੀ—(ਵਿ.) ਖਸਮ ਪਿੱਟੀ

ਮੁਣਸਖੀ ਬਾਹਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮੁਨਸਫ਼ੀ ਕਰਨੀ

ਮੁਤਰੱਕ—(ਪੁ.) ਨੁਤਫ਼ਾ

ਮੁਤਰੱਕਾ—(ਵਿ.) ਬੇਵੱਖਾ

ਮੁੱਥਰ ਲੱਗਣਾ
ਮੁੱਥਰ ਲਗੀ ਜਾਣਾ —(ਮੁਹਾ.) ਥੁੱਕ ਲੱਗਣਾ

ਮੁੱਥਰ ਲਾਣਾ
ਮੁੱਥਰਾ ਲਾਈ ਜਾਣਾ —(ਮੁਹਾ.) ਥੁੱਕ ਲਾਉਣਾ

ਮੁਥਾਜਗੀ—(ਵਿ.) ਮੁਥਾਜੀ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਵੱਸਣੀ, ਦੇਖਣੀ)

ਮੁੰਧਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਮੂਧਾ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਮੁੰਧਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਮੂਧਾ ਕਰਨਾ

ਮੁਨਾਵਣ—(ਵਿ.) ਸਿਰਮੁੰਨੀ

ਮੁਨਾਵਣੀ ਨਾ—(ਵਿ.) ਸਿਰਮੁੰਨੀ ਦਾ

ਮੁਮਣੀ—(ਵਿ.) ਮਮਟੀ

ਮੁਮਾਰਖ (ਲਹਿੰ.)—(ਵਿ.) ਮੁਬਾਰਕ

ਮੁਰਦੇ ਵੰਨੀ—(ਵਿ.) ਮੁਰਦਨੀ

ਮੁਲ ਟੱਕੀ ਬੋਲਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੁੱਲ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਕਰਨਾ

ਮੁੱਲਖਈਆ—(ਪੁ.) ਮੁਲਖ

ਮੁਲੰਟਾ—(ਪੁ.) ਮੁੱਲਾਣਾ (ਘਿਰਨਾ ਕਾਲ)

ਮੁੱਲੇ[1]—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਮੂਲੋਂ

ਮੂਲੋਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਮੂਲੋਂ

ਮੁੜਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਮੁੜਕਣਾ

ਮੁੜਨੀ ਨਾ ਮੋੜ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮਰ ਕੇ ਬਚਣਾ

ਮੁੜਾ—(ਪੁ.) ਮੁੰਡਾ

ਮੁੜਾ ਖੁੜਾ—(ਪੁ.) ਮੁੰਡਾ ਖੁੰਡਾ

ਮੁੜੀ ਕੇ ਵੱਟੀ ਨਾ ਵਾਹਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਮੁੜ ਕੇ ਵਾਤ ਨਾ ਪੁੱਛਣੀ

ਮੁੜੀ ਘਿੜੀ (ਕੇ)
ਮੁੜੀ ਘੁੜੀ (ਕੇ) —(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਮੁੜ ਘਿੜ ਕੇ

ਮੂੰਹ ਸੁੱਜੀ ਗੱਲਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੂੰਹ ਸੁੱਜ ਜਾਣਾ

ਮੂੰਹ ਮੁਜਾਈ ਘਿੰਨਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੂੰਹ ਸੁਜਾ ਲੈਣਾ

ਮੂੰਹ ਚਿੱਤ ਲੱਗਣਾ—(ਵਿ.) ਚੰਗੇ ਨਕਸ਼ਾਂ ਵਾਲਾ

ਮੂੰਹ ਜੁਠਿਆਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੂੰਹ ਜੂਠਾ ਕਰਨਾ

ਮੂੰਹ ਦਰੂਹੀਂ[1]—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਮੂੰਹ ਦਰ ਮੂੰਹ

ਮੂਣਾ—(ਪੁ.) ਮੁਆਤਾ

—ਮੂਣਾ ਲਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੁਆਤਾ ਲਾਉਣਾ

ਮੂੜ—(ਪੁ.) ਮੂੜਾ

—ਮੂੜ ਵੇਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੂੜਾ ਵੇਣਾ

ਮੂੜੀ—(ਵਿ.) ਮੂਲ, ਰਾਸ, ਪੂੰਜੀ

ਮੇਸਾ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਮੋਸਣਾ

ਮੇਝਰ ਪਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘੜਮੱਸ ਪਾਉਣਾ

ਮੇਝਰ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਘੜਮੱਸ ਪੈਣਾ

ਮੇਦ ਪਵਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮਿੱਟ ਮਿਟਾ ਕਰਾਉਣਾ

ਮੇਣ
ਮੇਣਤਰੀ —(ਵਿ.) ਮਿਣਤੀ

ਮੇਣਵਾਂ—(ਵਿ.) ਮਿਣਵਾਂ

ਮੇਲਾ ਮੇਲੀਆਂ ਨਾ, ਪੈਸੇ ਧੇਲੀਆਂ ਨਾ—(ਅਖੌ.) ਮੇਲਾ ਮੇਲੀਆਂ ਦਾ ਪੈਸੇ ਧੇਲੀਆਂ ਦਾ

ਮੈਂਢਾ—(ਪੜ.) ਮੇਰਾ

ਮੈਂਢੇ ਗਲ ਤੈਂਢੇ ਹੱਥ—(ਅਖੌ.) ਗਲ ਮੇਰੀ ਹੱਥ ਤੇਰੇ

ਮੈਂਦੀ—(ਵਿ.) ਮਹਿੰਦੀ

ਮੈਲਟਾ—(ਵਿ.) ਘਸਮੈਲਾ

ਮੈਲਾ ਖਲੋਟ—(ਵਿ.) ਮੈਲਾ ਘੱਸੜ

ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਹਲ ਵਗਾਣੇ ਆਏ ਨੁ—(ਅਖੌ.) ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਹਲ ਵਗਾਦੇ ਆਏ

ਮਹੇਟਾ—(ਪੁ.) ਮੁਆਤਾ

ਮੋੜਾ—(ਪੁ.) ਸੁਹਾਗਾ

ਮੋਹਛਾ—(ਪੁ.) ਮੋਢਾ

ਮੋਹਰਲਾ—(ਵਿ.) ਮੂਹਰਲਾ

ਮੋਸ—(ਵਿ.) ਮੋਚ

ਮੋਸਿਆ ਜਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਮੋਚ ਆ ਜਾਣਾ

ਮੋਹਰ—(ਵਿ.) ਮੂਹਰ

ਮੋਹਤਾ—(ਪੁ.) ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪਿੰਡ

ਮੋਖਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਥਾਮਣਾ

ਮੋਂਗਾ ਫਲੀ—(ਵਿ.) ਮੂੰਗਫਲੀ

ਮੋਂਗਰਾ ਨਿਕਲਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕਾਂਰ ਨਿਕਲਣਾ

ਮੋਟ-ਬੁੱਧਾ—(ਵਿ.) ਮੋਟੀ ਬੁੱਧ ਵਾਲਾ

ਮੈਮਾਂ ਨਾ ਨੱਕ } (ਪੁ.) ਮੈਮ ਦਾ ਨੱਕ
ਮੈਮੇ ਨਾ ਨੱਕ }

ਮੁੰਕੜ (ਪੁ.) } ਛਣਕ ਮਮੋਲੀ
ਮੁੰਕੜੀ (ਵਿ.) }

ਮੌਤੜੀ—(ਵਿ.) ਮੌਤ

ਮੌਤੜੀ ਮਾਰਿਆ—(ਵਿ.) ਮਰਨ ਜੋਗਾ

ਮੌਤੀ ਕੀ ਅਲੋ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੌਤ ਨੂੰ ਵਾਜਾਂ ਮਾਰਨੀਆਂ

ਮੌਤੀ ਨੇ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੌਤ ਦੇ ਦਿਨ ਗਿਣਨੇ

ਮੂੰਰ—(ਅਵ.) ਭੁਰ ਫਿੱਟੇ ਮੂੰਹ

ਮੌਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਮਗਰ

ਮੌਰ ਮੌਰ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਮਗਰ ਮਗਰ

ਮੌਰਲਾ—(ਵਿ.) ਮਗਰਲਾ

ਮੌਲ ਆਵਣਾ (ਬੱਝਣਾ)—(ਮੁਹਾ.) ਅੰਗੂਰ ਆਉਣਾ

ਯ

ਯਹੂੰ ਯਹੂੰ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮਿੰਨਤਾਂ ਕਰਨਾ

ਯਹੀ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਯਹਿ ਮਾਰਨਾ

ਯੁਭਾਂ ਨਿਕਲ ਆਵਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਹੜਬਾਂ ਨਿਕਲ ਆਉਣੀਆਂ

ਯਰਬੂਲ—(ਪੁ.) ਯੱਭਲੀ

ਯਰਬੂਲ ਮਾਰਨੇ—(ਮੁਹਾ.) ਯਭਲੀਆਂ ਮਾਰਨੀਆਂ

ਯਾਹਰੀ—(ਵਿ.) ਯਭਲੀ, ਬਥੇਰੀ ਗੱਲ, ਉਪਰਦੜਾ

ਯਾਹਰੀਆ ਮਾਰਨੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਯਭਲੀਆਂ ਮਾਰਨੀਆਂ

ਯੁਜਾਤੀ—(ਵਿ.) ਹਯਾਤੀ

ਯੌਰ ਪਿੰਦੀ ਨਾ ਢੂੰਹਕਰ ਸੌਂਵੇ ਨਾ—(ਅਖੌ.) ਜ਼ੋਰ ਪਿੰਦੀ ਦਾ ਢੂੰਕਰ ਸੌਂਦੇ ਦੀ

ਯੌਰ ਕਢਲਾ—(ਮੁਹਾ.) ਚਾਹਵਾ ਜਾਂ ਹੱਕ ਹੋਣਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ

ਯੌਰ ਕਢਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸਾਰਾ ਤ੍ਰਾਣ ਲਾਉਣਾ

ਯੌਰ ਬਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣਾ

ਯੌਰੀ—(ਕ੍ਰਿ.ਵਿ.) ਜ਼ੋਰੀ

ਯੌਰੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜ਼ੋਰੇ

ਯੌਰੇ ਜ਼ੁਮਾ ਜੀਵੇ ਨਾਲ—(ਅਖੌ.) ਤੂੰ ਰੋਣ ਮੈਂ ਅਹਮਖਾਹ

ਯੌਰੇ ਨੀਆਂ ਦੇਣੀਆ—(ਮੁਹਾ.) ਜ਼ੋਰੇ ਨੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ

ਯੌਰੇ ਯਰਬੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜ਼ੋਰੀ ਜਬਰੀ

ਯੌਂਗਈ—(ਵਿ.) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਖੇਡ

ਯੌਭ—(ਪੁ.) ਦੌੜ

ਯੌਭ ਸਾੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਦੌੜਾਂ ਸਾੜਨੀਆਂ

ਯੌਭ ਦੱਸਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਦੌੜਾਂ ਦਸਣੀਆਂ

ਰ

ਰਸ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਰਾਸ ਹੋਣਾ

ਰਸ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਰਾਸ ਕਰਨਾ

ਰਸਲਾ—(ਵਿ.) ਰਸ ਵਾਲਾ

ਰਸੌ—(ਪੁ.) ਰਾਹਥ, ਪਾਸ

ਰਹੌ } (ਵਿ.) ਸੁਰ (ਰਜਲਾ)
ਰੂੰ }

ਰਹੱਸੂ—(ਵਿ.) ਰਹਾਉ, ਰਹਾ

ਰਹਿ ਵੰਜਣਾ—(ਕ੍ਰਿ., ਸਅ.) ਰਹਿ ਜਾਣਾ

ਰਹਿਤ ਹੋਈ ਜਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਰਹਿ ਜਾਣਾ

ਰਹਿਨਾ ਖੂਹਨਾ—(ਵਿ.) ਰਹਿੰਦਾ ਖੂੰਹਦਾ

ਰਹੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਰਹਿ ਜਾਣਾ

ਰਹੂਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਰਹਿਣਾ

ਰੱਖ ਸਾਈਂ ਨੀ } (ਅਖੌ.) ਰਖ ਸਾਈਂ ਦੀ
ਰੱਖਾਂ ਸਾਈਂ ਨੀਆਂ }

ਰੱਖ ਰਖਾੜ—(ਵਿ.) ਰੱਖ ਰਖਾ

ਰੱਖੀ ਜਾਗੀ—(ਵਿ.) ਰੱਖੀ ਰਖਾਈ

ਰੰਗ ਰੰਗਾਂ ਨੇ—(ਵਿ.) ਰੰਗ ਰੰਗ ਦੇ

ਰਗਪਿੱਤੀ—(ਵਿ.) ਕਹਿਰ, ਛਪਾਕੀ

ਰਗੜੀ ਕੇ ਧਰੀ ਛੋੜਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਰਗੜ ਦੇਣਾ, ਰਗੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦੇਣਾ
ਰਗੜੀ ਕੇ ਰੱਖੀ ਛੋੜਣਾ }

ਰਗਾਹ—(ਵਿ.) ਖਰਗਾਹ

ਰੰਗੀ ਬਸਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਵਸਣਾ

ਰਗੋਦਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਰਗੜਨਾ

ਰਘ ਪਿਤੀ—(ਵਿ.) ਰਗਪਿੱਤੀ

ਰੰਚ ਵੰਜਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਫਿੱਟ ਜਾਣਾ

ਰੰਚੜ—(ਵਿ.) ਜੀਚੜ

ਰਚੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਦਵਾਲਾ ਕੱਢਣਾ

ਰਚੀ ਮਿਚੀ ਰੱਛਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਰੱਚ ਮਿੱਚ ਜਾਣਾ

ਰੱਛ ਕਾਨ—(ਪੁ.) ਜੁਲਾਹਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦ

ਰਜਾ ਬੁਲਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਬੁਲਾਉਣਾ, ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਰਨ ਜਾਣਾ

ਰੰਜਾਣਾ, (ਲਹਿੰ.)—(ਵਿ.)ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੰਜ ਪਹੁੰਚਾ ਹੋਵੇ, ਰੰਜੀਦਾ

ਰੱਟਣ—(ਪੁ.) ਰਟੂੰਣ

ਰੱਡੀ ਛੋੜ—(ਕ੍ਰਿ. ਪ੍ਰ.) ਰੱਡੀ ਛੋੜ, ਰੱਡੀ ਛੱਡਣਾ

ਰੰਡੀਆਂ ਨੇ ਨਾਂ ਬਦਨਾਂ
ਸੁਹਾਗਣਾ ਪੌਦੇ ਗਰਾਂ } (ਅਖੌ.) ਬਦ ਨਾਲੋਂ ਬਦਨਾਮ ਭੈੜਾ

ਰਣੀ ਚੁਣੀ—(ਵਿ.) ਬਸ ਪੂੰ

ਰੱਤ ਚਡੋਲ—(ਵਿ.) ਲਹੂ ਲੁਹਾਨ

ਰਤਵਾਂ—(ਪੁ.) ਪੇਰਬ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲੱਗਣੇ)

ਰਤੜਾ—(ਵਿ.) ਰੱਤਾ

ਰਤਲਾਣੀ—(ਵਿ.) ਰੱਤਾਪਨ, ਲਾਲੀ

ਰਤਿਆਣੀ —(ਵਿ.) ਰਤਲਾਣੀ

ਰੱਤੂ 'ਚ ਹੌਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੂੰਹ ਤੇ ਲਾਲੀਆਂ ਹੋਣਾ

ਰੱਤੂ ਨਹਾਵਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲਹੂ ਵਿੱਚ ਨਹਾਉਣਾ, 'ਯਾਰ ਯਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਤੂ ਨਹਾਵਣ' (ਸੈਫੁਲ)

ਰੱਤੂ ਨਾ ਵਗਾੜ—(ਪੁ.) ਖੂਨ ਦੀ ਖਰਾਬੀ

ਰਤੌਕਾ—(ਵਿ.) ਰਾਤ ਦਾ, ਰਾਤ ਵਾਲਾ
(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਰਾਤ ਦਾ, 'ਯਾਰ ਰਤੌਕਾ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਵੇ ਛਪ ਗਏ ਨੈਣ ਲੁਟੇਰੇ' (ਸੈਫੁਲ)

ਰੰਨ ਜ਼ਨਾਨਾ—(ਵਿ.) ਖੁਸਰਾ

ਰੱਬ ਕੰਡੀ ਹੋਣਾ (ਲਹਿੰ.)—(ਮੁਹਾ.) ਪਿੱਠ ਪਿਛੇ ਰੱਬ ਹੋਣਾ

ਰਬੜ—(ਪੁ.) ਰਬੜ

ਰਬੜੀ—(ਵਿ.) ਰਬੜ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ

ਰੰਬਾਲ—(ਪੁ.) ਰੁਮਾਲ

ਰੰਬਾਲੀ ਚੁੰਨੀ—(ਵਿ.) ਇੱਕ ਪਰਕਾਰ ਦੀ ਚੁੰਨੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਮੁਸਲਮਾਨ ਤੀਵੀਆਂ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਛਪੀ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਰੱਬੇ ਤੇ ਛੱਡਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਰੱਬ ਆਸਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ

ਰੱਬੇ ਨੇ ਹਵਾਲੇ—(ਪੁ.) ਰੱਬ ਦੇ ਹਵਾਲੇ

ਰਮਜ਼ਾਂ ਪੁਣਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਰਮਜ਼ ਸਮਝਣਾ, 'ਜੇ ਸੁਣਸੀ ਤਾਂ ਕਿੱਸਾ ਉਤਲਾ, ਕੋਈ ਨਾ ਰਮਜ਼ਾਂ ਪੁਣਦਾ' (ਸੈਫੁਲ)

ਰਮਾਂਹ—(ਪੁ.) ਰਵਾਂਹ

ਰਮਾਹੀਂ—(ਵਿ.) ਛੋਟੇ ਰਵਾਂਹ

ਰਮਾਨੀ—(ਵਿ.) ਅਰਮਾਨ ਭਰਿਆ

ਰਲਗੱਡਾ—(ਪੁ.) ਰਲੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਤੇ ਉੱਘੜ ਦੁੱਘੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਢੇਰ

ਰਲ ਚੁਕਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਆਪਸ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਲ ਮਿਲ ਜਾਣਾ

ਰਲਾ ਰੰਭਲਾ—(ਪੁ.) ਰਲਾ

ਰਲਾ ਬਾਹੀ ਛੱਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਰਲਾ ਪਾ ਛੱਡਣਾ

ਰਲਾ ਰੋਹਲ—(ਪੁ.) ਰਲਾ ਰੋਲ

ਰਲਿਆ ਨਹੀਂ ਮੈਂਢਾ ਤੇ
ਮੁਕਾਲਾ ਹੋਇਆ ਤੈਂਢਾ } (ਅਖੌ.) ਰਲਿਆ ਨਹੀਂ ਮੇਰਾ ਤੇ ਮੁਕਾਲਾ ਹੋਇਆ ਤੇਰਾ

ਰਵਾਂਸ—(ਪੁ.) ਰੀਂ ਰੀਂ (ਬੱਚ ਆਦਿ ਦੀ)

ਰਵਾਂਸ ਪਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਰੀਂ ਰੀਂ ਲਾਉਣਾ

ਰਵਾਹੀਂ—(ਵਿ.) ਰਮਾਂਹੀ

ਰਵ੍ਹਾਣੀ—(ਵਿ.) ਹੜਵਾਣੀ

ਰੜਕਾ—(ਪੁ.) ਮੋਟੀਆਂ ਤੀਲੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਕਰ

ਰੜ ਖੋੜ—(ਵਿ.) ਰੋੜਕਾ

ਰੜ੍ਹਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਰਾਹਿਆ ਜਾਣਾ

ਰਾਹ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ, ਠੀਕ ਗੱਲ ਕਰਨਾ

ਰਾਹ ਖੁਲ੍ਹੀ ਗੱਛਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਰਾਹ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਣਾ

ਰਾਹ ਗੁਜ਼ਰੂ—(ਪੁ.) ਰਾਹੀ

ਰਾਹ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਬੇਪਤਤੀਤੀ ਕਰਾਉਣੀ

ਰਾਹੇ ਜਾਨੀ (ਵੈਨੀ) ਲੜਾਈ ਮੁੱਲ ਘਿਨਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਰਾਹ ਜਾਂਦੀ ਲੜਾਈ ਗਲ ਲੈਣੀ

ਰਾਹੇ ਤੇ ਅੱਛਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਠੀਕ ਰਵੱਯਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ

ਰਾਖਵੀਂ ਕੰਨੀ—(ਵਿ.) ਖੱਡੀ ਤੇ ਬੁਣੇ ਖੇਸ ਦੀ ਚੋੜੀ ਕੰਨੀ

ਰਾਖੀ ਚੌਖੀ
ਰਾਖੀ ਜਾਗੀ } (ਵਿ.) ਰਾਖੀ

ਰਾਂਗਲਾ—(ਵਿ.) ਰੰਗਲਾ, (ਇ.) ਰਾਂਗਲੀ

ਰਾਜਵਾਂ—(ਵਿ.) ਰੱਜਵਾਂ

ਰਾਜ਼ੂ
ਰਾਜ਼ੂ ਬਾਜ਼ੂ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਰਾਜ਼ੀ ਬਾਜ਼ੀ

ਰਾਜ਼ੂ ਨਾਵਾਂ—(ਪੁ.) ਰਾਜ਼ੀ ਨਾਮਾ

ਰਾਤ ਆਈ ਫਾਲੀਏ ਜਹੀ ਆਵੇ ਤਹੀ ਜਾਲੀਏ —(ਅਖੌ.) ਭਾਵ ਔਖਾ ਸਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਰਾਤ ਦਿਹਾਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਦਿਨੇ ਰਾਤੀਂ

ਰਾਮ ਸੰਤ—(ਵਿ.) ਤੀਵੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਦੂਜੀ ਦੇ ਗਲ ਮਿਲਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ

'ਰਾਮ ਨਾ ਲੁਤਫ਼ਾ—(ਪੁ.) ਹਰਾਮ ਦਾ ਨੁਤਫ਼ਾ

'ਰਾਰ—(ਪੁ.) ਉਰਾਰ

ਰਾਰਾ—(ਵਿ.) ਉਰਾਰਲਾ

—ਰਾਰਾ ਪਾਰਾ—(ਵਿ.) ਉਤਾਵਲਾ ਪਾਰਲਾ
ਰਾਰੀਆਂ ਪਾਰੀਆਂ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਏਧਰ ਓਧਰ ਚੀਆਂ ਮਾਰਨਾ
ਰਿਜਕੋ ਨੇ ਮੁਹਾਰਾਂ ਚਾਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਰਿਜ਼ਕ ਉਦਾਸ ਹੋਣਾ
ਰਿਜਕੇ ਆਂ ਲੱਤ ਮਾਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਰਿਜ਼ਕ ਨੂੰ ਲੱਤ ਮਾਰਨਾ
ਰਿਜਕੇ ਨੀ ਮਾਰ—(ਵਿ.) ਰਿਜ਼ਕ ਦੀ ਮਾਰ
ਰਿੰਜਰੀ—(ਵਿ.) ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ
ਰਿਥ ਭੁੱਖ ਲਾਹਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਰੀਝ ਭੁੱਖ ਲਾਹੁਣਾ
ਰੀਂਹਗੜ—(ਵਿ.) ਰੀਹੜ (ਦੀ ਹੱਡੀ)
ਰੀਂਝ—(ਵਿ.) ਰੀਝ
ਰੀਂਝਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਰੀਝਣਾ
ਰੀਂਦੜ—(ਵਿ.) ਰੋੰਦੜ

ਰੀਤ ਲਗਣੀ
ਰੀਤਾਂ ਲਗਣੀਆਂ } (ਮੁਹਾ.) ਰੀਤਾਂ ਹੋਣੀਆਂ

ਰੁਸਮਤ—(ਪੁ.) ਰੁਸਤਮ
ਰੁਸਮਤੀ—(ਵਿ.) ਰੁਸਤਮੀ
ਰੁੱਭ—(ਵਿ.) ਖੁੱਭ
ਰੂਬਲ—(ਪੁ.) ਕਰਕਾਰਾ, ਅੰਜੀਰ
ਰੂੜ—(ਵਿ.) ਕੁੱਤੇ ਦੇ ਰੋਣ ਦਾ ਭਾਵ
ਰੂੜਾਂ ਕਰਨੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਣਾ
ਰੇਖਾਂ—(ਵਿ. ਬ. ਵ.) ਮੇਖਾਂ (ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ), ਸੋਨੇ ਦੇ ਕਿੱਲ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲਵਾਣੀਆਂ, ਲਾਣੀਆਂ)
ਰੇਠੜਾ—(ਪੁ.) ਰੇਠਾ
ਰੇਠੜੇ ਖੇਡਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਰੇਠਿਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ

ਰੇਤੂ ਨੇ ਰੱਸੇ ਵਟਣੇ
ਰੇਤੂ ਨੀ ਬੰਧ ਉਸਾਰਨੀ } (ਮੁਹਾ.) ਰੇਤ ਦੀ ਕੰਧ ਉਸਾਰਨੀ

ਰੇਵੰਦ—(ਵਿ.) ਰਿਊਂਦ
ਰੈ—(ਵਿ.) ਰਾਇ
ਰੋ ਰੋ ਮੋਈ ਤੇ ਸਾਹਵਰੇ ਵੀ ਨਾ ਗਈ—(ਅਖੌ.) ਰੋ ਰੋ ਮੋਈ ਤੇ ਸਹੁਰੇ ਵੀ ਨਾ ਗਈ
ਰੋਇਆਂ ਈ ਰਿਜਕ ਐ—(ਅਖੌ.) ਕੰਜੂਸੀ ਨਾਲ ਹੀ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਰੋਹਲ—(ਵਿ.) ਰੌਂਦ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪਾਣੀ, ਮਾਰਨੀ)
ਰੋਹਲੀ—(ਵਿ.) ਰੌਂਦਲ
ਰੋਹਲੀਆਂ ਨੇ ਰੋਹਲ ਫਬਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਰੋਂਦਿਆਂ ਦੇ ਰੌਂਦ ਪੁਗਣੇ
ਰੋਰੋ ਨੀਆਂ ਏਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਬਹੁਤ ਗੁੱਸੇ ਹੋਣਾ
ਰੌਂਨਾ—(ਵਿ.) ਇਤਨਾ
ਰੌਂਨਾ ਕ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਏਤਨਾ ਕੁ
ਰੌਣਿਆਂ ਨੇ ਰੌਣ ਫਬਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਰੋਂਦਿਆਂ ਦੇ ਰੌਂਦ ਪਗਣੇ
ਰੌਣਾ ਮਾਊ ਨਾ, ਹਸਣਾ ਪਿਊ ਨਾ—(ਅਖੌ.) ਹਸਾਏ ਦਾ ਨਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਰੁਵਾਏ ਦਾ ਉਲਾਂਭਾ

ਲ

ਲੁਮੀ—(ਵਿ.) ਲੱਸੀ (ਕੇਵਲ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ)
ਲੁਾਈ—(ਵਿ.) ਲੜਾਈ
ਲਹਿਨਾ—(ਪੁ.) ਲਹਿੰਦਾ
ਲਹਿਰ ਅੱਛਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਲਹਿਰ ਉੱਠਣੀ (ਆਉਣੀ)
ਲਹੁਕਾ—(ਵਿ.) ਛੋਟਾ, ਹਲਕਾ
ਲਹੁਕਾ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੌਲਾ ਪੈਣਾ
ਲਹੁਕਾ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹੌਲਿਆਂ ਕਰਨਾ
ਲਹੁਕਾ ਫੁੱਲ—(ਵਿ.) ਹੌਲਾ ਫੁੱਲ
ਲਹੁਕਾ ਲੈਂਦ ਸਵਲੈ ਆ—(ਅਖੌ.) ਥੋੜਾ ਲੈਂਦ ਸਵੇਰੇ ਆ
ਲਹੁਕਿਹੱਤ—(ਵਿ.) ਲਹੁਕਾਪਨ
ਲਹੁੰਚ ਪੱਟਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਰੌਂਦ ਪਾਣੀ, ਰੌਲਾ ਮਾਰਨਾ
ਲਹੂੜ ਪਣਾ—(ਪੁ.) ਮੁੰਡਪੁਣਾ
ਲਹੁਤਾ—(ਪੁ.) ਨੌਂਕਰ

ਲਹੁੜਾ ਖਹੁੜਾ
ਲਹੁੜਾ ਪਹੁੜਾ } (ਵਿ. ਪੁ.) ਮੁੰਡਾ ਖੁੰਡਾ

ਲੱਕ—(ਪੁ.) ਡੰਗ ਕੁੱਤਾ
ਲੱਕ ਤਰੋੜੀ ਛੋੜਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲੱਕ ਤੋੜ ਛੱਡਣਾ
ਲੱਕ ਬੰਨ੍ਹੀ ਘਿੰਨਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲੱਕ ਬੰਨ੍ਹ ਲੈਣਾ
ਲਕੱਥ—(ਪੁ.) ਅਮ, ਟੋਕ
ਲੱਕਾ—(ਵਿ.) ਪਤਲੇ ਲੱਕ ਵਾਲਾ
ਲੱਕੀ—(ਵਿ.) ਤਹਿਮਤੀ

ਲੱਕੇ ਨਾ (ਪੁ.) } ਲੱਕ ਦਾ
ਲੱਕੇ ਨੀ (ਵਿ.) } ਲੱਕ ਦੀ

ਲਖ ਲੁੱਟ—(ਵਿ.) ਬਾਹ ਖਰਚ

ਲੱਖਾਂ ਜਹੀ ਹਿੱਕਾ
ਲੱਖਾਂ ਨੀ ਹਿੱਕਾ } (ਵਿ.) ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਇਕੋ

ਲੱਖੀ
ਲੱਖੀਆ } (ਵਿ. ਪੁ.) ਲਖ-ਪਤੀ

ਲੰਗ ਲਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸ਼ਰਮ ਲਹਿਣੀ

ਲੰਗ ਲੱਥ
ਲੰਗ ਲੱਥਾ } (ਵਿ.) ਬੇਸ਼ਰਮ, ਬੇਹਯਾ, ਨਿਰਲੱਜ

ਲੰਗ ਲਾਵਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲੀਕ ਲਾਉਣਾ, 'ਬਾਬਲ ਨੂੰ ਬਰਜੰਦੀ ਮੈਨੂੰ ਨਿੱਤ ਪਈ ਲੰਗ ਲਾਂਦੀ' (ਸੈਫੁਲ)

ਲੰਗ ਲੁਕੀਕ—(ਵਿ.) ਲੀਕ

ਲਗਾਤ
ਲਗਾਤ ਬਾਜ਼ੀ } (ਵਿ.) ਲਾਗਤ ਬਾਜ਼ੀ

ਲਗੀਂਦਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਲਗੀਂਦਣਾ

ਲਗੀਂਦਰ—(ਪੁ.) ਲਗੀਂਦਾ

ਲਗੀਂਦਰਾ—(ਪੁ.) ਲਗੀਂਪਰਾ

—ਲਗੀਂਦਰੇ ਲਾਹੀ ਛੇੜਨੇ—(ਮੁਹਾ.) ਲਗੀਂਪਰੇ ਲਾਹੀ ਛੇੜਨੇ

ਲਗੀਂਦਾਈ—(ਵਿ.) ਨੰਗਦਾਈ

ਲਗੀਂਪਰਾ—(ਪੁ.) ਲੰਗਾਰ

—ਲਗੀਂਪਰੇ ਲਾਹੀ ਛੇੜਨੇ—(ਮੁਹਾ.) ਲੰਗਾਰ ਲਾਹ ਛੱਡਣੇ

ਲਗਨੇ ਹੱਥ
ਲਗਨੇ ਹੱਥੀਂ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਲਗਦੇ ਹੱਥ

ਲੰਗਰਾ—(ਪੁ.) ਵੱਡੀ ਲੰਗਰੀ

ਲੰਗਰੀ—(ਵਿ.) ਛੋਟੀ, ਕੂੰਡਾ

—ਲੰਗਰੀ ਸੋਟਾ—(ਪੁ.) ਦੌਰੀ ਡੰਡਾ

ਲੰਗੀ-ਕਟਾਰ
ਲੜੀ-ਕਟਾਰ } (ਵਿ.) ਲੰਬੀ ਚੌੜੀ

ਲੰਘਣ ਕੱਟਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਲੰਘਣ ਲੰਘਾਉਣਾ

ਲੰਘਣਾ ਪਲੰਘਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਲੰਘਦਾ ਜਾਂਦਾ

ਲਚਕਾਰ ਨਿਕਲਣਾ
ਲਚਕਾਰ ਨਿਕਲੀ ਜਾਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਚੁੱਕ ਨਿਕਲਣਾ

ਲਚੋਂਟ—(ਵਿ.) ਚਾਟ

ਲਚੋਂਟੀ—(ਵਿ.) ਚਸਕੇ ਲੈਣ ਵਾਲਾ

ਲੱਟ—(ਵਿ.) ਆਵਾਰਾ, ਭੌਂਦੂ

ਲਟਕਣ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਝੁਮਕੇ

ਲੱਟਣਾ—(ਕ੍ਰਿ.) ਉਲੱਟਣਾ

ਲੱਟਰ—(ਵਿ.) ਲਟੋਰ

ਲੱਟਰ ਪੁਣਾ—(ਪੁ.) ਲਟੋਰਪੁਣਾ

ਲਟਾਈ—(ਵਿ.) ਉਲਟਾਈ, ਉਲੱਟਣ ਦਾ ਭਾਵ ਜਾਂ ਮਜ਼ੂਰੀ

ਲਟਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਉਲਟਾਉਣਾ

ਲਠੁਮ—(ਪੁ.) ਭਤੋਂਮ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪਾਣਾ, ਪੈਣਾ)

ਲਡਿਆਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਲਡਾਉਣਾ

ਲੱਡੂ—(ਪੁ.) ਲੱਡੂ

ਲਤਿਆੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਲਤਾੜਨਾ

ਲੱਤੀ—(ਵਿ.) ਡੋਰ (ਲਾਟੂ ਦੀ)

ਲੱਦੇ ਦਾਂਦੇ ਨਾ ਪੈਰ ਅੱੜਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਰ ਪੈਣੀ

ਲਧਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ. ਤੇ ਸਕ.) ਲੱਭਣਾ

ਲਪਕੂਹਰ ਲਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲੱਪਾਂ ਭਰਨੀਆਂ (ਜੀਭ ਨਾਲ ਚੱਟਣਾ)

ਲਪੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਲਪੜਨਾ, ਫੜਨਾ

ਲਪੜਾਈ ਨਾ ਦੇਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਫੜਾਈ ਨਾ ਦੇਣੀ

ਲਪੜਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਫੜਾਉਣਾ

ਲਪਾੜਾ—(ਪੁ.) ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਪੈਲੀ

ਲੱਪੀ—(ਵਿ.) ਛੋਟੀ, ਸੀਰਾ

ਲੰਬ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ੧. ਤੇਜ਼ ਹੋਣਾ (ਸਾਹ ਦਾ) ੨. ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਹੋਣਾ

ਲੰਬ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ੧. ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ (ਸਾਹ ਦਾ) ੨. ਗੁੱਸਾ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ

ਲਭਤ—(ਵਿ.) ਲਾਭ

ਲੰਭਾ—(ਪੁ.) ਅਲੰਭਾ

ਲਮਕਾਰ—(ਪੁ.) ਲੁਕਾਰ

ਲੰਮਜੀਭਲਾ—(ਵਿ.) ਲੰਮ-ਜੀਭਾ

ਲਮਤ੍ਰੂਹਲ
ਲਮਤ੍ਰੂਹਲਾ } (ਵਿ.) ਲੰਮਤ੍ਰੱਤਰ

ਲੰਮਾ ਬਾਹੀ ਘਿੰਨਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਫੜਕੇ ਢਾਹ ਲੈਣਾ

ਲਮਿਆਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ.) ਲੰਮਾ ਕਰਨਾ

ਲਮਿੱਤਣ—(ਵਿ.) ਲੰਬਾਈ

ਲਮਿਤਣੇਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਲੰਬਾਈ ਵਿਚ, ਲੰਮੇ ਪਾਸਿਓਂ

ਲਰ—(ਵਿ.) ਚੀਰੀ ਹੋਈ ਇਮਾਰਤੀ ਲਕੜੀ ਦੀ ਲੰਮੀ ਫੱਟੀ

ਲਰਥੇ ਲੰਮਕਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲੀਰਾਂ ਲਮਕਾਣਾ

ਲਰਥੇ ਲਾਹਣੇ—(ਮੁਹਾ.) ਲੀਰਾਂ ਲੀਰਾਂ ਕਰ ਦੇਣਾ

ਲਰੇ ਸਰੇ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਅਥਾ ਤਥਾ ਬਕੀ ਜਾਣਾ

ਲਲਕਰ—(ਵਿ.) ਲਲਕਾਰ

ਲਲਕਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਲਲਕਾਰਨਾ

ਲਲਕਰੀ ਕੈ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਲਲਕਾਰ ਕੇ

ਲਲੂਤ—(ਵਿ.) ਲੋਲੂਤ

ਲਲਾਰਨ—(ਵਿ.) ਗਾਰਡ (ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ)

ਲਵਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਪਹਿਨਾਉਣਾ

ਲੜ ਲਪੜਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪੱਲਾ ਫੜਨਾ

ਲਤ੍ਰਮ—(ਵਿ.) ਲਠੱਮ
ਲਤ੍ਰੀ—(ਵਿ.) ਘੋੜੀ ਦਾ ਵੰਸ਼
ਲਾ—(ਅਵ.) ਲੈ ਕੇ
—ਮੂੰਹੂੰ ਲਾ—(ਅਵ.) ਮੂੰਹੋਂ ਮੂੰਹ, ਮੂੰਹ ਤੋਂ
ਲਾਇਕਦਾਰ—(ਵਿ.) ਲਾਇਕ, ਚਾਤਰਮੰਦ, ਲਾਇਕਦਾਰਾਂ
ਪਾਇਆ ਆਲੀ ਪਾਇਆ' (ਮੈਗੁਲ)
ਲਾਇਕਦਾਰੀ—(ਇ.) ਲਾਇਕੀ
ਲਾਇਰਾ—(ਪੁ.) ਲਵੇਰਾ
ਲਾਇਰੀ—(ਇ.) ਲਵੇਰੀ
ਲਾਈ ਪਾਈ ਕੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਲਾ ਪਾ ਕੇ, ਲੈ ਦੇ ਕੇ
ਲਾਂਹ—(ਵਿ.) ਲਾਂ
ਲਾਹ ਛੱਡੀ ਲੋਈ ਤੇ ਕੋਹ ਕਰੇਸੀ ਕੋਈ—(ਅਖੌ.) ਜਦ
ਲਾਹੀ ਲੋਈ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰੇਗਾ ਕੋਈ
ਲਾਹ ਲਿਆ ਪਲਾਣਾ ਖੋਤੀ ਉਹੋ ਜਹੀ—(ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕੋਈ
ਬਣਾਉ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਲਾਹ ਛੱਡੇ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ
ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੁਸ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਲਾਹਦੀ—(ਵਿ. ਵਿ.) ਅਲਹਿਦੀ
ਲਾਂਘ—(ਵਿ.) ਲਾਂਘਾ
ਲਾਂਙਣ—(ਵਿ.) ਲਾਂਗੜ
ਲਾਟੂ—(ਪੁ.) ਲਾਟੂ
ਲਾਟੀ—(ਵਿ.) ਊਠ ਦੀ ਨਕੇਲ ਦੀ ਗੁੰਨੀ
ਲਾਡਿਕਾ—(ਪੁ.) ਲਡਿੱਕਾ
ਲਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਪਹਿਨਣਾ
ਲਾਦੀ—(ਵਿ.) ਛੱਤ ਤੇ ਪਾਣ ਵਾਲੀ ਮਿੱਟੀ
ਲਾਦੂ—(ਵਿ.) ਲਾਦੂ
ਲਾਦੂ ਕੱਢਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਲਾਦੂ ਕੱਢਣਾ
ਲਾਂਘ—(ਵਿ.) ਲੱਭਤ
ਲਾਧ ਲਧਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਲੱਭਤ ਲੱਭਣਾ, ਭੇਤ ਪਾਣਾ
ਲਾਪਚਾਰੀਆਂ—(ਵਿ. ਬ. ਵ.) ਖੁਸ਼ਾਮਦਾਂ
ਲਾਪਚਾਰੀਆਂ ਲਾਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਖੁਸ਼ਾਮਦਾਂ ਕਰਨੀਆਂ
ਲਾਲ ਕਰੀ ਲੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਗੱਲ ਮੁਕਾ ਲੈਣੀ
ਲਾਲਾ—(ਪੁ.) ਵੱਡਾ ਭਰਾ (ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ)
ਲਾਂਵ—(ਵਿ.) ਲਾਮ
ਲਾਵਣ—(ਪੁ.) ਲੌਣ ; ਨਾਲ ਦਾ
ਲਿਆਟ
ਲਿਆਟਾ
} (ਪੁ.) ਲੇ (ਰੋਧ ਦਾ), ਲੇਊ
ਲਿੱਸਾ ਲਿਆਂ ਮੰਨਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਵਧੀਕੀ ਜਰ ਗੁਜ਼ਰਨਾ

ਲਿੱਸਾ ਲਿਆਂ ਪਰਤਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਦਾਦ ਨਾ ਮਿਲਣ ਪੁਰ
ਸਬਰ ਸ਼ੁਕਰ ਕਰਨਾ
ਲਿਸੇਰਾ—(ਵਿ.) ਲਿੱਸਾ
ਲਿਹਲ—(ਵਿ.) ੧. ਰਾਲ ੨. ਲਹਿਤ੍ਰ
ਲਿਹਲਾਂ ਵੱਗੀ ਪੈਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਰਾਲਾਂ ਡਿੱਗਣੀਆਂ
ਲਿਹਲੂ—(ਵਿ.) ਰਾਲੂ
ਲਿਕੜਨਾ—(ਕ੍ਰਿ.ਅਕ.) ਨਿਕਲਣਾ
ਲਿੱਤ—(ਵਿ.) ੧. ਛਿਲਤਰ ੨. ਢੂੰਮ ਟੋਲਾ
ਲਿੱਦ ਰੈੜੀ ਹੋਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਭੂਹੇ ਹੋਣਾ
ਲਿੱਦ ਰੋੜ੍ਹੀ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਭੂਹੇ ਕਰਨਾ, ਸਿਰ ਤੇ
ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ
ਲਿੱਦ ਢੂੰਡਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਭੂਹੇ ਹੋਣਾ
ਲਿੱਦ ਢੂੰਡਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਭੂਹੇ ਕਰਨਾ
ਲਿੱਦ ਭੂਹੇ ਹੋਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਭੂਹੇ ਹੋਣਾ।
ਲਿੱਦ ਭੂਹੇ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਭੂਹੜੇ ਕਰਨਾ
ਲਿੱਫੀ ਖਾਣੀ
ਲਿੱਫੀ ਮੰਗਣੀ
} (ਮੁਹਾ.) ਖੰਡਾ ਵਿਚ ਲਿੱਫੀ ਬੰਦੂਕ ਦੀ
ਲੋੜ ਹੋਣੀ
ਲਿੱਲਵਾਂ—(ਵਿ.) ਲਿੱਲ (ਲਾ. ਕਿ. ਲੱਗਣੀ)
ਲਿਤਫ—(ਵਿ.) ਲੀਰ
ਲਿਲ੍ਹਤ—(ਵਿ.) ਲੇਲ੍ਹਤ
ਲਿੜ੍ਹੀ ਲਗਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲੱਗਣਾ
ਲੀਆ—(ਪੁ.) ਮਰਜ਼ਾ, ਲਾਲਚ
ਲਾਆ ਲਾਂਬਾ
ਲੀਆ ਲਾਲਚ
} (ਪੁ.) ਲੋਭ ਲਾਲਚ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣਾ)
ਲੀਜ ਨਾ ਆਵਣੀ—(ਵਿ.) ਸ਼ਾਂਤ, ਤਸੱਲੀ ਨਾ ਹੋਣੀ, ਪਰਤੀਤ
ਨਾ ਆਉਣੀ
ਲੀਰ ਪਤੀਰ—(ਵਿ.) ਲੀਰ ਕਚੀਰ
ਲੁੱਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਲੂਸਣਾ
ਲੁੱਕ—(ਵਿ.) ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਚਮੜਾ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ
ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ
ਲੁਕਾਰ—(ਵਿ.) ਧੁੱਸਾ, ਲੋਈ
ਲੁੱਗਾੜ—(ਵਿ.) ਲੁੱਟਰ
ਲੈੜੀ ਢੂੰ—(ਵਿ.) ਹਵਾਈ
(ਵਿ.) ਲੂਤੀਆਂ ਲਾਵਣ ਵਾਲਾ
ਲੁੱਤ ਘਤੁੱਤ—(ਵਿ.) ਵਾਧੂ ਗੱਲ ਬਾਤ
ਲੁਤਫ਼ਾ—(ਪੁ.) ਨੁਕਤਾ

ਲੂਤੜਾ ਹਰਾਮ—(ਪ.) ਹਰਾਮ ਦਾ ਲੂਤੜਾ

ਲੂਤਰਾ—(ਵਿ.) ਤਿੱਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਸ਼ੋਖ

ਲੂਤਰੀ—(ਵਿ.) ਜੀਭ (ਘਿਰਣਾ ਨਾਲ)

ਲੂਤਰੀ ਕੱਪਣੀ
ਲੂਤਰੀ ਕੱਪ ਛੋੜਣੀ }—(ਮੁਹਾ.) ਜੀਭ ਵੱਢਣੀ

ਲੂਪਰੀ—(ਵਿ.) ਪੁਸਟਸ

ਲੂਪਰੀ ਲਾਹਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਛਿੱਲ ਲਾਹੁਣੀ

ਲੂਤਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਲਭਾਉਣਾ

ਲੂ—(ਵਿ.) ਰੂ (ਗਰਮ ਹਵਾ)

ਲੂਈ—(ਵਿ.) ਲੂੰ

ਲੂਣ ਪਾਣੀ ਖਾਣਾ ਤੈ
ਨੇਕੇ ਨੀ ਸੇਧੇ ਜਾਣਾ }—(ਮੁਹਾ.) ਸੰਜਮੀ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਉਣਾ

ਲੂਣਕੀ—(ਵਿ.) ਲੂਣ-ਵਾਲੀ

ਲੂਣ-ਦ੍ਰਾਬਾ—(ਪੁ.) ਖਾਣ ਵਿਚੋਂ ਲੂਣ ਵੱਢਣ ਵਾਲਾ

ਲੂਰ ਲੂਰ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਵਾਰਾ ਫਿਰਨਾ

ਲੂੰਹਦੜਾ
ਲੋਂਹਦਾ }—(ਪੁ.) ਲੋਹ, ਅਲੋਹਾ

ਲੇਹਲ—(ਵਿ.) ਲਿਹਲ

ਲੇਤਰਾ—(ਪੁ.) ਲਾਵਾ

ਲੇਂਧਾ
ਲੇਂਧੜਾ }—(ਪੁ.) ਲੋਂਹਦੜਾ, ਲੋਂਹਦਾ

ਲੇਲ—(ਵਿ.) ਲਿਹਲ

—ਲੇਲਾਂ ਵਗਾਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਰਾਲਾਂ ਵਗਣੀਆਂ

—ਲੇਲਾਂ ਵਗਾਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਰਾਲਾਂ ਵਗਾਉਣੀਆਂ

ਲੇਲਾ—(ਵਿ. ਬ. ਵ.) ਸਤੂਤ

ਲੋਈ ਲੋਈ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਲੋਏ ਲੋਏ, ਚਾਨਣੇ ਚਾਨਣੇ

ਲੋਹਕਾ—(ਵਿ.) ਲਹੁਕਾ

ਲੋਹਕਾ ਢੁਲ—(ਵਿ.) ਲਹੁਕਾ ਢੁੱਲ

ਲੋਹਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਟੇਕਣਾ, ਸਿੱਕਣਾ

—ਲੋਹ ਲੋਹ ਕੇ
—ਲੋਹੀ ਲੋਹੀ ਕੇ }—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਿੱਕਾਂ ਸਿੱਕ ਸਿੱਕ ਕੇ

ਲੋਹਲਚ—(ਪੁ.) ਚੋਹਲ, ਚੋਰ

ਲੋਹੇ ਨਾ ਬਣ—(ਵਿ.) ਕੁਝ ਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ

ਲੋਕੋ ਅੱਗੇ ਜਾਤਕੋਂ (ਮੁੰਤ੍ਰਿਉ) ਪਿਛੇ—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਸਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਜ ਕੇ ਦੱਖੇ ਤੇ ਬਿਗਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸੌਖ ਵਿਚ ਪਾਏ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਲੌਹਕਾ—(ਵਿ.) ਹੌਲਾ, ਹਲਕਾ

ਲੌਹਕਾ ਫੁੱਲ—(ਵਿ.) ਹੌਲਾ ਫੁੱਲ

ਵ

ਵਈ—(ਅਵ.) ਭਈ

ਵਸ਼ਕਾਰ—(ਵਿ.) ਵਿਚਕਾਰ

ਵਸ਼ਕਾਰਲਾ—(ਵਿ.) ਵਿਚਕਾਰਲਾ

ਵਸ਼ਕਾਰਾ—(ਵਿ.) ਵਿਚਕਾਰਲਾ

ਵੱਸਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵਸ ਵਿਚ, 'ਜੇ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਵੱਸਾ, ਹੋਸੀ ਵੀਨ ਵੀਮਾਨੇਂ' (ਸੈਫੁਲ)

ਵਸਾਹ—(ਪੁ.) ਉਹ ਪੰਛੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਣਕ ਬੀਜਣੀ ਹੋਵੇ

ਵਸਾਹਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਵਸਾਹ ਦੇਣਾ

ਵਸਾਹੀ ਕੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵਸਾਹ ਕੇ

ਵਸਾਹੀ ਕੇ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਵਸਾਹ ਕੇ ਮਾਰਨਾ

ਵਸਾਹ ਦਈ ਕੇ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਵਸਾਹ ਦੇ ਕੇ ਮਾਰਨਾ

ਵਸਾਖੀ—(ਵਿ.) ਵਸਾਖੀ ਦਾ ਦੋਲ

ਵੱਸੀਂ ਵੱਸੀਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵੱਸ ਲੱਗਦੇ

ਵਸੂੰਗਰਾ—(ਪੁ.) ਵਿਸੂਰਾ

ਵਸੂੰਗਰਾ ਪਾਈ ਬਹਿਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਵਿਸੂਰਾ ਪਾ ਬਹਿਣਾ, ਝਮੂਰੀ ਪਾਉਣਾ

ਵੱਸੇਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵੱਸ ਲੱਗਦੇ

ਵੱਸੇਂ ਵੱਸੇਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵੱਸੀਂ ਵੱਸੀਂ

ਵਸੋਸ—(ਪੁ.) ਅਫਸੋਸ

ਵਸੋਸਿਆ
ਵਸੋਸੀ }—(ਵਿ.) ਅਫਸੋਸ ਵਾਲਾ

ਵਹਿਤਰ—(ਪੁ.) ਪਸ਼ੂ

ਵਹਿਤਰ ਪੂਣਾ—(ਪੁ.) ਪਸ਼ੂਪਨ

ਵਹਿਲਾ ਵਗਨਾ
ਵਹਿਨਿਆਂ ਵਗਨਿਆਂ }—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵਗਦਾ ਵਹਿੰਦਾ, ਵਹਿੰਦਿਆਂ ਵਗਦਿਆਂ

ਵਹਿਲ—(ਵਿ.) ਛੇਤੀ

—ਵਿਰੌਂ ਵਹਿਲ ਕਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੰਮ ਵਿਗਾੜ ਦੇਣਾ

ਵਹਿਲਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਛੇਤੀ ਸ਼ਥਵੇ, ਝਟ ਪਟ, ਫੋਰਨ (ਵਿ.) ਉਤਾਵਲਾ, ਕਾਹਲਾ

ਵਹਿਲਾ ਵਹਿਲਾ }
ਵਹਿਲੇ ਵਹਿਲੇ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਜਲਦੀ ਜਲਦੀ, ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ

ਵਹੂਸ਼—(ਵਿ. ਪੁ.) ਵਹੂੰਸ

ਵਹੇ }
ਵ੍ਹੇ } (ਅਵ.) ੧. ਹੈ ੨. ਹੋਵੇ

ਵਖਤਾ—(ਪੁ.) ਵਖਤ (ਲਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪਾਣਾ, ਪੈਣਾ)

ਵਖਤੇ ਕੀ ਦਗ਼ਾ ਦੇਣਾ }
ਵਖਤੇ ਕੀ ਧੱਕਾ ਦੇਣਾ } (ਮੁਹਾ.) ਵਕਤ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦੇਣਾ

ਵਖਤੇ ਕੀ ਧੌੜਿਆ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਵਖਤ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਜਾਣਾ

ਵਖਤੇ ਔਗੋ ਆਵਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਵਖਤ ਔਗੇ ਆਉਣਾ, ਬਿਪਤਾ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਣਾ

ਵਖਤੇ ਮਾਰਿਆ—(ਵਿ.) ਵਖਤਾਂ ਮਾਰਿਆ

ਵਖਰਿਆਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਵਖਰਾ ਕਰਨਾ

ਵੱਖੀਪਾੜ—(ਵਿ.) ਅਜਬ

ਵਖੇਵਾਂ—(ਪੁ.) ਵਖਰੇਵਾਂ

ਵਗਨਾ ਵਹਿਨਾ }
ਵਗਨਿਆਂ ਵਹਿਨਿਆਂ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵਹਿਣਾ ਵਗਣਾ

ਵਗਲਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਵਲਗਣਾ, ਘਗਲਣਾ

ਵਗਲਾ ਵਹਿੰਨ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵਗਦਾ ਵਹਿੰਦਾ

ਵਗਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਤੋਰਨਾ, ਭੇਜਣਾ, ਰਵਾਨਾ ਕਰਨਾ, 'ਏ ਖੁਬ ਖ਼ਬਰ ਵਜ਼ੀਰੇ ਕਾਸਦ, ਆਸਮ ਤਰਫ ਵਗਾਏ' (ਸੈਫੁਲ)

ਵੰਗਾਰ—(ਵਿ.) ਵਗਾਰ

ਵਗਿਆਰ—(ਵਿ.) ਵਗਾਰ

ਵੰਗਿਆਰਾ—(ਪੁ.) ਚੂੜੀਗਰ

ਵਗੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਵਗ ਜਾਣਾ

ਵਚਵਾਲ—(ਪੁ.) ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ

ਵਛੀਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਮੁੜਕਣਾ

ਵੰਜਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਜਾਣਾ

ਵਜਾਹ—(ਪੁ.) ਵਿਜਾਹ

ਵਜੀ ਵਜਾਈ ਕੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵੱਜ ਵੱਜਾ ਕੇ

ਵੰਜਾਣਾ (ਲਹਿੰ.)—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਗੁਆਉਣਾ

ਵੰਜਾਪ—(ਪੁ.) ਵਿਰਲਾਪ, 'ਕਰੇ ਵੰਜਾਪ ਮਿਲਾਪ ਸਜਣ ਦ, ਉੱਚੀ ਸੱਦ ਸੁਣਾਵੇ' (ਸੈਫੁਲ)

ਵੰਜਾਪਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਵੰਜੀਵਣਾ

ਵਜੀਂਹਦੜ—(ਵਿ.) ਵਿਆਂਹਦੜ

ਵਟਾਵਾਂ—(ਵਿ.) ਵੱਟਵਾਂ

ਵੱਟੀ ਨਾ ਵਾਹਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਵੱਟੀ ਨਾ ਪਹੁੰਚਣੀ

ਵਡਮਾਂ—(ਵਿ.) ਵੱਡੀ ਮਾਂ (ਵਿਅੰਗ ਨਾਲ)

ਵਡਿਅਤ—(ਪੁ.) ਵਡਿਆਈ, ਵਡੱਪਣ

ਵਡਿਕਾ—(ਵਿ. ਪੁ.) ਵਡਕਾ

ਵਡੀਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਵਡਿਆਉਣਾ

ਵੰਡੀਜਣਾ }
ਵੰਡੀਨਾ } (ਲਹਿੰ.) (ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ

ਵੰਡੇ ਨਾ—(ਵਿ.) ਵੰਡੇ ਦਾ

ਵੰਦ ਖਾਇਆ—(ਵਿ.) ਵੰਦ ਖਾਣਾ

ਵਣਛਿੱਟੀ—(ਵਿ.) ਮਲਛਿੱਟੀ, ਮਣਛਿੱਟੀ

ਵਣਾਂ ਵਣਾਂ ਨਾ ਕਾਠ (ਪੁ.) }
ਵਣਾਂ ਵਣਾਂ ਨੀ ਲਕੜੀ (ਵਿ.) } ਵਣ ਵਣ ਦੀ ਲਕੜੀ
ਵਣੇ ਵਣੇ ਨਾ ਕਾਠ (ਪੁ.) }

ਵਤ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਫੇਰ

ਵਤਰੇਰਾ—(ਪੁ.) ਮੁਕਲਾਵਾ

ਵੱਤਰ—(ਪੁ.) ਨਮੀ

ਵੱਤਰ ਆਈ ਕੀ ਵਾਹਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਮੁਆਫ਼ਕ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਵਰਤਣਾ

ਵੱਤਰ ਲਗੀ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖੁਰ ਲੱਗ ਜਾਣਾ

ਵੱਤਰ ਲਾਈ ਜਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖੁਰ ਲਾ ਜਾਣਾ

ਵਤਰੀਹ }
ਵਤ੍ਰੀਹ } (ਵਿ.) ਬੱਤੀ ਦੰਦਾਂ ਦੀ

ਵਦ—(ਵਿ.) ਸੁੰਡਾ

ਵਦ ਚੜ੍ਹਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਸੁੰਡਾ ਚੜ੍ਹਨਾ

ਵਧੰਤ—(ਪੁ.) ਵਧਾਣ

ਵਧਾਰਾ—(ਪੁ.) ਵਧਾਉ

ਵਧੀਕੁ—(ਵਿ.) ਵਧੀਕ

ਵਨ ਵਨਾਂ ਨਾ—(ਵਿ.) ਵੰਨ ਵੰਨ ਦਾ

ਵੰਨੀਆਂ ਨਾ (ਪੱਟ)—(ਪੁ.) ਵੰਨ ਵੰਨ ਦਾ (ਰੇਸ਼ਮ)

ਵਫ਼ਾਈ—(ਵਿ.) ਵਫ਼ਾਦਾਰ, 'ਬੇ-ਵਫ਼ਾਈ ਕੰਮ ਤੁਹਾਡਾ, ਪਰੀਆਂ ਲੋਕ ਵਫ਼ਾਈ' (ਸੈਫੁਲ)

ਵਰ ਸਰ ਆਵਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਪੂਰੀ ਪੈਣੀ, ਵਾਰੇ ਸਾਰੇ ਆਉਣਾ

ਵਰਗ—(ਪੁ.) ਇਕ ਪਰਕਾਰ ਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ

ਵਰਗਾ—(ਪੁ.) ਥਾਲਾ

ਵਰਤੰਬ—(ਪੁ.) ਵਰਤਾਰਾ, 'ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਉਹ ਵਰਤੇ ਸੋ ਵਰਤੰਬ ਭੁਲੇਰੇ' (ਸੈਫੁਲ ਮਲੂ.)

ਵਰਾ ਸੂਹੀ—(ਵਿ.) ਵਰੀ ਸੂਹੀ

ਵਰਿਹਾਂ ਬੱਧੀ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਾਲਾਂ ਤੀਕ

ਵਰਿਹਾਲ—(ਵਿ.) ਵਾਹੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ

ਵਰੂਨ—(ਵਿ.) ਨਿਰਾਲਾ, ਨਿਆਰਾ, ਅਨੋਖਾ

ਵਰੀ—(ਵਿ.) ਟਿੰਡਾਂ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਰੱਸੀ

ਵਰ੍ਹੀ—(ਵਿ.) ਵੀਹੂਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਜਿਵੇਂ ਚੁਵਰ੍ਹੀ
ਚੁਵਰ੍ਹੀ

ਵਰੀ—(ਵਿ.) ਵਿੜ੍ਹੀ, ਖਿੜੀ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਚਾੜ੍ਹਨੀ, ਲਾਹੁਣੀ)

ਵਰੀ ਨੀ ਵਰੀ, ਚੋਟੀ ਨਾ ਖਰੀ—(ਅਖੌ.) ਜਦ ਕੋਈ ਆਪਣੀ
ਵਾਰੀ ਦੀ ਵਾਹੀ ਲਾਹ ਲਵੇ ਤੇ ਅਗਲੇ ਦਾ ਘਰ
ਪੂਰਾ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਵਰ੍ਹੇਸ—(ਵਿ.) ਵਰ੍ਹੇਸ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਲੱਗਣੀ)

ਵਲ—(ਵਿ.) ਠੀਕ

ਵਲ੍ਹ—(ਵਿ.) ਵਧ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਚੜ੍ਹਨੀ)

ਵਲੇਸ—(ਪੁ.) ਵਲਿਔਸ

ਵਲੰਗਣਾ—(ਪੁ.) ਟੰਗਣਾ

ਵਲਟੋਹਾ—(ਪੁ.) ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਤਲੀ ਹੇਠ ਉਠਿਆ ਛਾਲਾ

ਵਲਿਔਸ—(ਪੁ.) ਵਲੇਸ

—ਜੁੱਤੀ ਕੀ ਵਲਿਔਸ ਦੇਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਜੁੱਤ ਮਰੋੜਨੀ

ਵਲਿੰਗਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਵਲੰਗਣਾ, ਬਰਛੰਣਾ

ਵਲੇ ਨਾਲ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਹੌਲੀ ਜਹੀ

ਵਲੇ ਵਲੇ
ਵਲੇਂ ਵਲੇਂ } (ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ

ਵਲੇਵਾ—(ਪੁ.) ਸਾਮਾਨ

ਵਲੇਵਾ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਝਟ ਟਪਾਉਣਾ

ਵੜਨਾ—(ਪੁ.) ਪਹਿਲੀ ਵੇਰ ਕੁੜਮਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣ ਦੀ ਰਸਮ

ਵੜ੍ਹਾ—(ਵਿ.) ਵੱਡਾ

ਵ੍ਹਾਂ—(ਵਿ.) ਹਵਾਈ

ਵਾਊ ਕੀ ਡੌਂਕਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਹਵਾ ਨੂੰ ਭੌਂਕਣਾ

ਵਾਊ ਵਾਰ ਨਾ ਤਕਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਦੀ ਵਲ ਨਾ ਵੇਖਣਾ

ਵਾਊ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਹਵਾ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨਾ

ਵਾਇਆ—(ਪੁ.) ਛੱਤ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਤੀਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਫਾਸਲਾ

ਵਾਇਦਾ (ਲਹਿੰ)—(ਪੁ.) ਵਖਤ, ਮੁਸੀਬਤ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਪਾਣਾ,
ਪੈਣਾ)

ਵ੍ਹਾਈ—(ਪੁ.) ਵਈ (ਬਈ)

ਵ੍ਹਾਈਂ—(ਵਿ. ਬ. ਵ.) ਹਵਾਵਾਂ

'ਵਾਈਆ—(ਪੁ.) ਅਫਵਾਈ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਉਡਣਾ, ਉਡਾਣਾ)

ਵਾਹਣੀਂ ਪੈਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਕੁਰਾਹ ਟੁਰਨਾ

ਵਾਹਲ—(ਵਿ.) ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ

ਵਾਹਲ ਚਾਣੀ—(ਮੁਹਾ.) ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਚੁਕਣੀ

ਵਾਕ—(ਪੁ.) ਉਬਾਕ

ਵਾਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਉਬਾਕਣਾ

ਵ੍ਹਾਂਕਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਹਵਾਂਕਣਾ

ਵਾਕੀ—(ਵਿ.) ਉਬਾਕ, ਉਲਟੀ

ਵਾਕੇ 'ਚ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਆਖੇ 'ਚ ਹੋਣਾ

ਵਾਕੋਂ ਬਾਹਰਾ—(ਵਿ.) ਆਖੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ

ਵਾਂਗ—(ਵਿ.) ਵਾਗ

ਵਾਂਗਾਂ—(ਵਿ. ਬ. ਵ.) ਵਗਾਂ

ਵਾਛਾਂ ਖੁਲ੍ਹੀ ਜਾਣੀਆਂ—(ਮੁਹਾ.) ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਚਿਹਰਾ ਖਿੜ ਜਾਣਾ

ਵਾਜ ਸਵਾਜ—(ਵਿ.) ਥਿੜਕ, ਥੋਹੜੀ ਜਹੀ ਆਵਾਜ਼

ਵਾਜ ਸਹਾਰਨੀ—(ਮੁਹਾ.) ਥਿੜਕ ਲੈਣੀ

'ਵਾਜਾ—(ਪੁ.) ਅਵਾਜ਼ਾ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਦੇਣਾ, ਮਾਰਨਾ)

ਵਾਂਡਲ—(ਵਿ.) ਵਾਂਢਲ

ਵਾਂਡੇ ਪੈਣੇ—(ਪੁ.) ਗਾਡੇ ਪੈਣੇ

ਵਾਂਢੇ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਗਲੇ

ਵਾਂਢਲ—(ਵਿ.) ਵਾਂਢੇ ਆਇਆ ਜਾਂ ਗਿਆ (ਹੋਇਆ)

ਵਾਣਾ ਵਰਤਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਭਾਣਾ ਵਰਤਣਾ, 'ਕੈਸਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਤੇ
ਕੈਸਾ ਬੰਗਲਾ, ਵਰਤ ਗਿਆ ਕੇ ਵਾਣਾ ?'
(ਸੈਫ਼ੁਲ)

ਵਾਂਦ—(ਵਿ.) ਵਿਹਲ (ਨਾ. ਕ੍ਰਿ. ਹੋਣੀ, ਮਿਲਣੀ)

ਵਾਂਦਾ—(ਵਿ.) ਖਾਲੀ, ਵੇਹਲਾ, ਲੱਗਾ

ਵਾਂਦਾ ਹੋਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਖਾਲੀ ਹੋਣਾ

—ਮੁੜਾ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਕੁੜੀ ਢਿੱਡ ਵਾਂਦਾ ਹੋਵੇ—(ਅਖੌ.)
ਭਾਵ ਸਿੱਟਾ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਨਿਕਲੇ ਪਰ ਜਿੰਦ
ਖਲਾਸੀ ਹੋਵੇ

ਵਾਂਦੇ ਕਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਨੰਗਿਆਂ ਕਰਨਾ, 'ਤਕ ਤਕ ਅੰਬ ਨਾ
ਕਰਦੇ ਵਾਂਦੇ, ਰੰਗੋ ਲੋਕ ਕਦਾਈਂ'

ਵਾਧਕੂ
ਵਾਧਕੂ ਨਾ } (ਵਿ.) ਵਾਧੂ, ਵਾਧੂ ਦਾ

ਵਾਫਕ—(ਵਿ.) ਵਾਕਫ਼

ਵਾਫਕੀ—(ਵਿ.) ਵਾਕਫ਼ੀ

ਵਾਰ—(ਪੁ.) ਸਨਿੱਚਰਵਾਰ

—ਵਾਰੇਂ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਸਨਿੱਚਰਵਾਰ ਨੂੰ

ਵਾਰਾ—(ਪੁ.) ਵਾਰੀ

—ਆਇਆ ਬੀਬੀ ਨਾ ਵਾਰਾ
ਉੱਜੜ ਗਿਆ ਤਖ਼ਤ ਹਜ਼ਾਰਾ } (ਅਖੌ.) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੰਮ ਬਣਨ ਤੇ ਆਵੇ ਪਰ ਵਿਗੜ ਜਾਏ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਵਾਰਾ—(ਪੁ.) ਕੀਲੀ ਦਾ ਕੌਲਾ

ਵਾਵਲੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਵਾਹੁਲੇ

ਵਾਵੇਲੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ (ਮਾਰਨੀਆਂ)—(ਮੁਹਾ.) ਫਤੂਲੀਆਂ ਮਾਰਨੀਆਂ

ਵਾੜੀ—(ਇ.) ਖੇਤੀ

—ਜਿਵੇਂ ਵਾੜੀ—(ਇ.) ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ

ਵਾੜੇ—(ਪੁ. ਬ. ਵ.) ਵੜੇਵੇਂ

ਵਿੱਸਰ ਭੁੱਲੇ—(ਕ੍ਰਿ. ਵਿ.) ਭੁਲ-ਭੁਲੇਖੇ

ਵਿੱਸਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਵਿਸਾਹ ਕਰਨਾ

ਵਿਸਾਹਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਵਿਸਾਹ ਦੇਣਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਾਉਣਾ

ਵਿਸਾਹੀ ਕੇ ਮਾਰਨਾ—(ਮੁਹਾ.) ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕਰਨਾ, ਚੰਗਾ ਤੇ ਭਲਾਮਾਣਸ ਬਣ ਕੇ ਜਾਂ ਸੱਜਣ ਬਣ ਕੇ ਸੱਟ ਮਾਰਨੀ

ਵਿਸੂਰਾ—(ਪੁ.) ਸੂਰੇਵੱਗਾ

ਵਿਸੂਰਾ ਪਾ ਕੇ ਬਹਿ ਵੈਂਜਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਸੂੰਹਵੱਗਾ ਪਾ ਬਹਿਣਾ

ਵਿਹ—(ਪੁ.) ਵਿਹੜ

ਵਿਹਾਂ—(ਪੁ.) ਬਾਂਸ

ਵਿਹਾਂਜ—(ਇ.) ਸਹੋਤ

ਵਿਹੁ—(ਇ.) ਵਿਸ

ਵਿਹੁਲਾ—(ਵਿ.) ਵਿੱਸ ਵਾਲਾ

ਵਿੰਗ ਵਲਿੱਅਸ—(ਪੁ.) ਵਲ ਵਿੰਗ

ਵਿਚਕਾਰਾ—(ਵਿ.) ਵਿਚਕਾਰਲਾ

ਵਿਚਕਾਰਿਆ—(ਵਿ.) ਵਿਚਕਾਰਲਾ

ਵਿਜਾਹ—(ਪੁ.) ਵਿਆਹ

ਵਿੰਝਾ—(ਵਿ.) ਵਿਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ

ਵਿੰਢ—(ਪੁ.) ਖ਼ਾਨਦਾਨ, ਮੁੱਢ (ਘਿਰਣਾ ਨਾਲ ਵਰਤਦੇ ਹਨ)

ਵਿੰਢੀ—(ਵਿ.) ਵਿੰਗ

ਵਿਦਕਰਾ—(ਪੁ.) ਵਿਤਕਰਾ

ਵਿਲੁ—(ਇ.) ਸਿਲੁ

ਵਿਲੰਗਣਾ—(ਪੁ.) ਵਲੰਗਣਾ

ਵਿਲੁਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਸਿਲ੍ਹਣਾ

ਵਿਲ੍ਹਾ—(ਵਿ.) ਸਿਲ੍ਹਾ

ਵਿੜਾਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਮੁਜਰੇ ਕਰਨਾ

ਵਿਤ੍ਰਾਵਾ—(ਪੁ.) ਨਬੇੜਾ

ਵੁਠ੍ਹਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਵਰ੍ਹਿਆ

ਵੁਤ੍ਰ—(ਇ.) ਵਾਹੀ ਹੋਈ ਪੈਲੀ, ਉਹ ਪੈਲੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਹਲ ਵਾਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ

ਵੁਤ੍ਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਵਸਣਾ, ਵਾਹਿਆ ਜਾਣਾ

ਵੇਸਰ—(ਇ.) ਭਾਰੇ ਵਜ਼ਨ ਦੀ ਨੱਥ

ਵੇਸਲ—(ਇ.) ਆਲਸ, ਸੁਸਤੀ

ਵੇਸਲਾ—(ਵਿ.) ਆਲਸੀ

ਵੇਹਰਨਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਸਕ.) ਘੇਰਨਾ

ਵੇਟ—(ਪੁ.) ਵੱਟ (ਧਾਗੇ ਆਦਿ ਦਾ)

ਵੇਤਰ—(ਇ.) ਕਾਟ

ਵੇਤਰ ਵੇਤਰ ਖਾਣਾ—(ਮੁਹਾ.) ਵੱਢ ਵੱਢ ਖਾਣਾ

ਵੇਲਾ ਵਖ਼ਤ ਵਿਹਾਣਿਆ
ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਪਛਤਾਣਿਆ } (ਅਖੌ.) ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੇ ਪਛਤਾਵਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ

ਵੈਲੀ—(ਇ.) ਹਵੇਲੀ

ਵੈ—(ਅਵ.) ੧. ਹੋਵੇ ੨. ਹੈ

ਵੈਣਾ—(ਕ੍ਰਿ. ਅਕ.) ਜਾਣਾ, ਚਲੇ ਜਾਣਾ

— ੦ —

ਸ਼ੁੱਧੀ-ਪੱਤਰ

ਪੰਨਾ	ਕਾਲਮ	ਸਤਰ	ਅਸ਼ੁੱਧ	ਸ਼ੁੱਧ
੨	੨	੯	ਅਸ ਕੀ	ਅਸਾਂ ਕੀ
੩	੨	੧੭	ਅਗੈ ਪਿਛੈ ਭਦਣਾ	ਅਗੈ ਪਿਛੈ ਭਵਣਾ
੪	੧	੧੨	ਅੱਜੈ	ਅੱਜੇ
੪	੧	੧੩	ਅੱਜੈ ਥੀ	ਅੱਜੇ ਹੀ
੭	੨	੩੦	ਇੰਞੇ ਆਰ	ਇੰਞੇ ਆਰ
੮	੨	੬	ਸੱਸ	ਸੱਸ ਨੇ
੯	੧	੨੨	ਮਰਾ	ਮੇਰਾ
੯	੨	੨੨	ਦੂਰ	ਡੂਰ
੯	੨	੩੫	ਸਣਾਵਤ	ਸਣਾਵਤ
੯	੨	੩੬	ਸਣਾਵਤਾਂ	ਸਣਾਵਤਾਂ
੧੦	੨	੧੭	ਲੁਹਾਰਦੀ	ਲੁਹਾਰ ਦੀ
੧੩	੧	੩੫	ਸਾਹਮਣਾ ਸ਼ਲੀਣਾ	ਸਾਹਮਣਾ ਸਲ੍ਹੀਣਾ
੧੬	੧	੪	ਮੇਠਾ	ਮਿੱਠਾ
੧੬	੧	੧੪	ਸੁਆਂ	ਸੁਹਾਂ
੧੯	੨	੨੧	ਰਹਾਮ	ਹਰਾਮ
੨੧	੧	੧੪	ਵਿੰ	ਵਿਚ
੨੧	੧	੩੩	ਕੌਹਮਰੀ	(ਕੋਹਮਰੀ)
੨੧	੨	੧੫	ਉਸੇ ਕ	ਉਸੇ ਕੀ
੨੨	੧	੨੮	ਭੌਜਾ	ਭੋਲਿਆ
੨੩	੧	੬	ਚੌਕਰ	ਚਕੋਰ
੨੩	੧	੯	ਹੌਖਣੀ	ਚੌਖਣੀ
੨੪	੧	੨੭	ਪਲੇਟੀ	ਲਪੇਟੀ
੨੫	੨	੬	ਸੁਰੇਤ	ਸੁਰੋਤ
੨੬	੧	੮	ਕਸ਼ਾ	ਕੋਸ਼ਾ
੨੮	੧	੧੭	ਸਮੱਗੀ	ਸਮੱਗ੍ਰੀ
੨੯	੨	੧੯	ਫਦੂਲ	ਫਜ਼ੂਲ
੩੦	੧	੧੧	ਕੈੜੈ	ਕੈੜੇ
੩੨	੧	੧੯	ਕੜਿੱਕਲ	ਖੜਿੱਕਲ
੪੦	੧	੩੩	ਘਾਹ	ਘਾਰ
੪੧	੨	੩	ਵਜਾਉਣ	ਵਜਾਉਣਾ
੪੫	੧	੧	ਚਹਾਏ	ਚੁਹਾਏਂ
੪੫	੨	੮	ਕਰਨੀ	ਮਰਨੀ
੪੮	੧	੧੩	ਹੋਈਐ	ਹੋਈ ਕੈ
੪੮	੧	੩੪	ਜਲੀਆਂ ਜਾਣਾਂ	ਜੁਦੀਆਂ ਜਾਣਾਂ
੫੫	੧	੧੯	ਬਚਬਾਉਣਾ	ਬਚਾਉਣਾ
੫੫	੨	੨੨	ਸ਼ੂਹ	ਸ਼ੂਹ
੫੯	੨	੫	ਨਮੋਹਾਪਾਨ	ਨਮੋਹਾ ਪਨ
੫੯	੧	੩੧	ਤਬੇਧੀ	ਸਬੰਧੀ
੬੩	੧	੩੬	ਪੜ੍ਹੇ	ਪ੍ਰਹੇ
੬੩	੨	੩੪	ਪੰਸਾ	ਪੈਂਸਾ
੬੫	੧	੨੭	ਛੁਛੜਾ	ਛੁਛੜਾ
੬੫	੨	੧੪	ਛੂਹੇਂ	ਛੂਹ
੬੬	੧	੨੫	ਬਗ	ਬੰਗ
੬੬	੨	੩	ਬੰਟੰਗ	ਬਟੰਗ
੬੭	੨	੨੮	ਸਾਗੇ	ਸਾਗੋ
੬੮	੨	੨੩	ਬੂੱਦਾ	ਬੂੱਦ
੬੯	੧	੨੭	ਬੇਖੱਪਣੀ	ਬੇਖ ਪਟਣੀ
੬੯	੨	੧੫	ਤ੍ਰਾ	ਬੇਤਾ
੭੦	੨	੧	ਛੰਬੇ	ਛੰਬ
੭੫	੨	੧੨	ਆਵਾਜਈ	ਆਵਾਜਾਈ
੭੬	੨	੨੫	ਮਹਿਣਾ	ਮੇਹਣਾ
੭੭	੧	੧੭	ਬਖਵ੍ਹੀ	ਬੇਖਵ੍ਹੀ
੮੪	੧	੨੦	ਬਗਲੋਣਾ	ਬਲੋਗਣਾ